

THIS COPY OF THE DINKARD, VOL. XIX, IS PRESENTED

TO

Prof. Dr. A. V. Williams Jackson,
Columbia University, New York City,
WITH THE KIND REGARDS OF U.S. America

Sir Hormusji Cowasji Dinshaw, Kt.,
M.V.O., O.B.E.,

C/o Messrs. Cowasjee Dinshaw & Bros.,

ADEN.

ackd also to Sir Hormusji
Jan. 20 1929
PLEASE ACKNOWLEDGE } RECEIPT OF THE COPY.

Bombay,

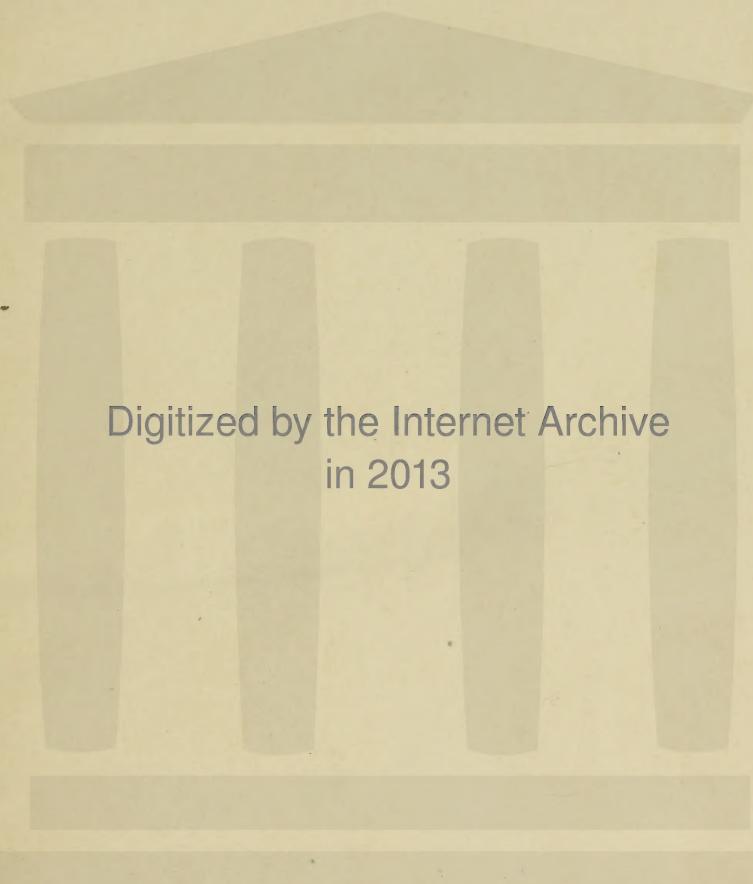
January 1929.

A. V. Williams Jackson

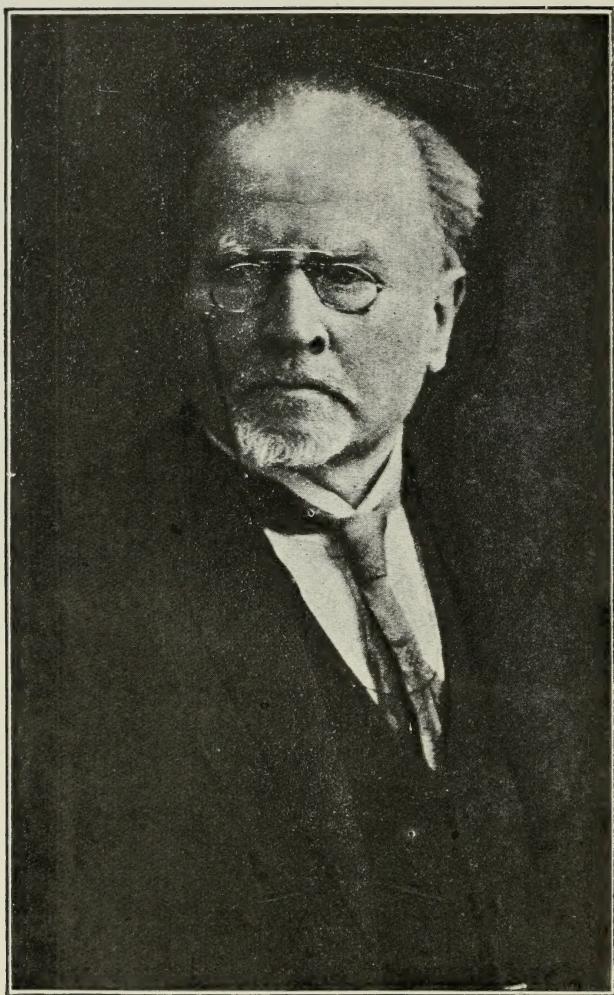
Columbia University
New York City

Rec Jan 20 1929

Ad " 20 1929 (letter & specimen?)
" also " + Sir Horace Brunel

Digitized by the Internet Archive
in 2013

Dr. K. F. Geldner, M.A., Ph.D.

Editor of the entire Avesta extant,

Professor of Oriental Languages,

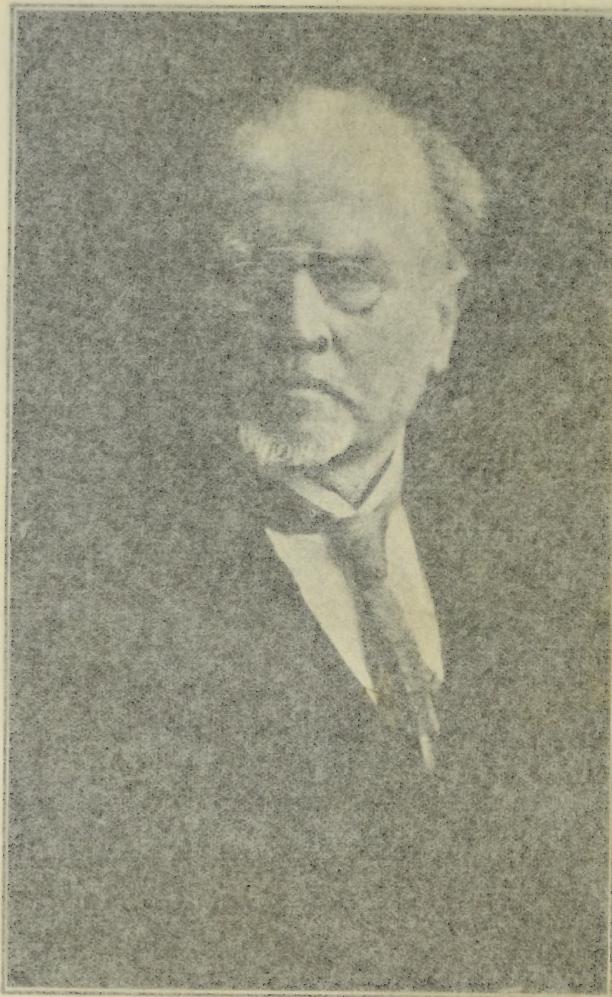
University of Marburg, Germany.

THE DÍNKARD,

VOLUME XIX.,

BOOK IX.,

CONTENTS OF THE GÂTHIC NASKS, PART III.

Dr. K. F. Geldner, M.A., Ph.D.

*Editor of the entire Avesta extant,
Professor of Oriental Languages,
University of Marburg, Germany.*

THE DINKARD,

VOLUME XIX.,

BOOK IX.,

CONTENTS OF THE GÂTHIC NASKS, PART III.

THE DINKARD,

THE ORIGINAL PAHLAVI TEXT OF THE THIRD PART OF
BOOK IX., WITH ITS TRANSLITERATION IN ROMAN
CHARACTERS, TRANSLATIONS INTO ENGLISH
AND GUJARATI WITH ANNOTATIONS, AND
A GLOSSARY OF SELECT WORDS,

BY

DARAB DASTUR PESHOTAN SANJANA, B.A., PH.D., J.P.,
PRINCIPAL, SIR JAMSHEDJI JIJIBHOY ZARATHUSHTI MADRESSA,
BOMBAY.

VOLUME XIX.,

BOOK IX.,

CONTENTS OF THE GÂTHIC NASKS, PART III.

PUBLISHED UNDER THE PATRONAGE OF THE TRUSTEES
OF THE
SIR JAMSHEDJI JIJIBHOY TRANSLATION FUND.

Bombay :
BRITISH INDIA PRESS.

IN THE YEAR 1297 OF YAZDAJARD, AND 1928 OF CHRIST.
(*All rights reserved.*)

Printed by Charles Wollen, Superintendent, British India Press, Mazagon, Bombay ;
and Published in India by Darab Dastur Peshotan Sanjana, B.A., Ph.D., J.P.,
123, Cumballa Hill, Bombay.

PK
6197
D616
1874
v. 19

CONTENTS.

	PAGES
EDITOR'S INTRODUCTION	VII-XX.
THE PAHLAVI TEXT OF THE DINKARD, Book IX. (Chaps, LII.	
LXVIII.), with transliteration in Roman characters	1-95
THE PAHLAVI TEXT OF COLOPHON I.	95-100
" " COLOPHON II.	101-103
" " COLOPHON III.	104-106
" " COLOPHON IV.	107-108
ENGLISH TRANSLATION OF THE DINKARD,	
BOOK IX., Chaps. LII.—LXVIII., and	
Colophons I.-IV.	1-74
CHAPTER	
LII. Baga Nask, fargard VII., Tā-ve-urvātā :	
Virtuous man frees the world from destruction (§ 1); apostacy (§§ 2,3); trial by ordeal (§§ 5-8); propagation and preservation of sheep (§§ 13-17); sovereignty and its maintenance (§§ 18-20); nourishment of creatures (§§ 24-25); care of cattle (§§ 28-29); priests teach the way to yonder world (§ 30); liberality (§ 34); appointment of a <i>mānsarīg</i> (§ 39); service to the king of kings (§ 40); progress towards immortality (§ 41); dastur's superiority (§ 44);	1-17
" LIII. Baga Nask, fargard VIII., Hvaētumaiti :	
teaching of wisdom (§ 1); reverence unto Ahuramazda (§ 2); discipleship to a wise priest (§ 4); practice of industry (§ 9) ..	13-14
" LIV. Baga Nask, fargard IX., Yathā-āish:	
importance of knowing the Gāthic teachings (§ 1); assistance to the good creatures (§ 4); reverence of a son towards his father (§ 5); Religion is the path of righteousness (§ 8); three expressions which bring a man towards the sacred beings (§ 9)	15-17

121501

CHAPTER		PAGES
	LV. Baga Nask, fargard X., Yā-Shyaōthanā: performance of meritorious deeds (§ 1); desire for knowledge (§ 3); apostacy to be suppressed (§ 4); rewards to a teacher of professions (§ 9)	17-19
„	LVI. Baga Nask, fargard XI., Yasna : store of meritorious works (§ 1-4); living in diligence (§ 5); prayer for life (§ 9); offerings to fire (§ 12); and its invocation; (§ 15); teaching of the Religion of Ahuramazda and his propitiation (§§ 16-17); holding the sacred beings in one's own heart (§ 23); righteous conduct arises through virtuous meditation .. .	19-25
„	LVII. Baga Nask, fargard XII., Ushtavaitī : goodness of a man reverent towards the benefitters (§ 1); love of Vohūman (§ 5); honest life breeds joy of long duration (§ 7); helping the renovation (§ 10); smiting of the vicious (§ 12); advent of the Sōshāns (§ 15); wisdom of Ahuramazda (§§ 16-17); universal com- manding (§ 20); interrogation about Religion (§ 23); development of a characteristic (§ 27)	25-31
„	LVIII. Baga Nask, fargard XIII., Tad-thwā-peresā : classification of learned men (§§ 2-6); man's hope of eternity (§ 7); acts of liberality (§ 10); reward of Zarathushtra (§ 13); protection from the annoying spirits (§ 16); giving to the pious and the wicked (§ 19) .. .	31-35
„	LIX. Baga Nask, fargard XIV., Ad-fravakhshyā : learning the teachings of the Religion (§ 1); procurement among doers of good actions (§ 2); daughterhood of Spentā Ārmaiti (§ 4); causing happiness for men (§ 6) ..	35-37
„	LX. Baga Nask, fargard XV., Kām-nemoi-zām : Zarathushtra's inquiry (§ 1); diligence in meritorious acts (§ 2); appointing a virtuous ruler (§ 4); care of the fire	

CHAPTER	PAGES
	(§ 5) ; discipleship unto priests (§ 6), and unto Zarathushtra (§ 7) ; passing the Chīnval Bridge (§ 9) ; creation of the good by Ahura mazda (§ 13) 33-40
„	LXI. Baga Nask, fargard XVI., Spentā-mainyū ; cherishing religion (§ 1) ; just judgments (§ 7) 41-42
„	LXII. Baga Nask, fargard XVII., Yēzi : teaching the Religion (§ 1) ; ritual of an ordeal (§ 2) ; causing the welfare of farmers (§ 4) ; rendering the poor happy (§ 5) ; propagation of straight forward deeds (§ 10) 42-43
„	LXIII. Baga Nask, fargard XVIII., Ad-mā-yavā : devotion to God (§ 1) ; proper understanding arises through complete devotion (§ 2) ; giving pleasure to Ahuramazda (§ 6) ; perpetual leadership (§ 7) ; reverence unto the <i>sādhyants</i> (§ 10) ; Zarathushtra's ally and followers (§ 12) 44-47
„	LXIV. Baga Nask, fargard XIX., Kad-mōi-urvā : nature of cattle (§ 1) ; pasture for sheep (§ 2) ; development of strength in straightforwardness (§ 4) ; wise discrimination (§ 7) ; obeisance for the archangels (§ 10) ; time for performance of duties and meritorious works (§ 12) ; perfect liberality (§ 13) 47-49
„	LXV. Baga Nask, fargard XX., Vohūkhshathrem : advantages of a righteous sovereign (§ 1,2) ; gift through the words of Vohūman (§5) ; sap and root of righteousness (§ 8) ; wife's reverence towards her husband (§ 10) 50-52
„	LXVI. Baga Nask, fargard XXI., Vahishtāishtish : pious thinking (§ 1) ; entertaining the archangels in one's person (§ 4) ; training of a daughter (§ 7) ; filial service (§ 9) ; giving a wife to her husband (§ 10) ; liberality towards the sages (§ 12) 52-53
„	LXVII. Baga Nask, fargard XXII., Airyaman : interrogation at the end of the Gāthas 54

PAGES	
CHAPTER	LXVIII. Baga Nask, selections from the Yasna : benefitters who develop (§ 2) ; oppressor of the righteous (§ 4) ; public tormentor of the wicked (§ 8) ; smiter of sages (§ 10) ; encouraging a wise man (§ 14) ; ordeal by fire (§ 17) ; giving of Haurvatāt and Ameretāt (§ 22) ; <i>māṇihras</i> given as protection (§ 26) ; statement of an unprincipled man (§ 27) ; smiting of the wicked (§ 29-31) ; complaint of the cow (§§ 32-34) ; punishment of the wicked (§ 39) ; arising of goodness and evil (§ 44) ; vision of the good spirits (§ 47) ; devotion to archangels (§ 50) ; knowing the Religion (§ 52) ; offering a sheep (§ 53) ; no wealth to be kept for the high-priest of the apostates (§ 55) ; Zarathushtra's words are best prayers (§ 59) 54-66
COLOPHON	I. 67-70
"	II. 70-72
"	III. 72-74
"	IV. 74

INTRODUCTION.

The Dînkard is a large collection of information regarding the doctrines, customs, traditions, history, and literature of the ancient Irâniāns. The first two Books of this voluminous work are, unfortunately, entirely lost. The extant text begins with Book III. of which also the first few folios are missing. The text begins in the middle of an answer to one of several questions asked by apostates; the series consisting of about twelve questions. Then follows a series of sixteen religious questions put by a disciple of the good Religion and the answers thereto. The rest of this long Book is almost wholly devoted to what is described as an “Exposition of the Good Religion,” which as Dr. West believes, was probably some religious manual which is now lost to us. The contents of this part of the Book are as varied as interesting.

A short extract from the “Selections on Customary Instructions” is placed at the beginning of the Dînkard Book IV. The characteristics of the seven Ameshaspends are given herein, and Shahravar representing desirable sovereignty is used as an example for giving the characteristics. This part of the Book then quite properly describes at some length the efforts made by various kings of ancient Irân from Kai Vishtâspa to Khûsrô-i-Kavâtân for the preservation and enrichment of the national literature of the country. From this historical part of the treatise we are again taken, in the concluding portions of this Book, over passages referring to the sacred beings, the spiritual and worldly work, the formation of animals by the union of fire and water, the lunar mansions and the revolution of the firmaments, and similar other philosophical subjects. In this Book again we are referred to the *Nipîg-i-damîg-padmânîh*, a work on the measurement of land, for the use of astrologers and others. Similarly, the philosophy of Arûm and the sages of the Hindus are also mentioned.

Book V. is mostly historical. It narrates the history of the acceptance of the Religion from the earliest times, beginning with Gâyômard, and passing rapidly over the usual series of names like Hôshang, Yima, Fraêdûn, and others. We are herein given a detailed narrative of the life of Zarathushtra,—the birth of Zarathushtra, his parentage, the attempts of the demons to kill him, his acceptance of the good Religion, and taking it to King Vishtâspa, are all described. Mention is also made of Zarîr, Spend-dâd, Frashostra, Jâmâspa, and the future benefactors Aûshîdar, Aûshîdar-mâh and Sôshâs. Among the devastators, the name of Alexander appears prominently along with Dahâk, and others. The names of Artakhshatar, Âtarôpât, Khûsrôî, Peshyôtan and others are mentioned as those of the restorers of the Religion. The rest of the Book is devoted to ethics and eschatology. The ordeal undergone by Ataropat-i-Mahraspendân, of pouring melted metal over his person is described, and the Book concludes with a series of sceptical questions, about dualism and similar other Zarathushtrian doctrines, propounded by a Christian.

The next Book, contains a “large collection of religious and moral maxims, with statements of duties, customs, habits, qualities, and traditions, as well as the characteristics of good and evil, but with very few details regarding ritual or ceremonies.” More than half the Book is devoted to the sayings of the Poryôtkaêshân, the people of the primitive faith, dealing incidentally with the position of the three great fires, Âtarô Frôbag, Âtarô Gôshnasp, and Âtarô Bûrzin-Mitrô. The sayings of Âtaropât-i-Mahraspendân, of king Khûsrô-i-Anoshag-rûbân and of Bakht-âfrîd are then given, followed by various anecdotes about different priests.

The marvellousness of the Mazda-worshipping religion forms the subject matter of Book VII. The details are given from the *Nikîz-i Véh-daêna*, or Exposition of the Good Religion. Beginning with the creation of Vohûman and Gâyômard, reference is made to all the Pêshdâdian kings in their usual order followed by the Kayânians up to Kai-Khûsrô.

as the holders of the Glory. It is then described as being transferred to Zarathushtra and Kāi-Vishtâspa. The rest of the Book is an admirably written Zarathushtra Nâmah containing all the important details of the life of the great prophet, as were known through tradition among the Irânians.

The Books VIII. and IX. deal with the contents of the twenty-one Avesta Nasks.

The last XVIII. volume of the present series brought up the publication of the Dinkard to the end of the fifty-first Chapter of Book IX. The present XIX. volume, the last of the series, places before the public the Pahlavi text, transliteration, and translation into English and Gujarati of Chapters LII.—LXVIII. the concluding pages of Book IX. The only old MS. available for the editing of Book IX. is DM., and the editor has availed himself of the true copies of Book IX. found in the MSS., DP. and DE., in his library, which have been carefully followed while preparing the text contained in this volume.

The edition of the Dinkard Book IX. has now been placed before the public for the first time in this form, and an attempt has been made, as in the previous volumes, to render the translations as readable as possible for the student as well as the layman, without in any way depriving it of its literal sense so very necessary for its close study. No pains have been spared to give the most correct text so far as possible, and to enhance the utility of the work by the addition of copious notes illuminating the obscurity of the language, explaining philological and historical references, and indicating where possible, the allusions to the existing Avesta texts.

The Books VIII. and IX. are particularly interesting and important parts of the voluminous Pahlavi work, the Dinkard. The author attempts at giving the contents of the original twenty-one Avesta Nasks relating to the Zarathushtrian Religion including its moral, social and penal codes. It appears that at the time when these books of the contents were written

almost the whole of the sacred Avesta literature and its Pahlavi version, with the only exception of the Vashtag Nask, had been in existence. The writer seems to have relied entirely on the Pahlavi version, for where he could not obtain the Pahlavi text, as in the case of the Nâdar Nask, he has not ventured to give the contents of the particular Nask from the original Avesta accessible to him. As regards the rest of the Nasks, it is gratifying to find that the contents are given after a thorough study of the Pahlavi version, for when we compare the analysis of the *Vendidâd* with the Pahlavi rendering of the original Avesta text now extant, we cannot help commanding the author of the Dînkard for his accuracy and fidelity to the original Pahlavi.

Ancient Zarathushtian scriptures have suffered much through the ravages of time but it is our good fortune that through the Dînkard, Books VIII. and IX. we can get some idea of their scope and contents. From the Avesta Nasks, existing at the present day it is possible to suggest the probable extent in pages of all the Avesta Nasks, or of the entire Avesta literature as it had existed in the period when it was authoritatively rendered into Pahlavi in the Sâsânian dynasty. The size of each of them may be given in pages approximately as follows:

										Pages
Gâthic Nask	1	Suta-kara (Sûdgar)	29	
„ „ „	2	Varshta-mâthra	51	
„ „ „	3	Bagha	60	
Hadha-mâthric	4	Dâmâ-dâta	54	
„	5	Nâdar	41	
„	6	Pâchaka	56	
„	7	Ratudâta-hâitag	65	
„	8	Barish	23	
„	9	Kashkîsrûb	34	
„	10	Vishtâspa-sâsta	13	
Gâthic	11	Vashtag	54	
Dâtic	12	Chitra-dâta	14	
Gâthic	13	Spenta	61	
Dâtic	14	Baghân-Yasnya	135	

							Pages
Dâtic	15	Nikâtûm (or Nikigtûm)	..	375
	16	Dûbâ-srû-jiti	..	172
	17	Hûspârama	..	276
	18	Sagâtûm	..	325
	19	Jvîd-Shaêda-Dâta	..	141
	20	Hadhaôkhta	..	53
Gâthic	21	Staôta-Yasnyâ	..	72
				

Hence the total number of pages of the twenty-one Nasks is approximately 2,104 of which only 423 pages survive now in the editions of the existing Avesta texts by Westergaard and Geldner.

The method of summarizing all the twenty-one Nasks adopted by the author of the Dînkard, Books VIII. and IX., was a unique one. He has formulated his plan in the Pahlavi Introduction to Book VIII. (§§ 22, 23). The task was divided into two well-defined parts. The first part was to consist of a succinct account of what was contained in each of the twenty-one Nasks. A detailed description of "what was accessible in its different *hás* and *fargards*" was then to follow in the second part. This plan, somehow, is not followed throughout the whole treatise. It is strictly adhered to in the first five chapters of Book VIII., and tolerably well till we reach the end of Chapter XIV. From the next chapter the idea of giving a compressed survey is given up, and a detailed account of each section of the Nask is given. This continues till the remarks about the eighteenth Nask come to an end. The author then reverts to his former plan and the rest of the Nasks are again summarized concisely.

The Book IX. contains the detailed description of the first three Nasks given in accordance with the scheme formulated by the author in his Pahlavi Introduction to Book VIII. The summary of different *fargards* or chapters of the Sûdgar Nask is given in Chapters II.—XXIII., of the Varsht-Mânsar Nask in Chapters XXIV.—XLVI., and of the Bagha Nask in

Chapters XLVII.—LXVIII. It is our misfortune that the remaining Gâthic and Hadha-mâthric Nasks have not been so summarized to enable us to have a better idea of these lost Nasks than what we get in the cursory synopsis given in Book VIII. We are unable to know if the folios containing the detailed description of these interesting Nasks were lost at an early date so as not to reach the hands of the copyists of the MSS. now extant, or the author abandoned his elaborate scheme unaccomplished as Spenser did in his *Færie Queene*.

The three Gâthic Nasks summarized in Book IX. as it appears from their contents, were devoted to explanatory commentaries on the various *hâs* or chapters of the Gâthâs contained in the Staðta-yasht Nask, the first in the Gâthic group. This fact further draws our attention to the division of the Avesta scriptures into twenty-one Nasks to correspond to the twenty-one words contained in the Ahunavairya formula, which was taken as the quintessence of all knowledge.

The Sûdgar Nask, the first Nask treated in Book IX., was devoted to elucidating important points from the Avesta text of the various *hâs* of the Gâthâs with suggestive remarks and allusions to the history and legend prevailing in ancient Irân. In the Varsht-Mânsar Nask, next dealt with, the Avesta text of the Gâthâs is more closely adhered to and each *fargard* is devoted to explaining the ideas underlying a line in the Gâthic text. The chief object of this Nask was to bring home to us the great truths embodied in the Gâthic hymns in their application to facts. The Baga Nask, the third Nask summarized in Book IX., and the fourth in the Gâthic division, contains an analytical commentary upon the Gâthâs devoting a separate *fargard* for each *hâ*. For every principle propounded in the different chapters of this Nask some reason is given in the elaborate phraseology so common to the writers of the Dînkard. Only the first three *fragards* of this Nask have, however, survived in our extant Yasna Has XIX.—XXI., containing the commentaries on the three oft-repeated formulæ, the Ahunavairya, the Ashem, and the Yenghê-Hâtâm.

The text in the present volume begins with the seventh *fargard* of the Baga Nask, (Chapter LII.). It must have been a very long *fargard*, dealing with various subjects. A virtuous man frees the world from destruction (§ 1). Apostacy is produced by the evil spirits, (§ 2), and is defeated by the priesthood, (§ 3). Trial by ordeal played an important part in the life of the ancient Irâniāns, and the selection of a site and the details of performing an ordeal for deciding a dispute are next dealt with (§§ 5-8). The propagation and preservation of sheep formed duties to be performed by the good (§§ 13-17). The rest of the *fargard* deals with the enunciation of various moral and ethical truths laid down with an exactitude which is at once surprising and admirable. While laying down these truths, in this as well as the following chapters of this book, the author furnishes us also with an elaborate chain of reasoning and arguments which in most of the instances, in spite of the progress of human knowledge since the date the original texts were written, we can hardly find fault with to-day.

The next chapter is devoted to the edification of wisdom and knowledge. A man having wisdom cannot be deceived (§ 1). Wisdom is to be acquired by constant and repeated inquiring after that which a person might not understand (§ 4). Chapter LIV. is devoted to the importance of knowing the Gâthic teachings, and guiding our life through them (§ 1).

Performance of meritorious deeds is enjoined for securing help at the time of the renovation, (Chapter LV., § 1). Desire for knowledge is necessary in order to acquire it (§ 3). Apostacy must be suppressed (§ 4). A teacher of professions was liberally rewarded (§ 9). Chapter LVI. further deals with meritorious works. There is a store made of all meritorious works performed by men who are regarded as partners to share in that store according to the contribution made by each man (§§ 1-4). The offerings to fire must be liberal (§ 12), and the Religion of Ahuramazda is taught only by one taking care of the fire (§ 13). Righteous conduct arises from virtuous meditation (§ 27).

The next chapter, Chapter LVII., summarizes another long *fargard* of the Nask. Honest life breeds joy of long duration (§ 7). Renovation will be helped forward by those who might attain self perfection (§ 10). The wisdom of Ahuramazda is embodied in the decision of the Religion, and hence in order to attain that wisdom one must practise the tenets of the Religion (§ 16). Humility towards his superiors and inferiors is necessary to a man for understanding the Religion (§ 23). Good works and religious duties must be performed during the day and must not be put off till the next day (§ 29).

We come across a peculiar classification of learned men in Chapter LVIII. (§§ 2-6). Man accepts the Religion on account of his hope of eternity (§ 7). Acts of liberality are performed by a man who attains to kinship with Ahuramazda (§ 10). Charity should be extended equally to the good and the wicked if it is to be maintained undiminished (§ 19).

Chapter LIX. begins by laying stress on the necessity of devoting our life to learning the teachings of the Religion (§ 1). A man who exists for procreation praises self-devotion, which is described as the best work of a pre-eminent nature (§ 2). A man who makes other people happy can alone teach them by his words and actions to perform religious deeds (§ 6).

To the famous inquiry by Zarathushtra appearing in Yasna XLVI., 1, "To which land shall I turn, whither shall I go ?" a reply is given in Chapter LX., § 1, "To that place do go where the man, in whose person righteousness coupled with complete mindfulness, is entertained." The advisability of appointing a virtuous leader over a province was recognised by the Irânians even in those early days, as they knew that such a leader would make a barren province fertile by teaching sciences and arts to the people and make them perform works of merit (§ 4).

Religion is cherished by a man who is learned or is a hearer of the learned, Chapter LXI., (§ 1). Just decrees and judgments were regarded praiseworthy, and their source was the ritual

of an ordeal (§ 7). The next fargard, Chapter LXII., lays down the principle that a man can teach the Religion better by maintaining faith in it, and upholding its commands (§ 1). The welfare of the farmers must be caused for the diligent husbandry of the land (§ 4).

Chapter LXIII. begins with the statement of a truism that by devotion to God mankind are taught proper living in this world (§ 1), and that the proper understanding of things arises through complete devotion (§ 2). For attaining to perpetual leadership a life of virtue is essential (§ 7). The religion of Mazdâ-worship is propagated by him alone who puts its tenets into practice in his own life (§ 12).

The importance of pastoral life and the care and provision for sheep are again emphasised in the next chapter (§§ 1, 2). Wise discrimination must be acquired in order to be a proficient preacher (§ 7). A person must be worthy of a boon which he solicits in order to be able to get it (§ 11).

The next fargard, Chapter LXV., contained a dissertation on sovereignty. A good and righteous sovereign saved his people from death, ruin and deceit (§ 1); and hence sovereignty must be bestowed on such an individual (§ 2), and one who is all-enlightened (§ 4). A wife must joyfully pay reverence to her husband and perform the duties of her household (§ 10).

Pious thinking must be the basis of a man's worship of Ahuramazda (Chapter LXVI., § 1). The ancient Irânians must have taken great care in the training of girls as it was then believed that the woman who was reverent towards her husband and well trained in domestic economy could alone make her husband happy (§ 9). Even giving a woman in marriage to man was regarded as praiseworthy (§ 10).

Now follows a short chapter on the *Airyaman*, which is described as an interrogation at the end of the five Gathas (§ 1).

The last chapter, Chapter LXVIII., is a peculiar ending to the Nask as the same was supposed to contain selections from the whole Yasna "about the developer." As Dr. West

properly remarks though the writer proposes to make a selection from the whole Yasna, nearly all the statements contained in the chapter originate in the Gâthâs, or in the Yasna *Haptanghâiti*, excepting perhaps § 45 which quotes a passage from Yasna XIX., one of the *Hâs* from the Baga Nask.

The history of the early copies of the Pahlavi text of the Dînkard may be settled from the first and second colophons found in DM. and DE. which are published at the end of the present volume. The first colophon states that the surviving Books III.—IX. of the Dînkard now extant, were found in Asuristân, near Bagdâd, whereof the earliest copy was made by Mâhvindât, son of Narîmân, son of Bâhrâm, son of Mehrvân, on the Dîn rûz of the month of Tîr, in the year 369 after the 20th year of Yazad-kard, son of Shahryâr (about July, 1020 A.D.). Consequently, it was made after about 170 years of the first compilation of the work by Atarô-frôbag, son of Farrakhû-zâta, who had a religious controversy with Abâlish, in the presence of Khalifah-al-Mâmûn, who reigned from A.D. 813-833 (see also Shikand-gumânîg-Vijâr, Chaps. IV., IX., X.). It is manifest from this colophon by Mâhvindât that he had not copied his text from the original manuscript of the Dînkard by Atarô-pâta, son of Haêmîd, but from a copy supposed to be the earliest surviving in his time, in which the first two books were already missing. The second colophon appended to the earliest copy now surviving, mentions as its writer Shahryâr, son of Ardashîr, son of Rustam, son of Erach, son of Kôbâd, son of Irân-shâh, who completed his copy on the day of Ahuramazda, of the month of Spendarmad, in the year 865 after the 20th year of Yazad-kard (about 1560 A.D.). The original of that copy by Shahryâr had been transcribed by Marzabân, son of Spendâd, son of Marzabân, son of Mihrvân, son of Spendâd, son of Mihrvân, son of Marzabân, son of Dahishn-aiyyâr, son of Rûz-vêh, son of Shâh-mard. "The date of Marzabân's copy," says Dr. West, "may be approximately fixed by observing that his father's first cousin wrote a copy of Ardâ-Virâf and Gôsh-Fryâr, mentioned in K20, in the year 690 of Yazad-kard, while

his great-great-grand-uncle wrote a similar copy mentioned in MH6, in the Parsi year 618. If this Parsi year be reckoned from the era of the 20th year of Yazad-kard, as seems probable, these dates give 52 years for three generations; and Marzabân, living one generation later than the writer of A. Y. 690, may perhaps have written this copy of the Dînkard about A.Y. 707 (A. D. 1338). So that there was probably another copyist intermediate between him and Mâh-Vindât-î Naremâhân, of whom no record has been preserved The third colophon was written by Mâh-Vindât, son of Vâhrâm, son of Êrdîshîr of Türkâbâd, who completed his copy, from that of Shatrô-aîyâr, on the day Âvân, of the month Khûrdâd, in the Parsi year 1009 after the 20th year of Yazad-kard (21st December, 1659 N.S.). This copy which constitutes the manuscript B. (called DM. in this volume) was afterwards approved by Vâhrâm, son of Mâh-vindât, son of Rûstam, son of Anôshah-rûbân, son of Rûstam of Türkâbâd, who blesses the writer of the second Colophon on the day of Tîshtar, of the month of Vohûman, in the year 1038 of Yazad-kard (18th August, 1669 N.S.). It was also finally seen and approved by Rûstam, son of Gûshṭâsp, son of Êrdîshîr who likewise blesses the writer of the second colophon.

For the use of the students of this volume I quote here some of Dr. West's general remarks on Book VIII. and IX. of the Dinkard, contained in his Introduction, pp. XXXVIII.—XLIII.—

“In dealing with this account of the Nasks it is always necessary to remember that the compiler of the Dinkard relies entirely upon the Pahlavi versions, as he states distinctly in Dinkard VII., Chapter I., 3, he occasionally mentions the Avesta texts, as in Chapters VI., 1; XII., 1, and it is abundantly evident to the practised translator that Avesta phrases often underlie the Pahlavi passage which seem to be quoted at length from the original Nasks especially in Dk. IX., but, for some of the details mentioned there may be no older authority than a Pahlavi commentary, and this should ever be borne in mind by the sceptical critic in search of anachronisms”.

"Regarding the authorship of the summary of the Nasks, contained in the Dînkard, Books VIII., IX., it may be reasonably presumed, in default of any positive information, that the compiler was Ataropât, son of Hîmîd, the last editor of the Dînkard. And as nothing is said about any previous treatise being consulted, it may be safely supposed that he had access to the Avesta texts and Pahlavi versions of all the Nasks he describes, fully three centuries after the Mahomedan conquest of Persia. The only Nask he could not obtain was the Vashtag, and the Pahlavi version of the Nâdar was also missing The survival of so much of the sacred Zoroastrian literature, during three centuries of Mahomedan era, indicates that the final loss of all this literature was not so directly attributable to the Arabs as the Parsis suppose. So long as a considerable number of the Persians adhered to their ancient religion, they were able to preserve its literature almost intact, even for centuries ; but when through conversion and extermination, the Mazdâ-worshippers had become a mere remnant, and then fell under the more barbarous rule of the Tartars, they rapidly lost all their old literature that was not in daily religious use. And the loss may have been as much due to their neglecting the necessary copying of the manuscripts as to any destructiveness on the part of their conquerors ; because the durability of a manuscript written on paper seldom exceeds five or six centuries. "

I again express my indebtedness to the indefatigable labours of my predecessor in the field, the great English scholar, the late Dr. Edward William West, for his translation of the Dinkard, Book IX., in the Sacred Books of the East, Vol. XXXVI. His clear English rendering of easy passages has been literally followed herein by me in many places, as I found myself unable to render them in better English than his. His attempt, however helpful, has still all the drawbacks of a first translation of a difficult Pahlavi work like the Dinkard. Besides, Pahlavi scholarship has progressed considerably since the days of Dr. West, so I have at places differed considerably from his eminent authority, though not without some hesitation at times, and have tried to breathe so far as possible

into my translation the spirit of Zarathushtrianism to which the twenty-one Nasks were intended to give expression.

All the Pahlavi colophons I.—IV.¹ are for the first time entirely edited, transliterated and translated by me. The incorrect text of these colophons had to undergo emendations by me, being here and there abstruse and ambiguous, added as they are at a time when Pahlavi must have become a dead language known only to a select few, and the copyists had to compose even these short colophons with some efforts.

While placing before the public this concluding volume of the great Pahlavi compilation, the Dinkard, it will not be out of place to glance back over fifty-four years ago when the publication of the Pahlavi text with its translations and necessary commentaries thereon was first taken in hand by my late father, Shamsh-ul-Ullema Dastur Dr. Peshotan Dastur Behramji Sanjana, M.A., Ph.D. The first volume of the Dinkard so edited by him appeared as far back as 1874. In his Gujarati introduction to that Volume, the editor quite properly drew the attention of his readers to the most difficult nature of the Pahlavi text he had taken in hand to translate at the same time emphasising the importance of its study to a student of Zarathushtrian religion and eschatology.

My own task on this great work began in the year 1888, when, in publishing Dinkard Vol. V., I collaborated with my father providing the English translation from the original Pahlavi text, my father, as in the previous volumes having rendered the Pahlavi text in Gujarati. In spite of all his labours my father was enabled to edit only the first nine volumes of the Dinkard, the ninth Volume appearing posthumously in the year 1900. These volumes contained the Pahlavi text up to half of the Dinkard, Book V. The next Volume, the first in the series, edited and published wholly by me, appeared in 1907. The long period that has since elapsed was taken up in very laboriously and patiently plodding through a difficult Pahlavi text like that of the Dinkard. The difficulties were again

¹ With the exception of the beginning of Colophon I., which has been rendered by Dr. West in his Introduction to the volume mentioned above.

further enhanced by the defective nature of the manuscript, like DM. which was the only manuscript available for the text of the Dînkard.

The Dînkard, voluminous as the work is, occupies a unique position in the Pahlavi literature. The variety of the subjects, as can be seen from the synopsis given above, at once marks it as the most useful and necessary work to be studied by every Zarathushtrian, and by those who might desire to understand and grasp the spirit of the ancient Religion of Zarathushtra as it was practised and observed in those early days. As its name signifies it is a veritable encyclopædia of religion and the author or authors have included within its pages a lore of knowledge which is almost exhaustive and all-sufficing. We again cannot fail to admire the great love and veneration shown by the writers to the teachings of Zarathushtra and the great Religion propagated by him. The Dînkard supplies us with a record of the customs in vogue among the Irâniāns of the time when the great compilation saw the light of day, and also fully illustrates the high moral ideals and lofty ethical principles held by those people. If the nineteen volumes of the Dînkard help to some extent the readers of these pages in better understanding these ideals and principles, I should feel that the time and labour devoted to elucidating these truths by my worthy father for well nigh twenty-five years and by myself for an equally long period were well rewarded.

Concluding I beg to give my most grateful thanks to the esteemed Trustees of the Sir Jamshedji Jijibhai Translation Fund for their kind patronage to this volume. It was principally due to their support and encouragement that the work of translating this great Pahlavi work was undertaken and carried on through all the long years.

123, CUMBALLA HILL,
Bombay, 22nd November 1928.

THE DINKARD.

BOOK IX.—(continued).

CHAPTER LII., BAGA NASK.

LIII. (1) Haftûm fargard, *Tâ-ve-rad*, havât mûn bar pavan frârûmîh yakhsenunêd, ash gêhân i yasharâyîh min merenchînîdan....; hanâ-cha râî, mä bar pavan frârûmîh dâshsan pavan a-bâharînîdan i shaedan (va) saritaran, va bâharînîdan i yazadân va shapirân ajash yehevûnêd; va amat aêdûn vabidûnayên, mainûg bûn bar aoj-âömandtar yehevûnêd pavan pâspânînîdan i bar min merenchînîdârân. (2) Va denâ-ich, aêgh mûn Aûharmazda pavan tanû mâhmânînêd, ash yasharmôgân-ich daêna i Aûharmazda rûbâg kardan kard yehevûnêd; hanâ-cha râî, mä yasharmôgân yasharmôgîh i Aharman din sâkhtag, lâ barâ pavan Aûharmazda shemîh baen rûbâg tûbân

1. Some words are understood here. Perhaps **רְאֵת** **סִירָּוִים**

(3) حفظ عباراتیں دے ناگہانی دے اکھیں دنیا ۱۱۹ پڑھوں
ناگہانی سامنے دے ۱۱۴ تا ۱۱۵ ناگہانی دے ناگہانی سامنے دے
اکھیں دنیا ۱۲۰ ناگہانی دے ناگہانی دے اکھیں دنیا ۱۲۱
ناگہانی دے ناگہانی دے اکھیں دنیا ۱۲۲ ، ناگہانی دے اکھیں دنیا ۱۲۳
ناگہانی دے ناگہانی دے اکھیں دنیا ۱۲۴ ، ناگہانی دے اکھیں دنیا ۱۲۵

kardan, va yasharmôgîh âsrûnîh, yasharmôgân âsrûnân, brâdarvadîg hamêstâr havând, va hamâi amat âsrûnîh va âsrûnîh amaragânîhâ pîrûjhênd yasharmôgîh yaşharmôgân amaragânîhâ aôşhênd, va amat yasharmôgîh va yasharmôgân amaragânîhâ chîrîhênd, va âsrûnîh va âsrûnân nizârîhênd ; va âsrûnân avartar aőj (va) pîrûjhî amat-şîhân âsrûnîh dravîst vîmônd-gâs ; afşhân dravîst vîmônd-gâs âsrûnîh-ich i pavan mardûm şhayad yehevûntan, pavan Aûharmazda mâhmân padashîh yehevûnêd.

(3) Madam spûrîghî âsrûnîh pavan ölä chihar kevan, amat amargân âsrûnân Aûharmazda maësnô yehevûnd, âsrûnîh âsrûnân amâvandih vakhshîd, va yasharmôgîh yasharmôgân gûrdih vânî-hait, va yasharmôgân avîr barîsh i âsrûnân zannî-hênd, afshân tûbân i madam Aharman daêna pavan Aûharmazda shemîh rûbâg kardan âsrûnî-hait va yasharmôgîh

nîhân yakhsenund. (4) Va âkhar öld-şhân-îch, pavan âsrûn şhemîh, daêna î Aûharmazda, chigûn-şhân yeplekhûnast va narm kard yekavîmûnêd, amat-îch kâmag yazadân yashar-môgîhâ adîn-ash a-kâm râstîhâ yemellûnd va châshênd, va rûbâginênd.

(5) Va denâ-ich, aégh afdih i Aûharmazda paêdâgînêd, mûn zak i aévar-zimân òl var vabidûnayên ; hanâ-cha râî, mâ pavan var var'zishnîh zak i var-âömand zôharîg aévar rôshnîh, pavan maînûg zôrîh, òl chashmân vînâv-dahagî-hât, benafshâ haît afdih i Aûharmazda. (6) Va dêna-ich, aégh mûn bûkht va aïrikht paêdâg vichîr i padash vabidûnayên, ash òl òla i padgâr dârishn yashârûb shnâyishn kard yehevûnêd ; hanâ-cha râî, mâ-ash niyâzag òl niyâzag nafshâ yehamtûnînêd, padash hûsrûbinid-ich yehevûnêd. (7) Va denâ-ich, aégh-ash nîrang-ich i var yehabûnt yehevûnêd, mûn sûd òl yasharûbân ; hanâ râî, mâ nîrang i var pavan rûbagih i var yehevûnêd, va

(9) 1. **עֲמָלֵךְ** כִּי־בַּת־**בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל** תִּהְפֹּךְ־**בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל** כִּי־בַּת־**בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל**
בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל וְבַּת־**בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל** כִּי־בַּת־**בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל** כִּי־בַּת־**בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל**
בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל כִּי־בַּת־**בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל** כִּי־בַּת־**בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל** כִּי־בַּת־**בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל**
בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל כִּי־בַּת־**בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל** כִּי־בַּת־**בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל** כִּי־בַּת־**בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל**
בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל כִּי־בַּת־**בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל** כִּי־בַּת־**בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל** כִּי־בַּת־**בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל**

daêníg var pavan khûdâyîh sajítûnêd; denâ yasharûb vêh-daêna-ân havând, afshân sûd zak i amargânîg i haît khûdâyîh kevan; kolâ mûn pavan zak sûd ûl yasharûbân i vêh-daêna-ân yehabûnt, kardâr-îch i nîrang i var yehabûnt kardâr yehevûnêd, mâ zak sûd dahishnih bûn haît nîrang-ich i var. (8) Va denâ-ich, aêgh mûn ûl daêna rûbagînîdâr aêrpât va ashavan yehabûnêd, ash nîrang-ich i var pâêdâgînîd; hanâ-cha râî, mâ châshîdâr va hû-amûrzîdâr mânsar yehabûnd zyash nîrang-ich i var pâêdâg.

(9) Va denâ-ich, aêgh mûn dâêna i Aûharmazda manîtunêd, mûn-ich pavan zak afzûnîg nêvagîh vabîdûnayê, dânâgîh vakhsînîdâr yehevûnêd; hanâ-cha râî, mâ gabrâ dânâgîh pavan denâ 2 râs vakhsînêd, ayôv benafshâ yemellûnêd âmûjêd, ayôv bâhar i âzâdîh ôl dânâgan andâzagînêd, mûn gûftâr va âmûkh-târ yehevûnd i dânâgîh. (10) Va denâ-ich, aêgh-ash franâmisht

۱۷۰ مسند و ۱۷۱ اهل‌النور سیدر و بند ، اط زند خواریز و
۱۷۲ ده‌کار ده‌کار و اهل نبی و اهل نور که درین ده‌کار ده
ده‌کار و اهل نبی و اهل نور که درین ده‌کار ده‌کار و اهل نبی
ده‌کار و اهل نبی و اهل نور که درین ده‌کار ده‌کار و اهل نبی

öl Aûharmazda, mûn öl var'zidâr yasharûb kîrâ va vîr barâ châshêd, aêgh pavan dastôbar i ölá yakhsenunêd ; mâ, min zak chigûn dâm dâdârîh i spûrîgih pavan dâm parvardârîh i Aûharmazda, pavan spûrîgarîh zyash nafshâ dâdârîh yehabûnt, zak gêhân var'zidâr yasharûb öl parvardârîh zyash dâmân ; min zak barâ, aîrîh va shnâyînidârîh i zak i gehân var'zidâr yasharûb padvastag haît öl aîrîh va shnayînidârîh i dâdâr.

(11) Va denâ-ich, aêgh mûn mînishn ël daêna i Zaratûhshttra yehabûnêd, ash rûbân ël Zaratûhshttra yehabûnt yehevunêd ; hanâ-cha raî, mâ ël yehabûntan i gabrâ mînishn ël daêna i Zaratûhshttra padvast yegavîmûnêd padîraftan i Zaratûhshttra rûbân i öld pavan bûkhtan min dûshahû. (12) Va denâ-ich, aêgh mûn ël mardûmân yazadân haêmîh âmûjêd, ash frâj ham-pûrsagîh-ich i ël Aûharmazda âmûkht yehevûnêd ; hanâ-cha raî, mâ yazadân haêm ahû ham-pûrs, Aûharmazda ham-pûrs-ich yehevûnêd.

(13) Va denâ-ich, aêgh mûn gospendân bar pavan khvêshih i Aûharmazda yakhseunêd, ash gospend ûl ölä i tûkhshâg i padmânig yehabûnt yehevûnêd; hanâ-cha râî, mà bar pavan khvêshih i Aûharmazda dâshsan pavan yehabûntan i ûl kirfag, va yehabûntan i ûl kirfag pavan bar khvêshih pavan bûn râstihâ dâsh, va bûn râstihâ dâshsan pavan-ich, gospend chigûn min âzâdih bûn baen dastôbarih i zak i tûkhshâg i padmânig pâh dâsh yehevûnêd. (14) Va denâ-ich, aêgh mûn ûl râdân râd, ash afzûni min afzâyînidârân ûl gêhân yehamtûn-inid yehevûnêd; hanâ-cha râî, mà râd zak-ich dahishn lakhvâr ûl arjânîgâu yehabûntan râî, pavan gêhân afzâyînidârîh amân-ich yehevûnêd i yazadân ûl i fratûm padaş hamsepâsî-hait. (15) Va denâ-ich, aêgn mûn gospendân râî anbâr vabidûnayên, pavan-ich afzâyînidân i dâdâr ûl gospend kardâr yehevûnêd; mà gospend afzûn pavan haitih zyash pavarishn

تَسْعِيْلَهُ لَهُ مَوْلَانَاهُ لَهُ رَكْنَاهُ دَلَّاهُ لَهُ دَلَّاهُ كَرْبَلَاهُ
 وَ نَبِرَّاهُ وَ طَهَّارَاهُ وَ حَمَّادَاهُ وَ حَمَّادَاهُ (16) وَ سَعَاهُ وَ سَعَاهُ
 وَ طَهَّارَاهُ طَهَّارَاهُ وَ عَنَدَ سَلَفَاهُ دَلَّاهُ شَاهُ دَلَّاهُ شَاهُ
 لَهُ تَهُّهُ تَهُّهُ سَلَفَاهُ شَاهُ دَلَّاهُ لَهُ تَهُّهُ شَاهُ دَلَّاهُ لَهُ تَهُّهُ
 دَلَّاهُ كَدَّاهُ كَدَّاهُ لَهُ تَهُّهُ لَهُ تَهُّهُ سَلَفَاهُ دَلَّاهُ شَاهُ دَلَّاهُ
 شَاهُ دَلَّاهُ (17) وَ سَعَاهُ دَلَّاهُ وَ طَهَّارَاهُ وَ طَهَّارَاهُ سَعَاهُ دَلَّاهُ
 طَهَّارَاهُ وَ عَنَدَ طَهَّارَاهُ رَكْنَاهُ طَهَّارَاهُ طَهَّارَاهُ شَاهُ
 تَسْعِيْلَهُ شَاهُ لَهُ تَهُّهُ سَعَاهُ دَلَّاهُ لَهُ تَهُّهُ طَهَّارَاهُ شَاهُ
 وَ طَهَّارَاهُ شَاهُ دَلَّاهُ لَهُ تَهُّهُ سَعَاهُ دَلَّاهُ لَهُ تَهُّهُ طَهَّارَاهُ شَاهُ
 (18) وَ طَهَّارَاهُ شَاهُ دَلَّاهُ لَهُ تَهُّهُ سَعَاهُ دَلَّاهُ لَهُ تَهُّهُ طَهَّارَاهُ شَاهُ
 عَنَدَ كَلْمَانَاهُ طَهَّارَاهُ زَاهَدَاهُ طَهَّارَاهُ شَاهُ دَلَّاهُ لَهُ تَهُّهُ سَعَاهُ دَلَّاهُ
 كَلْمَانَاهُ طَهَّارَاهُ شَاهُ دَلَّاهُ لَهُ تَهُّهُ سَعَاهُ دَلَّاهُ لَهُ تَهُّهُ طَهَّارَاهُ شَاهُ

yehevûntan râî mûn göspendân râî parvarishn sajîtûnêd pavan-ich afzâyînîdan i dâdâr ol göspend kardâr yehevûnêd. (16) Vadenâ-ich, aêgh mûn vâchag ol shapîrân châshêd, ash khûrdârân-ich amûkht yehevûnêd; hanâ-cha râî, mâ min daêna khûrdârih-chîmîg paêdâg, amat-ash daêna ol shapîrân châshîd zyash zak-ich frahâng paêdâgînêd, khûrdârân-ich padash amûkhtênd. (17) Va denâ-ich, aêgh mûn pâh va vîr pavan khvêshîh i lanâ yakhsenunêd, ash pavan dastôbarîh i Zaratûhshtra yakhsenunîdan amûkht yehevûnêd; hanâ-cha râî, mâ pavan khvêshîh i yazadân aêdûn dâشت yehevûnêd mân pavan khvêshîh i Zaratûhshtra yakhsenunêd.

(18) Va denâ-ich, aêgh mûn ol Gâyôgmard haêmân pâdakh-shâêih yehabûnt, ash Zaratûhshtra daênân-ich khûrdâyi bavîhûnast yehevûnêd; hanâ-cha râî, mâ Zaratûhshtra daêna Gâyôgmard haêm, va Gâyôgmard haêm Zaratûhshtra daêna.

(19) የዚህ ማረጋገጫውን በዚህ አገልግሎት ተመርምሯል፡፡ ይህንን በዚህ የዚህ ማረጋገጫውን በዚህ አገልግሎት ተመርምሯል፡፡

(20) የዚህ ማረጋገጫውን በዚህ አገልግሎት ተመርምሯል፡፡ ይህንን በዚህ የዚህ ማረጋገጫውን በዚህ አገልግሎት ተመርምሯል፡፡

(21) የዚህ ማረጋገጫውን በዚህ አገልግሎት ተመርምሯል፡፡ ይህንን በዚህ የዚህ ማረጋገጫውን በዚህ አገልግሎት ተመርምሯል፡፡

(22) የዚህ ማረጋገጫውን በዚህ አገልግሎት ተመርምሯል፡፡ ይህንን በዚህ የዚህ ማረጋገጫውን በዚህ አገልግሎት ተመርምሯል፡፡

(23) የዚህ ማረጋገጫውን በዚህ አገልግሎት ተመርምሯል፡፡ ይህንን በዚህ የዚህ ማረጋገጫውን በዚህ አገልግሎት ተመርምሯል፡፡

(24) የዚህ ማረጋገጫውን በዚህ አገልግሎት ተመርምሯል፡፡ ይህንን በዚህ የዚህ ማረጋገጫውን በዚህ አገልግሎት ተመርምሯል፡፡

(25) የዚህ ማረጋገጫውን በዚህ አገልግሎት ተመርምሯል፡፡ ይህንን በዚህ የዚህ ማረጋገጫውን በዚህ አገልግሎት ተመርምሯል፡፡

(19) Va denâ-ich, aêgh amat baên khûdâyân aêvagânag, ash zak i râst milayâ haitigîhâ ol khûdâyân gûftan râs kard yehevûnêd; hanâ-cha râi, mâ aêvagânag pavan sûd gûftârîh vâfrîgân. (20) Va denâ-ich, aîgh mûn khûdâyîh zyaşh haît baên kâmag Aûharmazda yakhsenunêd, ash pâhlûm mindavam baên Aûharmazda kard yehevûnêd; hana-cha râi, mâ khûdâyîh baên kâmag i Aûharmazda aêdûn dâşht yehevûnêd, amat olâ i khûdâi khûdash mûn khûdâyîh padash ol Aûharmazda yehabûnêd; va amat-ash nazdî va tangîh zak i pâhlûm avartûm mindavam ol Aûharmazda yehabûnt yehevûnêd.

(21) Va denâ-ich, aêgh mûn vâchag sôd-âoemandân châshêd, ash âgâsîh i min daêna öl nafshâ rôshnînid yehevûnêd; hanâ-cha râi, má daêna dânâgîh i pavan râdinidârîh i ajash, pavan-ich lakhvâr pûrsidârîh i hâvishtân vakhshî-haît. (22) Va denâ-ich,

سے ۲۰ اَنْ سَعْدَنْ عَلَى لَسْنِ ، رَأَوْ رَهْ لَسْلَوْ شَرْدَنْ عَلَى لَسْلَوْ
 سَعْدَنْ شَلَّا زَيْلَوْ سَعْدَنْ لَسْلَوْ تَسْلَوْنَهْ لَهْ رَهْ لَسْلَوْ لَسْلَوْنَهْ رَهْ
 سَعْدَنْ تَسْلَوْنَهْ ۲۳ (23) ، ۲۱ سَعْدَنْ دَهْ رَهْ لَسْلَوْنَهْ شَلَّا زَيْلَوْ
 نَهْ سَعْدَنْ لَهْ رَهْ لَسْلَوْنَهْ تَسْلَوْنَهْ شَلَّا زَيْلَوْ تَسْلَوْنَهْ ۲۴ * سَعْدَنْ لَسْلَوْ
 سَعْدَنْ لَهْ رَهْ لَسْلَوْنَهْ نَهْ سَعْدَنْ لَهْ رَهْ لَسْلَوْنَهْ تَسْلَوْنَهْ ۲۵
 (24) ۲۰ سَعْدَنْ دَهْ رَهْ لَلَّهُنَّا لَهْ رَهْ لَسْلَوْنَهْ
 اَنْ اَنْ سَعْدَنْ وَسَعْدَنْ كَرْدَوْنَهْ ، ۲۱ كَدْ كَوَنَهْ دَهْ نَهْ لَسْلَوْ
 سَعْدَنْ تَسْلَوْنَهْ نَهْ سَعْدَنْ سَعْدَنْ وَسَعْدَنْ سَعْدَنْ تَسْلَوْنَهْ ۲۶ * سَعْدَنْ
 لَسْلَوْ دَهْ رَهْ لَلَّهُنَّا لَهْ رَهْ لَلَّهُنَّا كَدْ كَوَنَهْ رَهْ لَلَّهُنَّا رَهْ لَلَّهُنَّا رَهْ
 دَهْ نَهْ ۲۷ تَسْلَوْنَهْ وَسَعْدَنْ دَهْ سَعْدَنْ وَسَعْدَنْ دَهْ رَهْ لَسْلَوْ
 دَهْ سَعْدَنْ دَهْ كَدْ كَوَنَهْ رَهْ لَلَّهُنَّا سَعْدَنْ دَهْ نَهْ ۲۸ (25) ۲۹ سَعْدَنْ دَهْ
 دَهْ وَسَعْدَنْ دَهْ رَهْ لَلَّهُنَّا كَدْ كَوَنَهْ دَهْ نَهْ دَهْ تَسْلَوْنَهْ ۳۰
 رَهْ لَسْلَوْنَهْ اَنْ اَنْ سَعْدَنْ نَهْ دَهْ دَهْ نَهْ دَهْ تَسْلَوْنَهْ

aēgh mûn öl khâstâr râs va pand i frârûn âmûjêd, adînašh mânšar âmûkht; hanâ-cha râi, mâ dânâgîh pavan frârûn râsîh i mânšar yehevûnêd. (23) Va denâ-ich, aēgh mûn mindavam i frârûnîh mînêd, ash mânšar pavan frârûnîh dâştan âmûkht yehevûnêd; hanâ-cha râi, mâ mânšar pavan frârûnîh dâştan pavan frârûn-mînişhînîh yehevûnêd.

(24) Va denâ-ich, aēgh mûn parvardârîh i dâmân pavan frârûnîh vabîdûnayên, ash Vohûman Aûharmazda zâgîh; va mûn zak zyash baên dârishn khûp yakhsenunêd, ash Aûharmazda Vohûman abîdarîh gâs yehevûnêd; hanâ-cha râi, mâ kolâ frârûn parvardârîh zak zyash parvardag farzandîh baên-ash aêdûn yehevûnêd chîgûn Vohûman baên Aûharmazda; va kolâ frârûn dâm pânag, madam zak zyash pâdag, abîdarîh aêdûn chîgûn Aûharmazda madam Vohûman. (25) Va denâ-ich, aēgh mûn parvardârîh zak i şhapîr dahishn pavan frârûnîh vabîdûnayên, ash dahishn i şhapîr Aûharmazda yehabûntan

*
شیخوں کے ناموں کا سلسلہ ہے جس کا اعلان کرنا مکالمہ کا انتہا ہے۔ وہ اسی سلسلہ کے
اولین نام ہے۔ اس کے بعد دوسرے نام کا اعلان کرنا مکالمہ کا دوسرا حصہ ہے۔ اسی
کا اعلان کرنے کے بعد تینوں نام کا اعلان کرنا مکالمہ کا سوما حصہ ہے۔ اسی کا اعلان
کرنے کے بعد چھوٹے نام کا اعلان کرنا مکالمہ کا چوتھا حصہ ہے۔ اسی کا اعلان کرنے
کے بعد بڑے نام کا اعلان کرنا مکالمہ کا پنجم حصہ ہے۔ اسی کا اعلان کرنے کے بعد
کوئی نام کا اعلان کرنا مکالمہ کا ششم حصہ ہے۔

âmûkht yehevûnêd ; hanâ-cha râî, mâ paêdâgî-hât min parvardârîh ï dahishn i pavan frârûnîh, levatâ vichidâr kûnîshnîh ï parvardâr, shapîrîh-ich i parvadag paêdâgî-hât ; min vêhîh i parvadag dahishn vêhîh i ölä zyash dâdâr, va dâdâr i zak shapîr dahishn benafshâ hât Aûharmazda.

(26) Va denâ-ich, aêgh mûn Aûharmazda maînûgîhâ madam nafshâ tanû khûdâi vabidûnayên, pavan kûnîshn khûdâi yehevûnêd; hana-cha râî, mâ mûn Aûharmazda madam tanû khûdâi vabidûnayên khratû sardâr, va khratû sardâr vichîngar vinâs va kirfag, hamârînâg vinâs va kirfag, hamârînâg mîn vinâs pâhrîj kirfag var'z, va min vinâs pâhrîj va kirfag var'z madam kûnîshn khûdâi yehevûnêd.
(27) Va denâ-ich, aêgh-ash Spendarmad ûl Aûharmazda yehabûnt yehevûnêd, mûn baên Aûharmazda aêdûn tarsagâi chigûn bertâ baên ab; hanâ-cha râî, mâ-ash Spendarmadîh Aûharmazda kard yehevûnêd.

(28) Va denâ-ich, aêgh mûn pâhrîj i gôspendân mînêd, ash yehevûnêd zak khratû mûn gôspend padîh yehabûnêd; hanâ-cha râi, mâ khratû i gôspend dâdârîh i âinînag baên mardûm kard yegavîmûnêd; va amat mardûm mînishn òl zak khratû kh'ahishnîg pardâzênd ayâvênd. (29) Va denâ-ich, aêgh mûn gôspendân gûshn pavan gâs shedkûnâ, ash pâhrîj-ich i gôspendân mînid yehevûnêd; va hanâ-cha râi, mâ gûshn-shedkûnîshnîh dâdârîh yehevûnêd, va mûn dâdârîh vabidûnayêñ parvardârîh-ich mînêd.

(30) Va denâ-ich, aêgh mûn tanû barâ öl aérpatân ârâst, ash râs i öl tamâ âmûkht yehevûnêd; hanâ-cha râi, mâ râs i öl tamâ min daêna paêdâg, afash nimûdâr aérpat; âkhar mûn öl aérptân pavan hâvîshtíh ârâst, ash zak râs khavítunast, khavítunînid-ich yehevûnêd. (31) Denâ-ich, aêgh mûn zak i mindavam vabidûnayên i öl frashagard

aîyyârîh, ash minishn i dâdâr-dehash yehevûnêd; hanâ-cha râi, má dâdârîh pavan *frashagard* mînidârîh, va *frashagard* mînidârîh pavan *frashagard* yehevûnêd, va *frashagard* yehevûnêd pavan mindavam i *frashagard* aîyyârîh kard, va mindavam i *frashagard* aîyyârîh kardan pavan far'zânagih minishnîh, va far'zânagih minishnîh minishn i dâdâr-dehash yehevûnêd.

(32) Va denâ-ich, aêgh mûn mindavam i amesûspendân jûshêd, ash öl mardûmân libbêmâ va mînishn i pavan lâ fradîpî-hastan i min râs i yazadân châshît yehevûnêd; hanâ-cha râi, mâ min daêna i yazadân jûshîdan afzûnîg aðjîh i yazadân, va min afzûnîg aðjîh i yazadân vêsh pâdakhshâyîh i zya shân baên mardûmân, min vêsh pâdakhshâyîh i yazadân baên mardûmân pâdiyâvandîh i libbamâ va mînishn i mardûmân, pavan-ich lâ fradîpî-hastan zyashân min shaêdân-ich yehevûnêd. (33) Va denâ-ich, aêgh mûn pavan Vohûman tarsagâyîh vabidûnayên,

vinâs i baêñ ol kirfag gûmîkht padash nihûft yegavimûnêd khadîtunêd; hanâ-cha râî, mâ tarsagâyîh i pavan Vohûman aîrîh i pavan frârûnih yehevûnêd, padvast yegavimînêd ol frârûn aîrîh a-kîgîh va a-karapîh, ol a-kîgîh va a-karapîh dravist i jân chashm, mûn padash vînâg vichîngar, va vichârdârîh yehevûnêd vinâs min kirfag.

(34) Va denā-ich, aēgh mûn öl râdân râdih vabîdûnayêñ, ash öl mardûm âvâm-dâdârîh-ich âmûkht yehevûnêd; hanâ-cha, râi, mâ râd-dahishn i min aish madam nafshâ âvâm hangârdan, va pûr-vînâftihâ va bûndag râmînidârîhâ tûkhtan madam tûkhshêd; min zak barâ, nîrûg i râdih baêñ mardûmân vakhsishnîg yehevûnêd, pavan âvâm va avârig dâsra-dahishnîgîh tâptig yehevûnd. (35) Va denâ-ich, aêgh mûn chand-ash tûbân öl mindavam i Aûharmazda franâmêd, ash a-zadârîh-ich i a-vinâsân âmûkht yehevûnêd; hanâ-cha râi, mâ chand tûbân öl mindavam

î Aûharmazda frû-vâftan vinâs fratûm lâ, kirfag chand tûbân kardan, pâhrîj î min vinâs mâtigân, a-zadârîh î a-vinâsân.
 (36) Va denâ-ich, aêgh mûn khûdâi va dastôbar yakhseununed, ash Aûharmazda maînûgihâ madam tanû î nafshâ khûdâi kard yehevûnêd; hanâ-cha râi, má òlâ yazadân, pavan ávâistih î Aûharmazda, stih ahû va ratû havând.

(37) Va denâ-ich, aêgh mûn kâr va dâdistân barâ vichinêd vêh-vînidâr-ich yehevûnêd i aishân; hanâ-cha râi, má aishân khavîtunînid aêgh khratû-âômand; va denâ zak i gûft yegavimûnêd, aêgh khratû i gabrâ min vichinag pavan mindavam paêdâg. (38) Va denâ-ich, aêgh mûn parvardârîh i pavan frârûnîh vabidûnayê, dakhshaginidâr-ich yehevûnêd i aishân; hanâ-cha râi, má parvardâr khûsh-yârag-ich va khûsh dakhshaginidâr-ich yehevûnêd i aishân, va denâ-ich zak i yemellûnêd, aêgh:—"Hamîshag vêh, khûsh, gôharûn mûn ölä lâ pad i pûjîn."

1. DE. 112 17128—2-2. DE. 130051—3. DE. 99145 403—4-4. DE. omits

(39) Va denâ-îch, aêgh mûn khûdâi mûn pavan farmân yehabûnt, ölä i mânsarîg gûmârêd, va mindavam öl ölä yehabûnêd mûn âvâyad yehabûntan, ash öl gûbîshn i râst i frârûn âvâyêd barâ bûrdan âmûkht yehevûnêd; hanâ-cha râi, má khûdâyân gûbîshn i râst i frârûn gûftan baen apâbîmîh min khûp-hastishn khûdâyîh, afshân khûp-hastishn khûdâyîh pavan denâ 2 avîtar, hû-farmânîh va vichidâr-dahishnîh; va amat pavan farmân yehabûnt ölä mânsarîg yegavîmûnînêd hû-farmânîh; va amat mindavam öl ölä yehabûnd i âvâyad yehabûntan vichidâr-dahishnîh nîvâri-haît; afshân min hû-farmânîh vichidâr-dahishnîh khûp-hastishn khûdâyîh, va min khûp-hastishn khûdâyîh i apâbîmîh pavan-îch milayâ i râst i frârûn gûftan, va min apâbîmîh i pavan milayâ i râst i frârûn gûftan, âvâyêd debrûnîshnîh i öl gûbîshnîh i râst i frârûn yehevûnêd, (40) Va denâ-ich, aêgh mûn tanû bandagîh

barâ öl malkâân malkâ yehabûnêd, mûn-ich bar pavan khêshîh i Aûharmazda yakhsenunêd ash bûkht aîrikht nimûdârân maînûgân, pavan bûkht va aîrikht nimûdârîh nîrûg-äômandînîd yehevûnêd ; hanâ-cha râî, mâ tanû pavan bandagîh öl malkâân malkâ yehabûnt nîvârishn i aîrîh, va bar pavan khêshîh i Aûharmazda dâsht, bûn a-vinâsîh dâshtan, va bar pavan frârûnîh hû-chinag kardan; min rûbâgîh i denâ 2 frârûnîh i baên gêhân rabâ afzûn dâdârîh yehevûnêd i öl hamâg shapîr maînûgân va stihân mûn-ash baên havâ-nd, zak-ich i bûkht va aîrikht nimûdâr yazadân.

(41) Va denâ-ich, aêgh mûn amarg-rûbîshnîh ñl ñlâ i hamâg rûbîshnîh yehabûnt yehevûnêd; ajash dâdistân-ich denâ-ich aêgh mûn ñlâ mûn rûbân i nafshâ amarg yezbemûnêd kardan aîyyârîh vabîdûnayê; ash ñl ñlâ i hamâg nêvagîh kh'âstâr hamâg nêvagîh yehabûnt yehevûnêd; mûn zak bavîhûnêd hamâg

(44) 1. אַתָּה שׁוֹרֵג מִשְׁעָנָה וְלֹא תַּעֲמִיד בְּדַבְּרֵינוּ לְעֵטָף גָּדוֹלָה
עַל־בְּרִית־אֶת־עַמּוֹנָא כְּלֹבֶד אֶת־הַלְּבָנָה וְלֹא תַּעֲמִיד בְּדַבְּרֵינוּ לְעֵטָף
* (45) 1. שׁוֹרֵג לְסִכְמָה מִשְׁעָנָה וְלֹא תַּעֲמִיד בְּדַבְּרֵינוּ לְעֵטָף גָּדוֹלָה

nêvagîh dâdâr yehevûnêd; mûn öl ölä mûn zak bavîhûnêd pavan barâ-rasishnîh i aôbash aîyyârîh yehevûnêd. (42) Denâ-ich, aêgh mûn ölä i râmînishn râmînêd rûbân a-margînêd; hanâ-cha râi, mâ rûbân pavan kirfag yehevûnêd, va kirfag hamâg zak i râmînishn râmînîd haît. (43) Va denâ-ich, aêgh mûn hamîshag nafshâ tanû baên kirfag yakhsenunêd, ash pavan kadârchâî nêvagîh ar'jânîgîh bûndagîh va nêvagîh kard yehevûnêd; hanâ-cha râi, mâ hamîshag nafshâ tanû baên kirfag dâştan bûndag, tûkhshâgîh i pavan khêşgârîh parvast yegavî-mûnêd jvîd-bêshîh-ich i kadârchâî, va jvîd bêshîh va bûndag nêvagîh haît i kolâ nêvagîh ar'jânîg.

(44) Va denâ-ich, aêgh mûn khâstag pavan dastôbar i aérpatân yakhsenunêd, ash pâdakhshâyîh pavan dastôbar i ölä-shân dâştan âmûkht yehevûnêd; hanâ-cha râi, mä khûdâyîh nîvârishn va rûbâgîh pavan khâstag-ich. (45) Va

(46) 1. የዚህ ማስታበደት በግብር ነው እና ይህንን የሚመለከት የሚገኘውን ደንብ የሚያስተካክል ይችላል
 (47) 1. የዚህ ማስታበደት በግብር ነው እና ይህንን የሚመለከት የሚገኘውን ደንብ የሚያስተካክል ይችላል
 (48) 1. የዚህ ማስታበደት በግብር ነው እና ይህንን የሚመለከት የሚገኘውን ደንብ የሚያስተካክል ይችላል

denâ-ich, aêgh mûn aîjân min frârûnîh pavan râmishn vabîdûnayên, ash vakhshishn afzûn i miñ Vohûman yehabûnt yehevûnêd; va hanâ-cha râî, mâ zak i frârûn râmishn yehabûnt yegavîmûnêd, min dâdâr i afzûn vakhshishn parvardârîh i dâmân.

(46) Va denâ-ich, aêgh mûn Aûharmazda pavan tanû mâhmânînêd, va öl mardûm kirfag âmûjêd, ash kolâ frârûn âmûg âmûkht yehevûnêd ; hanâ-cha râî, mât Aûharmazda pavan tanû mâhmânînidan vinâs lâ kardan öl mardûmân kirfag âmûkhtan, avîrtar benafshâ kirfag kardan ; va a-vinâsîh va kirfag-var'zih rôêshâ i kolâ âmûg, va mûn padash haît âmûkh-târ i kolâ vêhîh yehevûnêd. (47) Va denâ-ich, aêgh mûn pavan ölä i kirfag rûbâgînîdâr nêvagîh vabidûnayên, ash paêdâgîh i ölä hû-dânâg pavan hû-dânâgîh âmûkht yehevûnêd ; hanâ-cha râî, mât mas paêdâgîh i pavan hu-dânâgîh nêvagîh pavan shapîrân kardan yehevûnêd. (48) Va dena-ich, aêgh mûn farmân pavan

CHAPTER LIII., BAGA NASK.

mindavam ī Aûharmazda yehabûnêd ash Aûharmazda pavan
tanû mâhmân kard yehevûnêd; hanâ-cha ráî, mâ Aûharmazda
baên stih gâs pavan khûdâî ī hû-farmân tanû avîrtar.

(49) *Âzâdîh yasharâyîh pâhlûm haît.*

LIII. (1) Hashtûm fargard, *Hvamaît*, havâ-t mûn öl
aîshân khratû âmûjêd, ash min yasharmög pavan yasharûb-
barishnih lâ fradîpî-hastan-ich âmûkht yehevûnêd; hanâ-cha râi,
mâ zak i âmûkht lâ fradîpî-hait.

(2) Va denə-ich, aēgh mūn Aūharmazda aēdūn tarsagā
chigūn bertā abū, va mun-ich frarūn var'zidārā rāmīnīdā,
ash Amesuspendān Spendarmad jūshidān-ich kard yehe-
vunēd; hanā-cha rāi, mā pavan zak Spendarmad i Aūharmazda

۱۰) میتواند این را در میان دو کارهای انتخاب کند و اگر نمیتواند این را انتخاب کند، آنرا باید بازگرداند.

۱۱) میتواند این را در میان دو کارهای انتخاب کند و اگر نمیتواند این را انتخاب کند، آنرا باید بازگرداند.

۱۲) میتواند این را در میان دو کارهای انتخاب کند و اگر نمیتواند این را انتخاب کند، آنرا باید بازگرداند.

۱۳) میتواند این را در میان دو کارهای انتخاب کند و اگر نمیتواند این را انتخاب کند، آنرا باید بازگرداند.

۱۴) میتواند این را در میان دو کارهای انتخاب کند و اگر نمیتواند این را انتخاب کند، آنرا باید بازگرداند.

۱۵) میتواند این را در میان دو کارهای انتخاب کند و اگر نمیتواند این را انتخاب کند، آنرا باید بازگرداند.

tarsagâih, va shapîrân râmînîdârîh i ölä, amesûspendân ölä Spendarmađigîh jûshênd va yakhsenund. (3) Va denâ-ich, aëgh zak i Vohûman-jûsh ash khratû daêna i Aûharmazda lä nasânînîdan âmûkht yehevûnêd; hanâ-cha râî, mä khratû daêna pavan frârûnîh yakhsenunêd; ajash aishân madam âmûkhtênd.

(4) Va denâ-ich, aêgh mûn tanû pavan hâvishtîh barâ öl aêrpatân yehabûnêd, mûn zak i lâ khavîtunêd lakhvâr pûrsêd, ash âmûg âmûkht yehevûnêd ; hanâ-cha râi, mð mûn tanû pavan hâvishtîh öl dânâg aêrpat yehabûnt, lakhvâr pûrsidârîh i dânišhn hû-dânâgîh vakhshêd, azash dânâgîh dûstân andâzag afash vabîdûnd, va hâvishtih aêrpadân lakhvâr pûrsidârîh i zak i lâ khavîtûnd vabîdûnând.

(5) Va denâ-ich, aêgh mûn pavan avêzag jûshishnîh levatâ Zaratûhshtara, ham mûn amesûspendân kâm va farmân shapirân aõjô-yehabûn yehevûnêd, hanâ-cha râi, mâ

denâ 2 hûnar min mâtigân chigûnîh i Zaratûshtra. (6) Va denâ-ich, aêgh mûn Vohûman jûshêd ash pavan vichîngarîh Aûharmazda shnâyînîd yehevûnêd; hanâ-cha râi, mât Vohûman-jûsh va khratû-jûsh khratû âmûkht; va khratû âmûkht vichîngarîh, va vichingar Aûharmazda shnâyînîdâr yehevûnêd.

(7) Va denā-ich, aēgh mûn mînishn ɔl daêna i Zaratûhshtra
yehabûnêd khratu âmûkht yehevûnêd; hanâ-cha râi, mâ
şhapîr daêna hamâg khratû pavan mînishn aôbash dahishnîh
âmûkhti-hât.

(8) Va denâ-ich, aégh mûn kh'âstag pavan dastôbarîh i Zaratûhshtra dâshtra amûkht yehevûnêd, mûn sûd-äômandân tarsagâi; hanâ-cha râi, mä mûn daêna bûrdârân tarsagâi kh'âstag pavan dastôbarîh daêna-bûrdârân yakhsenunêd, amat-ash pavan dastôbarîh ölä-shân dâsh, ash pavan zak i Zaratûhshtra dâsh yehevûnêd.

وَلَمْ يَأْتِ مُنْكَرٌ إِلَيْهِ وَلَمْ يَرَهُ إِلَيْهِ وَلَمْ يَعْلَمْ
وَلَمْ يَأْتِ مُنْكَرٌ إِلَيْهِ وَلَمْ يَرَهُ إِلَيْهِ وَلَمْ يَعْلَمْ
وَلَمْ يَأْتِ مُنْكَرٌ إِلَيْهِ وَلَمْ يَرَهُ إِلَيْهِ وَلَمْ يَعْلَمْ
(9) وَلَمْ يَأْتِ مُنْكَرٌ إِلَيْهِ وَلَمْ يَرَهُ إِلَيْهِ وَلَمْ يَعْلَمْ
وَلَمْ يَأْتِ مُنْكَرٌ إِلَيْهِ وَلَمْ يَرَهُ إِلَيْهِ وَلَمْ يَعْلَمْ
(10) وَلَمْ يَأْتِ مُنْكَرٌ إِلَيْهِ وَلَمْ يَرَهُ إِلَيْهِ وَلَمْ يَعْلَمْ
وَلَمْ يَأْتِ مُنْكَرٌ إِلَيْهِ وَلَمْ يَرَهُ إِلَيْهِ وَلَمْ يَعْلَمْ
(11) وَلَمْ يَأْتِ مُنْكَرٌ إِلَيْهِ وَلَمْ يَرَهُ إِلَيْهِ وَلَمْ يَعْلَمْ

CHAPTER LIV., BAGA NASK.

(1) وَلَمْ يَأْتِ مُنْكَرٌ إِلَيْهِ وَلَمْ يَرَهُ إِلَيْهِ وَلَمْ يَعْلَمْ
عَنْهُ وَلَمْ يَأْتِ مُنْكَرٌ إِلَيْهِ وَلَمْ يَرَهُ إِلَيْهِ وَلَمْ يَعْلَمْ
عَنْهُ وَلَمْ يَأْتِ مُنْكَرٌ إِلَيْهِ وَلَمْ يَرَهُ إِلَيْهِ وَلَمْ يَعْلَمْ
عَنْهُ وَلَمْ يَأْتِ مُنْكَرٌ إِلَيْهِ وَلَمْ يَرَهُ إِلَيْهِ وَلَمْ يَعْلَمْ
عَنْهُ وَلَمْ يَأْتِ مُنْكَرٌ إِلَيْهِ وَلَمْ يَرَهُ إِلَيْهِ وَلَمْ يَعْلَمْ
عَنْهُ وَلَمْ يَأْتِ مُنْكَرٌ إِلَيْهِ وَلَمْ يَرَهُ إِلَيْهِ وَلَمْ يَعْلَمْ
عَنْهُ وَلَمْ يَأْتِ مُنْكَرٌ إِلَيْهِ وَلَمْ يَرَهُ إِلَيْهِ وَلَمْ يَعْلَمْ
(2) وَلَمْ يَأْتِ مُنْكَرٌ إِلَيْهِ وَلَمْ يَرَهُ إِلَيْهِ وَلَمْ يَعْلَمْ
عَنْهُ وَلَمْ يَأْتِ مُنْكَرٌ إِلَيْهِ وَلَمْ يَرَهُ إِلَيْهِ وَلَمْ يَعْلَمْ
عَنْهُ وَلَمْ يَأْتِ مُنْكَرٌ إِلَيْهِ وَلَمْ يَرَهُ إِلَيْهِ وَلَمْ يَعْلَمْ

(9) Va denâ-ich, aêgh gadâ-ih öl nafshâ padvast yehevûnêd, mûn kh'êsh-gârîh vâbîdûned. (10) Va denâ-ich, aêgh-ash kirfag i dahishn vaérâstârîh nafshâ yehevûnêd, mûn nafshâ tanû barâ vaérâst.

(11) Âzâdîh yasharâyîh haît pâhlûm.

LIV. (1) Nuhûm fargard, *Yatâyîsh*, havâ-t mûn Aûhar-mazda stâyêd ash kûnîshn pavan gâsânîgîh âmûkht yehevûnêd; hanâ-cha râî, mâ Aûharmazda-ich stâyishn pavan kûnîshn chîm; mûn kûnîshn-1 bûr'zîd ash zak kûnîshn kardan-ich âmûkht yehevûnêd, Aûharmazda kûnîshn gâsânîgîh haît *avézag* vêhîh. (2) Va denâ-ich, aêgh mûn kirfag rûbâgînîdârân vakhshînêd, ash radîg-kûnîshnîh âmûkht yehevûnêd; hanâ râî, mâ rûbâgîh kirfagîh va radîh kûnîshnîh 2 vâchag i aêvag mûn amat chîm

amat rûbâgînîdârân î kirfag vakhshînêd, rûbâg kirfagîh bûr'zêd; va amat rûbâg kirfagîh bûr'zid radig-kûnişhnîh stâyîd va âmûkht-îch yehêvînêd.

(3) Va denâ-ich, aêgh-ash öl kolâ ar'jânîg zak i ar'jânîg zak i âr'zûg yehabûnt yehevûnêd, mûn mânsar farmân padaşh âmâr öl ölä i rastagîg farzânag; va denâ vâch nimâyêd-ich vichârdan i khûdâyân hamâg i gêhânîgân niyâzag pavan aêvag hangerdîg kârîh i haît gûmârdan i pavan hâm gêhân farmâdârîh i aêvag i aöbâm farzânag. (4) Va denâ-ich, aêgh-ash tanû öl shapîrân dâmân aiyyârîh râdinid yehevûnêd mûn-ash kûnishn frashagard aiyyârîh; va denâ-ich vâch nimâyêd-ich rabâ zôrîh chîgâm-ich kirfag, pavan zak i kolâ kirfag frashagard aiyyârîh va hâm dahishn râdih yehevûnêd.

(5) Va denâ-ich, aêgh mûn ñl berâ tarsagâyîh i baên abû âmûjêd, mizd-ich i pavan tarsagâyîh baên dâdâr ñl ñlâ aîsh

âmûkhtan khêshînîd yehevûnêd ; hanâ-cha râî, mä chimîg tarsagâyîh i baên abîdarân afshân parastishn padvastag haît ûl tarşgâyîh i baên dâdâr afash parastishn. (6) Va denâ-ich, aêgh mûn ûl olâ i nafshâ nafshâ rûbîshn, aêgh ûl kadârchâî baên zak zyash nîyâzag, dâdâr nêvagîh kardâr i kâdâ shapîr dahishnân yehevûnêd ; va denâ vâch nimâyêd-ich madam mûn amat i dâdistân ajash rûbâgîh, i pavan zak i amat dâdistân yehabûnt, i ûl kôlâ aîsh zak zyash nîyâzag yehevûnêd, haît nêvagîh i ambâstag. (7) Va denâ-ich, aêgh mûn pavan olâ i var'zidâr nêvagîh-gar, ašh göspend afzâyinîd yehevûnêd ; hanâ-cha râî, mä râmînidâr i var'z-garân afzûn i var'z göspend mas var'z i gêhân haît.

(8) Va dená-ich, aégh-ash zak i yasharâyih râs i daêna kh'êshinid yehevûnêd, mûn hû-mînidâr pavan yasharâyih i dâêna; va dená-ich vâch nimâyêd-ich vîmônd i

۱۴۵۰۰ د ۱۴۷۰۰ ن بیو ط ۱۴۸۰۰ د ۱۴۹۰۰ ن بیو ط ۱۴۹۰۰ لس سیزده بیان
 ۱۴۹۰۰ د ۱۴۹۰۰ سیزده بیان لس ۱۴۹۰۰ د ۱۴۹۰۰ ن بیو ط ۱۴۹۰۰ د ۱۴۹۰۰ سیزده بیان
 لس ۱۴۹۰۰ ن بیو ط ۱۴۹۰۰ ن بیو ط ۱۴۹۰۰ د ۱۴۹۰۰ ن بیو ط ۱۴۹۰۰ د ۱۴۹۰۰ سیزده بیان
 ۱۴۹۰۰ ن بیو ط ۱۴۹۰۰ ن بیو ط ۱۴۹۰۰ د ۱۴۹۰۰ ن بیو ط ۱۴۹۰۰ د ۱۴۹۰۰ سیزده بیان
 ۱۴۹۰۰ ن بیو ط ۱۴۹۰۰ ن بیو ط ۱۴۹۰۰ د ۱۴۹۰۰ ن بیو ط ۱۴۹۰۰ د ۱۴۹۰۰ سیزده بیان
 ۱۴۹۰۰ ن بیو ط ۱۴۹۰۰ ن بیو ط ۱۴۹۰۰ د ۱۴۹۰۰ ن بیو ط ۱۴۹۰۰ د ۱۴۹۰۰ سیزده بیان
 ۱۴۹۰۰ ن بیو ط ۱۴۹۰۰ ن بیو ط ۱۴۹۰۰ د ۱۴۹۰۰ ن بیو ط ۱۴۹۰۰ د ۱۴۹۰۰ سیزده بیان

hastishn i madam shapir daêna; mân mûn pavan shapir daêna lâ hû-mînidâr amat-ich aûshmûrdâr i daêna haît, yasharmôg-ich yehevûnêd; va mûn hu-mînidâr lâ pavan shapir daêna aga-dîn yehevûnêd; va mûn rât mînêd hû-mînidâr pavan yašharâyîh daêna-îg, va yemellûnishn i pavan shapir daêna yehevûnêd.
(9) Va madam 3 vâchag frâj bûrdâr i hamâg mardûm hich-ân ñl yazadân aîrîh, aêvag i bar, va aêvag i bûn, va aêvag i tanû va jân; va zak i bar tûkhshishn mûn bar ajash, va zak i bûn sûd mûn râi bûn âvâyishnîg, va zak i tanû va khayâ mînishn i râyinidâr i kolâ 2 pavan aîrîh i yazadân dâshtan. (10) Va denâ-ich, aêgh padvastag haît ñl dânâg vêh-dûstân afzûnîgîh ñl râmînidârân râmishn, ñl aîrân âfrîgân, ñl kh'ishkârân padûgîh.

(11) *Âzâdîh pâhlûm yasharâyîh haît.*

CHAPTER LV., BAGA NASK.

LV. (1) Dâhûm fargard, *Yâ-shîyôtan*, havâ-t öl-ash frashagard tûbân sâhmân aiyyârînîd yehevûnêd, mûn chand-ash tûbân kirfag-var'z; hanâ-cha râî, amat kolâ kirfag frashagard aiyyârîh chîgûn paêdâgînîd; va mûn vêsh-kirfagtar frashagard aiyyârtar; âkhar mûn chand-ash tûbân kirfag-var'z ash tûbân sâmân öl frashagard aiyyârînîd yehevûnêd. (2) Va denâ-ich, aêgh-ash yasharmôg mûn niyâzânînîdan i mardûm vizûd yehevûnêd min khûd-ash öl Aûharmazda yehavûnêd; hanâ-cha râî, mâ a-jivâgî-hait rôshnî-hait âyînînag i mardûm yehevûnêd dûsh-ahû parvânagîh yasharmôg baên khaditûnd, va zak amat-shân khaditûnt a-kârî-hait.

(3) Va denâ-ich, aégh mûn âr'zûg òl dâñâgîh ash dâñâgîh vakhdûntan âmûkht yehevûnêd; hanâ-cha râi, mâ dâñâgîh âmûkhtid pavan zak i âmûg i kolâ farhâng bûn âr'zûg i aôbash, va mardûm dâñâgîh i ölä bûr'zând; afshân

âr'zûgî-hât ël âmûkhtan visûbârênd va vakhdûnd. (4) Va denâ-ich, aëgh-ash yasharmôg kûshtan âmûkht yehevûnêd shapîr mûn ël shapîr hamî-hât; hanâ-cha râî, mâ Aharman aosh min hamîh i shapîrân yehevûnêd. (5) Va denâ-ich, aëgh mûn pavan Vohûman vishûftâr ash pavan Vohûmanîg khûdâyîh afzûn kardan âmûkht yehevûnêd; vînâs-gârân dâdig pûhalinid Vohûmanîg vishûpishtn, va min khûdâyân va dâtôbarân far-mâyishn padash haît vaêrâyishn afzûn i gehân.

(6) Va denâ-ic̄h, aēgh-ash mas-dâdistânîh âmûkht yehevûnêd mûn yazishn ûl Aûharmazda; hanâ-cha râî, má Aûharmazda shnâsîh afash parastishn targân bûn; va khûdîh va hangerdîgih i hamâg kirfag benafshâ haît mas-dâdistânîh i austigân mûn-ash nîvârîshn pavan khûdîh, afash mâhmânîh avîrtar pavan yazishn; min ham chim, bûn dârishn i mas-dâdistân i yazishn i

(8) ۱. نهاد سمعند لسن و نیدلندیه، کدو د کد لسن
نهاد نیدلندیه کدو د نیدلندیه د نیدلندیه فارسی ۱۳۰۰ هجری
۱۳۰۰ هجری ۱۳۰۰ هجری * سمعند لسن د نیدلندیه سمعند فارسی ۱۳۰۰ هجری
۱۳۰۰ هجری نیدلندیه د نیدلندیه د نیدلندیه کدو د کد د
نیدلندیه لسن، کدو د نیدلندیه کدو د ۹) ۱. نهاد سمعند
نهاد نیدلندیه کدو د نیدلندیه فارسی ۱۳۰۰ هجری ۱۳۰۰ هجری

Aûharmazda nafshâ, va avârîg kirfag—amat-ich ghal hêmôggûn yazishn i Aûharmazda ajash—pavan mas-dâdistânîh paêdâgîh âvâyad, va ham-tanû amat pavan mas-dâdistânîh, ayôv pavan mas-dâdistântarîh paêdâg yehevûnêd; adîn-ich-ash vâlishn madam denâ targân. (7) Va denâ-ich, aêgh yashtârîh i yazishn niyâzagân dahishn haît i öl dahishn ar'jânîgân, va dahishn i öl dahishn ar'jânîgân sâkhtârîh haît i yazishn i niyâzagân.

(8) Va denâ-ich, aêgh-ash râs i yasharâyîh, va zak-ich i zak râs padash khaditunî-hait, mîzd-ich i aêvar'zîgân i padash âmûkht yehevûnêd mûn kûnishn yazadân sûd; hanâ-cha râi, mûn yazadân sûdih, va amargân sûdih i benafshâ haît daêna i yazadân i nimûdâr, zak i yasharâyîh râs va zak-ich i padash aêvar'zîgân mîzd. (9) Va denâ-ich, aêgh âmûkhtâr i pêshagân mîzd-ich i pêshagân sûd ûl âmûkht pêshagân

(10) **ପ୍ରମାଣ- ଲାଭ ଉପରକ୍ଷଣ** ସମ୍ବଲଦିତ ୧୨୩ ମେଁ ୧୯୫୨

CHAPTER LVI., BAGA NASK.

râdînîd va kh^vêshînîd yehevûnêd ; hanâ-cha râî, mâ yazaradân kâr pavan âmûg sôdî-hât.

(10) *Âzâdîh haît pâhlûm yasharâyîh.*

LVI. (1) Yâzdâhûm fargard Yêsnâ, havât hamâgîh î var'zîdan, va zak-ich î var'zî-hât, kirfag khêshînîd yehevûnêd yasharûb mûn ûl yasharûbân châshêd nêvagîh; hanâ-cha râî, mâ mîn zak î var'zîdan, zak-ich î var'zî-hât kirfag, hamâg aêvag anbâr î min var'z î kâdâ dahishn î shapîr vad frashagard, navag navag mûn yasharûbân nêvagîh châshishnîh ûl hamîh î yasharûbân va var'zidârîh î zak anbâr yehamtûnêd, zak-ich levatâ avârig yasharûbân pavan khêshih î zak anbâr ham-bâjîh. (2) Va denâ-ich, aêgh chîgûn pâhlûm ûl nafshâ vabîdûnayên, mûn mânsar mînidârîh pavan zak î

1-1. DE. ~~wooft~~—2. DE. omits the word ~~die~~—3. DE. ~~wo~~—4. Omitted.

amesûspendân, mûn-ich öl haîtigân aâj zyash haît pavan aîyyârîh i shapîrân yaksenunêd. (3) Va denâ-ich, vâch nimâyêd mas bâharîh i aîsh baên zak anbâr, mâ amat-ich ghal ham-bâjân i madam zak anbâr mûn vêsh va mûn-ich kam var'zid, zak anbâr pavan râs i hamîhâ var'zidârîh, pavan mâ kh'êshîh zyashân hamág yegavûnûnêd, adinash vêsh var'zidârân, pavan frehist bûn kh'êshîh i zak var'zishn, va pavan-ich zak mûn var'zidârân, avîrtar min zak i ölâshân vêsh var'zidârîh, öl zak farâkhûh mad havând, va pavan-ich râdihâ va masîhâ va khûdâyîhâ kh'êshîh i vêsh var'zidârân, va a-bêshîhâ kasîhâ va bûndagîhâ niyâzagîh i kam-var'zidârân; zak anbâr baên zak kh'êshîh, va rabâihâ frâjîh i madam kam var'-zidârân, güftan chimîg. (4) Va denâ-ich, aêgh-ash kûnîshn kirfag mûn râdih öl amesûspendân; hanâ-cha râi, mâ pavan kam-var'zidârîh i yazadân, i benafshâ haît zak râdih, kâr va kirfaqî-hait.

(5) Va denâ-ich, aêgh-ash baên kolâ 2 ahvân pâhlûm yehevûnêd, mûn öl mardûm pavan kh'êshgârîh zîvishn-kh'ahîshnîh âmûjêd; hanâ-cha râî, má bûjâg haît zyashân pavan zîvishn kh'ahîshnîh, va rûbân pavan kh'êshgârîh, ajash latamâ min mardûmân, tamâ min yazadân pâhlûmîh yehamtûnêd. (6) Va denâ-ich, aêgh-ash zak i Aûharmazda yazishn va niyâyishn kard yehevûnêd, mûn dâd i Aûharmazda pavan-ich râs i ham-mînishnîh va ham-sepâsîh i levatâ hamâg yashtârân i Aûharmazda. (7) Va denâ-ich, aêgh-ash pavan daêna sardârîh yehevûnêd, mûn vabîdûnêd daêna dânâgîh navag navag; hanâ-cha râî, má kolâ dânâgîh i vabîdûnêd ajash masih-1 afzâyêd. (8) Va denâ-ich, aêgh-ash pavan daêna vârûnîh yehevûnêd, mûn bavîhûnêd daêna dânâgîh navag navag; hanâ-cha râî, má chand vêsh bavîhûnêd, öl daêna dânâqîh nazdîgtar yehevûnêd.

(9) Va denâ-ich, aêgh-ash mardûm zîvishn kh'ahishnih dastôbarinid, mûn òl mardûm mindavam dahishnih dastôbarinêd; hanâ-cha râî, mâ dastôbarih madam mindavam dahishnih levatâ zak i pavan zîvishn kh'ahishnih ham-band; ângûn aêgh mûn mindavam dahishnih dastôbar-gâs, khayâ zyashân min anâsânîh-ich; mûn zîvishn kh'ahishnih dastôbar-gâs, ash mindavam dahishnih-ich dastôbar-gâs. (10) Va denâ-ich, aêgh-ash padîrishn va dakhshag va gûbishn òl Aûharmazda yehabûnt yehevûnêd mûn mîn daêna zak i lâ khavîtunêd min zak mûn khavîtunêd lakhvâr pûrsêd; hanâ-cha râî, mâ dânâgîh pavan denâ 3 spûrigî-hait ayâvishn va dakhshag va gûftârih, va kolâ 3 pavan zak i lâ khavîtunêd lakhvâr pûrsid yehevûnêd. (11) Va denâ-ich, aêgh-ash milayâ i Aûharmazda âmûkht yehevûnêd mûn padîrishn aiyyâdîh va gûftârih i daêna âmûjed; hanâ-cha râî, mâ denâ aûshmûrisht i zak i hangerdigîh.

(12) Va dená-ich, aégh-ash pâhrîj va tarsagâyîh i âtâsh kard yehevûnêd mûn öl âtâsh râd madam mindavam i barâ yehabûnêd va pâhrîj; va tarsagâyîh i âtâsh vabidûnând ölä padash ham-mizd yehevûnêd. (13) Va dená-ich, aégh mûn pavan aûrvâkhmanîh daêna i Aûharmazda châshêd, ash pâhrîj va tarsagâyîh i âtâsh, chîgûn min daêna paêdâg, kard yehevûned; hanâ-cha râi, má-ash zak-ich âmûkht pavan kûnishn i min zak âmûjishn ham-yehevûnêd. (14) Va dená-ich, aégh niyâyishn i niyâyishn niyâzagân vîchârd yehevûnêd mûn Vohûman jûshêd. (15) Va dená-ich, aégh-ash âtâsh, pavan zak i mas kâr i haît pasâkhtan-i pavan tanû-i-pasîn, zôrînîd yehevûnêd, mûn âtâsh pavan âtâsh shemîh karîtunêd; hanâ-cha râi, má-ash shem madam chîgûnîh i stâyishnîg hankhetûnt yegavîmûnêd, amat-ash pavan zak shem karîtun adin-ash stöt zôrînîd yehevûnêd.

(19) ፩. የኅንጻ ማመልከት በተለያዩ ሲሆን እና ለማዕበት ጥና መመርመት
ይሆን ይህንን ተስተካክለ ነው በዚህ ማመልከት የሚገኘው በቃላት የሚገኘው
ለመሆኑ ተስተካክለ ነው ይህንን በተለያዩ ሲሆን እና ለማዕበት ጥና መመርመት

(16) Va denâ-ich, aegh pavan daêna i Aûharmazda âgâs yehevûnêd, mûn daena i Aûharmazda pavan râmishn châshêd; hanâ-cha râi, mâ kolâ dânişhn pavan âmûkhtârîh var'zî-haît afzâyî-haît. (17) Va denâ-ich, aêgh mûn gûbişhn va kûnişhn i frârûn châshêd, ash pavan zak i şapîr far'zânagîh Aûharmazda şhnâyînîd yehevûnêd; hanâ-cha râi, mâ far'zânagîh bâhar 2, gûbişhnîg va kûnişhnîg. (18) Va denâ-ich, aêgh-ash kerp i Aûharmazda pavan nêvagtûmîh i stâyîd yehevûnêd, mûn nafshâ rûbân öl khûrshêd (hvar-shêd) pâdagîh bâlistînêd; hanâ-cha râi, mâ zak kerp haît i Auhamazda va pavan khûrshêd (hvar-shêd) pâdagîh bâlist nêvagtûm yehevûnêd.

(19) Va denâ-ich, aêgh-ash harvispa âzâdîh avîzagîhâ ûl Aûharmazda yehabûnt yehevûnêd, mûn bûn pavan khêshîh i Aûharmazda yakhsenunêd; hanâ-cha râi, mà amat-ash bûn yehabûnt, ash bar-ich yehabûnt yehevûnêd, va harvispa

âzâdîh bûn va bar. (20) Va denâ-ich, aêgh-ash Aûharmazda pavan khûdâi shem karîtunt yehevûnêd, mûn-ash Aûharmazda karîtunêd; hanâ-cha râi, mâ Aûharmazda vichârishn levatâ mas dânâg khûdâi-ich. (21) Va denâ-ich, aêgh yazadân shem karîtunt ash stâyêd stâyishn, va mûn yazadân stâyid ash nâmînid yehevûnd; hanâ-cha râi, ma yazadân shem stâyishn aj-shân stâyishn shem. (22) Va denâ-ich, aêgh baên ham-gôharân, amat pavan tôkhemag-l nêvagîh vabîdûnayên, ash pavan avârîg tôkhemag i baên zak gôhar; va baên ham-tôkhemagânân, amat pavan sarâdag-l nêvagîh vabîdûnayên, ash pavan-ich avârîg sarâdag i baên zak gôhar; va baên ham-tôkhemagânân, amat pavan sarâdag-l nêvagîh vabîdûnayên, ash pavan-ich avârîg srâdag i baên zak tôkhemag; baên ham-srâdag, amat pavan kerp-l nêvagîh vabîdûnayên, ash pavan avârîg kerp-l baên zak srâdag nêvagîh kard yehevûnêd.

(27) ፩. የዚህ ማረጋገጫ በመስቀል የሚከተሉት ደንብ ነው፡፡

(28) ፪. የዚህ ማረጋገጫ በመስቀል የሚከተሉት ደንብ ነው፡፡

(23) Va denâ-ich, aégh-ash khûdash yazadân nafshâ, mûn yazadân pavan aiyyârîh i yasharûbân yakhsenunêd. (24) Va denâ-ich, aégh-ash pavan sardârîh i yazadân nafshâ, mûn-ash stakhmagîh pavan Vohûman; hanâ-cha râî, mâ-ash chîrih pavan dînâ. (25) Va denâ-ich, aégh-ash pavan ûl mardûmân zîvishn yehabûnt yehevûnêd, mûn zak vabidûnayên zya-shân shapîr tûbân mânistan. (26) Va denâ-ich, aégh-ash dûstih i Aûharmazda kh'êshînid yehevûnêd, mûn Aûharmazda pavan sardâr yakhsenunêd, afash sardârîh i hamâyîg kh'êshînid yahevûnêd, mûn ûl mardûmân zak mindavam âmûjêd zya-shân hamâyîg sardârîh tamâ yehevûnêd.

(27) Va denâ-*ich*, aêgh yasharâyîh vabîdûnêd, mûn mindavam î frârûn mînêd. (28) Va denâ-*ich*, aêgh hû-farmânîh va afzûn î Aûharmazda kard yehevûnêd, mûn tanû va khayâ ûl yazadân yehabûnêd; afash tanû va khayâ ûl yazadân yehabûnt

شمعون - نظر ۱۲۷ پیغمبر سیدالسادات (30)

CHAPTER LVII., BAGA NASK.

yehevûnêd, mûn dûstîh ûl daêna î Zaratûhshtra yehabûnêd.
 (29) Va denâ-ich, aêgh mûn ûl Aûharmazda dustîh yehabûnêd,
 ash min Aûharmazda sardârîh yehamtûnêd; afash zak sardâ-
 rîh hamâyîg padvastag yehevûnêd, mûn ûl aishan zak mindavam
 amûjêd zya-shân hamâî ham-hakhaçîh î levatâ yazadân
 yehevûnêd.

(30) *Âzâdîh haît pâhlûm yasharâyîh.*

LVII. (1) 12-ûm fargard, *Aúshṭād*, havâ-t nêvagîh i öld
kadâ-châi nêvagîh mûn sûd-äômandân tarsagâi; hanâ-cha râi,
má mîn farmân bûrdârîh i sûd-äômand ahû a-ham-dahishn
nêvagîh. (2) Va denâ-ich, aêgh mûn avarîgân pavan aîrîh
râmînêd, min aîrîgân râmî-hait. (3) Va denâ-ich, aêgh mûn
mînishn öl daêna i Zaratûshtra yehabûnêd, ash zak i min

harvispô-gûn pâhlûm öl nafshá yehabûnt yehevûnêd; mâ öl daêna mad yehevûnêd i pâhlûm nyôgshân. (4) Va denâ-ich, aêgh-ash öl hamâg Spenâg Maînûg dâmân nêvagîh châsh't yehevûnêd, yasharûbân mûn öl yaşharûbân fravâmishtn; hanâ-cha râi, mâ Spenâg Maînûg dâm hamâg aêvag gôhar havâ-nd, fra-jâmishn va aûshtâvishn i anâm i aêvag tanû, zak i hamâg zak tanû yehevûnêd. (5) Va denâ-ich, aêgh-ash maînûg öl Aûhar-mazda padvast, afash dânâgîh padîraft yehevûnêd, mûn Vohûman jûshêd; hanâ-cha râi, mâ maînûg bûn ahû i dânâgîh Vohûman haît. (6) Va denâ-ich, aêgh-ash râst-dahishnîh âmûkht yehevûnêd, mûn milayâ pavan Vohûman; hanâ-cha râi, mâ milayâ frârûn güftan âmûg i dânâgîh yehevûnêd, mûn-ash râst dahishnîh-ich baên.

(7) Va denâ-ich, aêgh-ash aûrvâkhman i dêrang-zimânîhâ ol nafshâ yehabûnt yehevûnêd, mûn zör pavan frârûnîh hû-chinêd,

mûn-ich ölá i a-zerkhûnt aiyyârînêd ; hanâ-cha râé, má min kolâ 2 aûrvâkhman i jâvîdânag vakhshêd. (8) Va denâ-ich, aégh-ash râs i frârûn öl mardûmân âmûkht yehevûnêd, mûn frârûn-râsân aiyyârînêd ; hana-cha râi, mä mardûm öl râs aiyyârînêd. (9) Va denâ-ich, aégh-ash öl âtâsh garmih yehabûnt yehevûnêd, mûn öl karituntârân râstih ; hanâ-cha râi, mä paítîyârag, min râstih nimûdâr garmih i âtâsh pasâkht, avîtar pavan zôr i zak râst khâpi-hait.

(10) Va denâ-ich, aêgh aiyyârân i öl frashagard Vishtâspa vichîrân i pavan Vohûman i Sôshâns va Kaî-Hûsrôb; hanâ-cha râi, mà bâharân kashtâr havâ-nd i nafshâ spûrigîh, va spûrigîh i pavan frashagard aiyyârîh i pavan Vishtâspa, pavan zak i amat-ash daêna rûbâgînid mûn frashagard padash yehevûnêd; va spûrigîh chîrîh i pavan dâdistân pavan Sôshâns, pavan zak i amat pavan dâdistân; aêdûn vichir i hamâg

1. DE. **ବ୍ୟାପକ ବ୍ୟାପକ** —2. DE. **ବ୍ୟାପକ** —3. DE. **ବ୍ୟାପକ** by mistake for

mûst min dâmân barâ spûjêd, harvispa ahû ï ast-äômand, zak
 ï zîvandag va zak-ich ï yemîtunt, dâdistân yehabûnêd. (11)
 Va denâ-ich, aêgh mûn pavan farmân yehabûnt ölä gûmârêd,
 mûn farmân min daêna barâ yehabûnêd, va ölä yazêd ï âvâyad
 yashtan, ash baên ahvân zâg ï Aûharmazda nimûd yehevûnêd.

(12) Va denâ-ich, aêgh-ash sarîtarân zanişhn va şlapîrân padîrishn châshîd yehevûnêd, mûn yasharûb-dâd ûl ar'jânîgân vabîdûnayên, má-ash kolâ 2 baên. (13) Va denâ-ich, aêgh-ash hûnar ûl Aûharmazda dâm var'dishnih-ich châşht yehevûnêd, mûn Vohûman jûshêd; hanâ-cha râî, má frâj-âhangîg va âváj-âhangîg-ich zôr i baên mardûmân, pavan vardishnigîh i kâm, ûl vohûmanîgîh kûnishn-ich hûnari-hait. (14) Va denâ-ich, aêgh-ash zôr ûl olâ maînûg, mûn dâm padashvardid, châşht yehevûnêd, mûn khratû ûl olâ mûn khratû; hanâ-cha râî, má zak maînûg

1988-4. DE. 1800

khratû haît, pavan âmûg baên mardûmân afzâyêd. (15) Vadená-ich, aégh mûn daêna hâvishtihâ stâyêd, va mûn-ich aérpad-ihâ âmûjêd, ash Sôshâns yehamtûnidan-ich nimûd yehevûnêd ; hanâ-cha râî, mûn daêna min fratûm stâyidâr va châshidâr òl zak i afdûm stâyidâr va châshidâr, pavan hâvishtih va aérpadih padvandî-hait, (va) Sôgshâns rôêshâ hâvisht va aérpad i afdûm yehevûnêd.

(16) Va denâ-ich, aêgh-ash khratû i Aûharmazda âmûkht yehevûnêd, mûn vichîr va dâtôbarîh min daêna barâ vabidûnayê; hanâ-cha râi, mâ vichîr i daêna khratû i Aûharmazda haît.
 (17) Va denâ-ich, aegh-ash pavan khratû bûndag-mînishnîh âmûkht yehevûnêd, aêgh lâ fradiptênd mûn Aûharmazda aêdun tarsagâi chîgûn bertâ baên abû; hanâ-cha râi, mâ tarsagâyîh i bertâ baên abû frahistîhâ pavan âhang i chatarîg, pavan khratûg bûndag-mînishnîh i bertâ yehevûnêd.

(18) Va denâ-ich, aégh-ash tanû-vakhtân, ân i pavan farmân i dâdâr dâsh̄tan âmûkht yehevûnêd, mûn yasharûb va dravand zak mindavam âmûjêd, ashâñ âsânih yehevûnêd, yasharûb pavan tanû, dravand pavan rûbân ; hanâ-cha râî, má dâm dûst yehevûnêd, dâm dûst dâdâr-ash dûst-ich, dâdâr dûst tanû khâstag pavan farmân i dâdâr yakhsenunêd, aishâñ padash âmûkhtênd.

(19) Va denâ-ich, aégh barâ-ash ölâ i yasharûb min ölâ i aoj-âoemand râmishn châsh̄t yehevûnêd, aégh-ash pavan névagîh öl khûdâyân debrûnând, mûn ölâ i yasharûb pavan tûbân aïyyârîh, aégh-ash tûbângarîhâ vabidûnayên ; hanâ-cha râî, má amat chand-ash tûbân aïyyârîh kard, ash pavan zak i avartûm névagîh padash kardârîh sepâs yehevûnêd. (20) Va denâ-ich, aégh barâ-ash pavan zak i yehevûnêd névagîh khûdâyîh châsh̄t yehevûnêd, mûn hamâî vad öl vispa-farmânîh padash barâ châshêd; aégh öl aishâñ zak mindavam âmûjêd, zya-shân hamâî

1. DE. ମୁଖ୍ୟ — 2. DE. କୃତ୍ୟାନ୍ତ — 3. DE. ପ୍ରକାଶ

(24) ۱. میں کسے لفڑی اپنے اپنے ناگزیر اور کوئی بھائی نہیں ہے۔
* ۲. میں کسے لفڑی اپنے اپنے ناگزیر نہیں ہوں گے۔

vad öl vispa-farmân padash yehevûnêd; hanâ aêgh-shân pavan dastôbarîh i pavan van i tökhmag öl frashagard padvandî-hât.

(21) Va dená-ich, aégh öl átâsh râd yehevûnêd mûn öl átâsh var'zishn, aégh-ash pâhrîj vâbîdûnayên; afash aêdûn madam pavan niyâyishn châsh't yehevûnêd mûn râdih; aégh-ash pavan niyâyishn râd yehevûnêd, mûn paêdâgîh pavan Vohûman, aégh yehevûnêd kh'âstag pavan frârûnîh yak'hse-nunêd. (22) Va dená-ich, aégh barâ-ash denâ pavan yasharâyîh mînidârîh châsh't yehevûnêd, aégh mînêd mûn öl yash-arâyîh kh'ahîshn navag navag. (23) Va dená-ich, aégh-ash daêna pûrsid yehevûnêd, mûn avarîgân air va airîgân ham-jâg.

(24) Va denâ-ich, aêgh latamâ-ih öl daêna Mazdayêsnabarâ châsh't yehevûnêd, aêgh mûn daêna rûbâgîh yehevûnêd, mûn yôshdâsrîh öl mardûmân; hanâ-cha râi, mâ daêna a-rûbâgîh min a-yôshdâsrîh i mardûmân pavan

drûj; va amat mardûm min drûj yôshdâsrînîd, daêna rûbâgînîd yehevûnêd. (25) Va denâ-ich, aêgh barâ-ash öl ölä i dûst râmishn châsh't yehevûnêd—aêgh-ash yehabûnêd—mûn öl ölä i dûst râmishn; ajash dâdistân denâ-ich aêgh mûn öl dûstân râmînêd, ash öl ölä-shân-ich ölä râmînîdan âmûkht yehevûnêd. (26) Va denâ-ich, aêgh mûn Aûharmazda râmishn châsh'ed, ajash min Aûharmazda râmînîdârîh yehamtûnêd âmûkht yehevûnêd; hanâ-cha râi, mâ pavân zak i avartûm râmishn stihîhâ-cha bûr'zî-haît, va padash âmûkhtênd mardûm.

(27) Va denâ-ich, aégh-ash dakhshag i pavan hush ol olâ i tûsh-t-mînishn gabrâ vakhshînishn châsh't yehevûnêd, mûn olâ ol yazadân i kh'esh nafshâ rûbishn; hanâ-cha râi, mâ nîrûg i nafshâ, va zak-ich i ham-budîgân, chîrîh-ich i zimânag, bûndag mînêd, dâdistân yehabûnêd ajash aishân madam amûkhtênd.
 (28) Va denâ-ich, aégh barâ-ash zak i Aûharmazda maînûg

CHAPTER LVIII., BAGA NASK.

(30) *Âzâdîh haît pâhlûm yasharâyîh.*

LVIII. (1) 13-ûm fargard, *Tad-spâg-pers*, havât nîyây-
ishnîh i amesûspendân kard yehevûnêd, mûn far'zânag pavan
zak i amesûspendân manîtunishn i daêna; far'zânag mûn
amat aûshmûrîshn shnâkhtan va pavan frârûnîh dâshstan i

۱۰ مارهاتلاره ۱۰ ۱۰ سپندَ^۱ ، ۱۰ زاره ۱۰ کد ر شاهزاده ۱۰ دوسته ۱۰
عهاده ۱۰ د اندیشه ۱۰ د تاره ۱۰ ۹ (2) سرمه ۱۰ ۱۰ راله ۱۰ ۱۰
سرمه ۱۰ ۱۰ لعله ۱۰ ۱۰ سرمه ۱۰ ۱۰ زاره ۱۰ عهاده ۱۰ د
له زاده ۱۰ ۱۰ کد ر شاهزاده ۱۰ ، لعله ۱۰ د زاره ۱۰ ۱۰ د
سرمه ۱۰ ۱۰ راله ۱۰ ۱۰ ۱۰ د سرمه ۱۰ ۱۰ ۱۰ د سرمه ۱۰ ۱۰ ۱۰ د
کله ۱۰ ۱۰ عهاده ۱۰ ، سرمه ۱۰ ۱۰ ۱۰ د زاره ۱۰ ۱۰ ۱۰ د
سرمه ۱۰ ۱۰ د زاره ۱۰ ۱۰ ۱۰ د سرمه ۱۰ ۱۰ ۱۰ د سرمه ۱۰ ۱۰ ۱۰ د
زاره ۱۰ ۱۰ ۱۰ د سرمه ۱۰ ۱۰ ۱۰ د سرمه ۱۰ ۱۰ ۱۰ د سرمه ۱۰ ۱۰ ۱۰ د
لعله ۱۰ ۱۰ د زاره ۱۰ ۱۰ ۱۰ د سرمه ۱۰ ۱۰ ۱۰ د سرمه ۱۰ ۱۰ ۱۰ د
له زاده ۱۰ ۱۰ د سرمه ۱۰ ۱۰ ۱۰ د سرمه ۱۰ ۱۰ ۱۰ د سرمه ۱۰ ۱۰ ۱۰ د
کد ر شاهزاده ۱۰ ۱۰ ۱۰ د سرمه ۱۰ ۱۰ ۱۰ د سرمه ۱۰ ۱۰ ۱۰ د سرمه ۱۰ ۱۰ ۱۰ د
لعله ۱۰ ۱۰ ۱۰ د سرمه ۱۰ ۱۰ ۱۰ د سرمه ۱۰ ۱۰ ۱۰ د سرمه ۱۰ ۱۰ ۱۰ د
نهاده ۱۰ ۱۰ ۱۰ د سرمه ۱۰ ۱۰ ۱۰ د سرمه ۱۰ ۱۰ ۱۰ د سرمه ۱۰ ۱۰ ۱۰ د
کد ر شاهزاده ۱۰ ۱۰ ۱۰ د سرمه ۱۰ ۱۰ ۱۰ د سرمه ۱۰ ۱۰ ۱۰ د سرمه ۱۰ ۱۰ ۱۰ د
—

daêna aûshmûrîshn mûn amat âmâr, va aêvag pavan zak i amesûspendân sâmân haît i niyâyishn i yazadân. (2) Mâ, madam denâ babâ âinînag 7 yemallûnêd, far'zânag ayôv hû-far'zânag, ayôv dûsh-far'zânag, i padvandîd pavan milayâ aôbash pavan zak i gehân; va far'zânag i aêvatâg, mâtigânîhâ bezashg-ich, aê nigizêd i lâ gûft (va) lâ yehevûnêd, aêgh khu ayôv dûsh-haêm; va hû-far'zânag i aêvatâg, mâtigânîhâ bezashg-ich, aê nigizêd i gûft yehevûnêd aêgh hû-haêm; va dûsh-far'zânag i aêvatâg, bezashg-ich, aê nigizêd i gûft yehevûnêd aêgh dûsh-haêm; va a-far'zânag i aêvatâg nigizêd i kadârçhâi i adân. (3) Va far'zânag pavan zak i yazadân aûshmûrîshn mûn amat—gûftan shâyîdan i dûsh madam far'zânag râî—hanâ aêgh pavan avârûnîh yakhsenunêd, pavan niyâyishn i yazadân yegavîmûnâd lâ tâjîdîg gûft yehevûnêd. (4) Va dûsh-far'zânag pavan zak i yazadân aûshmûrîshn, mûn amat aêgh pavan avâgûnîh yakhsenunêd, yasharmôg-ich i

âgâs baêñ yehevûnêd. (5) Va a-far'zânag pavan zak ï yazađân 2 âînînag yehevûnêd, ayôv *khup* va tôhîg min far'zânagîh, ayôv dûsh ï tôhîg min dâñagîh; *khup* va tôhîg min far'zânagîh avînâgîhâ yazađân pavan nîrang ï frârûn yazêd; va dûsh ï tôhîg min dâñagîh avînâgîhâ yazađân pavan nîrang ï avârûn yaştan mînêd, va hîch lâ sâmân aûstânîg astishn ï madam daêna ï yazađân, afshân nîyâyişn. (6) Va hû-far'zânag pavan zak ï yazađân, pavan 3 vâchag ï ham-patvandishnih, ï haït *khup* va far'zânag, va pavan zak ï yazađân nigîzêd aûstigânîhâ sâmân ï yazađân nîyâyişn.

(7) Va denâ-îch, aêgh mûn ûl mardûmân zak mindavam
 âmûjêd zya-shân aîmîd i hamâyîgîh yehevûnêd, ash mardûm
 ûl daêna i yazadân madan âmûkht yehevûnêd; hanâ-cha
 râi, mât vohûmanîg rasishn i ûl zak i yazadân daêna
 dânâgîhâ âvâyishn i aôbash, dânâgîhâ âvâyishn aôbash-ash pavan

1. DE. $\rightarrow \phi$ = Pahl. μ *hū*.—2. For $\mu\mu\mu\mu\mu$

መንግሥት የዚህ ቀን በተመለከተ ተመርምሱ ስለሚከተሉ ይገባል (1) እና መንግሥት የዚህ ቀን በተመለከተ ተመርምሱ ስለሚከተሉ ይገባል (2) እና መንግሥት የዚህ ቀን በተመለከተ ተመርምሱ ስለሚከተሉ ይገባል (3) እና መንግሥት የዚህ ቀን በተመለከተ ተመርምሱ ስለሚከተሉ ይገባል (4) እና መንግሥት የዚህ ቀን በተመለከተ ተመርምሱ ስለሚከተሉ ይገባል (5) እና መንግሥት የዚህ ቀን በተመለከተ ተመርምሱ ስለሚከተሉ ይገባል (6) እና መንግሥት የዚህ ቀን በተመለከተ ተመርምሱ ስለሚከተሉ ይገባል (7) እና መንግሥት የዚህ ቀን በተመለከተ ተመርምሱ ስለሚከተሉ ይገባል (8) እና መንግሥት የዚህ ቀን በተመለከተ ተመርምሱ ስለሚከተሉ ይገባል (9) እና መንግሥት የዚህ ቀን በተመለከተ ተመርምሱ ስለሚከተሉ ይገባል (10) እና መንግሥት የዚህ ቀን በተመለከተ ተመርምሱ ስለሚከተሉ ይገባል (11) እና መንግሥት የዚህ ቀን በተመለከተ ተመርምሱ ስለሚከተሉ ይገባል (12) እና መንግሥት የዚህ ቀን በተመለከተ ተመርምሱ ስለሚከተሉ ይገባል (13) እና መንግሥት የዚህ ቀን በተመለከተ ተመርምሱ ስለሚከተሉ ይገባል (14) እና መንግሥት የዚህ ቀን በተመለከተ ተመርምሱ ስለሚከተሉ ይገባል (15) እና መንግሥት የዚህ ቀን በተመለከተ ተመርምሱ ስለሚከተሉ ይገባል (16)

aûstîgân nêvagîh, afash mînîh yehevûnêd; va aûstîgân nêvagîh mînîh pavan hamâyîgîh aimid i òl nêvagîh nîvârî-hait, mûn râi aimid i hamâyig i bûn chim i daêna padîrishtînîh-îch.

(8) Va denā-ich, aēgh-ash baēn ahvân fratûm pâhlûmîh âmûkht yehevûnêd, mûnash gûbîshn vahisht khêshînîdârîhâ ; hanâ-cha râî, mâ vahishtîgîh rôêshâ i kolâ pahlûmîh. (9) Va denâ-ich, aêgh parvardâr i kirfag yehevûnêd, mûn kirfag âshkâragîhâ vabidûnayên ; hanâ-cha râî, mâ aîshân padash âmûkhtênd, va kirfag baên gêhân afzâyêd. (10) Va denâ-ich, aêgh mûn bar pavan khêshih i Aûharmazda yakhsenunêd, ash gêhân pavan frârûnîh afzâyînidan âmûkht yehevûnêd ; hanâ-cha râî, mâ pavan bar yezadîg bukhtâr va râdih kardâr yehevûnêd, va zôr i yêzad râdih bûn afzâyênd, va bar pâkhagnênd, va padash gêhân frâkhhûi-hait, mardûm madam âmûkhtênd. (11) Va denâ-ich, aêgh-ash pavan bûndag-mînîshnih milayâ

kûnîshn râst âmûkht yehevûnêd, mûn yazishn pavan bûndag-
mînishnîh; hanâ-cha râî, mâ baên yazishn milayâ kûnîshn kolâ
2 haît.

(12) Va denâ-ich, aêgh-ash far'zânag dahash i Aûharmazda
âmûkht yehevûnêd, mûn öl Aûharmazda zak nigizishn i
frashagard kardârîh; hanâ-cha râi, mâ far'zânagih i Aûhar-
mazda sûd far'jâmîh zyash bûn, va miyân pavan vêhîh va
dânâgih zôr zyash benafshâ, va mâ madam dahishnân bakht;
va mûn zak zôr pavan frashagard aiyârîh yakhsenunêd, pavan
zak far'zânagih bûr'zî-hât, va padash âmûkhtênd. (13) Va
denâ-ich, aêgh-ash mizd i Zaratûshtra kh'êshînêd, mûn kâr va
dâdistân barâ vichînêd; hanâ-cha râi, mâ levâtâ Zaratûshtra
pavan zak vichîngarîh ham.

(14) Va denâ-ich, aêgh-ash mardûm daêna manîtun-tan kard yehevûnêd, mûn zak i daêna rûbâgînîdârîh vakhshînêd; hanâ-cha râî, mâ min frârûn var'zidârân

(15) 1. **Անդամական պետություն** է և այս պետությունը կազմում է Հայաստանի Հանրապետությունը:

(16) 1. **Անդամական պետություն** է և այս պետությունը կազմում է Հայաստանի Հանրապետությունը:

(17) 1. **Անդամական պետություն** է և այս պետությունը կազմում է Հայաստանի Հանրապետությունը:

râmînîdan, frârûnîh vakhshêd. (15) Va denâ-ich, aêgh-ash daêna i Aûharmazda rûbâg kard yehevûnêd, mûn yazishn i Aûharmazda vabidûnayên; hanâ-cha râî, mâ-ash pavan zak kûnişhn yehamtûnêd zak vîrûyinîdâr vâvarîgânîh. (16) Va denâ-ich, aêgh-ash min maînûg i bêshidâr pâspânînid yehevûnêd ölä pâhlûm yaşharûb i râst dâtôbarîh, mûn ângûn vêsh pavan Vohûman, aêgh vînand va afzâr pavan frârûnîh yakhsenunêd; hanâ-cha râî, mâ bêsh zyash min râst dâtôbarîh baên mardûm chîharîgân baharî-haît, pavan râmishn zya-shân min vohûmanîg ângûn vêsh dôgânî-haît; bêshidâr maînûg min yehamtûntan i zak hû-bûrdag bêsh öl bêshidârîh i ölä akârî-hênd.

(17) Va denâ-ich, aêgh-ash zak kardârih i amesûspendân châsh't yehevûnêd, mûn barâ padûg pavan zak i amesûspendân; hanâ-cha râî, mâ gadvar far'jâm aîmîd yehevûnêd, va frârûn far'jâm aîmîd, frashagard nimûdâr-ich yehevûnêd.

CHAPTER LIX., BAGA NASK.

(18) Va dená-ich, aégh-ash gûbîshn i ölá châshť yehevûnêd mûn Zaratûhshtra, aégh khâstâr yehevûnând mûn öl sùd-äômandân; hanâ-cha râi, mà sùd-äômandân girâyîdaqîh i pavan daêna râi, daêna öl aîshân âr'zûgînênd, afshân öl khâstârîh vasûbârînênd. (19) Va dená-ich, aégh mûn öl gabrâ i yasharûb mindavam yehabûnêd, ash dená-ich kard yehevûnêd aégh avârîg aîsh öl-ich zak i sarîtar yehabûnêd; hana-cha râi, mà-ash shîp i râdîh aûbash vaêrast yehevûnêd.

(20) Pâhlûm yasharâyîh âzûdîh haît.

LIX. (1) Chahârdâhûm fargard, *Ad-fravakhshy*, havât zak-ich i âmûjishn nyôgshishn letamâ and-chand âvâyêd, zak i a-âmûjishn nyôgshishn 1-bâr, ash hishtan Zaratûhshtra.

(2) Va denâ-ich, aêgh mûn òl kûnishnagarân zerkhûnîndârîhâ, ash kûnishn pâhlûm âinîn i fratûm, kh'êtûg-das, stâyid yehevûnêd; chîgûn kûnişnagarân zarkhûnîndârîh mardûm abîdarîh; mardûm khûp abîdarîh pavan khûp kardârîh zâgîh; va khûp kardâr zâgîh pavan fratûm dâm haêmîhâ, zâg baên nafshâ var'zidârîh; va zâg baên nafshâ var'zidârîh kh'êtûg-das yehevûnêd; va zak i amat kûnishnagarân zerkhûnîndâr mardûm abîdarîh stâyed, ash kh'êtûg-das-ich stâyid yehevûnêd. (3) Va denâ-ich, aêgh mûn dâm pavan frârûnih, ash frârûn parvardârîh dâmân râi, kh'êtûg-das kardan châشت yehevûnêd, frârûnih ash frârûnih; pavan-ich denâ chim, má dâm pavan frârûnih dâshtan râi òl frârûn haêmîh i amargânîg andâzêd, zak i zerkhûnt dahid pavan chîhar min kh'êtûg-das i amargânîg.

(4) Va denâ-ich, aêgh-ash Spendarmad pavan bertâ-rîh öl

1. DE. **דָּהִיד**, better **דָּהִיד** *dahid*, "gifts".

Aûharmazda châشت, mûn khratû pavan bûndag-mîniştnîh ; hana-cha râî, má khratû (va) bûndag-mîniştnîh baên kanârag havând i Aûharmazda va Spendarmad ; va khratû zak i Aûharmazda, bûndag-mîniştnîh zak i Spendarmad, va bûndag-mîniştnîh khratû zâg chigûn Spendarmad Aûharmazda ; va min hanâ, barâ güftan chimîg, aêgh mûn bûndag-mîniştnîh öl khratû padvast, ash Spendarmad pavan bertârih öl Aûharmazda châشت yehevûnêd. (5) Va denâ-ich, aêgh-ash aêdûn zak bertârihâ kûniştn châشت yehevûnêd, mûn yasharâyîh pavan bûndag-mîniştnîh, va mûn-ich yazishn pavan bûndag-mîniştnîh ; aêgh yazishn va avârig kirfag bûndag-mîniştnîhâ vabidûnayên.

(6) Va denâ-ich, aêgh-ash pavan kûnîshn milayâ mardûm
 ël daênaîg hû-varsht hâkht yehevûnêd, mûn pavan mardûmân
 nêvagîh vabidûnayên; hanâ-cha râî, mâ zak kûnîshn daênaîg
 hû-varsht haît, va amat-ash madam kard, ash âmûkht-ich
 yehevûnd. (7) Va denâ-ich, aêgh-ash zak î Vohûman tarsagâyîh

CHAPTER LX., BAGA NASK.

(1) **ل** (أولم) **و** (بـ) **لـ** (أولم) **و** (بـ) **لـ** (أولم) **و** (بـ) **لـ** (أولم)
كـ (أولم) **و** (بـ) **لـ** (أولم) **و** (بـ) **لـ** (أولم) **و** (بـ) **لـ** (أولم)
سـ (أولم) **و** (بـ) **لـ** (أولم) **و** (بـ) **لـ** (أولم) **و** (بـ) **لـ** (أولم)
رـ (أولم) **و** (بـ) **لـ** (أولم) **و** (بـ) **لـ** (أولم) **و** (بـ) **لـ** (أولم)

châşt yehevûnêd, mûn pavan chashm zak i gûmîzag âshkârag vabîdûnayên, aêgh zak i târîg rôshan; hanâ-cha râî, mâ kâr i Vohûman nimûdan padash, tarsagâyîh i Vohûman kardan âmûkht-ich yehevûnêd. (8) Va denâ-ich, aêgh barâ yazishn pavan bûndag-mînishnîh châşt yehevûnêd, mûn pavan bûndag-mînishnîh milayâ va kûnishn châshêd.

(9) Pâhlûn yašharâyîh haît âzâdîh.

LX. (1) Panjdâhûm fargard, *Kâm-namêz*, madam pasa-khûn i Aûharmazda öl Zaratûshtra pavan zak zyash pûrsid, aêgh: “Öl kadâr zimîg hû-nâmam.” Havât: “Öl tamâ sajîtûn aêgh gabrâ mûn yasharâyih levatâ bûndag-mînishnîh pavan tanû mâhmân;” denâ-ich, aêgh: “Nêvag ölâ mûn gar’zishn ajash lêvit.”

(2) Va denâ-ich, aêgh-ash mardûm pavan kirfag tûkhshâgînîd yehevûnêd mûn ûl kirfag rûbâgîh yehabûnêd; hanâ-cha râî, mâ mardûm ûl kâr i paêdâg rûbâgîh yehevûnêd, mûn ûl kirfag avîrtar âyûjênd. (3) Va denâ-ich, aêgh daêna âmûkhtan, va zak i ajash paêdâg kardan, châshid yehevûnêd, mûn ûl yaşharûbân kardârîh; aêgh pavan hû-daênaîgân nêvagîh vabîdûnayên; hanâ-cha râî, mâ kabedân nêvagîh âr'zûgîh râî daêna yâtûnd, va âmûkhtênd va var'zênd. (4) Va denâ-ich, aêgh-ash baên matâ i pâdirân dahishnih-ich i châshît yehevûnêd, mûn madam matâ sardâr i nêvag gûmârêd; hanâ-cha râî, mâ nêvag matâ sardâr âmûkhtâr yehevûnêd i hûnar va kirfag ûl matâîgân.

(5) Va denâ-ich, aégh-ash âtâsh hû-pânagîh châsh't yehe-vûnêd mûn milayâ pavan Vohûman, mûn-ich zak i var-äômand zimân öl var vabidûnayên; hanâ-cha râi, mâ mûn milayâ pavan Vohûman gûbishnîg, mûn zak i var-äômand

1. የመሬት ውስጥ እና ማረጋገጫ

zimân var vabîdûnayêñ, kûnîshnîg âtâşh pâhrîj kardan
 âmûjêd, min zak amat pasâkhtan i madam âtâşh bûkht va
 aîrikht paêdâg yehevûnêd; mardûm pavan var'châvandîh i
 âtâşh avîrtar, va dravandân i ajash aîyyârîh va pânagîh vêsh
 vabîdûnayêñ.

(6) Va denā-ich, aēgh mūn madam ūlā mūn tanū pavan hāvishtih barâ ūl aērpadân râdînîdan vabidûnayêñ, ajash pavan dastôbar gûftan-ich âmûkht yehevûnêd; hanâ-cha râi, mā tanû pavan hâvishtih barâ ūl aērpadân yehabûntan, daêna pavan dastôbar vabidûnt gûftan-ich yehevûnêd; mûn pavan ūlā aish ázâdîh vabidûnayêñ, zak kûnishn i haît daêna pavan vabidûnt gûftan-ich afzâyînid âmûkht-ich yehevûnêd. (7) Va denâ-ich, aêgh-ash gabrâ va nîshâ pavan hâvishtih ūl Zaratûhshtra yehabûntan âmûkht yehevûnêd, mûn nafshâ zagar va nâirîg pavan dastôbarih i Zaratûhshtra yakhsenunêd. (8) Va denâ-ich, aêgh-ash shapîrih ūl ūlā i shapîr châshît yehevûnêd, aêgh-ash

yehabûnd, mûn öl ölä yasharûb i ar'jânîgîh i pavan zak khâstag yehabûnd; yasharûb i ar'jânîg hû-daêna, mûn-ash pavan kardârih i ar'jânîgîh i pavan zak khâstag bavihû-nast yegavîmûnêd; va zak i âr'zûg khâstag, khâstag i kam ranj vêsh sûd, pavan shapîrîh va frârûnîh mînishnîh i dâdâr, ôl ölä i shapîr ar'jânîgîh padîraftâr hamâr. (9) Va denâ-ich, aêgh pavan-ash Chiyân-vidarg châsht yehevûnêd aêgh frûvâmând, mûn pavan Chish âshkârag barâ vazlûnêd; amat pavan râs i râst âshkâragîhâ sagîtûnd, ash pavan Chiyân-vidarg vidardan âmûkht yehevûnêd.

(10) Va denâ-ich, aêgh mûn yazişn pavan bûndag-mînişnîh, ash châshid yehevûnêd aêgh pavan bûndag-mînişnîh gêhân frâdih yehabûnêd; hanâ-cha râî, mâ-ash, pavan zak i ölá yazadân haêm, gehân afzâyînîdan zak i ölá-şân nimûd âmûkht yehevûnêd; latamâ-ash, öl sûd-äômandân Khûrdad Amûrdad, barâ châshît yehevûnêd, aêgh-yazadân yehabûnd.

1. Add ፲፭ ፻፯፭—2. DE. ፩፭፯፭፭—3. DE. ፩፻፭፭፭

سے سے نہیں کد د ڈلود کد د لعزم ایشان سے (11)
 لعزم ایشان سے تسلیم ایشان سے کد سخن پڑھ واد نہیں دل دل سے (12)
 سے سخن لسل سندھیو ڈھنے کد د لعزم ایشان سے ایشان سے کد د لعزم ایشان سے کلھ ایشان (13)
 نہیں کد د ڈکھنے علیحداً شیعزم ایشان سے
 سے سخن دل دل سے ایشان سے ایشان سے (14)
 ایشان سے سخن دل دل سے ایشان سے (15)
 ایشان سے سخن دل دل سے ایشان سے (16)
 کلھ ایشان (17)

(11) Va denâ-ich, aêgh aêdûn zak i dravand, zak-ich i pâda-khshâi a-pâda-khshâi yehevûnêd, pavan zak zimân amat kolâ aîsh-1 khavîtunêd aêgh amat lâlâ yaşharâyih. (12) Va denâ-ich, aêgh amat zak i pâda-khshâi Vishtâspa, zak-ich i pâda-khshâi yaşharûb Zaratûhshtra, aêdûn zak i dravand Ar'jâsp a-pâda-khshâi.

(13) Va denâ-ich, aêgh dahishn-vêh öl Aûharmazda châşht yehevûnêd, aêgh yehabûnêd. (14) Va denâ-ich, aêgh pavan-ash kâmag amesûspend châşht yehevûnd, mûn khûrsandîh pavan zak i amesûspendân, aêgh far'jâm pavan mindavam i amesûspendân nigîred. (15) Va denâ-ich, aêgh khratû-ash öl ölâ châşht yehevûnêd mûn Zaratûhshtra, aêgh-ash yehevûnêd mûn mînishn öl Zaratûhshtra, öl daêna i Zaratûhshtra.

(16) Pâhlûm âzâdih yaşharâyih haît.

CHAPTER LXI., BAGA NASK.

LXI. (1) Shāzdāhūm fargard *Spendmad*; havāt daēna pavan
 ūlā māhmān mūn benafshā dānāg, ayōv nyōgshidār i dānāgān
 yehevūnēd. (2) Va denā-ich, aēgh-ash būndag-mīnishiñ
 kūniñ var'zid va âmukht, mūn benafshā būndag-mīnishiñ
 yehevūnēd. (3) Va denā-ich, aēgh mūn kirfag âškārīhā
 vabidūnayēn, parvardār i kirfag yehevūnēd.

(4) Va denâ-ich, aêgh-ash maînûg î abîdarîh padash
mâhmân yehevûnêd, mûn dâm pavan frârûnîh parvarêd.
(5) Va denâ-ich, aêgh-ash vâstar ûl gaôspendân yehabûntan
âmûkht yehevûnêd, mûn gaôspendân pâhrîj vabîdûnayên;
mâ-shân vâstar dahishnîh levatâ pâhrîj sôd-äômand.

(6) Va denā-ich, aēgh mûn zak zyash mad yegavimûnêd, nêvagîh öl ölä i şhapîr yehabûnêd; ash öl hamâg şhapîr, kolâ nêvagîh i öl ölä i şhapîr yehabûnêd; ash hamâg şhapîr kôtâ

(7) 1. עַד־עֲדָה שְׂמֵחָה אֶת־עַד־עֲדָה לְשָׁמֶן וְעַד־עֲדָה
 עַד־עֲדָה נְבָרֵךְ וְעַד־עֲדָה וְעַד־עֲדָה וְעַד־עֲדָה
 (8) 2. עַד־עֲדָה שְׂמֵחָה אֶת־עַד־עֲדָה לְשָׁמֶן וְעַד־עֲדָה
 עַד־עֲדָה נְבָרֵךְ וְעַד־עֲדָה וְעַד־עֲדָה וְעַד־עֲדָה
 (9) 3. עַד־עֲדָה שְׂמֵחָה אֶת־עַד־עֲדָה לְשָׁמֶן וְעַד־עֲדָה
 עַד־עֲדָה נְבָרֵךְ וְעַד־עֲדָה וְעַד־עֲדָה וְעַד־עֲדָה

CHAPTER LXII., BAGA NASK.

nêvagîh yehabûnt yehevûnêd öl hamâg şhapîr pavan râs î hamîh î pavan gaõhar, srâdag, va chîgûnîh; va kolâ nêvagîh yahabûnt yehevûnêd pavan râs î bûndag-dahishnîh zyash tûbân.

(7) Va denâ-ich, aêgh mûn vîchîr va dâtôbarîh râst vabidûn-ayêñ pavan-ich paêdâgîh i madam bûkht va aîrikht, spâs-äômand yehevûnêd; hanâ-cha râî, mâ dâtôbarîh bûn nîrang i var. (8) Va denâ-ich, aêgh mûn öl ölä i dânâg zak zyash nîyâzag yehabûnêd, ash öl far'zânagîh bûn stavar nîrang yeha-bûnt, dânâgîh baêñ gêhân vakhshînidan yehevûnêd.

(9) Pâhlûm âzâdîh haît yasharâyîh.

LXII. (1) Haftdâhûm fargard *Yezîg*; havât mûn daêna vâvarîgân yakhsenunêd, *afash* farmân debrûnayên, *ash* aishân-ich padashâmûjînîd yehevûnêd; hanâ-cha

፩፻፲፭

râî, mâ-ash aîshân pavan denâ ñl daêna avîrtar tûbân hâkhtan ;
bûn va afzâr i hâkhtârîh, hâkhtârîh denâ aêgh benafshâ daêna
vâvarigân yakhsenunêd, va afzâr i hâkhtârîh denâ aêgh farmân
bûrdâr i daêna yehevûnêd.

(2) Va denâ-ich, aêgh mûn nîrang i var i pasâkht vabîdûnayêñ, ash Chyâ(n)-vidarg âgâsînid yehevûnêd; hanâ-cha râi, mâ zak-ich pasâkht—i maînûg var'zih—aêvag madam tanid, pavan haîtih gôkâi yehevûnd. (3) Va denâ-ich, aêgh mûn zak mindavam vabîdûnayêñ i padash vardishn i min sarîtarîh ël shapîrîh yehevûnêd, ash zak-ich i vardishn i frashagard âgâsînid yehevûnêd, gôkâyîh-ich i bâharîg i vardishnîh madam hamâyîg vardishnîh râi.

(4) Va dená-ich, aégh mûn pavan gêhân var'zidârân âvâdih vabidûnayén, adin-ash afzâyînîd yehevûnêd; hanâcha râî, má var'zidan î gêhân tûkhshâtar yehevûnd.

(5) Va denâ-ich, aêgh mûn pavan drêgûshân nêvagîh

vabidûnayêñ, ash shân gêhân vakhshînîdan kard yehevûnêd; hanâ-cha râî, mâ pavan zak chim vêsh vakhshênd.

(6) Va denâ-ich, aêgh-ash dâmîh i Aûharmazda kard yehevûnêd, mûn khûdâyîh ôl Aûharmazda; hanâ-cha râî, mâ giriftâr va paristâr i kirfag yehevûnêd. (7) Va denâ-ich, aêgh-ash vishûpisn i pavan Vohûman châشت yehevûnêd, mûn khûdâyîh ôl Aûharmazda; hanâ-cha râî, mâ vinâs-kârân makhitûnêd, pavan saritarân vishûpêd.

(8) Va dená-ich, aégh-ash mardûm i nêvag baên matâ afzâyînîd yehevûnêd, mûn matâ sardâr i nêvag gûmârêd. (9) Va dená-ich, aégh-ash âmûg i frârûn vakhdûnt nimûd yehevunêd mûn Vohûman jûshêd. (10) Va dená-ich, aégh-ash kûnişhîn i frârûn rûbâgînîd yehevûnêd, mûn öl zak i şapîr far'zânag gûbişhîn kûnişhîn i frârûn châshêd; hanâ-cha râî, má padîrişhîn rûbâg dahishnih i frârûnih pavan far'zânagân avîrtar yehevûnêd.

(11) Pâhlûm haît yasharâyîh âzâdîh.

CHAPTER LXIII., BAGA NASK.

LXIII. (1) Hashtdâhûm fargard *Ad-mâ-yavô*, havât pavan-ash bûndag-mînishnîh mardûm pavan frârûnîh âmûkhtan padash, va padash khûp shnâsag yehevûnd, mûn zak i bertâtarîhâ kûnishn; aêgh, baên Aûharmazda aêdûn tarsagâi chigûn bertâ baên abû; hanâ-cha râi, má-ash zak i âsnîg bûndag-mînishnîh pavan kûnishn nimûdan, zak kûnishn srûdig ôl mînishn i mardûm firôgi-hait, padash khûp shnâsag yehevûnt. (2) Va denâ-ich, aêgh khûp shnasagih i mindavamân pavan bûndag-mînishn yehevûnêd; ghal-ich bertâ ôl abû pavan zak i âsnîg bûndag-mînishnîh, mûn padash spenji-hait zak varena i pavan negadân stakhmagtûm tarsagâyî-hait; va mîn zak barâ, zak tarsagâyîh nîrûg-ăômandtûm, angûshinîdan aôbash tarsagâyîh i baên dâdâr.

(3) Va denâ-ich, aêgh-ash pavan khratû mindavam i yazađân vichîdan âmûkht yehevûnêd, mûn far'zânagîh pavan mindavam i yazađân; hanâ-cha râi, mâ mindavam i yazađân

vichîdan mâdîgân zak i far'jâm sûd, va far'jâm sûdih pavan far'zânagîh khadîtunî-hât; min zak barâ, ölä mûn pavan mindavam i yazadân far'zânag, ash pavan khratû mindavam i yazadân vichîdan âmûkht yehevûnêd.

(4) Va denâ-ich, aêgh-ash öl Frashôshtra aûrvâkhmanîh i pavan yasharâyîh châshît yehevûnêd, aêgh-ash pavan kâr va kirfag kardan garemôg vabîdûnayên, mûn öl Frashôshtra Khûrdad Amûrdad barâ châshêd, aêgh pavan dastôbar i ölä yakhsenunêd. (5) Va denâ-ich, aêgh-ash pavan kâr va kirfag garemôg yehevûntan âmûkht yehevûnêd, mûn navag navag kirfag vabîdûnayên. (6) Va denâ-ich, aêgh-ash Aûharmazda sardârîh yehabûnêd, mûn öl Aûharmazda râmishn yehabûnêd ; hanâ-cha râî, mâ râmishn öl Aûharmazda dâdâr aîsh, Aûharmazda râst bûndag, Aûharmazda râst bûndag sardâr yehevûnêd.

(7) Va denâ-ich, aêgh-ash hamâi öl vispa farmân pad

1. DE. ¹⁸ May be a corruption of ¹⁸ khraṭū, khraṭū, as West supposes.

לענין דילינגר קלח אונדערן ד לודוויגסבורג (9)

yehevûnd, mûn öl zak i yehevûnêd nêvagîh khûdâyîh ; min-ich hanâ chim, mâ pavan hankhetûntan râyînîdan i zak i asha-gûn frârûn dâd, farmân kardag i avârîg frâj nigîridârîhâ dâmân sûdîh, zak i hamâi padâyishnîg nêvagîh baên dâmân nîvârêd; mûn râi âkhar-ich min zîndagîh zyash tanû va gêhân, pavan zak i ölä dâd âinîn rûbâgînishnîh râyînîd, ajash farmân padîh va khûdâyîh padvastag yehevûnêd. (8) Vadenâ-ich, aêgh dâm-ash i Aûharmazda Vohûman neutrûntan âmûkht yehevûnêd, mûn khûdâyîh öl Aûharmazda ; pavan denâ chim, mâ padîsâi neutrûntan âmûkht yehevûnêd, mûn khûdâyîh öl Aûharmazda ; pavan denâ chim, mâ padîsâi neutrûntan i ölä khûdâi dâm pavan zôr i vêhîh, neutrûni-hastan i dâm pavan vêhîh zôr öl amaragân âshkâragî-hait zôr i vêhîh i Vohûman haît.

(9) Latamā madam pasakhūn ī öl Zaratûhshtra dravandân

1. DE. **ሩብዳಗ-ኩኒሽኑ**, may be *rûbâg-kûnishnîh*.

râî, aêgh:—“Baên drûjôg-dêmân pavan yehamtûnishn, pavan khâm margîh, a-pâdakhshâî havând, aêgh-shân hamâg anâgîh hait, afshân châraq bavihûnastan lâ tûbân.”

(10) Va denâ-ich, aêgh-ash maînûg i tarsagâyîh i pavan karîtunishn ol aiy yârîh yehamtûnêd, mûn baên sûd-äômandân tarsagâi; hanâ-cha râi, mâ maînûg ol zak karîtuntâr avîrtar pad-vâchênd, zya-shân vâspûharagânîhâ yashtâr yehevûnêd; va aêvag va aêvag min maînûgân haît vâspûharagânîhâ yazişhn, chigûn maînûg i râdih pavan vichidâr-dahishnîh, maînûg i râstih pavan hû-râstih, va maînûg i mitrô pavan hû-mitrôih, va maînûg i khûdâyîh pavan hû-khûdâyîh avîrtar yazi-haît; va ângûn-ich maînûg i tarsagâyîh vâspûharagânîhâ yazişhn pavan tarsagâyîh i baên sûd-äôûmandân yehevûnêd. (11) Va denâ-ich, aêgh zak i Aûharmazda yashtan khâstâr yehevûnêd, mûn khûdâyîh ol Aûharmazda;

(13) ﻪـ ﻰـ ﻢـ ﻮـ ﻦـ ﻪـ ﻰـ ﻢـ ﻮـ ﻦـ ﻪـ ﻰـ ﻢـ ﻮـ ﻦـ ﻪـ ﻰـ ﻢـ ﻮـ ﻦـ

CHAPTER LXIV., BAGA NASK.

(1) **କୁଳପତ୍ର** ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟ ଓ ନିର୍ମାଣ କରିବାର ଲୋକଙ୍କ ବିଷୟରେ ଏହାର ଅଧିକାରୀ

hanâ-cha râî, mâ dâñâgîhâ bavîhûnast î min yazadân khûdâyân, pavan ar'jânîgînîdan î nafshâ tanû, pavan nêvagîh î min yazadân khûdâyân yehevûnêd.

(12) Madam pasakhûn i Aûharmazda ûl Zaratûhshtâ, amat-ash madam nafshâ, aîrmân, va vârûn pûrsid, aêgh : “Zak lak nafshâ, va zak lak aîrmân, va zak lak vârûn, amat-ich aêgh zâdag yaşharûb, mûn hanâ i lak daêna i mazdayasna rûbâgîh yehabûnêd, baên-ich khavîtunêd frâj aûshmûred, mûn hanâ i lak var’zishn i şapîr yehabûnêd frâj vâfrîgânîh, aêgh kardan i lak pavan vâfrîgân yahsenunêd.

(13) Pâhlûm haît *azâdîh* yasharâyîh.

LXIV. (1) Nôzdâhûm fargard *Kad-môg-ravô*, havâ-t pâhîh
 öl ölä göspend châshid; hanâ-cha râi mä göspend pâh-ich baén.

፩፭፻፲፯

- (2) Va denā-ich, aēgh mûn gōspendân râi vâstar sâjêd, ash mardûm pavan gōspend srâyinîd yehevûnêd; hanâ-cha râi, mā mardûm pavan gōspend, va gōspend pavan vâstar srâyishn.

(3) Va denā-ich, aēgh latamâ-ih gōspend öl öldâ châsh't yehevûnêd, mûn pâh öl Zaratûhshtra, aēgh pavan dastôbarî Zaratûhshtra yekhsenunêd; hanâ-cha râi, mā pâh-ich gōspend.

(4) Va denâ-ich, aēgh-ash pavan frârûnîh aōj afzâyînîdan âmûkht yehevûnêd, mûn pavan dêr-zahyishnîh kh'ahyishnîh aûrvâkhmanîh yehabûnêd, aēgh zak mindavam vabîdûnayên zyash aûrvâkhmanîh yehabûnêd, aēgh zak mindavam vabîdûnayên zyash aûrvâkhman i dêrang-zimân yehevûnêd; hanâ-cha râi, mā afzûn i aōj avîrtar min râmishn, râmishn zak i dêr-padâi yehevûnêd. (5) Va denâ-ich, aēgh mûn yazishn i yazadân vabîdûnayên, adîn-ash aûrvâkhmanîh i min yazadân öl nafshâ padvast yehevûnêd; hanâ-cha râi, mā rasishn i yazadân aôbash yehevûnêd.

(6) Va denâ-ich, aêgh-ash khratû i Zaratûhshtra âmûkht nimûd yehevûnêd, mûn mînishn ûl daêna i Zaratûhshtra yehabûnêd. (7) Va denâ-ich, aêgh-ash pavan gûbâgîh hûzvân frâhanjînîd yehevûnêd, mûn pavan khratû vichîngar yehevûnêd. (8) Va denâ-ich, aêgh-ash ârâyishn ûl olâ châsht yehevûnêd mûn Zaratûhshtra, mûn daêna sôd-äômandân; hanâ-cha râi, mâ min zak i olâ-shân kevan yehevûnêd kûnishn va haêm va hâkhtârîh, mardûm ûl daêna i Zaratûhshtra ârâyênd. (9) Va denâ-ich, aêgh mûn ûl aîshân râs i frârûn âmûjêd, ash pavan dânâgîh i frâhanjînîd yehevûnd; hanâ-cha râi, mâ pavan röshnih i zak râs khadîtûnd va vabîdûnd, va padash frahânjî-hênd.

(10) Va denâ-ich, aêgh-ash niyâyiñh i amesûspendân kard yehevûnêd, mûn stâyîdâr i amesûspendân. (11) Va denâ-ich, aêgh-ash aiyyârih min yazadân vakhduñt yehevûnêd, mûn ël ëlâ i kh'âstâr zak zyash jûshag yehabûnêd, mâ-ash nafshâ tanû pavan aiyyârih ar'jânigînid; va amat-ash ar'jânigînid

ندنارند و زآوژو تاکوچاوْ * ، سارندیس ند ک د تاکوچاوْ کوند سارندیس ند
 لند پاچاچاچه ند روند پاچاچه ند ، زآوژو ک د کوند فه ند بند طو
 (12) ۱ آندر گرد سسند قل آندر اند عاند آندر گوند قل آندر تاکوچاوْ سسند
 پسندو و زآوژو ک د قل آندر دندیس سسند وند ، وندو کوند قل آندر
 روند شعاع تاکوچاوْ روند پاچاچه ند ک د تاکوچاوْ سارندیس
 سارند فه ند بند سارند فه ند بند سارندیس ر وندلساو روند عاند
 راپلساو تاکوچاوْ ۹۰ (13) ۱ آندر گرد سسند قل آندر سارند روند تاکوچاوْ
 پسند عاند تاکوچاوْ ک د قل آندر آندر سسند ک د آندر آندر
 دندیس و زآوژو و زآوژو و زآوژو و زآوژو د سارندیس و سارند
 ر تاکوچاوْ د زآوژو د روند لساو سارند ک د سارند دندیس ، کارند
 د روند فه قل آندر دندیس دندیس تاکوچاوْ دندیس دندیس د
 سارند
 (14) ند تاکوچاوْ سارند فه ند روند لساو سارند سارند سارند سارند سارند سارند

adîn-ash vakhdûnt yehevunêd; va khâstâr zak yehevûnêd
 mûn-ash khâstâr i lâ pavan pûmâ, barâ pavan ar'jânîgîh
 va jûshag va zak zyash madam shapîr.

(12) Va denâ-ich, aêgh-ash baên yôm öl aôsh châshît
 yehevûnêd, aêgh pavan dakhshag vabidûnayê, mûn baên
 nîyâishn; aêgh kâr va kirfag zyash baên yôm barâ dvâyad
 kardan, barâ öl dadîgar yôm lâ spûjêd; hanâ-cha râi, mât-
 ash aôsh min khîr han-bêshîh i kârân bûjînîdan, madam kârân
 bûr'zînîd yehevûnêd. (13) Va denâ-ich, aêgh-ash baên ahvân
 bûndag dahishnîh châshît yehevûnêd, mûn baên ahvân mîn-
 ishn aêgh zak mindavam vabidûnayê i baên gêhân vêh shayad
 ketrûnast, chîgûn nîvârdan i hû-khûdâyi, va hû-daênaî,
 va dâd i âinîn i frârûn, (va) avârîg mûn mânishn nîvârishn, va
 zîvishn i mardûm baên gêhân padash yehevûnêd; khêshînî-
 dan i zak kardâr bûndag-dahishnîh ae bûr'zîh haît zyash min
 zak rabâ kardârîh.

(14) Haît yasharâyi ázâdîh pâhlûm.

CHAPTER LXV., BAGA NASK.

LXV. (1) Vistûm fargard *Vôhûkhshatra*, afash gûft
 Aûharmazda ûl Spîtâmân Zaratûhshtara, aêgh : “ Mûn kevan
 pavan khûdâyîh pâdakhshâî havâ-nd ; mardûm i sâstâr, i
 dravand drûjan, lâ kevan pavan khûdâyîh ; ûlâ-ich i drûjînîdan
 baên ahû i astâômand min shîvan barâ vânîn-âe, va margîh
 va sîj va drûjîshn bûjînênd, mâ-ash lâ bûjînênd.” (2) Va
 denâ-ich, aêgh : “ Amat-shân khûdâyîh barâ ûl ûlâ i shapîr
 yehabûnt havâ-âe, bûjîhast-âe pavan zak i ûlâ khûdâyîh ;
 zak-ich i drûjînîdag min shîvan barâ vânîn-âe, va margîh va
 sîj va drûjîshn.”

(3) Va denâ-ich, aêgh mûn bûndag-mînishnih ël nafshâ vabîdûnayêñ, ash yasharâyîh vabîdûnt yehevûnêd; hanâ-cha râi, mât pavan bûndag-mînishnih rõshnî-hât zak i jân chashm i vînâg i yasharâyîh. (4) Va denâ-ich, aêgh-ash isht i pavan khûdâyîh barâ shâyat yehabûntan châsht yehevûnêd,

mûn khûdâyîh öl ölä i hamâg-rûbîshn vabîdûnayéñ; hanâ-cha
râi, mä ölä i hamâg-rûbîshn khûdâi nigîrishñ, va andâzishñ, va
kûnishñ, madam zak i amargân isht, va sùd i pavan khûdâyîh
i shâyad kardan.

(5) Va denâ-ich, aégh-ash pavan Vohûman milayâ yehabûntan âmûkht yehevûnêd, mûn yazishn i yazadân Vohûman-minishnihâ valûdûnayên; hanâ-cha râi, má minishn pavan Vohûman-minishnihâ, aüstigân hûzvân pavan Vohûman-milayâih khûgînidag yehevûnêd. (6) Va denâ-ich, aégh-ash avinâsîh min âmând kirfagîh âmûkht yehevûnêd, mûn pavan frârûnîh mâned; hanâ-cha râi, má-ash vichârd frizvânîg kirfaq-ich baen.

(7) Va denâ-ich, aégh-ash kâdâ shapîrîh kardârîh pavan vêhîh kardârîh aiyyârînîd yehevûnêd, mûn baên ahvân bûn-dahishn, aégh-ash zak i barâ ávâyad yehabûntan barâ yehabûnêd; hanâ-cha râî, mâ kâr-l i pavan 1000 gabrâ madam yegavîmûnêd, amat aévaq zôr i nafshâ padash ol kâr debrûnând,

1. Better ְִּמְּרָבֵּלְּהַמְּגַדְּלָה *hamág-rōshan*, "all-enlightened," According to DE. ְִּמְּרָבֵּלְּהַמְּגַדְּלָה *hamag-rūbishn*, "all-progressive."

عَنْدَ سُرْسُرْكَوْسِهِ سُرْسُرْكَوْسِهِ كَوْدَهِ
عَنْرَعَلْمَارْلَهِ تَسْلَهِ

(8) ۱. عَنْدَ دُرْكَوْسِهِ كَوْدَهِ سُرْسُرْكَوْسِهِ لَسْنَهِ وَسَعْيَهِ
ضَارِسَهِ تَسْلَهِ ۲. سُرْسُرْكَوْسِهِ لَسْنَهِ دُرْكَوْسِهِ
عَنْرَعَلْمَارْلَهِ ۳. دُونَدُوْهِ دَهِ سُرْسُرْكَوْسِهِ لَسْنَهِ دُرْكَوْسِهِ
سُونَدَهِ ۴. دُونَدُوْهِ دَهِ سُرْسُرْكَوْسِهِ لَسْنَهِ دُرْكَوْسِهِ ۵. دُونَدُوْهِ
تَسْلَهِ دَهِ سُرْسُرْكَوْسِهِ لَسْنَهِ دُرْكَوْسِهِ ۶. دُونَدُوْهِ دَهِ سُرْسُرْكَوْسِهِ لَسْنَهِ دُرْكَوْسِهِ
عَنْرَعَلْمَارْلَهِ ۷. دُونَدُوْهِ دَهِ سُرْسُرْكَوْسِهِ لَسْنَهِ دُرْكَوْسِهِ

(10) ۸. دُونَدُوْهِ دَهِ سُرْسُرْكَوْسِهِ لَسْنَهِ دُرْكَوْسِهِ
کَوْدَهِ سُرْسُرْكَوْسِهِ دَهِ سُرْسُرْكَوْسِهِ لَسْنَهِ دُرْكَوْسِهِ
عَنْرَعَلْمَارْلَهِ ۹. دُونَدُوْهِ دَهِ سُرْسُرْكَوْسِهِ لَسْنَهِ دُرْكَوْسِهِ
عَنْرَعَلْمَارْلَهِ ۱۰. دُونَدُوْهِ دَهِ سُرْسُرْكَوْسِهِ لَسْنَهِ دُرْكَوْسِهِ
عَنْرَعَلْمَارْلَهِ ۱۱. دُونَدُوْهِ دَهِ سُرْسُرْكَوْسِهِ لَسْنَهِ دُرْكَوْسِهِ

ash 999 gabrâ pavan zak kâr aiyyârînîd yehevûnêd.

(8) Va denâ-ich, aêgh-ash zak î yaşharâyîh râs lâ nîhânînîd âmûkht yehevûnêd, mûn hû-mînîdâr pavan yaşharâyîh ; hanâ-cha râî, mâ-ash âzvan va raêshag î yaşharâyîh min mînişhn a-neskîhûnt. (9) Va denâ-ich, aêgh-ash bûndagîh î pavan zak î gôspendân lâ ávâyad kardan âmûkht yehevûnêd, mûn gôspend pavan dastôbar î sûd-äômandân yakhsenunêd ; hanâ-cha râî, mâ-ash âmûjênd va farmâyênd.

(10) Va denâ-ich, aêgh-ash kadag-bânûgîh vabîdûnt âmûkht yehevûnêd, zak nêshâ mûn tarsagâyîh î shôê aûrvâkhî manîhâ vabîdûnayên ; hanâ-cha râî, mâ-ash kadag-bânûgîh pavan khûşlûdîh î shôê, va khûşhnûdîh pavan-ash tarsagâyîh, va tarsagâyîh pavan râmishn yehevunêd. (11) Va denâ-ich, aêgh-ash daêna pavan dânâgîh jûşhîdan âmûkht yehevûnêd,

CHAPTER LXVI., BAGA NASK.

mûn-ash padmânîg Vohûmanîg ; hanâ-cha râî, mâ Vohûmanîg padmânîgîh shnâsî-haît daêna. (12) Va denâ-ich, aêgh-ash zak i Aûharmazda râmînidârîh vabîdûnt yehevûnêd, mûn öl Aûharmazda châshêd.

(13) Haît yasharâyîh pâhlum ázâdîh.

LXVI. (1) 21-ûm fargard *Vahishtôg-îshît*, *frâj-ash* zak
gûft yasharûb Zaratûshshtra, aêgh : “-Ash yazishn kard mûn
zak i lenâ yaştan hû-mînishnîh afash.” (2) Va denâ-ich,
aêgh mûn daêna pavan tanû mâhmân, ash Vohûman va
mânsar pavan tanû mâhmân, mainûg i vêhîh i padmân.
(3) Va denâ-ich, aêgh-ash daêna i shapîr pavan milayâ
va kûnishtn âmûkht yehevûnêd, mûn yazishn Vohûman-
mînishnîhâ vabîdûnayên. (4) Va denâ-ich, aêgh-ash
amesûspend pavan tanû mâhmân yehevûnd, mûn Vohûman
jûshêd ; hanâ-cha râî, mâ-shân mâhmânîh pavan rôshnîh

va dagyâih, va hû-bödîh, va pavan Vohûman rôshnî-hait,
dagyâi-hait, hû-bödî-hait tanû,

(5) Va denâ-ich, aêgh-ash mardûm pavan kirfag kardan
tûkhshâgînîd yehevûnêd, mûn dahishn ol kirfag-garân vabidûn-
ayên. (6) Va denâ-ich, aêgh mûn râs i sûdâômand jûshêd ash
aishân-ich ham-râs vakhdûntan âmûkht yehevûnêd. (7) Va
denâ-ich, aêgh-ash bertâ pavan bertârîh ol abîdarîh yehabûnêd,
mûn ol bertâ tarsâgayîh i baêñ abîdar âmûjêd; hanâ-cha râi,
mâ-ash pavan bertârîh aûstîgânînîd yehevûnêd. (8) Va
denâ-ich, aêgh-ash pâdakhshâyîh i Vohûman âmûkht yehevûnêd,
mûn hûnar zyash haît pavan frârûnîh yakhsenunêd; hanâ-
cha râi, mâ min pâdakhshâyîh i vêhîh yehevûnêd sûd
a-padgârîh i hûnarân.

(9) Va denā-ich, aēgh-ash öl abū bertā pavan nishāh yehabunt

yehevûnêd, aêdûn-ich öl avârîg gabrâ nîshâ, mûn öl bertâ va avârîg nîshâ tarsgâyîh i baên abû va shôê âmûjêd; va aêdûn-ich mûn nîshâ-1 gabrâ-1 pavan kadag-bânûgîh frahânjinêd; mâ nîshâ sûdâômand nîshâih i gabrâ pavan tarsgayîh i baên shôê, va khûp frahâkhtîh i pavan kadag-bânûgîh yehevûnêd. (10) Va denâ-ich, aêgh-ash tarsgâyîh-ich nîshâ öl shôê yehabûnt yehevûnêd, mûn nîshâ-1 barâ öl gabrâ-1 yehabûnêd, mâ khûdash dâdâr pavan-ich kâr i zak khûd-ash yehabûntan sepâs-ăômand yehevûnêd.

(11) Va denâ-ich, aégh-ash bûn va bar öl Aûharmazda yehabûnt yehevûnêd, mûn ávâyêd barâ öl Aûharmazda yehabûnêd, va bûkhtishn i hamâyîg âmûjêd; frârûn ávâyêd bûn i bûkhtishn, bar i frârûn ávâyêd. (12) Va denâ-ich, aégh-ash öl kadag-khûdâyîh han-bârîd yehevûnêd, mûn babâ i kadag

୧୦୮

(13) **لارا** **عنه** **نسل** **لارا** **لارا**

CHAPTER LXVII., BAGA NASK.

(1) לְבָנָה עַדלְבָנָה וְעַדלְבָנָה לְבָנָה וְעַדלְבָנָה סִירָם
לְבָנָה וְעַדלְבָנָה וְעַדלְבָנָה סִירָםוְעַדלְבָנָה סִירָם
וְעַדלְבָנָה וְעַדלְבָנָה סִירָםוְעַדלְבָנָה סִירָם
וְעַדלְבָנָה וְעַדלְבָנָה סִירָםוְעַדלְבָנָה סִירָם
וְעַדלְבָנָה וְעַדלְבָנָה סִירָםוְעַדלְבָנָה סִירָם

CHAPTER LXVIII. BAGA NASK.

(1) ተጠሪ ወጪዎች ፕሮግራም እና ስርዓት መስፈርቶች መተካት

öl dâñagân vishâdih yakhsenunêd ; kadag tanû babâ i kadag, gôsh, va chashm, va pûmâ.

(13) Haît âzâdîh yasharâyîh pâhlûm.

LXVII. (1) 22-ûm fargard *Aîrman* bûn, *afdûm prashn*
pûrsid i 5 gâsân, barâ-ash öl Aûharmazda khûdâyîh châshît
 yehevûnêd—aêgh-ash tanû i nafshâ khûdâî vabîdûnân—mûn
 zak vabîdûnayên i min zak jîvâg paêdâg: *Yâ erezhejyôi dâhî*
drigaové vahyô: mûn öl ölä i râst zîvishn drêgûsh vehîshn yeha-
 bûnêd, bûkhtishn i min *Khayabîd*, hangerdîgîh i kolâ nêvagîh.

(2) Haît âzâdîh pâhlûm yasharâyîh.

LXVIII. (1) Madam vichidag i min hamag *Yasht* vakhshtin-idar havând.

(2) Olâ-shân sûdâômand mûn vakhskênd öl i vakhshînîdâr, aêgh névagîh pavan olâ vabidûnând, mûn zak i pavan aishân névagîh vabidûnayên. (3) Aêdûn yasharûb i pâhlûm mînishn yehabûnêd, mûn zak pavan Vohûman madam yehamtûnêd, névagîh i olâ i âshkârag beshidâr, gabrâ i yasharûb i zadâr dravandân, mûn pavan zak i Aûharmazda, va pavan zak i Zaratûhshtra vakhshînêd, aêgh pavan padmân kushêd

(4) Ölâ i stakhmag gabrâ i yasharûb râî, pasakhûn gûft:—
 “ Mizd i zadâr va vakhshînidâr—zak gabrâ mûn zadârîh
 va vakhshînidârîh khavítunêd—zyash sarîtar mizd ölâ i dravand
 aêdûn chîgûn-ash zadârîh, ash pavan dûsh-mizdih min 2-ân
 maînûgân, ash jûshîd mûn dravand zak i sarîtar var’zishn;
 hanâ-cha râî, mâ kolâ yasharûb aîsh-1 gâsânîg; mâ amat pâd-
 akhshâî zak i dravand aêdûn zak yasharûb, zak-ich i
 pâdakhshâî a-pâdakhshâî.”

(5) کلخاچان چهارمین کلمه ای است که در آن سمع می شود. این کلمه ایستادن را در میان دو کلمه ای دیده ایم که هر دوی از آنها می توانند با هم ترتیب شوند. این دو کلمه ای دیده ایم که هر دوی از آنها می توانند با هم ترتیب شوند.

(6) پا و پا همچنان که در آنها می توانند با هم ترتیب شوند. این دو کلمه ای دیده ایم که هر دوی از آنها می توانند با هم ترتیب شوند.

(7) لوب و لوب همچنان که در آنها می توانند با هم ترتیب شوند. این دو کلمه ای دیده ایم که هر دوی از آنها می توانند با هم ترتیب شوند.

(8) کد و کد همچنان که در آنها می توانند با هم ترتیب شوند. این دو کلمه ای دیده ایم که هر دوی از آنها می توانند با هم ترتیب شوند.

(5) Zaratûsh̄tra pavan zadârîh öl dravandân sajîtûn, pavan zak rûbišn Aûharmazda gûft, aêgh: "Lak aêdûn pavan zadârîh öl dravandân sajîtûn-âe pavan dâdistân; mā aêdûn lak va harvispôgûn yasharûb pavan khûdâi yakhsenund.

(6) Pavan-ich mîn vichîr nîrang i var mûn zak i haît haîtunînêd yehabûnêd, aêgh-ash zak i târîg rôshan barâ vabidûnayên.

(7) Lak-ich hâvand zak Aûharmazda aêdûn pavan yaštan khûdâyîh; aêgh-ash khûdâyîh, aêgh-ash kh'âstag va pâdakhshâyîh aêdûn pavan frârûnih dâshť yehevûnêd; chigûn lak mûn aêdûn öl gêhân anâkûshîdâr pavan yasharâyîh frêh-dahishnîh vârišn dahishnîh; mas-ich zak i yasharûb pavan yasharâyîh hêmnuñêd, va mas zak i dravand pavan dravandîh.

(8) Pavan zak farmâyishn ash gûft Zaratûhshtra, aêgh :
 “ Âshkârag bêshidâr gabrâ i yasharûb, Aûharmazda hâkht sôd-
 ãômand, aêgh jûshêd gêhân i astâômand i yasharâyîh, va zak i

ölâ madam bavîhûnêd tarsagâyîh mûn padmân i yasharâyîh padash; aêgh padmân i kâr va kirfag khavîtunêd.” (9) Stih râi pasakhûn güft, aêgh: “Zak i shaêdân lakhvâr gümîkhtêd, chand yehevûnêd vad amat zak i shaêdân öl shaêdân lakhvâr gümîkhtêd, vad amat vakhshînidâr yehevûnd öl zak i nafshâ stî, aêgh-shân nêvagîh öl nafshâ tûbân bavîhûnastan, zadâr-havâ-nd yasharûbân.”

(10) Zak i zadâr i dânâg râî pasakhûn gûft Sôgshâns, aêgh : "Pavan râs i ölä yehevûnêd amat lakhvâr gûmîkhted."

(11) Pavan zak drûjishn ash gûft Aûharmazda, aégh :
 "Nêvag ölä mûn drûjishn ajash levít." (12) Ölä mûn râi Yima
 mad yegavîmunêd râi ash gûft, aégh :—"Ash mizd yehamtûnêd
 mûn lâ zadâr, va lâ vakhshinidâr, va lâ pâdakhshâî, va lâ
 a-pâdakhshâî."

(13) Pavan zak hâchishn ash güft Vohûman, aêgh :—“ Zak ahû va zak ratû, mûn li yasharâyîh pavan tanû afzâyînam.”

(14) Pavan zak farmâyishn, ash gûft, Spendarmad, aêgh :—
 “ Aêdûn zak i âgâs dahishnîh yehevûnêd, gabrâ-1 i dâنâg
 yehevûnêd, mûn li daêna pavan dakhshag barâ vabidûn ; mâ
 ölä zak i lanâ yaşt, aêgh khâstag pavan khêshih i lanâ
 dâshť yegavînûnêd, mûn pavan gûbîshn gêhân i yashharâyîh
 frêh-dahishnîh. (15) Zak zak i li vaérâyishn, afam zak kâmag,
 aêgh-am zak âvâyad ; va zak jûsham mûn barâ khavîtun-âe,
 aêgh zak i yashharâyîh vaérâyishn ; mûn-ich lak min lanâ, Zarat-
 ûhshtra ! srûb va kûnîshn i pâhlûm pûrs-âe, pavan bûndag-
 minishnîh kevan pavan kolâ 2 yedâ ; kûnîshn i var'zam barâ
 nigîr, zak i li vabidûnamâ, lak-ich ghal vabidûnâ. (16)
 Pavan yaştan i lak, Zaratûhshtra ! râd havâ-âe, mûn pavan
 yazîshn râd havâ-âe ; lak mûn-at tanû hêmnuñêd, yehabûntan i
 khâstag¹ râi padgâr râd¹ levît ; Zaratûhshtra i vakhshînidâr
 pavan vakhshînidârîh mizd, Zaratûhshtra i zadâr pavan zadârîh
 mizd, Zaratûhshtra i zadâr va vakhshînidâr pavan zadârîh va

vakhshnidârîh mîzd. (17) Madam pûhal i ölâ mûn âtâsh pavan varîh shem karitunêd, chigûn amat-ash âsîn i vidâkht pavan gulûg madam lakhvâr tachênd, va zak ölâ zindag yaz-âe—ölâ mûn jûshishn pavan nêvagîh—aêgh kâr va kîrfag pavan apâ-bîmîh vabidûnayên; ash kâmag-ich levatâ shâyad khavîtunastan, aêgh-ash ávâyêd râi kard.”

(18) Pavan zak farmâyishn, ash güft Aûharmazda, aêgh : “Aêdûn öl zak i lanâ Shatraver lâlâ-hanjîshnîh.” (19) Pavan zak prashna, ash güft Aûharmazda, aêgh :—“Aêdûn öl zak i lanâ pavan Vohûman yehamtûnî-hait, öl daêna i lanâ pavan frârûnîh shâyad madan. (20) Râst zak, Zaratûhshtra ! pavan khûdâyîh pâdakhshâî, mûn gößâsrinêd denâ daêna, aêgh rûbâg barâ vabidûnayên ; mûn pavan denâ yehabûnî-hait amargîh, va kâmag hû-chashmîh zak zak i li daêna, Zaratûhshtra ! i pâhlûm, mûn denâ i li gêhân pavan yasharâyîh frêh-dahishnîh avâginêd.”

(21) ፳፻፭ ፻፭ ፻፭ ፻፭ ፻፭ ፻፭ ፻፭ ፻፭ ፻፭ ፻፭ ፻፭ ፻፭
(22) ፻፭ ፻፭ ፻፭ ፻፭ ፻፭ ፻፭ ፻፭ ፻፭ ፻፭ ፻፭ ፻፭ ፻፭ ፻፭

፩፻፭፻

(21) Pavan zak i ólá, ash gûft Aûharmazda, aégh :—“Min zak i mas gavâyîh, amat dravand öl ölá i dravand benafshâ pavan a-gavâi yakhsenund; mûn zak i ölá kûnishn ash min Akôman mînishn.

(22) Min hanâ-cha, amat öl lak kolâ 2 yehabûnî-hait,
Khûrdad va Amûrdad, pavan zak râs—amat afzûnîg maînûg
va pâhlûm mînişn havâ-aê—aégh zak i khavîtun-âe barâ
vabidûnâñ-âe, va zak i lâ khavîtun-âe lakhvâr pûrs-âe.”

(23) Min ölá i haít khratû Aúharmazda, ölá i yehevûnêd khratû, Zaratûhshtra pûrsid ölá i ana-haít râi, mûn âkhar lâ yehevûnêd, mûn-shân lâ aêdûn hager-ich stî yehevûnt i kûst i frârûnîh, afshân lâ yehevûnêd min kevan fráj.

(24) Pavan zak padîrag nisânishnîh ash güft Aûharmazda,
aêgh: "Andarg harvispô-gûn gabrâ-ân i yasharûbân, i zadâr

dravandân, ghal yemellûn, pavan-ich zak i paêm barishn zôhar shîr-âê padmân shnâyînênd farâkhûînîm, kabed jân nêvagîh kardan.”

(25) Pavan zak farmâyîshn ash gûft, Aûharmazda, aégh:—
 “Nêvag ölä mûn gar’zishn ajash levít, va jân i chîgûn denâ bavîhûnêd: *Gerezôi....âkhsô.....* (26) Mânsar ûl lak Zarathûshtra! am pânag yehabûnt pasakhan i Kemnâ, mûn pêsh Kaî-Vishtâspa ham-hakhaqîh, zak li yasharûb dûst, mindavam i âshkârag min zak i var’zid, min zak chîgûn ghal âvâyad var’zidan.
 (27) zak i a-padmânag gabrâ gûbîshnîh havâ-t kadbâ, hamâg a-padmân havâ-t; hanâ râî, hamâg lâ zak i shapîr gabrâ yakhse-nunêd, mât amat pâdakhshâi zak dravand haît, zak i yasharûb, zak-ich i pâdakhshâi a-pâdakhshâi yehevûnêd; zak i yasharûb aêdûn zak i dravand, zak-ich i sharîtâ a-pâdakhshâi yehevûnêd, aégh barâ aîrikhtêd, afash dârishn barâ yensegûnând.”

(28) Sûd-âömandân râî pasakhûn güft, aégh:—"Min zak
î mizd i zadâr va vakhshînidâr havând, ölä-shân sûd-âömand
mûn zadârîh va vakhshînidârîh havând, ölä i vakhshînidâr
Aûharmazda mûn zadârîh va vakhshînidârîh khavîtunêd."

(29) Amat pavan zadârîh min Aûharmazda dravandân râî, madam prashn yehevûnt, pavan zadârîh i latamâ ölä i khûdâî râî pasakhûn güft, aêgh :—“ Mizd mûn zak i pâhlûm dâtô-barîh aêdûn châshid, aêgh vichîr vabîdûnayêz zak i zadâr va vakhshinîdâr, Sögshâns.” (30) Zaratûhshtra pasakhûn güft, aêgh : “ Mizd zak yehabûnêd.” (31) Va zak zadâr i dânâg pasakhûn güft Sögshâns, aêgh :—“ Pâdfràs zak vabîdûnayêz.”

(32) *Zak chand gospendân, zak-ich i gospend paêdâg yašharûb râi gar'zî-hât, denâ gar'zishn* : “*Chand vad amat vakhshinidâr*

(34) ॥५॥ के वैराग्यो कदम्ब उच्चो मूर्खो ले तु त्रिपुरा
त्रिपुरा- ओम्बो उत्तो वैराग्यो मूर्ख ले त्रिपुरा-यो मूर्ख-
ले नदीरात् । ले नदीरात् । लेहान् । न नदीलेरात् द्विपुरा-यो
ले नदीरात् । ले नदीरात् । लेहान् । न नदीलेरात् द्विपुरा-यो

(35) የዚህ ቀን ፖስታ ስለሚከተሉ ነው ይህንን የሚከተሉት ደንብ የሚያስፈልግ ይችላል
 (36) የዚህ ቀን ፖስታ ስለሚከተሉ ነው ይህንን የሚከተሉት ደንብ የሚያስፈልግ ይችላል

yehevûnêd, zak-ich i a-kâmag khûdâi? Chand zimân vad zak yehevûnêd, vad amat dravand i zadâr, i âhûgînidâr sharîta, zak a-pâdakhshâi?" (33) Mâ, kâmagîh-ash râi gar'zêd aêgh, vad vakhshînidâr yehevûnâd, zak-ich i a-kâmag khûdâi, aêgh, vad zak i vakhshînidâr pâdakhshâi yehevûnâd.

(34) Pavan zak gar'zishn zyash gûft Aûharmazda, aêgh :—
 “Lâ aêdûn ahûîgîh vindishtn denâ gar'zishn ; hanâ râî, amat khûdâî pavan khûdâî lâ yakhsenund, va lâ dahishn i ratûih min yasharâyîh chîgâmchâî, chand yasharûbân râî ghal âvâyad gûftan min kevan frâj, vad amat vakhshinidâr yehe-vûnêd, zak-ich i a-kâmag khûdâî.”

(35) Chand milayâ i maînûgân râî i pavan mînişhn va gûbişhn kûnişhn-cha, ghal ávâyad gûftan aégh, âmâr ghal vabîdûnayêñ, hamâî vad kadârchâi vindishn zadâr va vakhshînidâr va pâdakhshâi va a-pâdakhshâi. (36) Chand yehevûnêd i denâ prashn ghal ávâyad pûrsid, vad ölä i yasharûb

لەئەواز

zak i dravand a-gavâî haît, zak yasharûb ash pavan gavâyîh paêdâgînênd, pavan zadârîh zak i yasharûb paîtîyâragînênd. (37) Chand yehevûnêd amat⁴ denâ pasakhûn ghal âvâyad güftan vad zadârîh padkâr-dâr va kh'êshâvand. (38) Chand yehevûnêd vad⁵ zak aîsh-1 jûshîd amat⁴ yasharûb vakhshînidâr yehevûnd, nêvagîh kardâr chand dravandân-cha yasharûbân-ich râi ghal âvâyad kardan, vad amat dravand i zadârîh i padkâr-dâr pâdakhshâî.

(39) Mâ kâmag-dahîh râî frâj gûft, aêgh : “ Ölâ barâ khavîtu-nând aêgh, Aûharmazda râst vichêd, Aharman râst lâ vichêd.
 (40) Va aêgh vad barâ khvîtunând aêgh pâdafrâs î dravandân ghal âmûkhtishn aêgh ûl tôm ahvân ghal yehamtûnd, aêgh ölä-îch î ham-hastânîg ash mizd yehabûnd, va aêgh dravand ghal zanishn havând, aêgh yêzad tûbângartar havând, aêgh

1. Here v_p for v_f .—2. Here v_1 for v_0 or v_f .—3. DE. v_{max} for v_{max}

yézad.—4. *Amat* in the sense of *mún*.—5. *ʒí* in the sense of *əl* or *əlā*.

yasharmôg barâ kûshênd, va aêgh min sarîtarîh barâ ûl vêhîh vardênd, va aêgh zak i dravandîhâ pavan hûzvân hêmnuminêd, aêgh frârûn parvardârîh i dâmân râi khvêtugdas **kardan**, va aêgh shaêdân tarmînid; va aêgh aêdûn zak i dûsh-khûdâi dravand, va aêgh ana-yâtûnishn havând aêgh Aûharmazda vinâs va kîrfag âmâr ghal vabidûnayên.”

(41) "Va pavan kâr va kirfag kardan tûkhshâgtar yehevû-nând, va min vinâs vêsh pâhrîjênd, hamâî vad kadârchâî vindishn, zak pavan zîndagîh va zak pavan â-zîndagîh, ghal yehamtûnêd. (42) Afshân pâdfrâs pavan tanû-âömandih bûndag lâ vabîdûnâñd, va drûj stih lâ a-vakhsî-hait; va kolâ aîsh-I lâlâ aûshmûrîd, va kolâ aîsh öl mindavam i Aûhar-mazda bûndag farjâmînêd, va drûj lâ vânî-hait, va pâdfrâs bûndag lâ vabîdûnâñd.

(43) Va kolâ aîsh Aûharmazda afzûnîg lâ mînêd ghal

ketrûn-âe, va kolâ aîsh tanû lâ bûndag yehabûnêd; pavan drûj ghal rêshênd, va dush-khratû ghal yehevûnd. (44) Va kolâ aîsh öl olâ i shapîr vêhîh lâ yehevûnêd, va sarîtarîh drûj shapîr ghal merenchênd, va sarîtar shapîr lâ shnâsand; va dravand dîn ghal aûshmûrênd, dûstih öl kâr lâ yehabûnd, va dûsh-var'zidâr ghal yehevûnd.

(45) Va yasharûb i maînûg stih pâhlûm shâritâ vakhshinidâr yehevûnêd, zak-ich i â-kâmag khûdâi ; va aêdûn zak i dravand, zak-ich i shâritâ a-pâdakhschâi yehevûnêd, pavan zak zimân amat kolâ aish rûbân baên garôdemâna yehabûnêd, va amat kolâ aish khavîtun-âe aêgh bêshidârân bêsh yehevûnêd, aêgh amat yazadân ajash bavihûnd, barâ dûsh-ahû vad² barâ yehabûnd.

(46) Va amat kolâ aîsh âyazishn i amesûspendân a-sûdagîhâ vabîdûnâñd, va amat kolâ aîsh khavîtund aêgh Gôsh-aûrvan gar'zid, aêgh zak i gôspend tâshîdâr pûrsid, aêgh : "Mûn

1. DE. **امان**, better *amat yazadân*.—2. *Vad*, in the sense of *il*.

gospēndān sardārīh? Lâ pavan â-bêshidârīh?" Ashavah-ishta pasakhûn, aêgh "-ash pâdfrâs vabîdûnând."

(47) Kôlâ aîsh khavîtunêd aêgh yazadân baên rôshanîh pavan vînishn aûrvâkhmanîh; va amat kolâ aîsh-1 ratûih i Aûharmazda âgâs yehevûnêd; va amat kolâ aîsh-1 khavîtunêd aêgh-ash vishûpishn i min Ganrâg Maînûg chârag i dânişhnig gûft; va amat kolâ aîsh-1 khavîtunêd aêgh zak afzûnîgîh i pavan mânsar Aûharmazda tâshîd; va amat kolâ aîsh khavîtunêd aêgh aêrpât pâh-lûm; va aêgh zak kolâ 2 Aûharmazda pavan maînûgîhâ vakhshînêd; va aêgh Vohûman zâg i Aûharmazda, va aêgh Spendarmad Aûharmazda nafshâ, va aêgh zak kolâ 2 khayâ ölö i frôvâft, va aêgh pavan zak i nafshâ mînişhn va khratû, khayâ yehabûnt, va aêgh yazadân khang debrûnând.

1. DE. **յազած**, better *amat yazadân*.—2. So DE.—3. DE. **յ**—4.

DE. 1400

(48) Va amat kolâ aîsh zak i denâ ahvân, zak ahvân râi âvâyad kard, khavîtunêd kardan; va amat kolâ aîsh zak i nafshâ mâinûg pavan kûnîshn dûst; va amat kolâ aîsh Aûharmazda bûrdâr tanû yehevûnêd. (49) Va amat kolâ aîsh-l khavîtunêd aêgh ölä mûn-ash shaêdâ i ana-nyôgshidâr pavan tanû mâhmân, ash mizd lâ yehabûnd; va amat kolâ aîsh rûbân i nafshâ a-marg vabîdûnayê; va amat kolâ aîsh bar pavan kh'êshih i Aûharmazda yakhsenunêd.

(50) Va amat kolâ aîsh zöta i pavan yasharâyih avêzag
yehevûnêd; va amat kolâ aîsh sûr ol amesûspendân yehabûnd; va amat kolâ aîsh khavîtunêd aêgh min zak i olâ-shân bandag ham-kardârîh, va amat olâ-shân pavan agavîn rûbân.
(51) Va amat kolâ aîsh-l tanu yehabûnêd; va amat kolâ aîsh ghal yazishn va stâyishn i olâ-shân sajîtûnêd; va amat kolâ

1. DE. *īwō*, so also in the Pahl. Version of Yasna XXXIII, 8, c.; it may be for *dávar*, *dātōbar*, "a judge."

aîsh-1 khavitunêd aêgh zakâî i min ölä-shân naéchîd tem anyem ; va amat kolâ aîsh khavitunêd aêgh pavan zak i ölä khûdâyîh, frashagard pavan kâmag baên ahvân yehabûni-hât.

(52) Va amat kolâ aîsh daêna rôshan khavîtunêd ; va amat kolâ aîsh daêna pavan sardâr va vârûn yakhserenûnêd ; va amat kolâ aîsh khavîtunêd aêgh paêdâgîh i le-denâ pavan ölâ shâyad yehevûnt ; va amat kolâ aîsh Aûharmazda afzûnîg mînêd ; va amat kolâ aîsh khavîtunêd aêgh amat zak yehevûnêd, nêvagîh pavan kâmag khûdâyîh yehabûnî-hait ; aêgh va amat-ash, pavan kâr va kîrfag kardan öl karîtund-âe, mîzd yehabûnêd. (53) Va amat kolâ aîsh göspend yazadân shapîrân yehabûnêd ; va amat kolâ aîsh khavîtunêd aêgh mûn yasharâyîh pavan kûnîshn, ash zak i stavar bûndag-mînîshnih ghal yehevûnêd ; va amat kolâ aîsh min Aûharmazda kabed aîyyârîh mînêd ; va amat kolâ aîsh haêm vaêrâstan

(55) ۱. سُقْرَهْ وَالَّهِ لَعْنَكُمْ مَنْتَهْيَهْ وَلَهْ دَوْلَهْ لَهْ دَوْلَهْ وَسْرَهْ
 لَهْ دَوْلَهْ اَنْهَىْ ۲. سُقْرَهْ وَالَّهِ لَعْنَكُمْ مَنْتَهْيَهْ سَعْهْ سُقْرَهْ لَهْ لَهْ
 سَعْهْ دَوْلَهْ ۳. سُقْرَهْ وَالَّهِ لَعْنَكُمْ بَعْدَهْ اَنْهَىْ اَنْهَىْ دَوْلَهْ ۴. سُقْرَهْ
 وَالَّهِ لَعْنَكُمْ بَعْدَهْ اَنْهَىْ اَنْهَىْ دَوْلَهْ ۵. سُقْرَهْ وَالَّهِ لَعْنَكُمْ بَعْدَهْ
 كَدْ سَرَهْ رَهْ دَوْلَهْ ۶. سُقْرَهْ وَالَّهِ لَعْنَكُمْ بَعْدَهْ اَنْهَىْ اَنْهَىْ دَوْلَهْ سَعْهْ كَدْ سَرَهْ
 دَوْلَهْ كَوْهْ دَوْلَهْ ۷. اَنْهَىْ لَعْنَكُمْ بَعْدَهْ اَنْهَىْ دَوْلَهْ سَعْهْ سَعْهْ

yemellûnêd; va amat kolâ aîsh yazîşn kardan yemellûnêd; va amat kolâ aîsh zak sûd pavan râd-dahîşnih yahabûnêd.
(54) Va amat kolâ aîsh khavîtunêd aegh zak i ölä niyâyishn, amat baên garôdemânîgîh ash yehabûnêd; va amat kolâ aîsh khavîtunêd aêgh-shân pavan zak i Aûharmazda khûdâyîh kard; va amat kolâ aîsh-1 khavîtunêd aêgh vad amat daêna i fratûm dahishn-âe, denâ dakhshag aêdûn dârishn hvô zî dregvâo.

(55) Va amat kolâ aîsh-1 khâstag pavan dastôbar i yasharmôgân lâ yakhsenunêd; va amat kolâ aîsh khavîtunêd aêgh amat lâlâ yasharâyîh, va amat kolâ aîsh-1 dâdag-gûbih olâ-shân vabidûnând; va amat kolâ aîsh-1 âgâs yehevûnêd; va amat kolâ aîsh-1 khadîtunêd aêgh zak abû i yasharâyîh; va amat kolâ aîsh-1 khavîtunêd aêgh zak mainûg i afzûnîg pavan olâ haît. (56) Va amat kolâ aîsh khavîtunêd aêgh

(58) **وَسَعَ كَلْمَانَ الْمُرْسَلِ** وَلَمْ يَأْتِهِ الْمُرْسَلُ
وَسَعَ كَلْمَانَ الْمُرْسَلِ وَلَمْ يَأْتِهِ الْمُرْسَلُ*****

amat khâstâr haît kabed zadâr i dravandân, va amat kolâ aîsh-1 nîyâyishn i Aûharmazda yemellûnêd; va amat kolâ aîsh-1 khavîtunêd aêgh zak lanâ khârîh, aêgh zak dâm Aûharmazda nafshâ; va amat kolâ aîsh-1 âmûkhtêd, kolâ aîsh-1 pavan daêna i pâhlûm â-yûjêd.

(57) Va amat kolâ aîsh-1 khavítunêd aêgh Vohûman dâm neutrûnêd; va amat kolâ aîsh-1 pavan zak mîzd pavan kâmag pâdakhshâî yehevûnêd; va amat kolâ aîsh-1 khavítunêd aêgh pavan bûn-dahishnîh afzûn; va amat kolâ aîsh-1 mindavam î amesûspendân vabîdûnêd vabîdûnayên; va amot kolâ aîsh-1 khavítunêd aêgh amataş zak i âgâs yemellûnêd, pavan nêvagîh î yasharayîh dârishn yehevûnêd.

(58) Va amat pavan hâvand kirfagîh öl magûî-gabrâân pêsh ávâyad yehabûnt; aêgh zak i Kaê-Viştâspa magîh-ich râî pavan khûdâyîh ar'jânîg; va aêgh Zaratûshštra ash nîshâ Frashôshtra yehabûnt; va aêgh zak far'zânag

وَهُنَّا نَوْرٌ سَعَ سَمَوَاتِهِ وَلَيْلَةٌ مَّا دَرَجَتْ
سَمَوَاتِهِ إِذَا لَمْ يَكُنْ فَهُنَّا مَلَائِكَةٌ مُّلَائِكَةٌ
لَيْلَةٌ مَّا دَرَجَتْ رَكْلَمَةٌ مَّا دَرَجَتْ
كَوْكَبٌ مَّا دَرَجَتْ كَوْكَبٌ مَّا دَرَجَتْ

(60) لَيْلَةٌ مَّا دَرَجَتْ بَلْدَنْيَةٌ مَّا دَرَجَتْ لَيْلَةٌ مَّا دَرَجَتْ
لَيْلَةٌ مَّا دَرَجَتْ

END OF THE DÎNKARD, BOOK IX.

Colophons I, appended to the Dînkard MS. DE.

(1) لَيْلَةٌ مَّا دَرَجَتْ لَيْلَةٌ مَّا دَرَجَتْ
مَوْلَى ، مَنْجَلَهُو لَيْلَةٌ مَّا دَرَجَتْ وَلَيْلَةٌ مَّا دَرَجَتْ
عَرَفَهُو مَوْلَى لَيْلَةٌ مَّا دَرَجَتْ لَيْلَةٌ مَّا دَرَجَتْ ، مَوْلَى
مَوْلَى مَوْلَى لَيْلَةٌ مَّا دَرَجَتْ رَوْنَهُو لَيْلَةٌ مَّا دَرَجَتْ
لَيْلَةٌ مَّا دَرَجَتْ مَوْلَى مَوْلَى مَوْلَى لَيْلَةٌ مَّا دَرَجَتْ

Jâmâspa aêgh Aûharmazda yehabûnt; va aêgh kolâ aîsh-1 yazishn i Aûharmazda vabîdûnayên. (59) Va amat kolâ aîsh-1 khavîtunêd aêgh pâhlûm khâhyishtnîh i srûb i Zaratûhshtra, va aêdûn-cha-ash pavan zak i lekûm dânâg mizd haît.

(60) Haît pâhlûm yaştarâyîh ázâdîh. Haît pâhlûm ázâdîh yaştarâyîh.

Colophon I. (1) Frachpad pavan rabâ aûrvâkhmân va pûr-darûd ladenâ ana-angûshîdag, va ana-arj, va a-hamtâg Daêna-kard nipîg naêmag i afdûm, vad jîvâg aêgh mân ayâft hûshkand pavan Asûristân, baên farakhû-âzâd, va hû-böd, va hû-vahâg, va hû-patishn, gadâ-âömand yaştarîshvang Bagadâd, min paçhîn-1 mûn baên daênaân daêna haît, chigûn hû-fravâharân, hû-daênaân, pêşh-hûpâdân i min dûdag i

سون لِلْعَمَّا نَعْرِفُهُ كَمَا يَعْرِفُهُ بَنْجَانُو وَكَمَا يَعْرِفُهُ سُلَيْمَانُ وَسُلَيْمَانُ
سُلَيْمَانُو لِسُرَدُلُ كَمَا يَعْرِفُهُ بَنْجَانُو وَكَمَا يَعْرِفُهُ لِسُرَدُلُ كَمَا يَعْرِفُهُ بَنْجَانُو
لِسُرَدُلُ دَسْلَادُونُو وَأَعْلَمُهُمُ سُونْلَامُو يَعْرِفُهُمُ سُونْلَامُو وَيَعْرِفُهُمُ سُونْلَامُو
لِسُرَدُلُ دَسْلَادُونُو وَأَعْلَمُهُمُ سُونْلَامُو يَعْرِفُهُمُ سُونْلَامُو وَيَعْرِفُهُمُ سُونْلَامُو

hû-fravard Âtarô-pâd i Mahrespendân, i min 5 and 6 hû-bakhtag lakhvâr min avêzag daénai, haît frâhangân frâhang i harvispa pîsid dânâgîh vichârd; hû-daênaân pêsh-hûpâdân i âkhar âkhar lakhvâr hâmvar, baên karîtunishn nigîrishn dâshtan vaêrâyishn jîvâg jîvâg pavan dast-nipîg-shân padash kard va nipišt yegavimûnâd.

(2) Li Mâhvindâd i Naremâhân i Vâhrâm i Mitrô-âvân yôm
i Dîn, i bîlakîh i Tîr pîrûchgar, i shnat 369, i âkhar min shnat 20 i
çlá baga Yazdakard, malkâân malkâ, i Shatrôiyârân, satûr mânâg,
nafshâih nafshâ râi mûn nipišt frâj shedkûnâ, baên astûbânîh
pavan avîzag vêh-daéna i Mazdyasnân, avar âştagîh i yaşharûb
fravâhar Zaratûhshtra i Spîtâmân, râst pasâjishnih i Âtarô-pâd
i Masraspendân, va avar âştagîh yaşharûb afrîn güftârîh i
çl harvispa ahû i ast-äômand yaşharâyîh kâmagân. (3) Havât
hû-minidârân, hû-ökht güftârân, va hû-varşt var'zidârân,

gaêtâihâ pavan spûr kâmag; hû-chašmih i yasharâyîh var'zihâ
öl frashagard padvastârh padvandân-hand; va mainûgîhâ
avêzag rûbân fravâhar öl avar túm masgâsîh, va bûrzâvandîh,
va bûndag pâd-dahishn vindishnîh i baên zak i asar rošnîh i
hamîshag sôd i pûr-khârîh i vindin-hand. (3) Nâmchaštigîhâ öl
ölä-shân hû-fravardân agrî frazânaqân, Âtarô-frôbag Farrkhû-
zâdân, Âtarô-pâtâ i Haêmîdân, mûn-shân denâ ana-arj Daêna-
kard nipîg aêdûn frazânaqîhâ va avêzag ahû vînišhnîhâ baên
farrakhû-zrâh zarîyâv i vêh-daêna, ângûn hû-mitrô va
vêh-kâm daêna pûr-jûshâramîhâ va mas-sûdihâ vichârdan i lanâ
pasinîgân râi. (4) Nihân havâ mûn yasharâyîh âr'zûgîhâ satûr
mânâg denâ nipîg khûşh-kand; va zak-ich i mûn karitunêd,
kâr ajash vabidûnayê, padash astûbân avâ-gûmân; va zak
mûn ajash pachîn yansegûnayê, pavan frârûnîh yakhsenunêd,
padvandînand pasijagîha aôbash.

(5) Ȫl harvispa kâr padmânîgîh; ȫl padmânîgîh râyînîdârîh;

öl padmân râyînîdârîh, khûp frajâmîh; öl khûp frajâmîh, shnûmîgîh; va öl shnûmîgîh, râmishtnîgîh; va öl râmishtnîgîh, shâdmânîh; va öl shâdmânîh, aûrvâkhmanîh; va öl aûrvâkhmanîh, Vohûman mînishnîh; va öl Vohûman mînishnîh, arvand lebbamâ: va öl arvand lebbamâ, a-tarsîh; va öl a-tarsîh, paérâstag jânîh; va öl paérâstag jânîh, dravîst rûbîshnîh tanûîh; va öl dravîst rûbîshnîh tanûîh, kârig afzârîh; va öl kârig afzârîh, tûkhshâgîh; va öl tûkhshâgîh, hû-dahishnîh; va öl hû-dahishnîh, nyô-barishnîh; va öl nyô-barishnîh, khanîd chabanîh; va öl khanîd chabanîh, spûr-bâharîh; va öl spûr-bâharîh, apâ-nîyâzîh; va öl apâ-nîyâzîh, abêshîh; va öl abêshîh, sepâsdârîh; va öl sepâsdârîh, afzûnîgîh; va öl afzûnîgîh, farrakhû nîvârishnîh; va öl farrakhû nîvârishnîh, rûbâg padvandîh; va öl rûbâg padvandîh, jâvîdigîh; va öl jâvîdigîh, padvandîh kâmag hû-chashmîh; va öl kâmag

hû-chaşhmîh, hâparîh; va ñl hâparîh, bur'zishnîgîh;
 va ñl bûr'zishnîgîh, âzâd chîharîh; va ñl âzâd chîharîh,
 sûd-äômand kûnîshnîh; va ñl sûd-äômand kûnîshnîh, rûbâg
 framânîh; va ñl rûbâg framânîh, tûbânîgîh; va ñl tûbânîgîh,
 âzâdîh; va ñl âzâdîh, râdîh; va ñl râdîh, vichîdâr-dahishnîh;
 va ñl vichîdâr-dahishnîh, şapîrân dûstîh; va ñl şapîrân
 dûstîh, yasharâyîh pûyîh; va ñl yasharâyîh pûyîh, hû-
 mînishnîh; va ñl hû-mînishnîh, râst gûbîshnîh; va ñl
 râst-gûbîshnîh, âfrîgânîh; va ñl âfrîgânîh, kirfag var'zîdârîh;
 va ñl kirfag var'zîdârîh, rûbân dûstîh; va ñl rûbân
 dûstîh, kam-vinâsîh; va ñl kam-vinâsîh, farrakhû-gaêtâîh;
 va ñl farrakhû-gaêtâîh, yasharûb rûbânîh; va ñl yasharûb
 rûbânîh, garôdemânîgîh; va ñl garôdemânîgîh, rabâ-gâsîh
 i haft az haitân pâhlûm-tûm va aimidîgân mahist-tûm.
 (6) Pavan yehân nîrûg va aîyyârîh i dâdâr Aûharmazda

hû-shâd barâ yehamtûnâd! (7) Nimâz Zaratûhshtra î Spîtâmân,
î yasharûb fravâhar, âshtag î Aûharmazda.

(8) Va zak mûn denâ nipîg pachîn ajash kardan ayôv karît-
untan râî pavan bahar bavîhûnêd, jvîd mîn grûbân-l î zahbâ
mûn arj va nagd yehabûnêd, ayôsh là yehabûnêd baên
yazadân vakht, mûn baên mâ zimâ nag î pûr paîtîyârag madan
zînhar andag, mûn apâ-ranj va khanjinag va ranjgâr î pûr öl
yedâ-shân yehamtûnêd, pavan lakhvâr yehabûntan là yezbe
mûnd. (9) Va amat öl yedâ aish î chîgûn achpar-nipisht yeham-
tûnêd, lakhvâr là yehabûnêd, ayôv shem î li mûn nipiştâr
havâ-ôm ajash aûstûrêd, ayôv ramitûnêd, adîn-ash là yaşharub-
dâd afash pavan maînûgân pavan Chînvad pûhal va Satvas-
stârân hanjaman, (va) hamîmâr yehevûnam. (10) Va chand kazd
khûdâi î daêna-ig barâ yehamtûnâd! daêna-bûrdârân min
daêna nêvagîh yehamtûnâd! Pîrûch yehevûnâd gadâ î avêzag
vêh-daêna î Mazdayasnân î gûmân vîchâr!

Colophon II. appended to the Dinkard MS. DE.

Colophon II. (1) Frachapt pavan shnum va shâdîh va râmishn baén yôm i Aûharmazda min bîlakh i Spendômad, shnat i 835, âkhar min shnat i 20 ûl baga Yazad-kard, malkâân malkâ, i Shatrôiyârân, nipişt havâdîm; li daêna-bandag Shatrôiyâr Erdêshîr i Aîrich i Rûstakhma i Aîrich i Kabâd, Aîrân-shah, nipişt havâdîm. (2) Frâj shedkûnt nafshâhî i nafshâ râî, va frazandân i nafshâ râî, mûn vad 150 shnat, avô pavan yasharâyîh i kâr framâyîm. (3) Va âkhar min 150 shnat avô ûl frazandân i frazand hûsrûb daêna-bûrdâr avispâram, baén astôbânîh pavan avêzag vêh-daêna i Mazdayasnân,¹ va avar âshtagîh i yasharûb fravâhar Zaratûhshtra i Spîtâmân, râst pasâjishnih i Âtarô-pâtâ i Mahraspendân, vâch güftârîh i ûl harvispa ahû i astâômand, i yasharâyîh kâmagân, hûmata mînidârân, i hû-ökhta güftârân, i hû-varshta varzidârân. (4) Gaêtâihâ pavan spûr kâmag hanjâmîh i yasharâyîh,

1. May be read *Mahīstān*.

var'zihâ öl frashagard padvastârîh padvandênd. (5) Va maînû-
gîhâ, avêzag rûbân fravâhar öl avarûm masgâsîh va bur'zâvan-
dîh, va bûndag va bûndag pâd-dahishnîh vindishnîh, i baêñ zak
i asar röshnîh, i hamîshag sôd, i pûr-kh'ârîh vindinênd. (6) Nâm-
chashtîgîhâ öl ölâshân hû-fravardîgân agrî frazânagân, Atarô-
frôbag Farrkhû-zâdân, Atarô-pâtâ i Haêmîdân, mûn-shân denâ
hu-arj Daêna-kard nipig, aêdûn frazânagîhâ va avêzag ahû
vînishnîhâ baêñ farrakhû-zrâh i zrah-âv i vêh-daêna, ângûn
hû-mitrôîhâ vêh-dâm daêna, pûr-jûshârmîhâ va mas-sûdlhâ,
vichârd lanâ pasînîgân râî.

(7) Va nihân ȫl havâ mûn yasharâyîh âr'zûgîhâ, satûr mâñâg, denâ nipîg khûsh-kand; va zak-ich mûn karîtunêd kâr ajash vabîdûnayêñ, padash astûbân apâ-gûmân; zak mûn ajash pachîn yansegunayêñ, pavan frârûnîh yakhsenunêd, padvandânând pasîjagîhâ aðbash. (8) Denâ daftar pachîn min daftar i Mar'zapân i Spenddâd i Mar'zapân i Mitrô-âvân i Spend-dahêd i Mitrô-âvân i Mar'zapân i Dahishn-

aîyyâr i Rûz-vêh i Shâh-mardân i Shâdân kûshây kard havâ-ôm. (9) Li denâ daftar min dastôbar i vij i Yêzad-aîyyâr vij kard havâôm; va min ham-pûrsagîh gûn spûjihait gûn kard havâôm, mûn-shân padvand pavan aîrîh va vêhîh barâ öl Sögshâns pîrûchgar padvandîhait.

(10) Yasharûb va garôdemânîg bâd gõna Spend-dahêd gõna
Mâh-aîyyâr, mûn-ash denâ daêna-bandag Shatrôiyâr aîyyâr
kard; afash afzâr yehabunt vad denâ daftar dravist kard.
(11) Afam afash padvand pavan aîrîh va vêhîh barâ ûl Sögshâns
pîrûchgar padvandî-hât, aêdûn yehevûnâd chîgûn-mân âfrînînîd!
(12) Pîrûch bâd gadâ î avêzag vêh-daêna î Mazdayasnân,
hamîshag pûr pachîn pûr karîtunishn bâd! kolâ aîsh pavan
kâmag î nafshá tûbân yehevûnâd zîvastan!

Colophon III.

Colophon III. (1) Frachapt pavan shnum, va shâdih, va farra khûih, va râmishn, va tanû drivistih, va nisadâ baên pûsh, denâ daftar i Daêna-kard, mûn-shân nipišt i dastôbar i yasharûb kâmag, Shatrôyâr Erdashîr, Aîrich, Rûstakhma, Aîrich i Kôbâd, Aîrân malkâ, i rûbân yasharûb, garôdemânig, kh'ahyishnîg havâom, mûn yasharâyîh var'zishn i aégh-shân yehevûnâd! (2) Li-ich havâom bâhar kevan vad baên yôm i Âvân, min bîlakh i Hvardâd rad-ich, va shnat-1 1009 Pârsig, âkhar min shnat i 20 barâ Yêzad-kard, malkâân malkâ, i Shatrôyâr, vâchag barâ olá Hûsrôb, i malkâân malkâ, i Aûharmazda-dâd; mûn nipišt havâom li daêna bandag, Mâhvindâd Vâhrâm, Erdashîr, Tûrkâbâdig; denâ daftar afam dîd, afam pasand kard, afam dastôbar Shatrôyâr nipištar denâ pavan yasharûb rûbân i vahisht bâhar i Yêzad-kard. (3) Afam khûdâi mar'zid dâd kh'âyishnîg havâom, mûn kolâ aish aégh denâ

kâr framâyênd yasharûb rûbânîh, mûn bâhar dastôbar Shatrôyâr nipiştâr i denâ daftar pariştînand, hamist mûn zak dastôbar avêzag-râd, daêna-bûrdâr, yazishn râyînîdâr, kirfag var'zidâr, râst gûftâr, admat⁶ shapîrî va nêvagîh haêm râs lanâ kûnâd, mûn hamîshag pavan nêvagî va shapîrî pavan karîtûnishn-ich, chîgûn Avistâg va Zend vispô-vâr, va aûshin yazişhn va aûshin nipiştâr.
 (4) Bîm havâ min kirfag i yasht-fravâhar Zaratûshtra Spîtâmân. (5) Bâgîg yaşharûbân kirfag-garân bîm, va Aûharamazda va amesûspendân lanâ râî pavan nêvagî shapîrî gaêtâih va maînûg ar'zânîg, va mâñ pâiyênd pavan aîrî va shapîrî yasha-râyîh, vad Saôshâns pîrûch(gar) bûn pâdî-hait. (6) Aêdûn bâd! aêdûn-tarîş yehevûnâ'l! pavan yazdân va amesûspendân kâmag yehevûnâd gadâ i avêzag vêh-daêna i Mâzdayêsnân!

- 1. DE. ଶୀର୍ଷାତ୍ମକ —2. DE. ପାଦିଲାଭକ୍ଷଣ —3. DE. ଉଚ୍ଚାରଣ —4. DE. ଶୀର୍ଷାତ୍ମକ
—5. DE. ରୂପନିର୍ମାଣ —6. ରୂପ in the sense of ରେଖା or ରେଖାକଣ୍ଠ.

(7) Pavan shem i dâdâr i Aûharmazda, li i daêna-bandag Vahrâm i Mahvandâd, Rûstâkhma, Anôshag-rûbân,⁴ Rûstâkhma, Türkâbâdîg, afam denâ daftar i Daêna-kard did, afam pasandid. (8) Afam dastôbar i shatrô-aîyyârîh, dastôbar Erdêshîri Aîrich, Rûstâkhma, Aîrich, Kôbâd, Aîran malkâ, pavan yashurûb rûbânîh, vahisht bâharîh ayâl kard, aêgh-ash rûbân pavan pâshûm ahvân, i röshan garôdemân, hamâg asarîh⁵ madam yehamtûnâd! afash padvand frazandân barâ ol Sögshâns i pîrûshgar padvandâd! afash hamîshag shem i dastôbarîh madam mâñ dûdag râyînidâr bâd! (9) Nipishtam baên yôm i Tîshtar, va bîlakh i Vohûman, li Bâhrâm Mahvandâd, shnat i 1038 Yazad-kard, malkâan malkâ, i Aûharmazdân.

1. DE. **הַלְּבָד**—la. DE. adds **וְ**—2. DE. **הַלְּבָדָה**—3. DE. **הַלְּבָדָה**

4. Pers. Nōshīrwān.—5. For “Endless Light.”

Colophon IV.

Colophon IV. (1) Frachpad pavan shnûm, va shâdih, va far-rakhûih, va râmišhnîh, va khûp aûrvâkhmanîh, li i daêna-bandag, Bâhrâm i Mahvandâd i Rûstakhma, babâ i kârdânh yôm i Anirân, va bîlakh i Âvân, shnatîh Yazad-kardîg. (2) Afam denâ nôskhunag pa lash nipišt min shâdih, mûn âmûrzig chîgûn denâ stihih i sijmand vârishnîg haît; dast âhangîg levit bâsh(a)d, mûn-am denâ burhânag mîlî ayâd vabîdûnd. (3) Pavan yazadân va amesûspendân kâmag bâd! aêdûn bâd! aêdûntar-ich bâd! pîrûch yehevûnâd gadâ i avêzag shapîrîh i Mâzdayêsnân! hû-dahishn bâd!

(4) Pavan shem i yêzad va dâdâr, li i daêna-bandag, Rûstakhma i Gûsh̄t̄sp Erdashîr, afam denâ daftar i Shatrôiyâr Erdashîr afam khadîtûnt, afam pasandîd. (5) Afam nipištâr denâ kitâb râi barâ nêvag shem i yasharâyih rûbânig ar'zânig kard, mûn-ash denâ daftar nipištag yehevûnêd;

lanâ lanâ mân khadîtûnt yasharayîh var'zishnîg, mûn yehân li-îch ham-bâhar vabîdûnând, vad tân âfrîn kardârtar yehevûnam. (6) Pavan yehân amesûspendân kâmag bâd! aêdûn yehevûnâd! aêdûn-tar-îch yehevûnâd! *Ashem.* . . .

(7) *Yasharâyîh* âzâdîh pâhlûm haît.

1. DE. adds ۱۸۷

THE DINKARD.

BOOK NINTH—(*continued*).

CHAPTER LII., BAGA NASK.

(1) The seventh fargard (is) *Tā-ve-urvādīd*;¹ know that by him who possesses the fruit (or reward) through virtue, the world of righteousness is (freed) from destruction ; and for this reason, because the possession (*dāshṭan*) of the fruit through virtue occurs through the non-participation (*a-bāharīnīdan*) of the demons (and) the evil people, and the participation of the sacred beings (and) the good people therein (*ajash*) ; and when (one) shall act so (virtuously), the fruit of spiritual origin becomes more strong (or permanent) through guarding the fruit from the destroyers. (2) And this, too, that by him who entertains Ahuramazda in his person, the apostates, too, are caused to make the Religion of Ahuramazda progressive² ; and for this reason, because the apostasy of apostates (is) the religion produced (*sākhtag*) by the evil spirit; but they are not able to make that religion progressive except through the name of Ahuramazda ; the apostasy (and its) priesthood, (and) the apostates and (their) priests are fraternal (*brādarvadīg*) opponents, and always when the priesthood (of the Religion) and the multitudinous followers of that priesthood are triumphant, multitudinous followers of the apostates of apostasy perish ; and when the multitudinous followers of the apostates of apostasy are victorious, the priests of the priesthood (of the Religion) get weak (*nizārīhēnd*) ; and the priests (are) of superior strength (and) success when their priesthood is wholesomely limited (*vīmōnd-gās*), and their wholesomely

¹ Yasna XXXI, 1. ² Ibid, 1, c : *Ölāshān-ich yasharmōgān mindavam-īdenā pāhlūm havā-āe, amat daēna ī Aūharmazda rūbāg vabīdūnānd.*

limited priesthood, too, which it is possible to happen through mankind—occurs in the welcome pre-eminence (*padashîh*) of the reception of Ahuramazda.

(3) About the perfection of the priesthood in that characteristic (*chîhar*) now when the (hearts of the) priests of the multitudinous followers are the habitations (*maêşôn*)¹ of Ahuramazda; (and) the courage of the priests of the priesthood having increased, the heroism of the apostates of the apostasy is defeated, and the apostates are defeated by the abundant (*avîr*) splendour (*barîsh*)² of the priests (of the Religion); also their power as regards making the religion of the Evil Spirit progressive through the name of Ahuramazda is fettered (*asrûni-hâit*), (and) they keep apostasy concealed (*nîhân*)³. (4) And at last also they (i. e., the apostates) calling themselves (Zoroastrian) priests (*asrûn shemîh*), unwillingly (*a-kâm*) though truly speak and teach the Religion of Ahuramazda, and make it progressive, just as it is solemnized (*yeplekhûnast*)⁴ and committed by heart by them⁵, even though in the will of the sacred beings (it is) heretical.

(5) And this, too, that he reveals the miraculousness of Ahuramazda,⁶ who shall appoint a certain (*aêvar*) time for an ordeal; and for this reason, because by the practice (*varzishnîh*) of an ordeal that which is doubtful is seen by the eyes by a strong (*zôharîg*) clear light through spiritual power; it is itself a miracle of Ahuramazda. (6) And this, too, that by him who shall cause a public decision thereby (*padash*) as to the acquittal or conviction, gratification is afforded (*kard yehevûnêd*) to him whose maintenance (*dârishn*) of the dispute (*padkâr*)⁷ is righteous; and for

¹ Av. *መાદ્ધાના* (*maêthana*), “abode”. ² Av. *barej*, “to shine.”

³ “This passage in the Pahlavi Commentary on this Nask, which is here described, must evidently have been written shortly after some great triumph of the (Zoroastrian) priesthood over some heresy, probably either that of Mânî or that of Masdak.” (see West, p. 328). ⁴ Semitic Pahlavi word. ⁵ That is, by the Zoroastrian priests. ⁶ Yasna XXXI, 2, b: *Amat aêdûn râdîh i Aûharmazda ágâs yehevûnd, aégh afdîh i Aûharmazda barâ khavîlund*. ⁷ Ibid, 3, a: *Amat hat dâd pavan mainûigîh, âtâsh va Ashavahishta, afat châshît avô padgârdârân shnâkhtârîh, aégh-at bûkht va aîrikht paêdâg kard*.

this reason, because the needful attains to his own need, and thereby becomes well-renowned. (7) And this, too, that even the rite of an ordeal is [given (*yehabûnt*) by him who is of advantage to the righteous; for this reason, because the rite of an ordeal is for the progress of the ordeal, and a religious ordeal]¹ proceeds through sovereignty; these are the righteous among those of the good Religion, and their advantage is that belonging to the multitude, which is the sovereignty now; (and) everyone who has submitted himself for that advantage to the righteous (of) those of the good Religion, becomes the performer of any rite of ordeal submitted to (by him), because the source of that giving (*dahishnîh*) of advantage is also the rite of ordeal. (8) And this, too, that by him who gives the priest and righteous man for propagating the Religion, the rite of ordeal is also revealed; and for this reason, because the teacher and the one rightly merciful (*hû-âmûrzidâr*) give² the *mâthras* (sacred texts) by which even the rite of ordeal is manifest.

(9) And this, too, that he who recites (*manîtûnêd*) the Revelation of Ahuramazda, and who, too, shall do it with that increasing goodness (or excellence), becomes an increaser of wisdom; and for this reason, because the wisdom of a man is developed in these two ways, either he speaks (or) teaches himself, or he measures out a portion of the excellence to the wise, who become speakers and teachers of wisdom. (10) And this, too, that his reverence (*franâmishn*) (is) for Ahuramazda, who thoroughly (*barâ*) teaches the righteous worker for animals and human beings, so that he considers him as their controller (*dastôbar*); because, from the fact that the creation of the creatures to perfection is produced through the nourishment of the creatures by Ahuramazda, (and) through his perfect activity (*spûrigarîh*) the creation of his own is produced; that righteous worker for the world is (produced) for the

¹ Ibid, 3, b : Here West remarks : "The words in brackets translate a passage inserted in the manuscript at the time the folios were patched, like that in Chap. LII, 7, 8." ² West, too, reads *yehabûnd* for *yehevûnd*.

nourishment of his creatures ; owing to that, the humility and propitiation of the righteous worker for those of the world are connected with the humility and propitiation for the creator.

(11) And this, too, that by him who devotes his meditation to the Religion of Zarathushtra, his soul is devoted to Zarathushtra ; and for this reason, because with a man's devotion to the meditation on the Religion of Zarathushtra is connected the approval of Zarathushtra, and (there results) the salvation of his soul from hell. (12) And this, too, that to him who teaches the nature of the sacred beings to mankind, consultation (*ham-pûrsagîh*) with Ahuramazda is also further (*frâj*) taught ; and for this reason, because (the learning of) the nature of the sacred beings (means) a consultation with the spiritual lord, (and) it becomes also the consultation with Ahuramazda.

(13) And this, too, that he who preserves the produce (*bar*) of sheep as the possession of Ahuramazda, makes gift of the sheep to him who is diligent (and) who is moderate¹; and for this reason, because the produce preserved as the property of Ahuramazda is a gift for meritorious works, and the gift for meritorious works is truly a preservation and a beginning for the possession of (that) produce ; and the true preservation and the beginning happen even through cattle, just as the beginning of excellence in the authority of him who is a diligent (and) moderate shepherd is preserved². (14) And this, too, that by him who is liberal towards the liberal, the increase owing to the increasers is brought into the world; and for this reason, because a liberal man, also on account of giving back gifts to the worthy, becomes also one with us, the sacred beings, through the development of the world, (it is) he who is first praised for it. (15) And this, too, that whoever shall make a store of fodder for sheep, becomes an agent (*kardâr*) even in the increase of sheep by the creator; because, on account of the increase of sheep occurring through the existence (*haîtih*) of nourishment for them, whoever has made (*sâkhted*) a store of nourishment for

¹ Yasna XXXI, 10, a : *Aégh-at gospend bûn va bar avô öld yehabûnd i tûkhshâg i padmânig.* ² Ibid, 10, b.

sheep, becomes an agent even in the increase of sheep by the creator. (16) And this, too, that by him who teaches the sacred recitation (*vâchag*) to the good, it is also taught to the eaters (*khûrdârân* of sheep); and for this reason, because the reason (*chîmîg*) of eating is manifest from the Religion when the Religion is taught to the good, in which even that learning is manifested, whereby even the eaters are taught. (17) And this, too, that whoever preserves a sheep, or a human being, for our acceptance (*khvêshîh*), is taught to preserve it or him through the authority (*dastôbarîh*) of Zarathushtra; and for this reason, because it is so preserved for the approval of the sacred beings, when he preserves it for the approval of Zarathushtra.

(18) And this, too, that by him who bestowed sovereignty on those possessing the essential characteristic of Gâyômard,¹ the sovereignty also of those of the Religion of Zarathushtra is desired; and for this reason, because the Religion of Zarathushtra is the essential characteristic of Gâyômard, and the essential characteristic of Gâyômard is the Religion of Zarathushtra. (19) And this, too, that by him, who² is alone among rulers, a course (*râs*) of speaking to the rulers those words which are really³ true is provided (*kard yehevûnêd*); and for this reason, because the utterance of blessings (*vâfrîgân*) solely (*aêvagânag*) is advantageous. (20) And this, too, that by him who maintains the sovereignty which is his, within (*baén*) the will of Ahuramazda, the best thing is thus preserved for Ahuramazda; and for this reason, because a sovereignty is so preserved within the will of Ahuramazda when he who is the ruler gives to Ahuramazda what is his own in his sovereignty, and when its nearness and closeness have offered to Ahuramazda that thing which is best and supreme (*avartûm*).

(21) And this, too, that by him who⁴ teaches the sayings of the prophets,⁵ the information which is owing to the

¹ Yasna XXXI., 11, b : *Aêgh-at jân avô tanû Gâyômard yehabûnt*.—West, *haêm*, “nature.” ² *Amat* is here used for *mûn*, “who.” ³ *Haîtigîhâ*, “existingly,” “really.” ⁴ *Sûd-domandân*, Pahl. rendering of *Saôshyants*.

Revelation is illuminated¹ by him for his own; and for this reason, because the wisdom of the Revelation, which is in the liberality caused by him, is developed even by the enquiry of disciples again and again (*lakhvâr*). (22) And this, too, that by him who teaches a desirer for (Religion) (its) honest way and monition, the *mânthras* are then taught unto him; and for this reason, because wisdom exists through the honest course (*râsîh*) of the *mânthras*.² (23) And this, too, that by him who thinks of straightforward things, the *mânthras* are preserved (and) taught through straightforwardness; and for this reason, because the preservation of the *mânthras* through straightforwardness subsists through honest thinking.

(24) And this, too, that whoever shall cause the nourishment of creatures with honesty, is the offspring (*zâgîh*) of Vohûman-Ahuramazda³; and whoever keeps well those who are in his possession, his place is in the Ahuramazda's fatherhood⁴ of Vohûman; and for this reason, because every honest nourishment is that in which the nourished becomes (his) offspring such as Vohûman (is) unto Ahuramazda; and every honest protection of the creatures, over those which are protected (*pâdag*) by him (*zyash*), is a fatherhood (*abîdarîh*) such as that of Ahuramazda over Vohûman. (25) And this, too, that by him who shall cause nourishment honestly for the creation that is good, it is taught that the good creation was created by Ahuramazda; and for this reason, because from the honest nourishment of the creation coupled with the judicious action of the nourisher, the goodness of the nourished is also manifested; from the goodness of the nourished creation the goodness of him who is its creator (is manifesad), and the creator of the good creation is Ahuramazda himself.

¹ Yasna XXXI, 6, a : *Öld haît pâhlûm, mûn avô li dîrâsîhâ yemellânâî âshkârag rôshanag.* ² Ibid 6, b : *Hamâg dâm pavan râs i mân sar lakhvâr avo khvêshîh i Aûharmazda yehamtûnêd.* ³ XXXI, 8, a : *Aêdûn lak râî mînîd Aûharmazda aégh-at pavan zâgîh yekavîmûnêd Vohûman fratûm, va amat-am Vohûman khadîtûnt am aêdûn mînîd aégh zak i lak.* ⁴ Ibid, 8, b : *Vohûman abû harâth lak....*

(26) And this, too, that whoever shall spiritually make Ahuramazda the ruler over his own person, becomes a ruler in practice¹; and for this reason, because whoso shall make Ahuramazda ruler over (his) person, is a leader (*sardâr*) of wisdom; and a leader of wisdom is a judge of sins and meritorious works, a calculator of sins and good works, a calculator who is abstaining from sin and practising good works; and owing to abstinence from sin and practice of meritorious works he becomes a ruler in practice. (27) And this, too, that Spenta-ârmaiti (bountiful devoutness)² is offered to Ahuramazda by him who is as behaving with veneration unto Ahuramazda, as a daughter is unto a father; and for this reason, because the reverence of Spenta-ârmaiti is practised by him unto Ahuramazda.

(28) And this, too, that in him who thinks of the care of cattle, arises that wisdom which the superintendence (*padîh*) of cattle confers; and for this reason, because the wisdom for breeding cattle is a principle (*aînîn*) established among mankind, and when mankind longing for that wisdom devote their thought to it, they obtain it. (29) And this, too, that by him who is admitting the male to cattle at the (proper) time, the care of cattle is also thought (of); and for this reason, because the admittance of the male produces a breed of cattle, and whoso would produce a breed, thinks also of its nourishment.

(30) And this, too, that by him who has embellished himself (*ardasî*) thoroughly among priests, the way to the yonder³ world is taught; and for this reason, because the way to the yonder world is declared by the Religion, and the guide to it is the priest; therefore, by him who has embellished himself through discipleship among the priests, that way is known, and is also made known. (31) And this, too, that in him who shall do

¹ Yasna XXXI, 8, c. *Baén ahvân pavan kûnishn khûdâi havâ-ih, aégh pavan vinâs va kirfag âmâr vabidûnând.* ² Ibid, 9, a : *Lak haít Spendarmad ; pavan lak haít gospend tâshidâr khratû.* “Thine is Spenta-ârmaitê, with thee is the wisdom which is of the framer of cattle.” ³ Ibid, 9, b : *Aégh-at avô râs i tamâ avô ölä yehabûnt.*

that thing that is of assistance at the renovation of the universe, thoughts of the gifts¹ of the creator arise ; and for this reason, because the gifts of the creator² (*dâdâr-dehash*) occur (to his mind) through meditation on the renovation ; and the meditation on the renovation arises for the purpose of the renovation ; and the renovation arises through the achievement of anything that is of assistance at the renovation ; the achievement of anything that is of assistance at the renovation is through the meditation (on it) with wisdom ; and with the meditation with wisdom arises (in mind) the thoughts of the bounty of the creator (Ahuramazda).

(32) And this, too, that by him who loves the thing of the archangels, men are taught to entertain the heart and mind³ which do not go astray from the path of the sacred beings ; and for this reason, because from loving the Religion of the sacred beings (there happens) the increasing power of the sacred beings ; and from the increasing power of the sacred beings happens their greater authority among mankind ; (and) from the greater authority of the sacred beings among mankind happens the restraining power (*pâdiyâvandîh*) of the heart and mind of mankind, whereby they are not deluded even by the demons. (33) And this, too, that whoever shall cause veneration unto Vohûman, sees thereby the sin which is concealed in him mingled with meritorious⁴ works ; and for this reason, because veneration for Vohûman turns into humility (*aîrîh*) which is through virtuousness, (and) with virtuous humility are connected the absence of *kîgship* and of *karapship*⁵, and with the absence of *kîgship* and *karapship* (is connected) soundness of the eye of life, whereby he is an attentive (*vînâg*) decider (*vichîngar*), and the removal (*vichârdârîh*) of sin arises from meritorious works.

¹ West, *dâhîh*, “bounty.” The text gives *dâdâr-dehash*. ² West reads *dâdâr-dehîh*, “the bounty of the creator”. ³ XXXI, 12, b. ⁴ Ibid., 13, c, wherein after *havâîh* Pt. 4 add the words: *Vinâs i baêñ avô kirfag gâmikht yegavîmûnêd madam yasharâyîh hîch sardâr havâ-îh va madam khaditunîh harvispa*. ⁵ The two priestly tribes of idol-worshippers, who had turned a deaf ear to the teaching of Ahuramazda.

(34) This, too that by him who shall perform acts of liberality for the liberal, is also taught the giving of a loan (*āvām-dādārīh*)¹ to mankind ; and for this reason, because liberal giving² by any one is to be considered as his own debt, and he highly (*madam*) endeavours to repay (*tūkhtan*) (it) fully attentively (*pūr-vīnāftīhā*) and with full gratification ; besides that,³ the strength of liberality becomes developed (*vakhshishnīg*) among mankind, (and) through loans (*avām*) and other liberal gifts⁴ they become fervent (*tāptīg*) (in their activity.) (35) And this, too, that by him who bows down⁵ as much as possible to the things pertaining to Ahuramazda, is also taught not to molest the innocent ; and for this reason, because to become interwoven⁶ with the things pertaining to Ahuramazda, as much as possible, is first of all to commit no sin, to perform as many acts of merit as possible, (and) to abstain from the essentials (*mādīgān*) of sīn, (which means) not to injure the innocent. (36) And this, too, that by him who recognises a ruler and high-priest, Ahuramazda is spiritually⁷ made the ruler over his own person ; and for this reason, because through the natural law (*āvāyīdīh*) of Ahuramazda, the angels are earthly lords and masters (of that man).

(37) And this, too, that whoever selects a meritorious work and the decision (regarding it), becomes also a seer⁸ of the good⁸ of others ; and for this reason, because others are made to know (*khavītunīnīd*) that he is possessing wisdom, and this is what is said, that “the wisdom of a man is manifest from (his) selection as to things (relating to Ahuramazda).” (38) And this, too, that whoever shall provide nourishment with an honest

¹ West reads *dādār-dehīh*, “the bounty of the creator.” ² The liberal giving is as it were a debt due to mankind in this world. ³ *Min zak barā*, “besides”, “in addition to that”, “from that onward.” ⁴ Yasna XXXI, 14, b.: *Mūn avām yehabūnēd min dāsrān*, *min zak i avō i ölä i yasharüb*, *min zak i chīgūn īvāyad yehabūnt*. ⁵ *Franāmēd*, Av. *fra* and *nam* “to bow”. ⁶ Comp. Pers. *bāftan*, “to weave”, “to intertwine”, hence *fra-vāftan*. ⁷ Ibid, 16, a: *Aūharmazda pavan māinūūgīh baēn tanū khīdāi kard yegavī mūnēd*. ⁸ Reading *vēh-vīnīdār*, Av. *di*, “to see”. West, *va dānīnīdār-ich*, “also an informer.”

purpose, becomes also the observed of observers¹ for others ; and for this reason, because the nourisher becomes also a happy helper, a happy one who is the observed of observers for others ; and this, too, is what one says, thus : " Always good, happy, and noble² is he who is not a chief (*pad*) of those who are mean people (*pūjīn*)."³

(39) And this, too, that by him who (is) a ruler who, by the command given, appoints him who is *mānsarīg*,⁴ and gives anything to him which it is necessary to give, the proper method (*barā bûrdan*) for reciting (sacred) words⁵ (*gubishn*) which are true (and) virtuous is taught ; and for this reason, because the recitation of sacred words which are true (and) virtuous by rulers in fearlessness, is on account of the welfare of (their) sovereignty ; and the welfare of their good sovereignty is more particularly (*avītar*) (so) on account of these two things, good commanding and discreet (*vichidâr*) giving ; and when by a command given they cause to be established that *mānsarīg* person (as a ruler), it (means) a good commanding ; and when they give anything to him, which it is necessary to give, the discreet liberality⁶ is also realised (*nîvâri-hât*), (and) owing to their good commanding there result discreet liberality and welfare of the sovereignty ; and on account of the well-being of the sovereignty there is fearlessness also in uttering words which are true (and) virtuous ; (and) on account of uttering words which are true and virtuous in fearlessness the necessary inclination (*dêbrûnishn*) arises for uttering what is true (and) virtuous.

¹ Yasna XXXI, 17, c. *Dakhshînîdâr*, " who causes to be pointed at by others." West, " indicator." ² *Gôharûn*, for *gôharîn*, " of good essence or blood ". West remarks " Pahl. *avârûnô* ; but as freedom from servants is not exactly an Oriental idea of happiness, the word may also be read *anâlônô*, a possible variant of *anâlânô*, 'unlamenting'." ³ Comp. Pers. *pûch* or *pûj*, " injudicious ", " base ", " vile ". ⁴ That is, whose person is full of *mânthras*, or who has *mânthras* by heart, or who can produce the spiritual effects of the *mânthras*. ⁵ Ibid, 19, b. *Arshukht gûbishn ôld i pâdakhshâh i avibim pavan hûzvân kâmagânishn*. ⁶ *Dahishnih*, " liberality ", " gifts."

(40) And this, too, that he who offers personal service (*tanû-bandagîh*) unto the king of kings, and who enjoys also the fruit thereof on account of his relationship (*khvêshîh*) with Ahuramazda, is one of the spiritual indicators of the acquitted and the convicted,¹ (and) is rendered powerful in his indication of the acquitted (and) the convicted; and for this reason, because (his) person being given in service to the king of kings he is an adornment of humility (*nîvârishn*), and the fruit (thereof) being enjoyed on account of his relationship with Ahuramazda; he is to maintain (his) original innocence, and is to render the fruit well-selected through straightforwardness; owing to the currency of these two kinds of virtuousness which are in the world, (there) subsists a great and progressive creative power for all the good spiritual and worldly beings which are in it, likewise for those who are angelic indicators of the acquitted and the convicted.

(41) And this, too, that by him (Ahuramazda) progress towards immortality (*ameretât*)² is given to him whose progress (*rûbishnîh*) is universal (*hamâg*)²; hence its rule is even this, that they shall render help to him who wishes to make immortal that which is his own soul, (and) every goodness (*nêvagîh*) is given by him to him who solicits for universal happiness, and becomes a giver (to others) of every goodness which he (himself) begs, who becomes an assistance to him for completely attaining to what he solicits for.³ (42) And this, too, that whoever enjoys that which is (eternal) enjoyment, renders the soul immortal; and even for this reason, because the soul exists⁴ through acts of merit, and acts of merit are

¹ XXXI, 19, c. *Hanâ i lak Âtash i sôkhra, Aûharmazda, vichârishn barâ yehabûnêd avô padkârdârân, aégh bûkht va aîrikht paêdâg barâ vabidûnayên.* West varies in his rendering: “and who considers the product (*bar*) as the property of Ahuramazda, is empowered for indicating the acquitted and the convicted by the spirits.” ² *Amarg-rûbishnîh* and *hamâg-rûbishnîh* are here Pahl. renderings of *Ameretât* and *Haurvatât*. See XXXI, 21, a, b : *Aûharmazda yehabûnt Haûrvadad va Amerdad bûndag avô ôlâ mûn yasharâyîh, zak mûnash kâr va kirfag kard yegavîmûnêd.* ³ Attaining to the virtues begged for.

⁴ That is, the soul receives immortal existence by dint of its meritorious works.

all those which enjoy (eternal) enjoyment. (43) And this, too, that whoever keeps himself always in (the performance of) acts of merit¹ attains to worthiness, perfection and excellence in any virtue of whatever kind ; and for this reason, because occupying oneself always in (the performance of) acts of merit is perfect diligence in one's own vocation ; (and) within perfect diligence in one's own vocation is also attached (*parvast*) absence of any torment whatever ; and the absence of any torment and the (presence of) perfect virtuousness are worthy of every happiness.

(44) And this, too, that by him who accumulates wealth as the *dastur* of the *aérpats* (priests), is taught to maintain² the supremacy of their *dasturship* ; and for this reason, because the amelioration (*nivârishn*) and progress of sovereignty are also on account of wealth. (45) This, too, that by him who on account of straightforwardness would act for the pleasure (*râmishn*) of others, the growth (and) increase are bestowed owing to Vohûman³ ; and for this reason, because that by which honest pleasure is bestowed, is the nourishment of the creatures by the producer of increase (and) development.

(46) And this, too, that by him who entertains Ahuramazda in himself,⁴ and teaches meritorious works to mankind, every kind of honest instruction (*âmûg*) is taught ; and for this reason, because the entertainment of Ahuramazda in oneself results in not committing sins, (and) in the teaching of meritorious works to mankind, more particularly in the performance of meritorious works oneself ; sinlessness and the performance of acts of merit⁵ are the end and object (*rôêshâ*) of every instruction (*âmûg*), and he in whom they exist becomes a teacher of every goodness. (47) And this, too, that by him who shall derive benefit through him who is a propagator of acts of merit, manifestation (*paêdâgîh*) of him (who) is very sagacious⁶ is taught through (his)

¹ XXXI, 21, a. ² Ibid., 21, b. ³ Ibid., 21, c. ⁴ Ibid., 22, c : *Zak i lak Aúharmazda, bûrdâr tanû haît, aégh-at baén stih mâhmânîh pavan tanû i ölâ.* ⁵ Meaning, those virtues of sinlessness and of the performance of meritorious acts. ⁶ Yasna XXXI, 22, a : *Paêdâgîh ash avô hû-dânâg amat chigûn-ash ágâsîh yehabûnèd mînèd.*

sagacity ; and for this reason, because the great manifestation which is through sagacity is to cause happiness for the good. (48) And this, too, that by him who gives commands as to the (sacred) things of Ahuramazda, Ahuramazda is well received in his person¹ ; and for this reason, because the throne of Ahuramazda in this world is more excellently in the person of a ruler who is commanding what is good.

(49) The excellence of righteousness is perfect.

CHAPTER LIII., BAGA NASK.

(1) The eighth fargard, *Hvaētumaiti*², is (about this) that by him who teaches wisdom to others, is also taught³ not to be deceived through⁴ (his) righteous bearing⁴ by an apostate ; and for this reason, because he who is taught is not deceived.

(2) And this, too, that he who is as reverent unto Ahuramazda as a daughter (is) unto a father, and who is also a gratifier of doers of honest acts, is also made to love Spenta-ārmaiti (by) the archangels ; and for this reason, because through that reverence of Spenta-ārmaiti unto Ahuramazda, and the gratification of the good by him, the archangels love and preserve (his) nature of Spenta-ārmaiti (*Spendarmadīyīh*). (3) And this, too, that he who is a lover of (or listener [*gūsh*] to) Vohūman is taught by his wisdom not to destroy (*nasānīnīdan*)⁵ the Religion of Ahuramazda ; and for this reason, because wisdom through honest purpose maintains the Religion, (and) others learn highly (*madam*) from it.

(4) And this, too, that by him who devotes his person in discipleship unto the priests, (and) who asks again that which he does not understand, (their) teaching is learnt ; and for this reason, because by asking for knowledge again and again,

¹ Yashna XXXI, 22, c. *Zak i lak, Aūharmazda, bûrdâr tanû hâit, aēgh-at baēn stih māhmānih pavan tanû i ölä.* ² Yasna XXXII. ³ Ibid., 1, 4.

⁴ *Pavan yasharûb-barishnûh.* ⁵ Ibid., 4, c. *Zak i Aūharmazda khratû nasinênd va yasharâyîh-ich, aēgh tapâh bard vabidûnând.*

he who has devoted his person in discipleship to a wise priest, increases good knowledge ; and the knowledge of friends hence, make him an excellent pattern example (*andāzag*) (of discipleship), and the discipleship of priests shall make him ask again that which they do not understand.

(5) And this, too, that whoever is in pure love with Zarathushtra, is the same (*ham*) as he who is strength-giving to the will of the archangels and the commands of the pious ones ; and for this reason, because these two virtues (*hūnar*) (form) some of the essentials of the nature of Zarathushtra. (6) And this, too, that whoso loves Vohūman, Ahuramazda is propitiated by him through (this) selection ; and for this reason, because one loving Vohūman and loving wisdom, is taught wisdom ; and wisdom taught is a selection,¹ and the selector becomes a propitiator of Ahuramazda.

(7) And this, too, that whoever devotes his meditation on the Religion of Zarathûshtra is taught wisdom ; and for this reason, because all the wisdom of the good Religion is taught to him through the gift of meditation².

(8) And this, too, that by him who has kept wealth under the priestly authority³ of Zarathushtra, those are taught who are reverent towards *Saăshyants* (benefitters) ; and for this reason, because whoever is reverent to the supporters of the Religion, keeps wealth under the priestly authority of the supporters of the Religion ; (and) when it is kept by him under their priestly authority, it is kept by him in that⁴ of Zarathushtra.

(9) And this, too, that his destiny (*gadā*) is connected with himself who practises industry. (10) And this, too, that his meritorious works for the improvement of the creation become his own who has made the improvement personally.

(11) The excellence of righteousness is best.

¹ Yasna XXXII., 8, c. ² Or, by the sincere devotion to the Religion in mind.

³ Ibid., 9, c. ⁴ Namely, “the authority”.

CHAPTER LIV., BAGA NASK.

(1) The ninth fargard, *Yathâ-âish*¹, is this that whoso praises Ahuramazda, his actions are guided through the Gâthic teaching; and for this reason, because the reason (*chim*) of the praise likewise of Ahuramazda is (that it is) for his works; (and) by him who exalted (*bûrzid*) that work, the performance of such work is also taught, (since) the work of Ahuramazda, which is the Gâthic teaching, is pure (*avîzag*) goodness. (2) And this, too, that by him who increases the propagators of acts of merit, priestly (*ratûig*) activity³ is taught; for this reason, because the propagation of meritorious activity and the activity of the *dastur* are the twofold expressions of one who, when there is reason, advances the meritorious actions of the propagators, (whereby) he exalts the progressive good works; and when progressive acts of merit are exalted the *dastur's* action is praised and also taught.

(3) And this, too, that by him in every worthy man is produced what is desired (*ârzûg*) by him who is worthy, for whom the command of the *mânthras* is the expectation⁴ for him who is freely⁵ sagacious; and this statement (*vâch*) also demonstrates the solution (*vichârdan*) by rulers of all the needs of the people of the world through a comprehensive act which is to appoint for the whole world the commanding of the sagacious one of the period. (4) And this, too, that his assistance in person is liberally given (*râdînîd yehevûnêd*) to the good creatures by him whose work is to help forward the renovation (of the universe); and this statement (*vâch*), too, likewise demonstrates the great (*rabâ*) power of any act of merit of whatever kind, (since) through every act of merit the renovation is helped forward, which proves to be a liberality to the whole (*hâm*) creation.

(5) And this, too, that whoever teaches to a son reverence unto (his) father, has also made his own the reward for reverence

¹ Yasna XXXIII. ² Yasna XXXIII, 1, a. ³ Yasna XXXIII, 1, b.

⁴ *Âmâr*, Av. *mar*, “reckoning,” “calculation”.

⁵ Pers. *rastah*, “free,” “way.”

unto the creator for teaching (reverence to) that person; and for this reason, because reasonable reverence unto parents and service unto them are connected (*padvastag*) with reverence unto the creator and his worship. (6) And this, too, that he who himself causes progress (*rúbishn*) for him who is his own, that is, for any one whatever among those who are in need (of progress),¹ is a bestower (*dāddār*) and maker of happiness for all the good creations; and this statement (*vách*) also demonstrates as to him (*madam mún*) whose decision is current thereby (*ajash*), (and) through the decision being given for everyone who is in need of it, it is that happiness which is participated² (in by them). (7) And this, too, that by him who is causing good (*névágîh*) unto him who is a cultivator (*varzidâr*)³, cattle are multiplied (*afzâyînîd*)⁴; and for this reason, because the gratifier (*rámînîdâr*)⁵ of the performers of tillage develops tillage, (since) cattle form (*hât*) the great tillage of the world.

(8) And this, too, that the Religion which is the path⁶ of righteousness is made his own by him who is a good thinker through the righteousness of the Religion; and this statement, too, likewise demonstrates the extent (*vîmônd*) of the superior (*madam*) life of the good Religion; because he who is not a good meditator on the good Religion, even if he be a reciter of the Revelation (*daêna*), turns out⁷ also an apostate; and he who is a good meditator (but) not on the good Religion, proves himself an infidel (*aga-daêna*); and he who thinks rightly (is) a good thinker through religious righteousness, and (his) recitation is in the good Religion. (9) And about the three expressions (*vâchag*), those that bring forward (*frâj bûrdâr*) for all mankind every kind of submission (*aîrîh*) to the sacred beings; one (is) of the fruit (*bar*), one of the origin, and one of the body and

¹ Yas., XXXIII, 3, a. ² *Hambâjîd*, comp. Pers. *ambâzidan*, “to participate”, “to increase”; *am-bâz*, “a partner in trade.” ³ Pers. *varzîgar*, “farmer.” ⁴ Or, “increased.” ⁵ “Pleaser.”

⁶ Yas., XXXIII, 5, c. *Min yasharâyîh* (*aêdun min frârûnîh*) *zak i avézag râs avô nafshâ kûnishn*, *aégh baén zak Aûharmazda ketrûnêd*.

⁷ Or, “proves himself.”

life; and that of the fruit is the diligence from which (there is) fruit; and that of the origin is the advantage for which the source is requisite; and that of the body and life is the thought of the guide (*rāyīnīdār*) which maintained both (body and life) for submission (*aīrīh*) to the sacred beings. (10) And this, too, that connected with the sage is the increase of pious friends (*vēhdūstān*)¹ in the pleasure² of the gratifiers, in the benedictions unto Irān, (and) for the strength (*padūgīh*) of the diligent.

(11) Righteousness is the best excellence.

CHAPTER LV., BAGA NASK.

(1) As to the tenth fargard, (*Ya-Shyaōthanā*,)³ be it known (*havā-t*) that unto him who is the performer of meritorious works³ as much as possible, help is afforded to a possible extent at the renovation; and for this reason, when (*amat*) every meritorious work is helped forward at the renovation no sooner manifested, whoso does more meritorious works is more helped at the renovation; in short (*ākhar*) whoso does meritorious works as much as possible, is afforded help to a possible extent at the renovation. (2) And this, too, that the apostate who causes mankind to be tempted (for evil) is defeated (*vīzūd*)⁴ by him who devotes himself to Ahuramazda; and for this reason, because he (the apostate) being dislodged (from heaven) a law (*āyīnīnag*) is elucidated (*rōshnī-hāit*) for mankind who see the admission (*parvānagīh*)⁵ of the apostate into hell, and when they saw him he was (found) disabled.

¹ West reads, *nīshīnistān*, “sitting-place.”

² Yas., XXXIII, 13, a. *Amat rāmishn pavan kāmag chāshishn....va mūn-am pavan zak i lekūm barā pavan padūgīh, aēgh-am pavan kár i dīnā i lekūm padūgīh yehēvūnād, afam yehabūnēd.*

³ XXXIV, 1, a. *Mūn-am kūnishn, mūnam gūbishn, mūnam yazishn, pavan amarg-rūbishn (....aēgh-am rūbān i nafshā padash amarg yehēvūnēd.)*

⁴ Reading *vīzūd*, comp. Pers. *guzūdan* or *gazīdan*, “to bite”, “to sting,” “to wound.” May be *va gazūd*, “and injured.”

⁵ Pers. *parvānagīh*, “an order”, “permission”, hence “admission.”

(3) And this, too, that he who is eager¹ for wisdom (*dânágîh*) is taught to grasp (*vakhdûntan*) wisdom ; and for this reason, because philosophy is taught through the original desire in him for the learning (*âmûg*) of every science (*frahâng*), and mankind elevate (*bûrjând*) their knowledge ; (since) they become eager for learning, and they overcome (*visûbârênd*) and grasp (*vakhdûnd*) (it). (4) And this, too, that to suppress (*kûshtan*)² an apostate is taught by the good one who is associated with the good ones ; and for this reason, because the death (*aôsh*) of evil is (caused) by the union of the good. (5) And this, too, that by him who is a destroyer (*vishûftâr*) (of evil) through Vohûman is taught to cause development (of the good world) through the rule pertaining to Vohûman ; sinners are lawfully subjected to punishment (*pûhalînîd*) for doing harm unto Vohûman, and the command for it by rulers and judges is an embellishment (*vaérâyishn*) for the development of the world.

(6) And this, too, that a great ordinance (*mas dâdistânîh*) is taught by him whose ceremonial is for Ahuramazda ; and for this reason, because the propitiation of Ahuramazda and his (pious) service are the foundation of joy (*paragân*) ; and the ownership and concentration (*hangerdîgîh*) of all meritorious works are themselves the great ordinance of the faithful whose improvement is through that ownership, and their entertainment is best (*avîrtar*) through (that) ceremonial ; owing to the same reason, the original possession of the great ordinance of the ceremonial which is Aûharmazda's own, and of other meritorious works,—even though entirely of the ceremonial of Ahuramazda owing thereto (*ajash*)—is necessary for the manifestation of the great ordinance, and is incorporated (*ham-tanû*) (with it), when it becomes manifest as a great ordinance, or as more than a great ordinance ; even then its extent (*vâlishn*) is over this joy.³ (7) And this, too, that the performance of a cere-

¹ XXXIV, 9, a. Īlâ-shân afzûnîg bûndag-mînishn havâ-nd mûn hanâ i lak, Aûharmazda ! ârzûg âgás havâ-nd (daêna i lak).

² Lit., “to kill”, “to slay.” Ibid, 10, c. *Pavan hanâ i lak khûddâyîh frûd kûshî-hât Ganrâg-Mâinûg pavan harvispa vinâsgârîh.*

³ Here I have entirely followed West's English, Pahlavi being easy.

monial¹ of those for whom it is needed (*nîyâzagân*) is a gift to the worthy of the creation; and a gift to the worthy of the creation is the performance (*sâkhtârîh*)² of a ceremonial for the needy, (for those for whom it is required).

(8) And this, too, that the way of righteousness³, and also that through which (*padash*) that way is seen, (and) likewise the reward of those alone-working (*aêvarzîgân*) therein, are taught by him whose deeds are an advantage to the sacred beings; and for this reason, because the advantage of the sacred beings is the advantage of a numberless people (*amargân*), and the advantage of a numberless people, which is itself the religion of the sacred beings, is a demonstration (*nimûdâr*) of the way of righteousness, and also that through which is the reward of those working single-handed. (9) And this, too, that even the reward of a teacher of professions (*pêshagân*), which is the profit of the professions, is liberally given (*râdînîd*) and appropriated for the professions taught; and for this reason, because, the activity of the sacred beings is profited through (his) teaching (*âmûg*).

(10) Nobility is excellent righteousness.

CHAPTER LVI., BAGA NASK.

(1) As to the eleventh fargard, the *Yasna*,⁴ know that (*havât*) the meritorious works which are to be wholly (*hamâigîh*) accomplished and those, too, which are accomplished⁵, are rendered one's own by the righteous man who teaches goodness⁵ to the righteous; and for this reason, because of the whole meritorious work which one is to accomplish, and that, too, which is accomplished, there is one store of the works of all (*kâdâ*) good creations till the renovation, (and) the

¹ Yas. XXXIV, 12, a, b.—² West, *hâkhtârîh* “attraction.”—³ Ibid, 12, c. *Amûzai avô lenâ zak i yasharâyîh râs* (i râs i paöryô-tkaëshîh) *mûn pavan Vohûman khvêshîh* (aégh *pavan frârânîh* avô *nafshâ shâyêd kardan*).

⁴ Yasna XXXV.—⁵ Ibid, 2 : ۴۶۲ ۴۶۳ ۴۶۴ ۴۶۵ ۴۶۶ ۴۶۷—⁶ Ibid, 4.

teaching of goodness by those who are righteous comes anew (and) afresh (*avag navag*) into the accumulation (*hamîh*) of the righteous and into the accomplishment of that store¹, (and) those (righteous ones), too, are in possession (*khvêshîh*) of that store, in partnership (*ham-bâzîh*) with the other righteous people. (2) And this, too, that (it is) because he would do the best for his own², whose meditation of the *mânthras* is for the archangels, and who also maintains, for the assistance of the good, the strength which is his for the living ones. (3) And this statement demonstrates also the great participation (*mas-bâharîh*) of a person in that store (*ânbâr*), because when that store, too, is really (*ghal*) an accumulation of (meritorious) works for the path (to heaven), for all are the partners (*ham-bâjân*) in that store, those who have done more, and also those who have done less, (and) remains, moreover, in the ownership of them all; then, as to those doing more of it (*i.e.*, of good work), through the original ownership of that immense (*frehist*) (good) work, and also through that which (occurs) when the accomplishers (*varzidârân*) have attained to that plentiful share more excellently (*avîrtar*) owing to their greater activity, and likewise through the possession liberally, largely (*masîhâ*), and princely (*khûdâîhâ*) (bestowed), of those accomplishing more (meritorious works), and the possession unabundantly (*a-vêshîhâ*), scantily, and limitedly (*bûndagîhâ*) of those needy ones who accomplished less;³ it is reasonable (*chimîg*) to speak of that store in their possessions⁴ as supremely great over those accomplishing less. (4) And this, too, that his work is a meritorious work, whose liberality is for the

¹ *Varzidârîh*, “making of that store.”—² *Yasna XXXV, 6*:—*Havâôm madam giraftâr aégh avô nafshâ vabîdûnamih, zak i gabrâ avô gabrâ barâ avispârtar, va kirfag i pavan dâd râs chîgûn shapîr havâôm, aégh chîgûn pâhlûm avô nafshâ vabîdûnam.*

³ The substance of it is that all the meritorious works of men whether accomplishing more such work or less, are stored up together, and each of the good workers are regarded as partners in the store of good works in heaven, obtaining reward in heaven in proportion to the merit of their work. The lot of those whose meritorious works are more, is called liberal, large and princely; and that of those whose good works are less, is called unabundant, scanty and limited.

⁴ That is, in the possession of those who performed more meritorious works.

archangels ; and for this reason, because through a little labour for the sacred beings, which is itself that liberality, a good and meritorious act is performed (*kerfagî-hâit*) (by him).

(5) And this, too, that it proves best for him in both the lives,¹ who teaches mankind a wish for living in diligence ; and for this reason, because he is a saviour of them (in both the lives) through the requirements of life, and through the diligent activity of his soul ; and owing to it, he attains the best (reward) in this world from mankind, (and) in the yonder world from the sacred beings.

(6) And this, too, that the ceremonial and obeisance of Ahura-mazda are performed by him who is in the path of co-thinking on and co-praising the law of Ahuramazda with all the worshippers of Ahuramazda. (7) And this, too, that he attains to the leadership of the Religion, who renovates the knowledge of the Religion ;² and for this reason, because every single knowledge which he inculcated, increases every greatness of it. (8) And this, too, that he becomes faithful³ to his Religion who solicits the knowledge of (that) Religion ever afresh ; and for this reason, because so much more he solicits, he becomes nearer to the knowledge of (his) Religion.

(9) And this, too, that mankind's prayer (*khvahishnîh*)⁴ for life is granted⁵ by him who permits the production of anything for mankind ; and for this reason, because power over the production of anything is coupled with that which is over the prayer for life; in this manner those who are in the position of power⁶ for the production of anything, their lives are (far) from any discomfort (*ana-âsânîh*) ; (and) him whose prayer for life is granted, the production for him of anything is also granted. (10) And this, too, that acceptance, remarkableness,⁷ and solemn words⁸ are offered⁹ to Ahura-

¹ Yasna XXXV, 9. *Aégh-am min hâitân anshûtâán pavan kûnishn pâhlûm havâ-t baén kolâ* ² *ahvân, aégh mizd yehabûnând.* ³ Ibid, 19. *Mûn vabi-dûnêd daéna dânâgîh navag navag.* ⁴ Ibid, 22. For *varûnîh*, comp. Av. *varena*, “faith,” “creed.” ⁵ Comp. *khvâstan*, “prayer,” “requirement,” “begging.” West, “wishing.” ⁶ West, “authorized.” ⁷ West, “authorizedly.” ⁸ *Dakhshag*, Av. *dakhshta*, “mark.” ⁹ *Gûbishn*, “sacred words.” ⁹ Yasna XXXV, 25.

mazda by him who asks again, that which he does not understand of the Religion, from him who does understand it ; and for this reason, because knowledge is completed through these three (things); acquirement, remarkableness, and solemn words, and all the three are asked again by him who does not understand them. (11) This, too, that the words of Ahuramazda are taught by him who teaches the acceptance, recollection, and recitation of the Revelation; and for this reason, because this is the recital of the summary (*hangerdîgîh*) of it (of the Religion).

(12) And this, too, that the care¹ and regard for the fire are shewn by him who is liberal towards the fire as regards anything he offers; and they who would show care and regard for the fire become thereby his² co-partner in the reward. (13) And this, too, that by him who teaches joyfully³ the Religion of Ahuramazda, the care and regard for the fire are practised, as is manifest from the Religion; and for this reason, because that which is taught by him is also associated (*ham-yehevûnêd*) with the action resulting from that teaching. (14) And this, too, that the respect⁴ to those needing respect is expressed (*vijârd*) by him who loves (*jûshêd*) Vohûman. (15) And this, too, that the fire is strengthened (*zôrînîd*) for that great work,⁵ which is to be achieved at the renovation, by him who invokes the fire with the (particular) name (*shem*) of the fire; and for this reason, because the name is put by him with regard to (its) praiseworthy nature, and when (it is) invoked by him with that name then the one (fire) that is praised (*staôta*) is strengthened by him.⁶

(16) And this, too, that he becomes familiar with the Religion of Ahuramazda, who teaches the Religion of Ahura-

¹ Yasna XXXVI 1. ² Better *ölä* instead of *va ölä*. ³ Yasna XXXVI, 4 : *Pavan aûrvâkhmanîh avô ölä gabrâ pavan tûbân barâ yehamtûnêd âtâsh i Aûharmazda.* ⁴ Ibid, 5. *Pavan aûrvâkhmunîh i Vohû(man) ölä mûnash aûrvâkhmanîd afash pavan nîyâyaishn-âömandîh avô ölä nîyâyaishn-âömand gabrâ.* ⁵ Ibid, 6. *Pavan zak i mas kâr barâ yehamtûnêd pavan pasâkhtan i pavan tanû-i-pasin.* ⁶ Ibid, 7. *Âtâsh pavan zak i Aûharmazda âgâs hait pavan daêna i Aûharmazda, va pavan maînûgîh âgâs hait, zak-ash hait amat-ash pavan Varâhrân-ash barâ yetibûnd.*

mazda with pleasure; and for this reason, because every knowledge is exercised (*varzīhaît*) (and) furthered by (that) teaching. (17) And this, too, that Ahuramazda is propitiated by the good wisdom of him who teaches straightforward speaking and actions¹; and for this reason, because wisdom is twofold,² the speakable and the workable. (18) And this, too, that the body³ of Ahuramazda is praised for excellence (*nêvagtûmîh*)³ by him who raises (*bâlistînéd*) his own soul⁴ up to the station (*pâdagîh*) of the sun; and for this reason, because that body is of Ahuramazda, and becomes the loftiest (and) excellent in the station of the sun.

(19) And this, too, that all excellence is purely given unto Ahuramazda by him who maintains its source by making Ahuramazda his own; and for this reason, because when the root is offered to him, fruit is also produced by him, and all excellence is (both) root and fruit⁵. (20) And this, too, that Ahuramazda is invoked with the title of ‘Lord’⁶ by him whom Ahuramazda summons; and for this reason, because the meaning (*vijârishn*)

¹ Yasna XXXVI., 11. *Pavan zak i shapîr farzânagîh avô lak, pavan-ich kûnishn va gûbishn barâ yehamtûnam.* ² *Dô bâhar*, lit. “has two parts.”

³ Sun is called the body of Ahuramazda allegorically in the Avesta. Comp. Avesta Yasna XXXV and XXXVI. throughout. Yasna (Pahlv.) XXXVI, 14. *Nêvag aê lak kerp afat min kerpan vîndagîh yehabûnam, Aûharmazda! aégh baén gêhân ghal yemellûnam, aégh kerp aê i lak nevagtar.....tamâ aégh zak i khûrshêd gûft.* Vide the Introduction to my “Civilization of the Eastern Iranians in Ancient Times” (Oxford Press) p. XXVI: Ahura Mazda “is a spirit. He is not anthropomorphous. Though he is represented as speaking, thinking, and acting, no passage in the Avesta authorizes us to assume that Ahura Mazda was thought to exist in any definite visible form. Surely his form could not be compared with that of the human body. The expression ‘best formed,’ *hukereptemake*, must not be pressed too far, and if, on the other hand mention is made of the most beautiful body of Mazda, *sraeshtâm at toî kehrpem kehrpâmavaedayemahi, Mazdâ Ahurâ!* we must regard such language as symbolical. For the sun (*hvare*) is expressly spoken of as ‘the body of Mazda’ and no one could well affirm that the designation should be understood literally. Light is indeed of the essence of Ahura; and hence the sun as the source of perceptible light renders Mazda, so to say, visible Himself.” See also Avesta Yasna LVIII, 8; XXXVI, 6; Yasht VI, 6. ⁴ Pahl. Yas. XXXVI, 15. *Denâ rûbân avô zak i roshnîh i bâlist va min zak i pavan chashm paêdag bâlinând.* ⁵ Yas. XXXVII, 2-6.—Ibid, 6.

Ahuramazda is likewise (connected) with (*levatâ*) (the name of) “the great wise Lord”. (21) And this, too, that the names of the sacred beings are invoked¹ by him who glorified (their) praises, and by him those who are glorified are (invoked) by name; and for this reason, because the names of the sacred beings are glorifications of their names of praise. (22) And this, too, that, among those of the same stock, when he shall do benefit (*nêvagîh*) for one race², it is produced by him for other races within the same stock (*gôhar*); and among those of the same race, when he shall do benefit for one sect (*srâdag*), it is done by him also for other sects within that stock; and among the same sect, when he shall do benefit for one individual (*kerp-1*), it is done by him for other individuals within that sect.

(23) And this, too, that he himself is the sacred beings' own,³ who holds the sacred beings in the heart with the assistance of the righteous. (24) And this, too, that he himself is in the leading of the sacred beings, whose vigour is through Vohûman; and for this reason, because his moral courage (*chîrîh*) is on account of the (sacred) law. (25) And this, too, that (good) life is given unto mankind by him, who shall do that which can remain (*mânistan*). good for them. (26) And this, too, that the friendship of Ahuramazda is made one's own by him who regards Ahuramazda as the leader; and (Ahuramazda's) perpetual leadership is made his own by him who teaches unto mankind that thing which becomes their perpetual leadership (or guidance) there (i.e. in the next world.)

(27) And this, too, that he practises righteousness who meditates on anything that is virtuous.⁴ (28) And this, too, that he has practised the good commandments⁵ and propitiousness⁶ (*afzîn*) of Ahuramazda, who devotes his body and life to the sacred beings; and body and life⁷ are devoted to the

¹ Yasna (Pahl. Spiegel) XXXVIII, 10-12. ² Ibid, 13-15. ³ XXXIX, 13 : *Pavan shapîr khvêshîh amat lak khvîsh havâ-am khvêsh-rûbishnîh amat pavan khvêshîh i lak yegavîmûnam.* ⁴ Ibid XXXIX, 15.

⁵ XL, 7. ⁶ XLI, 6. ⁷ Ibid, 7.

sacred beings by him who devotes (his) friendliness to the Religion of Zarathushtra. (29) And this, too, that he who devotes his friendliness to Ahuramazda, attains to leadership from Ahuramazda; and that leadership is perpetually¹ connected with him, who teaches to others that thing whereby occurs their perpetual companionship with the sacred beings.

(30) Excellence that is perfect (is) righteousness.

CHAPTER LVII., BAGA NASK.

(1) As to the twelfth fargard, *Ushtavaitî*,² know that the goodness of him who is reverent (or grateful) to the benefitors, is goodness for any one whatever³; and for this reason, because the benefit of different (*a-ham*)⁴ creations is owing to carrying out the commandments of the benefiting (spiritual) lord.⁵ (2) And this, too, that whoever rejoices superiors (*avarîgân*) thro' humility, is pleased by (his) inferiors. (3) And this, too, that he who devotes his meditations on the Religion of Zarathushtra, is granted what is best of all⁶ for his own; because he has attained to the Religion who had been the best listener to it. (4) And this, too, that goodness is taught to all the creatures of Spentâ Mainyu; (namely) to the righteous by him whose forward movement (*fravâ mishn*) is on the behalf of the righteous; and for this reason, because the creatures of Spentâ Mainyu are all of one essence (*gôhar*), (and) the moving forth and hastening of the limbs of one single body, become those of that entire body. (5) And this, too, that whose loves Vohûman, has his spirit connected with Ahuramazda,⁷ and his knowledge is accepted; and for this reason, because the spirit, which is the original spiritual lord (*uhû*) of knowledge, is Vohûman. (6) And this, too, that just liberality is taught by

¹ Yasna XLI, 17. *Avô hanâ lak sardârîh yasharâyîh-ich hamâ vad avô vispa.* ² Yasna (Mills) XLIII., ³ Ibid, 1, a. *Né vag ölâ mûn zak i ölâ né vagîh kadâr châî, aégh kadâr châî anshûtâ min né vagîh i ölâ né vagîh.* ⁴ West, *khâm*, “immature.” ⁵ May be *Saôshyant*. ⁶ Ibid 2, a, b. ⁷ Ibid, 2, c.

him whose words are through Vohûman¹; and for this reason, because the speaking of honest words becomes the teaching of knowledge wherein just liberality is also included.

(7) And this, too, that the joy which is of long durations (*dérang-zimânihá*), is provided for his own by him who well gathers (spiritual) strength through honest actions, (and) who also assists² those (his own) who are not born; and for this reason, because joy which is perpetual increases by means of both. (8) And this, too, that by him who assists² those who are in the right path, the path of virtue is taught to mankind; and for this reason, because he prays or helps (*aiyyásinéd*) mankind on (that) way. (9) And this, too, that heat is given to (the divine) fire³ by him who is true to the invokers (thereof); and for this reason, because the adversary, owing to the heat of the fire provided by the demonstrator of truth, is best rendered inactive by the vigour of that just one⁴.

(10) And this, too, that those who are assistants at the renovation are the selected ones (*vichíráñ*) of Vishtâspa, who are (so) through Vohûman, who is Sôshyant,⁵ and Kaî-Khûsrôv⁶; and for this reason, because the sharers⁷ (in the renovation) are the sowers and reapers⁸ of self-perfection,⁹ and that perfection, which is through the assistance for the renovation by Vishtâspa, is through what occurred when the Religion was propagated by him, on account of which the renovation shall happen; and the triumph of that perfection, which is through an ordinance (*dádistán*) by Sôshâns, is through what (shall) happen

¹ Yasna XLIII., 2, d, e. *Mûn yehabûnêd râst pavan zak i Vohûman padmân (Daêna) pavan hamâg yôm pavan dér-zivishnih hû-ravâkhmanih madam yehabûnîshn.* ² If *aiyyásinîdan*, it may be derived from Av. *yás*, “to pray”, “to beg.” ³ Meaning, the Divine Light, Ibid, 4, d. *Hanâ i lak âtâsh garm amat-ash zak mûn pavan yasharâyih aoj;* (Av.) “yáo dào ashish dregvâite ashâunaéchâ thwahyâ garemâ âthrô ashâ-aojanghô”. ⁴ Probably Ahuramazda.

⁵ Yas, XLIII, 4, e. *Amat avô li zak i pavan Vohûman stakhmag yehamtûnêd [Saôshâns.]* ⁶ He is considered as an assistant at the renovation on account of his extirpation of idolatry.

⁷ *Bâharân*, sharers. ⁸ Pers. *keshtan*, “to sow,” “to reap.” ⁹ *Nafshâ-spû-rigîh.*

then through that ordinance; such is the decree (*vichîr*) which suppresses (*spûjêd*) all distresses¹ from the creatures, and the decree sets itself forth (*yehabûnêd*) to the whole material world, that which is living and also that which is dead. (11) And this, too, that he who appoints (*gûmârêd*) with the given order him who declares the commandments from the Revelation, and worships what is necessary to worship, is pointed out among the worldly existences as the offspring of Ahuramazda².

(12) And this, too, that the smiting (*zanishn*) of the vicious and the approval of the pious³ are taught by him who shall make a gift for the righteous to the worthy ones, because both are among them. (13) And this, too, that skill for the transformation also of the creatures⁴ of Ahuramazda (at the renovation), is taught by him who loves Vohûman; and for this reason, because the forward-designing⁵, and also the backward-designing power, which is in mankind, is accomplished (*hûnarî-hât*) through the change of the will, through the activity also relating to Vohûman. (14) And this, too, that he is taught to strengthen that spirit (Vohûman), through whom the creatures are transformed (*vardîd*), whose wisdom is for that one who has wisdom; and for this reason, because that is the spirit of wisdom, which increases it (namely, wisdom) in mankind through instruction. (15) And this, too, that he who praises the Religion, being (its) disciple, and who also teaches it like a priest⁶, is shown the advent of Sôshâns too; and for this reason, because the Religion, from the first praiser and teacher up to the last praiser and teacher, is connected by discipleship (and) priesthood, and Sôshâns becomes at the end⁷ the disciple and the priest.

¹ *Mûst*, “trouble,” “distress.” ² Yasna XLIII, 5, b. *Amat-am zak i lak zâg baén ahvân khadîtunti fratûm*. ³ Ibid, 5, d. *Zanishn avô zadâr [avat yehabûnt]* *zak i shapîr tarsgâsîh avô ölâ i shapîr*. ⁴ Ibid, 5, e. *Pavan hanâ i lak hûnar dâm afdûm-ich vardêd*. On the ground of the word *vardêd* in the Gôthic text, it is better to read, as West has done, *dâm-vardishnîh* than *dâm-varzishnîh* in DE. ⁵ Pers. *âhang*, “design,” “purpose,” ⁶ *Ölâshân mûn ratû âmûzêd bûndag mînishnîh Sôshâns*. ⁷ That is, at the resurrection and renovation of the universe.

(16) And this, too, that he is taught the wisdom of Ahuramazda who shall put into practice the decision and adjudication of the Religion; and for this reason, because the decision of the Religion is the wisdom of Ahuramazda. (17) And this, too, that he is taught through (that) wisdom complete devotion, so that they shall not deceive him,¹ who is as reverent to Ahuramazda as a daughter is to a father; and for this reason, because the reverence of a daughter unto a father is mostly (*frahistīhā*) through natural (*chatarīg*) propensity (*āhang*), (and) through the sagacious (*khratīg*) complete devotion of the daughter.

(18) And this, too, that submission to the physical destiny,² that through the command of the creator, is taught by him who teaches the righteous and the wicked that thing (whereby) occurs comfort to them, to the righteous as to (his) body, (and) to the wicked as to (his) soul; and for this reason, because he (thereby) becomes a friend of the creatures, (and) a friend of the creatures is also a friend of their creator³, (and) a friend of the creator possesses personal or physical wealth through the commandment of the creator, (and) others are taught through him. (19) And this, too, that the joy from him who is powerful is but (*barād*) taught to him who is righteous, so that he would be guiding (him) for goodness towards the rulers (namely, the good spirits), who is an assistance of him who is righteous as far as possible,⁴ that is, he shall do it with the exercise of (his) power (*tūbāngarīhā*)⁵; and for this reason, because when he has provided (*kard*) assistance as much as possible for him, he is praised on account of that benefit (*nēvagīh*)⁶ which is pre-eminent through the exercise of his

¹ Yasna XLIII, 6 e. *Mūn hanā i lak khratā, padash lā pavan mindavam barā frīpihāit.* ² Reading *tanū vakhtān* for *tanū-bakhtān dáshtān*, lit., “to submit to the physical destiny.” Pers. *bakht*, “fate,” “fortune,” “destiny.” West, “maintaining the destinies of the body,” referring to the influence of the starry sphere on one’s person. ³ Better *dādār-ash*. ⁴ *Pavan tūbān*. West, “through capability.” ⁵ Yasna XLIII, 8, c. *Aēdūn avō yasharūb min ölā i aēj-đōmand hāit : aēgh-ash rāmīnam [aēgh-ash pavan nēvagīh frāj avō khūddāyīh debrūnam].* ⁶ That is, the benefit of the renovation. Ibid, 8, d. *Amat zak yehevūnēd nēvagīh [aēgh tanū i pasīn yehevūnēd] pavan kāmag khūddyīh yehabūnī-hāit [aēgh pādakhshāi-īh pavan āvāyast ghal yahabūnī-hāit]*.

power. (20) And this, too, that the benefit (*nēvagīh*) of sovereignty for that which happens (at the renovation), is taught only (*barā*) by him who always teaches about¹ universal commanding therein ; that is, he teaches to others that thing which always happens for them regarding universal commanding; and this, too, that it is connected by them with the renovation (of the universe) through the power which is in the tree of germs.²

(21) And this, too, that he is liberal towards the fire, who shall work for the fire; that is, who shall take care (*pâhrīj*) of the fire ; and he is so highly (*madam*) taught through the obeisance by him whose liberality (it is); that is, through the obeisance he becomes liberal,³ whose manifestation is through Vohûman, where subsists (*yehevûnêd*) wealth which he preserves through virtue. (22) And this, too, that this meditation on righteousness⁴ is taught only by him, who (*aêgh*) meditates (so), and who is suppliant for righteousness anew⁵ (and) afresh⁵. (23) And this, too, that the Religion has been interrogated (*pûrsîd*)⁶ by him who is humble (*aîr*) towards (his) superiors (*avarîgân*), and towards (his) inferiors at the same time.⁷

(24) And this, too, that the condition here (in this world)⁸ as regards the Mazda-worshipping Religion is taught by him by

¹ Here *vad* is used for *öl*. ² It is stated in the Bûndahishn, IX, that the archangel Ameretâta produced a certain germ of plants from which grew up “the tree of all seeds or germs in Aîrân-vêj in the Vouru-kasha ocean, near which grew also the tree Gaôkerena, which will destroy diseases and decrepitude, and produce full perfection or immortality in the universe at the renovation or future existence.” See Bd. XVIII, 9.

³ Yasna XLIII, 9, d, which Pt 4 in my library gives as follows: *Aêdûn avô hanâ i lak âtâsh râd havâôm pavan nîyâyishn*. In the Dînkard *var'zishn* for *nîyâyishn*. ⁴ Ibid, 9, e. *Yasharâyîh, chand li khvâstâr havâôm, mînam*, “on righteousness I meditate as long as I am a suppliant.” ⁵⁻⁶ *Navag navag*. ⁶ Ibid, 10, c. *Pûrsâi-ich min lenâ mûn lak pavan zak pûrsishn (daêna)*.

⁷ Reading *ham-châk*, Turkish-Pers. *châk*, “time,” Perhaps *hamjâe*, “at the same place or time.” West, *ham-jâk*, “similarly.”

⁸ *Latamâih*, “the state or position in this world.”

whom the Religion is propagated,¹ (and so) by whom purification unto mankind; and for this reason, because the absence of propagation of the Religion is owing to the absence of purification among mankind on account of the fiend; and when humanity is purified from the fiend, the Religion is propagated. (25) And this, too, that by him only pleasure is taught to him who is a friend—that is, he gives it—who is a pleasure to him who is a friend; and hence (*ajash*) the decision (*dādistān*) likewise is this, that by him who causes pleasure unto friends, his having caused pleasure is taught also unto them (i.e., to friends). (26) And this, too, that, by him whom Ahuramazda teaches pleasure, it is taught (that) pleasure² comes from Ahuramazda; and for this reason, because he is exalted (*bûrjîhaît*) also in worldly condition (*stihîhâ*) through that best (*avartûm*) joy, whereby mankind are (likewise) taught.

(27) And this, too, that the (spiritual) development of a characteristic in (one's) intelligence is taught to him who is a man contented in mind (*tûsh-t-mînishn*),³ by him whose own movement (*rûbîshn*) is towards his own sacred beings⁴; and for this reason, because he fully (*bûndag*) considers his own power, and also that of (his) contemporaries (*ham-budîgân*), (and) likewise the triumphant valour (*chîrîh*) of the age,⁵ (and) gives decision thereon; and others are taught about (it) by him. (28) And this, too, that the spirit of Ahuramazda⁶ is taught only by him who loves him who is Ahuramazda, and the exposition (revealed by him); and for this reason, because he is mutually loved (*ham-jûshîd*) when in company with Ahuramazda, so that⁷ (29) And this, too, that the reward

¹ Yasna XLIII., 11, d. *Aégh tân hanâ gûft, aégh daéna rûbâg kardan dûsh-khvár*, “this was said by you that it was difficult to make the Religion progressive.” ² Ibid, 14, b. *Avô li, Aúharmazda! aê lak râmînîdârîh kabed [am yehabûndâi]*, “do Thou grant me, O Ahuramazda! this Thy pleasure abundantly.” ³ Av. *tush*, “to be at rest,” “to be contented,” “to be satisfied.” West, “vigorous minded.” ⁴ That is, the sacred beings to whom he is devoted.

⁵ Comp. Pers. *chîr. chîragî*, “victory,” “triumph.” West, “chivalry.”

⁶ Ibid, 16, a. *Aéðân zak i Aúharmazda mânîg, mûn Zaratûshtra havâ-ôm jûsham, aégh Vohûman pavan haitigîh bard jûsham, Aúharmazda! mânash mad yegavîmûnéd chîgâmchâî afzûnîgîh dânâgîh*. ⁷ Here some portion of the text seems to have been omitted by the copyist by mistake.

is taught at the appearance (*paēdāgīh*) of the sun¹ by him whose friendship is for the Spītāmān, which also increases in the day; that is, it is necessary to perform religious duties and good works in the day-time, but they should not be put aside (*lā spūjēd*) for the second day; and for this reason, because friendship for the Religion is through good regard (for it), and putting off duties to be performed in the day, entirely (*barā*) for the second day, is liable to much punishment (*pūhal*) at the bridge, the sun being the most kindly-regarding (*hū-chashmtūm*) and swiftest of the visibles.

(30) Excellence is perfect righteousness.

CHAPTER LVIII. BAGA NASK.

(1) As to thirteenth fargard, *Tad-thwā-peresā*,² know that the obeisance³ to the archangels is performed by him who is proficient³ (*farzānag*) in the religious recitation for the archangels; (and) proficient is he who when knowing the recitation (and) maintaining the recitation of the Religion with propriety, is then minutely⁴ searching,⁴ and (is) a unique (*aēvag*) (instance) in the affairs (*sāmān*) relating to the archangels, (and) in making the obeisance unto the sacred beings. (2) Because, on this subject, one speaks of seven kinds: learned or proficient, or learned in evil, who are united in their (*aōbash*) statements (*milayā*) with those of the people of the world; the uniquely learned man, categorically (*mādīgānīhā*) also the physician, explains (*nigizēd*) what is not spoken of (and) does not occur, of good or ill nature⁵; and the uniquely proficient (man), categorically also the physician, explains what is spoken of as good nature; the uniquely learned in evil, and also the physician, explains what is spoken of as ill nature; and the uniquely unlearned (man) explains anything whatever that is unlearning (*adānīh*).⁶ (3) And the learned in the recitation for the sacred beings, who

¹ Ibid, 16, d. *Pavan-ash hvarshēd paēdāgīh mīzd yehabānī-hāit, mūn khādāyīh zak ash hāit pavan bāndag mīnishnīh.*

² Yasna XLIV., 1. (Av.) *Nemanghō ā yathā nemō khshmāvatō*. (Pahl.) *Nīyāyishn zak mūn aēdūn nīyāyishn ī lekūm daēna*; *Aūharmazda, dūstam yehabūnēd hāvisht lekūm hāvand khārsandīh*. ³ *Farzānag*, “learned,” “a sage.” ⁴ Reading *āmār*, comp. Pers. *āmār*, “minute search”, reading Pers. *āmmārah*, “an authority” (Steingass), hence “who is an authority.” ⁵ Pazend *khu* for Pahl. *hū*, “good.” ⁶ West, *anāg*, “mischievous.”

though (*amat*)—on account of the necessity of speaking evil about a learned (man)—is so, that he entertained a dishonest purpose (and still) stood in the obeisance for the sacred beings, (and) is said to be un-wreathed (*lā-tâjîdîg*).¹ (4) And the evilly learned in the recitation for the sacred beings, happens to be he who entertains an immoral (*avâgûnîh*) purpose, and turns out also an apostate (though) knowing (the Religion). (5) And the unlearned in what (pertains to) the sacred beings are of two kinds, either good and void (*tôhîg*) of learning, and the evil who is void of knowledge; the good (and) void of learning worships the sacred beings unobservantly with the proper rites; and the evil who is void of knowledge, thinks to worship the sacred beings unobservantly with improper (*a-frârûn*) rites, and has no means of staunch (*aûstânîg*) reliance (*astishn*) upon the Religion of the sacred beings, (and) on their obeisance. (6) And the well-learned in what (pertains) to the sacred beings, in the three formulæ (*vâchag*) which are connected together, (and) which are good and learned, expounds faithfully as to what (pertains) to the sacred beings, (and) the object (*sâmân*) of the obeisance for the sacred beings.

(7) And this, too, that by him who teaches to mankind that thing which becomes their hope of eternity, mankind are taught to attain (*madan*) to the Religion of the sacred beings; and for this reason, because for them the good-minded (*vohûmanîg*) attainment (*rasishn*) to the Religion of the sacred beings (*yehân*), ought to be required for them with wisdom,² (and) its obligatory (attainment) with wisdom for them is a goodness in the steadfast people (*aûstîgân*), and becomes a (means of) meditation³ for them; and the meditation on the goodness of the steadfast people is through the hope of eternity which is provided for that goodness, on account of which the hope of eternity, is the original reason (*chim*), too, of the acceptance of the Religion.

¹ Reading, instead of *lā tâkhtîg*, *lā tâjîdîg*, Pers. *tâj*, “a wreath”, “a crown”, West *tâkhtîg*, “unransomed”, Pers. *tâkhtan*, “to assault” “to attack”, but that meaning is inconsistent; may be *tâkht* for *takht*, “a throne”, hence “dethroned”.

² Yasna XLIV, 1, d, e. West, “is to be required wisely for them.”

³ Av. *man*, “to think.” Comp. Pers. *manî*, “thought,” “presumption.”

(8) And this, too, that by him is taught what is pre-eminent (*fratîm*) excellence among the worldly existences, who has made his own the best (divine)¹ sayings; and for this reason, because heavenliness¹ (*vahishtîgîh*) is the acme (*roéshâ*) of every excellence. (9) And this, too, that he becomes a cherisher of meritorious works who performs meritorious works publicly (*âshkâragîhâ*); and for this reason, because others are taught (to be meritorious) thereby, and meritorious works increase in the world. (10) And this, too, that by him who possesses the fruit of his kinship (*khvêshîh*) with Ahuramazda, the development of the world in virtue² is taught; and for this reason, because on account of (*pavan*) that divine fruit he becomes the preserver (*bûkhtâr*) and performer of (acts of) liberality, and (thereby) they enlarge the source (*bûn*) of the divine power of liberality and pluck (*pâkhagnênd*)³ the fruit of it, and the world is rendered happy thereby, (and) mankind are taught (about it) highly⁴. (11) And this, too, that, through perfect thoughtfulness right words (and) actions⁵ are taught by him whose ceremonial is through perfect thoughtfulness; and for this reason, because both (right) words (and) actions are (required) in the ceremonial.

(12) And this, too, that the wise creative power (*dahash*) of Ahuramazda is taught to him, who on the behalf of Ahuramazda carries out in action the exposition regarding the renovation⁶ (of the world); and for this reason, because the wisdom of Ahuramazda is the source of advantage at the end of it, and a medium through the strength of the goodness and knowledge of him himself (*zyash benafshâ*), and because it is (so) destined (*bakht*) as regards the creations; and whoever possesses that strength for helping forward the renovation, is exalted through that wisdom, and (people) are taught thereby. (13) And

¹ Reading *vahisht*, “heaven”, “best”; West, *va ayâd* “remembrance.” Yasná XLIV, 2, b. ² Ibid., 2 d. ³ Comp. Pers. *pâ-khâk-kardan*, “to trudge”, “to press”, “to pluck”.

⁴ That is, mankind receive high (or divine) learning (*madam âmûkhtnêd*).

⁵ Ibid., 6, c. *Mûnash yasharâyîh pavan kûnishn, ash zak i stawar bûndag mînishn yehervânêd*.

⁶ Ibid., 8, b. *Zak i dahishn am bard yemallûnâi mân lak, Aûharmazda, zak nigizishnîh, aégh tanû i pasîn pavan zak râs shâyat kardan*.

this, too, that the reward¹ of Zarathûshtra is appropriated by him who thoroughly (*barâ*) selects (*vichînêd*) acts of merit and justice²; and for this reason, because through that selection (*vichîngarih*) (he becomes) one with (*ham*) Zarathûshtra.

(14) And this, too, that the recitation (*manîtuntan*) of the Religion by mankind is caused by him, who helps onward (*vakhshînêd*) the propagation of the Religion ; and for this reason, because owing to the joy of those who practise it honestly, virtue increases. (15) And this, too, that the Religion of Ahuramazda is propagated by him who shall perform the ceremonial of Ahuramazda ; and for this reason, because through that act of his he attains to the (staunch) belief³ of the supporter⁴ of the faith⁴ (in the Religion). (16) And this, too, that he who is an excellently (*pâhlûm*) righteous man of just judgment, is protected from the annoying (*bêshîdâr*) spirit by him who is very much (*vêsh*)⁵ in company with Vohûman ; that is, who beholds and possesses resources through virtue ; and for this reason, because the annoyance which is partaken by him owing to (his) just judgment among the powerful ones (*chîhariûgân*) of mankind, is doubled (*dôgânî-hât*) by their⁶ pleasure owing to his being much in company with Vohûman, the annoying spirits being disabled in their annoyance by that good (or patient) bearing of annoyance (by him).

(17) And this, too, that the efforts (*kardârîh*) for the archangels are taught by him who is entirely (*barâ*) capable (*padûg*) to do what is for the archangels ; and for this reason,

¹ That is, the reward appropriated by Zarathushtra. ² Yasna XLIV, 17, c. *Zak i kardârîh i lekûm, aégh kâr va dînâ i lekûm amat bûndag vabidûnând, aégh daéna rûbâgîh bûndag aémat yehevûnêd.*

² *Dâdistân*, “justice”, “decision”; West, “opinion”.

³ Reading, *vâvarigânîh*, Av. *var*, “to believe”, Pers. *bâvar*; West, *vâfrîgânîh*, “blessing.”

⁴ Reading, *vîrûyînidâr*, also read *garûyînidâr*, from *gar*, “to sing in praise,” meaning “singer or supporter of the Religion by praising it.” West, “provider of the rite”, reading *nîrangînidâr*, *nîrang*, “rite,” or “ceremonial.”

⁵ Reading, *ângûn vêsh*, “so much (with Vohûman).” West, *ângûnagîh*, “resemblance”.

⁶ That is, of the annoying spirits.

because he becomes the hope of a glorious¹ end, and the hope of a virtuous end, also a demonstrator of the renovation (of the world). (18) And this, too, that the words of him who is Zarathûshtra are taught by him, in order that people shall become desirers for the benefitors (*saōshyants*)²⁻³; and for this reason, because owing to the propensity towards the benefitors, which is through the Religion, (and) others are caused to be eager for the Religion, and made to rise (*vasibârînênd*) in (their) inclination for them. (19) And this, too, that by him who gives anything to a righteous man, this, too, is done by him that he gives also to another person who is wicked (*sarîtar*); and for this reason, because a decline (*shîp*)⁴ of liberality is thereby produced (*vaérâst*) in his case (*aúbash*).

(20) Perfect righteousness is excellence.⁵

CHAPTER LIX., BAGA NASK.

(1) As to the fourteenth fargard, *Ad-fravakhshyâ*,⁶ know that whatever is the (religious) doctrine (*âmûjishn*) ought to be listened to here (*letamâ*) as much as possible, (and) that one to whom it should not be taught shall listen to it once (*aéva-bár*) (in life), (and) shall follow Zarathûshtra.⁶

(2) And this, too, that by him who exists for the purpose of procreation (*zerkhûnînîdârîhâ*) among the doers of (good) actions, the best work of a pre-eminent (*fratûm*) nature (namely) self-devotion⁷, is praised; because by the causing of the procreation among the doers of (good) actions,

¹ Reading, *gadvar*, “glorious”; West, *vêdvar*, “consoling.”

² That people shall always wish for the coming of Saôshâns, and of those who like to achieve the renovation of the universe.

³ West here differs: “The words that people shall become suppliant, are taught by him who is for the benefitors”.

⁴ Comp. Pers. *shîb*, “foundation”, “base”, “descent”, “decline” (Steingass).

⁵ It may be read *âvâdîh* or *âzâdîh*, “prosperity”, “freedom” or “excellence”.

⁶ Yasna XLV, 1, a. *Aéðân frâj gûbishn daêna*, *va kevan nyôgshishn yehabûnishn*, *va kevan veshemmuñishn*, *aégh gûsh baén dârishn*, *va narm barâ kûnishn*, *va ghal gûbishn*.

⁷ Yas. XLV, 4,a. *Aéðân frâj yemellûnam baén ahvân zak i ôlâ i Aûharmazda nafshâ pâhlûm*, [khvélûg-das kardan]; *min yasharâyîh avâgîh Aûharmazda ágás*, *mûn denâ yehabûnd* [khvetûg-das kardan]; *afash pavan abîdarîh i Vohûman*.

happens (*yehēvînêd*) the fatherhood of mankind; the proper (*khûp*) fatherhood of mankind is through the proper activity of the progeny; the properly acting progeny is through the nature (*haêmîh*) of the first creatures, the progeny (being) in self-activity (*nafshâ varzidârîh*); and the progeny through self-activity becomes self-devoting; and when that one who is procreator of doers of good actions praises (*stâyêd*) the fatherhood of mankind, self-devotion also is praised thereby.

(3) This, too, that by him creatures abide in virtue owing to his virtuous cherishing of the creatures, (and) the practice of self-devotion is taught, (and that) virtue is his virtue; also for this reason, because, on account of keeping the creatures in virtue, he diffuses (*andâzêd*) in the virtuous the nature (*haêmîh*) pertaining to the immortal ones, (and) those who are born of them are strongly gifted (*dahîd pavan chîhar*) with the self-devotion of the immortals.

(4) And this, too, that Spentâ Ârmaiti is (spiritually) in daughterhood to Ahuramazda is taught by him whose wisdom is through perfect mindfulness (Spentâ Ârmaiti)²;

varzid [aégh-ash frârûn parvardârîh i dâmân râî khvétûg-das kardan]. “Thus I proclaim that which is Ahura Mazda’s best thing in the world [self-devotion] with the help of Asha, Ahura Mazda, the wise, instituted to perform self-devotion. He also practised it in the fatherhood of Vohûman” In all the passages in the Gâthâs, wherein the glossators have interpolated the expression *khvétûg-das*, there is no trace of that idea in the pure Avesta text. However, the fourth line in the strophe : “*at hôî dagedâ hû-shkyâôthnâ Ârmaitish*”, represents Ârmaiti to be the daughter of Ahuramazda, “through good deeds of devotion”. Therefore, the interpolations of the expression *khvétûg-das* in the Pahlavi version are only imaginary, and the meaning attached to the expression is quite ungrounded. It is “pious munificence” (or Ârmaiti) that emanates from Ahura Mazda in the creation of the universe, and hence allegorically she is called His daughter. So Âtar, fire, is allegorically called His son. These are spiritual offsprings, and not embodied existences. They are inadvertently associated with human existences. The meaning of *khvétûg-dasîh*, “consanguineous marriage”, suggested by some European translators, has no clear basis even in Pahlavi books, if not in the Avesta, as some European scholars (including Dr. West) themselves admit.

¹ Comp. Pers. *andâkhtan*, “to diffuse”, “to disperse”. West, “allows.”

² Here the proper name, *Spentâ Ârmaiti* is translated into Pahlavi by the expression “*bûndag-mînishnîh*”, as it is often the case in the Dinkard.

and for this reason, because the wisdom (and) perfect mindfulness are within the limits (*kanârag*) of Ahuramazda and Spentâ Ârmaiti; and the wisdom is of Ahuramazda, (and) the perfect devotion is of Spentâ Ârmaiti, and (that) perfect devotion (is) the offspring (*zâg*) of (that) wisdom, just as Spentâ Ârmaiti (is the offspring) of Ahuramazda ; and, owing to this, it is quite (*barâ*) reasonable to say, that by him, whose perfect devotion is associated with the (divine) wisdom, it is taught that Spentâ Ârmaiti is in daughterhood unto Ahuramazda. (5) And this, too, that this activity (*kûnishn*) of that (spiritual) daughterhood is thus taught by him whose righteousness is through Spentâ Ârmaiti¹, and whose worship (of the Divinity) is also through Spentâ Ârmaiti,¹ so that they shall perform worship and other pious deeds through Spentâ Ârmaiti¹.

(6) And this, too, that mankind are led² by actions (and) words, to perform² religious good deeds by him who shall cause happiness (*nêvagîh*) for men; and for this reason, because those deeds are religious good deeds, and, when they are committed to memory³ by him, they are also taught by him. (7) And this, too, that what is reverence for Vohûman is taught by him who shall announce publicly (*âshkârag*) what is (seen) mixed or impure (*gômêzag*) by the eye, so that what is unknown (becomes) known⁴; and for this reason, because by the display thereby of the work of Vohûman it is also taught how to revere Vohûman. (8) And this, too, that a ceremonial is taught with perfect piety only (by him) who teaches words and actions with perfect piety.

(9) Perfect righteousness is (spiritual) freedom.

¹ Here the proper name is translated by the expression “*bûndag-mânishnîh*”, as it is often the case in the Dînkard.

² *Hâkht*, Av. rt. *hach*, “to lead”, “to guide”; Av. *yâschâ hakhshâi*, “whom I shall lead”, and *hakhshaesha*.

³ Comp. Pers. *bar kardan* to Pahl. *madam kardan*, meaning “to learn by heart”, “to commit to memory”. ⁴ Lit “what is darkness (becomes) light.”

CHAPTER LX., BAGA NASK.

(1) The fifteenth fargard, *Kdm-nemoi-zám*¹ is about the reply of Ahuramazda unto Zarathushtra, as to that which was asked by him, thus : “ To which land shall I piously turn¹ ? ”? Know that: “ To that place do go where the man, in whose person righteousness coupled with complete mindfulness, is entertained ”; this, too, that “ Happy is he from whom there is no complaint.”

(2) And this, too, that mankind are caused to be diligent in meritorious acts by him who gives currency to acts of merit ; and for this reason, because mankind become progressive in a manifest duty, who are absorbed (*âyijênd*²) mostly (*avîtar*) in acts of merit. (3) And this, too, that the doctrine of the Religion, and that which is to be manifested therefrom, are taught (*châshid*) by him who is (engaged) in working for the righteous ; that is, who would work for the welfare of the people of the good Religion ; and for this reason, because many a people, on account of (their) desire for doing good, come to the Religion, and learn it, and practise it. (4) And this, too, that in a barren (*pâdirân*) province it is taught by him also to cause production (*dahishnîh*), who appoints (*gûmarêd*) a virtuous (*nêvag*) leader over the province ; and for this reason, because a virtuous leader of a province becomes (*yehevûnêd*) a teacher of sciences³ and works of merit to the people of the province.

(5) And this, too, that the proper care of the fire is taught by him whose words (*milayâd*) are (inspired) through Vohûman, and who shall also appoint a time for the ordeal of that which is doubtful (*var-âômand*) ; and for this reason, because he whose words are uttered through Vohûman, (and) who shall appoint a time for the ordeal of that which is doubtful, teaches how to take care of the operative (*kûnishnîg*) fire, owing to which

¹ *Hû-nâmam*, or *avo-nâmam*, Av. *nemôî*, Av. rt. *nam*, “ to go ”, “ to turn to ”. Yasna XLVI, 1. *Kâm nemôî zám kuthrâ nemô ayenî*, “ To what land to turn, whither shall I go, making obeisance ”:

² Av. *yâj*, “ to join ”, “ to associate ”.

³ *Hûnar*, Pers. *hunar*, “ science ”, “ art ”, “ industry ”, “ profession ” (Steingass).

(*min zak*)¹ from the action of the flaming (*madam*) fire it (*i.e.*, the decree) is then announced about the acquitted or the convicted; (*so*) mankind shall provide more particularly for the brilliancy (*varchāvandīh*)² of the fire, and the wicked more (*so*) for assistance and protection from it.

(6) And this, too, that who so shall act liberally towards him who entirely devotes himself in discipleship³ unto priests, is thereby taught also through the preaching (*gúftan-ich*) of the head-priest; and for this reason, because by devoting one's person in discipleship unto priests, there happens (*yehevûnêd*) the preaching of the Religion practised (*vabîdûnt*) also by the headpriest; (*and*) by him who shall practise liberality towards that person, that action which is also a preaching through the practice of the Religion, is developed and taught. (7) And this, too, that by him men and women are taught to devote themselves in discipleship unto Zarathushtra, who keeps his own males and females in the dastûrship (or priestly authority) of Zarathushtra. (8) And this, too, that goodness is taught by him to those who are good; that is, they bestow it as though they bestow it for the worthiness of that righteous one by means of that (spiritual) wealth; the righteous one, who is worthy of the good Religion, is he who continues in the practice of that worthiness which is sought through that wealth; and the wealth which is desired, is the wealth that is of little trouble (*and*) much benefit through the goodness and honesty of thought of the giver (*dâdâr*) to him who is calculated (*hamâr*) as the approver of virtuous worthiness. (9) And this, too, that through their (*ash*) Chinvad passage it is taught that they shall step

¹ Yasna XLVI, 7., a-c. *Mûn-at avô li, Aúharmazda, va manîgân pânag yehabûnd, amat li zak i dravand . . . kîn dârêd am pânagîh mûn vabîdûnayêñ, zakâi min lak âtâsh va Vohûman; má lekûm râi khavîtûnam aégh-am pânagîh vabîdûnayêñ.* ² Comp. Av. *varechanghvant*, “brilliant”, Av. root *varech*, “to shine”.

³ Yasna XLVI, 9, a, b, c, d. *Kadâr zak mûn avô li râdîh châshêd fratûm, aégh-am fratûm hâvishtîh mûn vabîdûnayêñ . . . pavan kûnishn afzûnîg khûdâi yasharûb, chîgûn avô lak Ashavahishta tanû pavan hâvishtîh yehabûnt avô li mûn yehabûnêd.*

forth¹ (on it), who go on the Chinvad freely (*ashkârag*); when they have walked publicly (*âshkâragîhâ*) on the path of truth, they are taught to pass on the Chinvad passage.

(10) And this, too, that they whose devotion (*yazishn*) is towards Spentâ Ârmaiti², are taught that the world produces abundance (*frâdîh*) through Spentâ Ârmaiti ; and for this reason, because they are taught through that propensity (*haêm*) of theirs for the sacred beings, (that) the development of the world is shewn (*nimûd*) through them (*i.e.*, the sacred beings); (and) they are taught that here below Haurvatât and Ameretât, that is, those sacred beings produce (it) for the benefitors. (11) And this, too, that so he who is wicked, that one (*dravand*) also who is authorised, becomes unauthorised, at that time when every one understands that righteousness is then uppermost (*lâlâ*). (12) And this, too, that when he who is authorised is Vishtâspa, likewise he who is authorised is the righteous Zarathushtra³; so he who is the wicked Arjâspa is unauthorised.

(13) And this, too, that the creation of the good is taught unto Ahuramazda, so that he creates. (14) And this, too, that the archangels are taught by his (Ahuramazda's) will⁴, whose contentment⁴ is through that of the archangels, that is, he observes the end in the affairs of the archangels. (15) And this, too, that wisdom is taught to him by him who is Zarathushtra⁵, so that it becomes his whose thoughts are for Zarathushtra, (and) for the Religion of Zarathushtra.

(16) Perfect is the excellence of righteousness.

¹ Yasna XLVI, 10, e. *Frâj ûlâ-shân (harvispa) pavan Chish-vîdarg fravâmênd, aêgh ûlâ-shân Zaratûhshtra hâvishtân havând hamâî garôdémânîg havând.*

² Ibid., 12, c. Av. *Ârmatôish gaethâo frâdô ihwakhshanghâ*, and (Pahl.) *Pavan Spentâ Ârmaiti gehân frahî yehabûnt pavan tûkhshâgîh*. In the above passage the Pahlavi rendering *bûndag-mînishnîh* of the proper name, Spentâ Ârmaiti, is inadvertently given by the commentators. The name of the angel should not have been translated, as the rendering renders the text ambiguous.

³ Ibid., 14, a. *Zaratûhshtra mûn lak yasharûb dûst yehevûnêd*.

⁴ Ibid., 19, e. *Zak-ich li khûrsandîh amat hanâ i lak, Aûharmazda ? âgâs havâ-am, daêna i lak*.

⁵ Ibid., 19, b. *Avô Zaratûhshtra nimûd yegavîmûnêd, mûnash kâmag frâjtûm*.

CHAPTER LXI, BAGA NASK.

(1) As to the sixteenth fargard, *Spentâ-mainyû*¹, know that the Religion is cherished (*máhmân*) in him who is himself learned, or is a hearer of the learned. (2) And this, too, that the deeds of *Spentâ-mainyû*² are practised and taught by him who is himself a *spentâ mainyû*³. (3) And this, too, that whoever shall perform well-known (*âshkârag*) meritorious acts, becomes a nourisher (*parvardâr*) of meritorious acts.

(4) And this, too, that the spirit of fatherhood is entertained in him who nourishes the creatures with virtuousness⁴ (*frârûnîh*). (5) And this, too, that to give⁵ pasture to cattle is taught by him who shall take care of cattle, because the giving of pasture to them with care is advantageous.

(6) And this, too, that he who from what is his lot (or acquired by him) gives benefit thereof to him who is good⁶, (is) good to all, (and) gives all benefit to him who is good; by him all benefit is given to all the good ones, (and) to all the good ones in the way of unity (*hamîh*) in race, species, and nature; and every benefit is given in the way of a perfect gift which is possible for him.

(7) And this, too, that whoever shall justly set forth a decree and judgment, according to the manifestations, too, (through the fire) regarding the acquitted (or) the convicted⁷, becomes praiseworthy; and for this reason, because the source of that judgment is the ritual of the ordeal. (8) And this, too, that by him who gives to him who is a sage that which

¹ Yasna XLVII. ² Or, “the bountiful spirit.” ³ Yasna XLVII, 2, c.

Va pavan bûndag-mînishnîh, pavan kolâ do yedâ kûnishn varzêd, zak i gabrâ i gâsdnîg, aégh mindavam bûndag-mînishn vabidûnayén. ⁴ Ibid., 2, d. *Zak i frazânag, aégh frajâm i mindavam pavan frârûnîh khavîtûnêd, zak i abû i yasharâyîh pavan dânâgîh; aégh parvardârîh i dâmân pavan frârûnîh vabidûnayén.* ⁵ Ibid., 3, c. *Ibid.*, 5, b.

⁷ Ibid., 6, b. *Âtâsh vichârishn barâ yehabûnêd avô patkârdârân, aégh bûkht va aîrikht paëdâg vabidûnayén,* “Fire will give the decision to the contenders, that is, they will render the acquitted and the convicted evident.”

is needful for him, a strong (*stawra*) foundation for the philosophy (*frazânagîh*) of the ritual is laid, (and) the wisdom (of an ordeal) is (thereby) developed in the world.

(9) Perfect excellence is righteousness.

CHAPTER LXII., BAGA NASK.

(1) As to the seventeenth fargard, *Yezî*¹, know (*havât*) that whoever maintains faith (*vâvarigânîh*)² in the Religion, and shall uphold (*debrûnayêñ*) its commands, has thereby made others, too, learned in it; and for this reason, because by this (means) he is pre-eminently (*avîrtar*) able to attract (*hâkhtan*) others to the Religion; (and, as to) the source and means of attraction, the (source of) attraction is this that he himself maintains (his) belief in the Religion, and the means of attraction is this that he is an upholder of the commandments of the Religion.

(2) And this, too, that unto him who shall go through the ritual of an ordeal which is accomplished (*pasâkht*), the Chinvad path is made known; and for this reason, because those also who have accomplished it—what is spiritual work—become witnesses, one about the other, as to its reality (*haftîh*). (3) And this, too, that by him who shall perform that thing whereby a change (*vardishn*) occurs from evil to good³, is made known (*âgâsinid*) also that change which is the renovation (of the world), on account of its being the evidence (*gôkâyîh*) also of a partial (*bâharîg*) change as regards the eternal (*hamâyîg*) change.

(4) And this, too, that by him who shall cause the welfare of the farmers in the world, then the development (of tillage)

¹ Yasna XLVIII, which begins with the Avesta :—“ *Yezî adâish ashâ*.”

² Av. rt. *var* “to believe”, Pers. *bâvar*. ³ Yasna XLVIII, 4, a. *Mûn yehabûnêd mînishn*, *Aúharmazda*, *avô shapîrîh*, *amat-ich avô sarîtarîh*.

is caused ; and for this reason, because the tillage¹ of the world (thereby) is more diligently (*tûkhshâgtar*) performed. (5) And this, too, that by him who shall render happy the poor, the development² of the world is caused for them ; and for this reason, because through that reason they (*i.e.*, the poor) flourish (*vakhshênd*) more (*vêsh*).

(6) And this, too, that the creatures of Ahuramazda³ are rendered (apt) by him whose rule⁴ (is) for⁵ Ahuramazda ; and for this reason, because he is the undertaker (*giriftâr*) and admirer (*paristâr*) of acts of merit. (7) And this, too, that the devastation (of the wicked) through Vohûman⁶ is taught by him whose rule (is) for Ahuramazda ; and for this reason, because he smites the sinners through the devastation of wicked people.

(8) And this, too, that virtuous people are increased in a province⁷ by him who appoints a virtuous chieftain of the province. (9) And this, too, that proper instruction is upheld (and) demonstrated by him who loves (*jûshêd*) Vohûman⁸. (10) And this, too, that straightforward deeds⁹ are propagated by him who teaches sagacious sayings and straightforward deeds to those who are good ; and for this reason, because the approval and propagation of what is virtuous by the sages is most excellent (*avîrtar*).

(11) Best is the excellence of righteousness.

¹ Yasna XLVIII, 5, d. *Zak i gaôspend varzidâr vâstryôsh, zak i lenâ râi khûrishn fshûvînishn.*

² Ibid., 6, c. *Aêdûn pavan zak i ölâ tarsgâsîh, Aûharmazda, aûrvare vakhshînâd, aégh-ash barâ afzâyînêd.* ³ Ibid., 7, d. *Aêdûn zak dâm lak dâm, Aûharmazda.*

⁴ Ibid., 8, a. *Kadâr lak, Aûharmazda, zak i shapîr khvahishn i khûdâyîh, aégh khûdâyîh i shapîr i lak, ash afzâyishn mîn mâ ?*

⁵ That is, on the behalf of or on the side of Ahuramazda.

⁶ Ibid., 9, c. *Amat pavan frârûnîh zîvém, am göndag i sarîtarân tûbân yehevûnêd vishûftan.* ⁷ Ibid., 12, a. *Aêdûn ölâ-shân havând sûd-âõmand, i pavan matâ frashagard kardâr.* ⁸ Yasna XLVIII, 12. b.

⁹ Ibid., 12, c. *Pavan kûnishn râst . . . âmûkhtênd daêna i lak.*

CHAPTER LXIII., BAGA NASK.

(1) As to the eighteenth fargard, *Ad-mâ-yavâ*,¹ know that through his perfect devotion² (to God), (there is) the teaching unto mankind for proper living³ thereby, and they become well-recognising it through him,⁴ whose actions are most daughterly (*bertâtarîhâ*)^{4a}; that is, they are as reverent unto Ahuramazda as a daughter (is) unto a father; and for this reason, because his display of perfect devotion which is instinctive (*âsnîg*)⁵ is through action, (and) that action when heard⁶ of, enlightened (*fîrôgî-hât*) the thought of mankind, whereby man became properly understanding it⁷. (2) And this, too, that proper understanding of things arises through complete devotion; also that (*ghal*) of a daughter towards a father through that complete devotion which is instinctive, whereby is promoted⁸ that desire⁹ (of devotion) which is most powerful (*stakhmagtûm*) in females (*negadân*), (and) is reverenced (by them); and apart from that, that reverence (is) most strong, the similitude¹⁰ whereof (is) the reverence which (is) towards the creator.

(3) And this, too, that the selection (*vichîdan*) of the things relating to the sacred beings through wisdom,¹¹ is taught by him whose proficiency (*farzânagîh*) (is) in the things relating

¹ Yasna XLIX, *Ad-mâ-yavâ*.

² Taking *bûndag-mînishnîh* as the Pahl. rendering of *Spenta Armaiti*, “ample humility”, or “perfect devotion”.

³ Ibid., 5, c. *Pavan bûndag-mînishnîh kadârchâî yasharâyîh khûp shnâsagîh*.

⁴ “Through his ample devotion”, means through the ample devotion of him who is a true patriot devoted to Ahuramazda and his Faith (see Av. Yasna XLIX, 5). ^{4a} That is, those of a loving daughter.

⁵ Av. *âsna*, “innate”, “natural”, as *âsnô khratu*, “instinctive wisdom.”

⁶ Reading *srûdîk*, Av. *sru*, “to hear”; comp. Av. *gaôshô-srûtô-khratu*. West’s reading *srûtîk*, “acquired”, that is, wisdom acquired-by hearing.

⁷ Yasna XLIX, 5, c. *Pavan bûndag-mînishnîh kadârchâî yasharâyîh khûp shnâsagîh, aêgh kadârchâî kâr va dînâ shnâsagîhâ vabidûnayén*.

⁸ Reading *spenjîhât*, from Av. *spêñ* or *span*, “to encourage”, “to advance”, “to promote”.

⁹ Compare Av. *varena*, “desire”, “instinct”, “choice.” West reads *varûn*, which alters the idea altogether. See West, Vol. 37, chap. 64, p. 373.

¹⁰ Reading *angûshînîdan*, “similitude.”

¹¹ Ibid., 6, b. *Daéna i lekûm pavan khratû mînishn barâ vichînam*.

to the sacred beings ; and for this reason, because selection of the things relating to the sacred beings, is specially (*mâdîgân*) that which is benefit (*sûd*) in the end (*farjâm*), and what is beneficial in the end is observed through wisdom ; (and) apart from that (*min zak barâ*), he who is sagacious in the things relating to the sacred beings, is taught how to select the things relating to the sacred beings through his wisdom¹.

(4) And this, too, that by him the joyfulness (*aúrvâkhanîh*)² which is through righteousness, is taught to Frashôshtra, in order that he shall make him fervent (*garemôg*) in the performance of duties and acts of merit, who thoroughly teaches Frashôshtra about Haurvatât (and) Ameretât, so that he regards (him) as his high-priest. (5) And this, too, that by him who shall perform meritorious works anew and anew, (others) are taught to become ardent in performing duties and meritorious works. (6) And this, too, that Ahuramazda gives leadership³ to him who gives pleasure to Ahuramazda ; and for this reason, because anyone who is a giver of pleasure to Ahuramazda, is a true servant of Ahuramazda, (and) Ahuramazda is the leader of the true servant (*râst bandag*).

(7) And this, too, that perpetual (*hamâî*) leadership (*pad*) in all commandments⁴ is for him whose authority is virtuous in that which happens ; also owing to (*mîn*) this reason, because in establishing (*hankhetûntan*) (and) administering (*rayinîdan*) that which is the righteous (*asha-gûn*)⁵ (and) virtuous law, the command is established (*kardag*) which is another further

¹ If we read the word (*arj*) as it is in the original text of DE., the rendering can be : “ he is taught how to select things relating to the sacred beings according to their worth or value ”. However, in my above rendering I have adopted the word *khratû*, considering the previous context.

² Gâthîc *urvâzishâm*, “ helpful power ”. Yas. XLIX, 8, a. *Avô Frashôshtra aúrvâzishn i pavan yasharâyîh yehabûnâi, aêgh-ash pavan kâr va kirfag vabidûntan garemôg barâ vabidûn.*

³ Ibid. 8, b. *Va sardârîh zak min lak bavîhûnêd, Aâharmazda ! babâ hêrbadîh afash yehabûnâi.*

⁴ Ibid., 8, d. *Hamâî vad avô vispa farmân pad havâ-ânî, aêgh Frashôshtra, va hâvishtân i Frashôshtra, vad tanû i pasîn hamâî sharitâih yehabûn.*

⁵ Comp. Av. *asha-gaõna*, “ of a righteous nature.”

(*frâj*) observation of the benefit of the creatures, (and) which prepares (*nîvâred*) that which is a perpetual (and) permanent virtue among the creatures; on account of which, even after the life which is bodily and worldly, the progress in that which (was) the principle (*aînîn*) of that law is continued (*râyînîd*), (and) thereby the mastery (*padîh*) of command and sovereignty¹ are connected (*padvast*). (8) And this, too, that Vohûman's guarding the creatures² of Ahuramazda is taught by him whose rule is for Ahuramazda; for this reason, because by him whose rule is for Ahuramazda, is taught the anxiety (*padîsâi*) for guarding (creatures); for this reason, because the anxiety of that ruler for guarding the creatures (is) on account of the power of goodness, (and) the creatures being guarded by the power of goodness, have made known to innumerable people (*amargân*) the power of goodness, which is of Vohûman.

(9) Here regarding the reply unto Zarathushtra concerning the wicked, thus: "Upon arrival in the dark abode of the *drûjas*³ through an immature (*khâm*) death, they are without any rule (*a-pâdakhshâi*), so that every misery is theirs, and it is not possible for them to seek a remedy."

(10) And this, too, that the spirit of reverence⁴ comes through invocation to the assistance of him who is reverent unto the *saôshyants* (benefiters); and for this reason, because the spirits respond (*padvâchênd*)⁵ more particularly (*avîrtar*) to that invoker who nobly (*vâspûharagânîhâ*) becomes their worshipper (*yashtâr*); and for each one⁶ of the spirits there is pre-eminently (*vâspûharagânîhâ*) a ceremonial, as the spirit of liberality is more particularly worshipped through the gift⁷ of the selector,⁷ the spirit of truth through religious truth (*hû-râstîh*)

¹ Compare West's rendering, p. 374-375. ² West, *dâm-dah*, "creature forming."

³ Yasna XLIX., 11, d. *Afash baên drûj demân*, *baên dûsh-ahû âshkârag haît yegavîmûnishn*, *âshkârag shaêdân va drûjân*.

⁴ Ibid., 12, a. *Chîgûn lak, Ashavahishta! karîtûnam avô aîyayârîh, mûn Zaratûshtra havâ-am*. Here the archangel Ashavahishta is meant by "the spirit of reverence." ⁵ Av. *paiti* and *vach*, "to speak," i.e., "to reply." ⁶ *Aébag va aébag*. ⁷⁻⁷ *Vichidâr dahishnîh*, Av. *chi*, "to select"; lit. "for the gift of the selector".

(*hû-râstîh*), and the spirit of promise through the pious promises (*hû-mitrôih*), and the spirit of sovereignty through pious sovereignty; and so also the worship of the spirit of reverence consists pre-eminently in the reverence unto the *saôshyants* (benefiters). (11) And this, too, that he whose sovereignty is for Ahuramazda is a solicitor for the worship (*yashtan*)¹ of Ahuramazda; and for this reason, because what is wisely solicited from the sacred beings (who are) rulers, for rendering one's own self worthy (*arjânîgînîdân*), happens (*yehevûnêd*) as a benefit from the sacred beings (who are) rulers.

(12) About the reply of Ahuramazda unto Zarathushtra, when asked by him (Z.) about his own (*nafshâ*), his ally² (*aîrmân*), and his followers (*vârûn*), thus: "That one is thy own, that one thy ally, and that one thy follower, even when (and) where (*aégh*) (that one is) the righteous offspring, who gives currency to this thy Religion of Mazda-worship, (and) recites it loudly (*frâj*) even unto that one who understands it, who offers loudly the benedictions, what is thy good practice, so that he maintains (what is) thy practice for blessings³."

(13) Perfect is the excellence of righteousness.

CHAPTER LXIV., BAGA NASK.

(1) As to the nineteenth fargard, *Kad-môî-urvâ*⁴, know that the nature of cattle (*pâhîh*) is taught to him by a sheep; and for this reason, because the sheep is also included in the cattle. (2) And this, too, that by him who produces (*sâjêd*) pasture for the sheep, mankind are nourished⁵ through the sheep; and for this reason, because the nourishment of mankind is through

¹ It may be read *îsh*, meaning "wealth." Yasna, XLIX, 12, d. *Aédûn bavîhûnâni zak i lekûm îsh pâhlûm, aégh-am tûbân yehevûnâd bavîhûnast*, "Thus will I seek that which is the best (gift) of your wealth (*îsh*); that is, may my desire thus become possible to me." I read *îsh* word *yashtan*, from Av. *yaz*, "to adore."

² Ibid., 7, c. *Am mûn aîrmâñh, va mûn khvêshîh i dâdâr hait*.

³ Ibid., 7, d. ⁴ Yasna L.

⁵ *Srâyinîd*, Av. *thrâ*, "to nourish." Ibid., 1, b. *Mûn avô li pâh, aégh-am pâh mûn yehabûnêd, mûn avô li gabrâ srâyishn vîndînêd, avârig aîyyâr-dömandih*.

the sheep, and that of the sheep through pasture. (3) And this, too, that the condition of the sheep in this world (*latamāīh*) is taught to him who is a sheep(amorous)unto Zarathûshtra, that is, he regards Zarathûshtra as (his) religious authority (*dastôbar-î*); and for this reason, because a sheep (*pâh*) is still a sheep.

(4) And this, too, that the development of strength in straightforwardness is taught by him who produces joyfulness through the desire for long development, that is, he shall do that thing which becomes his (means of) joy for a long time (*dêrang-zimân*); and for this reason, because the development of (that) strength is best from pleasure, (that) pleasure which is long-lasting. (5) And this, too, that by him who shall perform the ceremonial of the sacred beings, the joyfulness which results owing to the sacred beings is then added to his own¹; and for this reason, because (there) happens the coming of the sacred beings to it (*i.e.*, the ceremonial).

(6) And this, too, that the wisdom² of Zarathûshtra is taught (and) demonstrated by him who devotes (his) thought to the Religion of Zarathûshtra. (7) This, too, that the tongue is trained³ for preaching by him who becomes a selector on account of wisdom. (8) And this, too, that by him the proper order⁴ of him who is Zarathûshtra is taught to him, and of those who are *saōshyants* (benefiters) of the Religion ; and for this reason, because now (*kevan*) owing to the happening of their (pions) action, disposition, and following,⁵ they prepare mankind for the Religion of Zarathûshtra. (9) And this, too, that by him who teaches the path of straightforwardness to others, they become instructed in wisdom; and for this reason, because through the light (*raōshnîh*) of that path, they see and practise it, and are thereby instructed (in wisdom).

¹ Yasna LXIV., 5, b. *Amat daéna i lekûm rûbâg vabîdûnâni, am pavan râmishn ghal vabîdûnayen.*

² Ibid., 6, b. *Va dûst i yazaddân i vêhân yasharâyîh nîyâyishn gûftâr, aêgh avô kâr va kirfag frandamam mûn Zaratûshtra havâ-am.*

³ Pahl. *frahâng*, “instruction,” “training”.

⁴ *Arâyishn*, “arrangement,” “proper order.” See Yasna L., 6, d.

⁵ Av. *hach*, “to follow.”

(10) And this, too, that the obeisance for the archangels is practised by him who is an extoller of the archangels.
 (11) And this, too, that assistance is held (*vakhdûnt*)¹ from the sacred beings by him who gives to him who is the solicitor, that which is dear (*jûshag*) to him, because his own person is rendered worthy by (that) assistance ; and when he is made worthy by it, it is then continued on (*vakhdûnt*) by him ; and that one is the solicitor who does not solicit for it through (his) mouth, but through (his) worthiness and love (*jûshag*), what is highly (*madam*) good for it.

(12) And this, too, that it is taught by him that in the day at the dawn² they shall commence³ (*dakhshag*) who are for obeisance ; that is, they shall not postpone (*spûjêd*)⁴ till another day the (performance of) duties and meritorious works which it is necessary for them to perform within the day ; and for this reason, because by causing the preservation (*bûjînîdan*) of the dawn from base⁵ inconsistency (in the performance) of duties, duties are made exalted (*madam*) by him. (13) And this, too, that perfect liberality is taught in both the worlds by him whose thought for both the worlds, is that people shall perform that thing which is possible to remain good in this world, such as the arrangement of good sovereignty, and good religiousness, and the law of honest principles, (and) other things, through which results the arrangement (*nîvârishn*) of dwelling places and the living of mankind in the world ; (and) the appropriation of any perfect liberality by that performer is an exaltation (*bûrzîh*) which is his, owing to that sublime activity.

(14) Righteousness is perfect excellence.

¹ Yasna L., 7, d. *Vakhdûntâr yehevûnâni zî-am min lekûm hâit aîyyârîh, aîgh-am zak aîyyârîh i min lekûm avô nafshâ tûbân yehevûnâd kardan.*

² Ibid., 10, c. *Pavan rôshanîh i khûrshêd baên yôm hôsh zak i arûs baên bâm-i, ashân pavan dakhshag barâ kard, zak i lekûm tarsgâî va nîyâyishn Aúharmazda, ashân pavan dakhshag barâ kard.* ³ Compare Pers. *dakhsh*, “commencement of a business,” (Steingas).

⁴ Or, “suppress”. ⁵ Reading *khîr*, Pers. *khîr*, “base,” “dark,” “vain,” “absurd.”

CHAPTER LXV. BAGA NASK.

(1) In the twentieth fargard, *Vohúkhshathrem*, Ahuramazda has announced to Zarathûshtra the Spítâmân, thus : “ They who are now possessing (*pavan*) sovereignty are rulers ; people who are tyrants, who are wicked (and) lying (*drújan*), are not now possessing sovereignty ; thou shalt also cause him to be thoroughly smitten who exists for deception in the embodied world by wailing (*min shívan*) ; and they (the people) shall be relieved from death, ruin, and deceit, because those (who are tyrants) would not cause (them) relief ”¹. (2) And this, too, thus : “ When they shall bestow sovereignty on him who is good, they shall be saved through that sovereignty of his ; also thou shalt cause him to be thoroughly smitten who is made deceitful (*drújînîdag*) owing to wailing, and (so smite) death, ruin, and falsehood.”

(3) This, too, that by him who shall cause perfect devotion² to his own, righteousness is produced (*vabídânt yehevúnêd*) ; and for this reason, because through perfect devotion, the discerning (*vînâg*) eye of life, which is righteousness, is enlightened (*rôshanî-hât*). (4) And this, too, that it is quite necessary in a sovereignty to bestow wealth, is taught by him who shall provide sovereignty for him who is all-enlightened (*hamâg-rôshan*)³ ; and for this reason, because the observation, meditation, and action of him who is an all-enlightened³ ruler (are) about providing wealth for the multitude, and about the advantage which it is possible for the sovereignty to achieve (*kardan*).

(5) And this, too, that the gift through the words of Vohûman is taught by him who shall perform the ceremonial

¹ West reads : *mâ-ash va râê bûjînênd*, “ because, cause the preservation of his effects.” The idea here is that the righteous sovereign smites the lying tyrant thoroughly, and preserves mankind from death, ruin and deceit.

² Yasna LI., 1, b. *Pavan-ich lak Spendarmad, pavan frârûnîh bûndag mînishnîh, ghal vabídânam-âe ; yehabûnâd avô li ísh pavan khûdâyîh barâ shâyat yehabûnt.* 3 DE, *hamâg rûbishn*, “ all-progressive ”.

of the sacred beings with the thoughts of Vohûman¹; and for this reason, because the minds having the thoughts of Vohûman, the tongues of the faithful (*aûstîgân*) are habituated¹ to (reciting) the words of Vohûman². (6) And this, too, that sinlessness (*avindash*), from good works remaining (*amand*) (undone), is taught by him who continues on (*mânêd*) in virtue; and for this reason, because it is atoned for (*vichârd*) by him also in the performance of obligatory (*frîzvânîg*) meritorious works.

(7) And this, too, that the activity for all (*kâdâ*) goodnesses is helped through activity for goodness by him whose initial gift among the existences is that he entirely (*barâ*) gives them what is necessary to be given; and for this reason, because in a work upon which a thousand men are occupied (*yegavîmînêd*), if one would exercise his own strength in the work, the (remain ing) 999 men are helped by him in that work.

(8) And this, too, that the path of righteousness is not concealed is taught by him who is a good thinker through righteousness; and for this reason, because the sap³ and root⁴ of his righteousness are owing to (his) pious⁵ thought. (9) And this, too, that utter (*bûndagîh*)⁶ confinement of those that are cattle shall not be done⁶, is taught by him who maintains cattle for the *dastur* of the benefitors; and for this reason, because they (the benefitors) so teach and command him.

(10) And this, too, that the fulfilment (*vabidûntan*) of the duties of her household (*kadag-bânûgîh*)⁷ is taught by her,

¹ Yasna, LI., 2, b. *Lekûm Vohûman nîyâyishn yehabûnêd va sôd, aêgh dâdag-gûbih vabidûnayêñ, va sôd vabidûnayêñ.*

² Comp. Pahl., Pers. *khûg*, “habit.” Yas. LI., 3, b. *Mûn-tân zak pavan hûzvân milayâ pavan Vohûman.*

³ Reading *âzvan*, Av. *âzûti*, “sap,” “juice.”

⁴ Reading *rîshag*, Pers. *rîshah*, “fibres.”

⁵ *A-neskînt*, “not damaged.”

⁶ For *bandagîh*, Pers. *bandah*, “a slave”. *Zak i gospendân a-bûndagîh amûkhtênd, a-padmân kûshishnîh . . . mindavam i avârûn vabidûnând.* This is referring to immoderate slaughtering of cattle by the *Kîgs* and the *Karapans*.

⁷ Yasna, LI., 17, c. *Pavan sharîtâih i Aûharmazda va zak i yasharâyîh ârzûg vabidûnêd kadag-bânûgîh.* That is, she fulfils the duties of her household in the sovereignty of Ahuramazda, and with the desire of righteousness.

by that wife who shall joyfully pay reverence to her husband; and for this reason, because her performance of the duties of her household is for the pleasure of (her) husband, and that pleasure is through her reverence, and the reverence arises through joy. (11) And this, too, that to love the Religion on account of learning (it)¹, is taught by him who is faithful^{1a} (and) of the nature of Vohûman; and for this reason, because owing to faithfulness pertaining to Vohûman the Religion is well understood. (12) And this, too, that the joy (*râmînîdârîh*) of Ahuramazda² is caused by him who teaches for ^{2a} Ahuramazda.

(13) It is righteousness that is perfect excellence.

CHAPTER LXVI. BAGA NASK.

(1) The twenty-first fargard, *Vahishtâ-ishtish*,³ is about what is proclaimed (*frâj-ash gûft*) by the righteous Zarathûshtra, thus : “The ceremonial is performed by him whose worship of ours^{3a} is on account of his pious thinking.” (2) And this, too, that Vohûman and the *mâthrâs* are lodging in the body of him, in whose body the Religion is lodging, (also) the spirit of goodness which is an alliance⁴. (3) And this, too, that the good Religion is taught in word and deed by him who shall perform the ceremonial with (his) thought devoted to Vohûman. (4) And this, too, that the archangels are entertained in the person of him who loves Vohûman; and for this reason, because their lodging is in light, purity, and perfume, and the body is intellectually lighted, purified, and perfumed by Vohûman.

(5) And this, too, that mankind are made to exert for the performance of works of merit by him who shall make gifts unto the doers of works of merit. (6) And this, too, that

¹ Yasna LI., 18, b. *Zak i yasharâyîh jûshêd pavan khûdâyîh, pavan zak i Vohûman âgâs-dahishnîh, frârûn dânâgîh râî zyash hâît.* ^{1a} Compare Pers., *paêmân*, “agreement”.

² Ibid., 20, c. *Avô yazishn âvâmam* (I am reverent) *va zak i Aûharmazda râmînîdârîh vabidûnâni* (*mizd*). ^{2a} That is to be near Ahuramazda.

³ Yasna, LIII. ^{3a} Of the sacred beings.

⁴ *Padmân*, comp. Pers. *paêmân*, “covenant,” “peace,” “alliance.”

by him who loves the path which is beneficial¹, also others are taught to take the same path. (7) And this, too, that he gives the daughter in daughterhood to his father, who teaches to the daughter reverence towards (her) father²; and for this reason, because she is made steadfast (*aûstigânînd*) in daughterhood by him. (8) And this, too, that the rule of Vohûman is taught by him who holds the skill, which is his, with straightforwardness; and for this reason, because from the rule of goodness arises (*yehevûnêd*) the advantage of the absence of strife (*a-padgârih*) of the skilful ones (*hûnarân*).

(9) And this, too, that a daughter is given to a father for filial service, so also the wife (for social service) to another man, by him who teaches reverence towards the father and the husband to the daughter and the other woman, and so, too, by him who instructs a wife in housewifery of a man; because the advantageous service of the wife for the man arises through reverence towards her husband and (her) good training in domestic economy. (10) And this, too, that even the reverence of the wife towards the husband is produced by him who gives a wife unto a man; because the giver himself becomes praiseworthy (*sepas-âömand*) even by his own act of giving (that woman to her husband).

(11) And this, too, that by him the cause and the effect are attributed unto Ahuramazda, who offers what is necessary unto Ahuramazda, and who teaches for the eternal salvation, the virtuous inevitable source of (that) salvation, (and) the virtuous inevitable effect (*bur*) of it. (12) And this, too, that the mastership of the house is exalted (*han-bârîd*) by him who keeps the door of the house open (*vishâdîg*) for the sages, the body of the house being the door, the ear, and the eye, and the mouth of the house.

(13) The excellence of righteousness is best.

¹ Yasna LIII., 2. c. d. *Kai Vishtâspa, Zaratûshtra i Spítâmân, va Frashôshtar-ich, yehabûnishn zak i avîjag râs . . . mûn daêna i Aûharmazda avô sûdômandân yehabûnêd, aégh vâchag avô shapîrân châshêd.*

² Here Dr. West remarks: "In section nine there seems to be no confinement of the meaning to matrimony."

CHAPTER LXVII. BAGA NASK.

(1) The beginning of the twenty-second fargard, the *Airyaman*,¹ (is) the interrogation at the end of the five Gâthas ; it is by him entirely (*barâ-ash*) taught in regard to the dominion of Ahuramazda—that is, by making him ruler (*khûdâî-ash*) of himself—who shall do that which is declared by the passage :—
*Yâ erezhejyôî-dâhî drigaövê vahyô*² ! who bestows happiness (*vehishn*) on him who is a right-living poor (man), relief from the destroyer, (and) the consummation (*hangerdîgîh*) of every happiness.

(2) The best excellence is righteousness.

CHAPTER LXVIII. BAGA NASK.

(1) About the selection from the whole *Yasna*³, which is about the developer (*vakhshînidâr*).

(2) Those are the benefitors who develop for the developer; that is, they shall cause benefit (*nêvagîh*) for him who would produce benefit for others⁴. (3) So the righteous who devotes himself the best thought is he who attains to it through Vohû-man, the benefit from him is that he is the famous destroyer,⁵ the righteous man who is the smiter of the wicked, (and) who develops what pertains to Ahuramazda, and what pertains to Zarathûshtra, that is, he destroys (the wicked) according to religious covenant (*padmân*)⁶.

¹ The Pahlavi text of this fargard being easy, here I have almost followed Dr. West's English rendering.

² *Yasna* LIII., 9, d. *Mûn avô rást zîvishn drîgûsh ásânîh yehabûnêd*.

³ West here remarks thus!—“ It is not very clear from this chapter, and from what is stated about it in Chap. I, 2, whether this selection was compiled by the author of the Dinkard, or by some earlier writer. So far as its statements have yet been traced, nearly all of them originate in the Gâthâs, or in the *Yasna Haptanghâiti*; but § 45 quotes a passage from the Bakô Nask (*Yasna* XIX.).”

⁴ Pahl. *Yasna* XLII., 1, a.

⁵ *Ibid.*, 8 b. *Âshkârag bêshidâr, aêgh sarîtarân âshkârag bishim*.

⁶ Reading : *pavan padmân kûshêd*. Reading : *padmânagîhêd*, “ is caused to fulfil a compact.”

(4) Regarding him who is oppressive towards the righteous man, the reply is spoken (thus): “ As to the reward of the smiter and the developer—of that man who knows the smiting and the developing—the most evil reward is of him who is wicked according to his smiting ; as to the evil reward it is twofold from the spirits¹, (since) wicked practice (*varzishn*) is loved by him who is wicked ; and for this reason, because every righteous individual is of *gāthic* (spirit), since when privileged, he who is wicked is like him who is righteous, (but) also he who (is wicked when he) is privileged is unprivileged.”²

(5) Zarathûshtra proceeded with smiting at the wicked ; (and) as to that movement (*rûbishn*) Ahuramazda spoke thus:—“ Thou shouldst thus proceed with smiting at the wicked with justice (*dâdistân*) ; because thus thou and the righteous of every kind (*harvispîn*) will hold (me) as ruler. (6) Also according to (my) decree (*vichîr*), one submits (*yehabûnêd*) to the ritual of ordeal (*nîrang i var*), which realises (*haîtûnînêd*) that which is real (*haît*), so that they may make that which is unknown, thoroughly (*barâ*) known. (7) Thou, too, art equal (*hâvand*),^{2a} thus through the worship of the sovereignty of Ahuramazda, so that its wealth and authority are thus maintained through virtue ; as thou, who art so, art more unenslaved³ to the world through the furtherance⁴ (and) development⁵ (*vârishn*) of righteousness ; also great is he who trusts (*hêmnunêd*) the righteous for righteousness, and great, too, is he who (believes) the wicked man for wickedness.”

(8) As to that commandment (*farmâyishn*) Zarathûshtra spoke, thus :—“ A public tormentor (of the wicked) is the righteous man, the benefiting follower (*hâkht*) of Ahuramazda, who (*aêgh*) loves the embodied world of righteousness, and highly

¹ May be the two spirits : *Spentômainyu* and *Angrômainyu*.

² See Chap. LXI., 11. “ he who is wicked when privileged becomes unprivileged.” ^{2a} Lit., what is dark (becomes) thoroughly lighted.

³ Reading *ana-âgôshagtar*, “ more unenslaved,” comp. Pers. *âgôsh*, “ a slave,” “ a servant.” West, *anâkôshîdar*, “ more unconfined.” ⁴ *Frêh-dahishnîh.* ⁵ *Vârishn-dahishnîh.*

(madam) desires its reverence according to the covenant of righteousness therein ; that is, he knows the covenant of duty and meritorious works." (9) Regarding the material world, the reply spoken is as follows :—" That one who mixes again with the demons, becomes as much as when demons are mixed again with the demons, (and) as long as exist developers in their own world (of demons), so that they are able to seek benefit for their own, (while) they the righteous are smiters."

(10) Regarding that one who is a smiter of the sages, the reply spoken by Sôshâns is, as follows :—" It (*i.e.*, the smiting) arises in his way when he is again mixed (with the demons)," (11) As to that wickedness (*drûjishn*) Ahuramazda spoke, thus : " Happy is he from whom there is no wickedness." (12) Regarding him for whom Yima (*Jamshêd*) has¹ come, he spoke thus :—" He attains to his reward who is no smiter, and no developer, and not authorized, and not unauthorized."

(13) As to that following, Vohûman spoke, thus : " I elevate that *ahû* and that *ratu* who has my righteousness in person."

(14) As to that commandment, Spentâ Ârmaiti² spoke thus :— " So do thou encourage (*barâ vabîdûn*)³ that one whose intelligence⁴ is a gift⁴—of a man who is wise—who is as an emblem (*dakhshag*) of my Religion ; because he has worshipped that which is ours, so that he has maintained the wealth of being in relationship with us, who through his words has enlarged (*frêh-dahishnîh*) the world of righteousness. (15) That(is) what is my arrangement, and that (is) my wish, (and) that is, what is necessary for me ; and I love what thou fully (*barâ*) knowest, that is, what is the preparation of righteousness ; also whatever excellent words and actions thou askest of us, *O Zarathûshtra !* with bountiful devotion now practise with both thy hands ; observe thoroughly my actions⁵ (*varz-am*), those which I am performing, (and) thou, too, wouldst be performing. (16) In your worship, *O Zarathûshtra !* thou art liberal,

¹ See Book VIII, Chap. XII, §§ 7-8.

² See Bk. VIII, Chap. VIII, § 3.

³ Comp. Pers. *barâ kardan*, "to kindle," "to encourage." ⁴⁻⁴ *Âgâs dahishnîh*.

⁵ Or, "what I do."

who art liberal in ceremonial; thou with him who is personally thine believeth that for the gift (*yehabûntan*) of wealth (and) for liberality there is no conflict (*padgâr*); (but) the reward of Zarathûshtra the developer (is) for developing, the reward of Zarathûshtra the smiter (is) for smiting, (and) the reward of Zarathûshtra, the smiter and the developer, (is) for smiting and developing. (17) About the bridge (judgment) of him whom the fire calls in the name of ordeal¹, as when they pour the melted ore upon him again in the throat (*gulûg*), thou shouldst pray near him (when) alive—him whose love is for goodness—so that people may perform duty and works of merit with fearlessness; it is possible to know that with his (own) desire (*kâmag-ich levatâ*), too, (it was) done by him on account of necessity.”

(18) As to that request Ahuramazda spoke, thus:—“ Such is the exalted following (*lâlâ hanjishnîh*) of Khshathra-vairyâ for him who is ours.” (19) As to that question (*prashna*) Ahuramazda spoke, thus:—“ Such is attained by him who is ours through Vohûman, it is possible for him to come to our Religion through virtue. (20) Truly, that one, *O Zarathûshtra!* is authorized for the sovereignty, who gives ears⁴ to this Religion, that he may thoroughly propagate (it); who is given immortality on account of this, and the will (and) kind regard for him who is the best of that Religion of mine, *O Zarathûshtra!* (and) who assists in the progress⁵ of this world of mine through righteousness.”

(21) As to that one who is he (who is evil), Ahuramazda spoke, thus: “ From that which is great evidence (*mas-gavâîh*), when the wicked considers as without evidence him who is wicked himself, (and) whose deeds as to him are owing to the thought of Akôman.”

(22) When Haurvatât and Ameretât⁵ are both given to thee in that path,⁶—on account of this, when thou art of the propi-

¹ West reads; *pavan vaharîh* (in the sense of *bâharih*) *shem*, “ (whose) name (the fire calls) for participation.”

² *Farmâyishn*, West, “ utterance.” ³ *Lâlâ-hanchishnîh*, Av. *hanch* or *hanj*, “ to draw,” “ to attract,” “ to adhere,” “ to follow.” ⁴ *Gôshâ-srînêd*, Av. *gaôsha*, “ ear,” and *sru*, “ to listen.” ⁵ *Frêh-dahishnîh*, “ advancement.”

⁶ Health and Immortality. ⁶ In that path towards heaven.

tious spirit and of the best thought—so that what thou understandest thou shouldst perform, and what thou dost not understand thou shouldst inquire about again (in heaven).”

(23) Of him who has the wisdom of Ahuramazda, of him in whom wisdom subsists, Zarathushtra enquired concerning him who is not existent (*ana-hât*), who is not existent in the end; (and) of those who had thus never been material existences, of those who will not be on the side of virtue from now and henceforward.

(24) As to that opposite (*padîrag*) description Ahuramazda, spoke, thus:—“Among (*andarg*) all kinds of men who are righteous, who are smiters of the wicked, say that we also increase¹ the proportion of milk for the consecration of milk for (our) propitiation by the holy-water (*zôsra*), in order to cause much happiness (*nêvagîh*) of life.”

(25) As to that commandment he, Ahuramazda, spoke, thus:—“Happy is he from whom there is no complaint (*garzishn*), and the life which solicits like this: *Gerezôi.....âkhsô*²....

(26) To thee, *O Zarathûshtra!* the *mâthras* are given by me as protection in the reply of the *Kem-nâ*³...., which before the

¹ *Frâkhûinam*. ² Yasna XLVI, Av. lines 3 to 5, Pahl. 2-3. *Garzam avô lak zak denâ khadîtun, Aûharmazda, aégh-am chârag bavîhûn ; râmishn am kâmag, mûn dôst avô ölä dôst yehabûnéed ; pavan ãmûkhtishn i Vohûman, ámat pavan frârûnîh yekarîmûnâm*; *zak i yasharâyîh isht am yehabûnái*, West renders the Pahlavi thus: “I complain to thee, behold it and this one, O Aûharmazda ! (that is, seek a remedy for me); that pleasure is my desire, which a friend gives to his friend, through the instruction of Vohûman (when I am instructed in virtue) the coveted (*isht*) righteousness (thou shouldst give me).” “The words in parenthesis have no equivalents in the Avesta text.” ³ *Ibid.*, Av., 7, Pahl., 7, a to e, *Mûn-at avô li, Aûharmazda ! va manîgân (hâvishtân i li) pânag yehabûnt amat li zak i dravand (Aharman) pavan yakhsenûnishn kîn, (aégh-am kîn levatâ dârîd, am pânagîh mûn vabidûnayên) zakâi min lak Âtâsh va Vohûman ! (mâ lekûm râi khavîtûnam aégh-am pânagîh vabidûnayên), mûn pavan ölä-shân kûnîshn yasharâyîh fravarém, Aûharmazda, (aégh kár va kirfag vabidûnam-i, am pânagîh mûn vabidûnayên) ? Zak i avô li dastôbar i Daêna frâj yemellûnái (denâ yemellûnái, aégh : Daêna pavan dastôbar yakhsenun)*, West renders the Pahlavi, thus: “who is given to me (and mine, my disciples) as protector by thee, O Aûharmazda ! when that wicked (Aharman) retains malice for me in possession (that is, maintains

mutual friendship¹ of Kai-Vishtâspa², that righteous friend of mine², was a thing well-known³ out of those (things) which are practised (*varzid*), (and) out of those such as it is requisite to practise. (27) As to the statement of an unprincipled man, know that it is false, know that every thing inconsistent is (so); for this reason, (because) all (statements) are not those which the good man maintains, because when the wicked one is authorised, that one who is righteous, and that one who is also authorised become unauthorised; he who is righteous becomes like him who is wicked, and also that one who is authorised becomes unauthorised, (he who is righteous becomes like him who is wicked, and also that one who is authorised becomes unauthorised,) ^{3a} so that he (the wicked one) is fully incriminated (*aîrikhtid*), (and) they shall seize his possessions (*dârishn*)."

(28) Regarding the benefitors (*sûd-âömandân*) the reply spoken is (as follows):—"On account of the reward of the smiter and developer, they are those beneficial ones whose smiting and developing are those of the developer Ahuramazda, who understands smiting and developing."

(29) When through the smiting of the wicked by Ahuramazda a question arose⁴ (whereto) the reply spoken is as regards the smiting of this world (*latamâ*) for him who is the ruler :—"The reward is taught so by him who is of excellent judgment, thus, that he who is the smiter and developer, Sôshâns, shall make the decision (*vichîra*)."
 (30) Zarathushtra spoke in reply, thus: "He gives a reward."
 (31) And that wise smiter, Sôshâns, spoke in reply thus: "He shall inflict punishment."

malice with me. Who shall provide me protection) other than thy Fire and Vohûman ? (Because I know that they would provide me protection for your sake) when I nourish righteousness through deeds for them, O Aûharmazda! (that is, should I perform duty and good works, who shall provide me protection ?). Thou shouldst proclaim to me that high-priest of the religion ; (this thou shouldst state thus : 'Maintain the religion as high-priest')."

¹ *Hakha*, "a friend." ² Yasna XLVI, 13, c. *Ölâ i Vishtâspa pavan zak i lekûm yasharâyîh hamîshag mînam khûp ham-hakhag, aégh frârûnîh dûst.* See ibid, 14 a. *Zaratûshtra ! mûn lak yasharûb dûst.* ³ Pers. *âshkârah*, "well-known." ^{3a} The text is found written twice in DE. and therefore enclosed in brackets by me. ⁴ *Madam yehevûnt.*

(32) Even that manifest cow (-soul) that is at the several (heads of) cows. has openly complained (*garzī-hāīt*) to the righteous this complaint (*garzishn*):—“How long will it be when a developer arises, even that one who is an undesirable ruler ? How long is the time till that happens, till when the wicked one who is a smiter, who is an authorised corrupter, becomes unauthorised ?” (33) Because, on account of her volition² she complains thus, until the developer arises, even that one who is an undesirable ruler, that is, until that one who is the developer becomes authorised (*pādakhshāī*),

(34) As to that her complaint, spoke Ahuramazda thus :—“Not so by this complaint is the obtainment (*vindishn*) of spiritual lordship (*ahūīgīh*) ; for this reason, (because) when they do not regard the ruler as a ruler, and (there is) no giving (*dahishn*) of priestly authority (*ratiīh*) from any righteous people whatever³, (and) it is necessary to speak henceforth (*kevan frāj*) to many righteous ones, until when a developer arises, (and) even that one who is an undesirable ruler.”

(35) On account of the several utterances of the spirits, which are as regards thought, word, and deed, it is necessary to say that they shall certainly⁴ render ((their) account⁴, always until a smiter or a developer whatever is obtainable, and who is authorised or unauthorised. (36) Many there are to whom it is necessary to ask this question,⁵ whether he who is righteous is no witness (*a-gavāī*) for him who is wicked, (and) that righteous one causes him (the wicked one) to be exposed by his evidence,⁵ (and) they (the wicked ones) cause him who is righteous to be an opponent⁶ by smiting. (37) Many there are to whom⁷ it is certainly necessary to speak this reply⁸ until (there is) the smiting of the maintainer of strife (*padkārdār*) and of (his)

¹ *Paēdāg.* ² *Kāmagīh-ash.* ³ *Yasna XXIX, 6, b:* *Lā aēdūn ahūīgīh vindishn, aēgh zak ī pavan jīvāg chārag kardan lā shāyad, hanā rāī-ich khūdāī pavan khūdāī lā yahsenund, va lā dahishn ratūīh mīn yasharāyīh chīgāmchāī, aēgh dastōbarīh-ich aēdūn chīgūn ávāyad dāshtan lā yahsenund.*

⁴⁻⁴ *Hamār ghal vabīdūnayēn.* ⁵ The question stated in § 32. ⁶ *Pavan gavāī paētāgīnēnd.* ⁷ *Pavan zadārīh paītīyāragīnēnd.* ⁵ *Amat* here used for *mūn.* ⁸ The reply stated in § 34.

kinsmen. (38) Many there are by whom that one individual (*aîsh-1*) is loved who is the developer of the righteous ; (wherefore) it is certainly (*ghal*) necessary to create a doer of good for the many wicked and also righteous, while a wicked one, who is the smiter, who is the maintainer of strife, is in authority.

(39) Because on account of the gift (*dahîh*) of (his) will¹ it is proclaimed (*frâj gîft*) thus : “They shall fully (*barâ*) understand that Ahuramazda chooses what is right, (and) Aharman chooses not what is right. (40) And (this) that until they shall fully understand that the punishment of the wicked is certainly (*ghal*) for teaching them that they (on account of their wickedness) shall abide in the abode of darkness, (and) that they give reward even to him who belongs to the *Ham-hastagân*,² and that they are certainly smiting the wicked ; that the good spirits are most powerful, so that they shall kill the apostate, and that they shall convert (*vardênd*) (the wicked) from evil to goodness, and that those who are wicked shall be made to believe by the tongue (*hûzvân*) that for the virtuous nourishment (*parvardârîh*) of the creatures self-devotion shall be practised (*kardan*), and that the demons shall be despised, and that thus he who is an evil ruler is wicked, and that they (the wicked ones) are not approaching (*ana-yehtûnishn*) the place³ where Ahuramazda shall cause the counting of sin and merit.”

(41) “And they shall become more diligent in the performance of duty and merit, and abstain more from sin, always until they surely attain to any acquirement (*vindishn*)⁴ whatever for those in life and those in a lifeless state (*a-zîvandagân*). (42) And they shall not inflict complete punishment in the embodied state (*tanû-âðemandîh*), and the world is not destroyed by the fiend ; every individual highly counts on himself⁴, and every one fully (*bûndag*) attains to the end for the affairs of Ahura-

¹ The will of Ahuramazda. ² The name of a place in heaven where those souls abide whose merits and sins are found of even weight in the balance. ³ That is, the wicked people shall not pass the bridge of judgment, when they are not devoid of sins. ⁴ By the accumulation of immense acts of merit.

mazda ; (but) the fiend is not vanquished, and they shall not inflict complete punishment."

(43) And the beneficent (*afzînîg*) Ahuramazda does not think (that) every one should remain (for ever in this world), and no one completely gives up himself (to it), (because) through the fiend they certainly suffer, and become of evil wisdom. (44) And in every body goodness does not arise for him who is good, but the wickedness of the fiend certainly destroys what is good, and the wicked do not understand what is good ; and the wicked certainly (*ghal*) recite (their) religion, they do not bestow love on doing duties, but they become certainly evil-doers (*dûsh-varzîdâr*).

(45) And the righteous man, who is the best (*pâhlûm*) in the spiritual (and) embodied existences, becomes an authorised (*shalîtâ*) developer, also that one who is a willing ruler ; and so he who is wicked, even that one who is authorised, becomes unauthorised, at that time when every (righteous) individual consigns his soul to the *Garôdemâna* (the supreme heaven);¹ and when every one should know that every one of the annoyers suffers² pain, so that when, owing thereto,³ they solicit the sacred beings, still (*barâ*) only hell (it is) that they offer.

(46) And when every one shall perform the ceremonial of the archangels without (hope of) benefit, and when every one knows that *Gôsh-aûrvan* complained,⁴ so that he who is the fashioner⁵ of cattle enquired, thus: "Whose is the guardianship of the cattle, not without annoyance ?" The reply of *Ashavahishta*, thus :—"They shall inflict punishment."

(47) Every one knows that in the vision of the good spirits there is joyfulness in the light⁶, and when every individual becomes aware of the priestly authority of Ahuramazda; and when

¹ Yasna, XXVIII, 4, a. *Mûn rûbân baên Garôdemâna yehabûnêd pavan avâgîh i Vohûman*, ² *Bêsh yehevûnêd*. ³ Owing to pain. ⁴ Yasna XXIX, 1, a. *Avô lekûm, amesûspendân, Gôshâûrvan garzid*. ⁵ Ibid, 2, a. *Aêdûn zak i göspend tâshidâr Aûharmazda pûrsid, aêgh* ; " *Ashavahishta mûn lak göspend ratûl, (aêgh-at dend dâdistân chîgûn, aêgh-at ratû i göspendân)...?*" ⁶ Yasna XXX, 1, c. *Mûnshân baên röshnîh pavan vînishnîh hû-ravâkhmanîh, (aêgh-shân amat maînûg yazishn khadîtûnd, ashân râmishn yehevûnêd)*

every individual knows that his sagacious (*dânishîg*) remedy against the harm owing to the Evil Spirit is declared;¹ and when every individual knows that Ahuramazda fashioned the propitious effects (or bounty) in the *mâthrâs*²; and when every one knows that the priest is perfect, and that Ahuramazda causes to enhance both of them³ in the spiritual state;³ and that Vohûman is the offspring (*zâg*) of Ahuramazda,⁴ and that Spenta Ârmaiti⁵ is Ahuramazda's own (*nafshâ*), and that both⁶ of them are the life of him who has assigned it; and that life is given by the thought and wisdom which are his own, and that the sacred beings convey prosperity⁷ to it.

(48) And when every one who is of this worldly existence, knows to do what he ought to do for the sake of that worldly existence'; and when every one through (his) deeds is a lover⁸ of the spirit that is his own, and when every one becomes a personal supporter (*bûrdâr tanû*) of Ahuramazda⁹. (49) And when every individual knows that they give no reward to him in whose body a demon is lodging, (and) who is not listening (to the good spirits)¹⁰; and when every one shall make his own soul immortal¹¹; and when every one maintains the fruit (*bar*) of his relationship with Ahuramazda¹².

¹ Yasna XXIX, 6, a. *Aêdûn-ash pavan fûmâ gûft Aûharmazda, ôgâsîhâ visûpishn vichârishn (aêgh-ash dânišnîg gûft, aêgh-ash anâgîh min Ganrâg Maînûg chârag haît.)* ² Ibid, 7, a. *Zak i afzûnîgih pavan mân sar Aûharmazda ölâ öl tâshidâr mûn pavan yasharayîh ham-jûshishnîh.* ³ *Maînûg va stih*, Yas., XXXI, 7, c. *Zak i kolâ 2 Aûharmazda maînûgih vakhshinid (aêgh, mindavam i maînûg va stih, ölâ barâ afzâyînéd) mûn kevan-ich ham-khûdâr.*

⁴ Ibid, XXXI, 8, a. (Va amat-am Vohûman khaditûnt am aêdûn mînîd aêgh zâg i lak) Vohûman abû havâîh lak. ⁵ Ibid, 9, a. *Lak haît Spendarmad (aêgh, lak nafshâ), pavan lak haît zak i göspend tâshidâr khratû.* ⁶ In Yasna XXXI, 10, *kolâ dô* and not *se*. See the meaning of *fravâfténd* in Mills' Gâthâs. West, "has wandered forth." ⁷ Compare Pers. *khang, khangî*, "prosperity." West, "support." ⁸ Ibid, 21, c.

⁹ Ibid, 22, c. *Zak i lak, Aûharmazda, bûrdâr tanû haît, (aêgh-at baén stih mâmánih pavan tanû i ölâ.)*

¹⁰ Yasna XXXIII, 4, a. *Mûn lak, Aûharmazda, a-nyôgshidâr, va Akôman-ich, barâ yazishn havâ-ôm.* ¹¹ Yasna XXXIV, 1, a. *Mûn-am kûnishn, mûn-am gûbishn, mûn-am yazishn, pavan a-marg-rûbishnîh.* ¹² Ibid, 3, a. *Aêdûn lak myâzd, Aûharmazda, (aêgh bar pavan khvêshih i lak yakhsenunam).*

(50) And when every one is a *zōtar*¹, who is pure (*avīzag*) through righteousness; and when every one offers a consecrated *darûn*² to the archangels³; and when every one knows that co-operation (*ham-kardagîh*) is from him who is devoted (*bandag*) to them (archangels), and when they are together in soul⁴.
 (51) And when every individual devotes himself personally (to them); and when every one proceeds to their ceremonial and glorification⁵; and when every individual knows from (the words) *naêchîd têm anyêm*, that no other than you (have I through holiness, then do ye save us!)⁶; and when every one knows that through that sovereignty of his, the renovation will be produced according to (his) will among the living ones⁶.

(52) And when every one knows the enlightened Religion; and when every one regards the Religion as guide (*sardâr*) and sublime⁷; and when every one knows that the manifestation of this (Religion) ought to be in him; and when every one thinks Ahuramazda bountiful (*avzûnîg*)⁸; and when every one knows that, when it occurs (*yahevûnêd*), happiness is bestowed (*yehabûnî-hât*) through wilful sovereignty⁹; where and when they call him for the performance of duties and meritorious acts, reward is given to him. (53) And when every one offers a sheep to the good *yazads*; and when every one knows that for him whose righteousness subsists in action, there occurs a strong and perfect devotion¹⁰; and when every one meditates on manifold

¹ Yasna XXXIII, 6, a. *Mûn zōtar pavan yasharâyîh avêzag.....zak i mindavam min vahishta bavîhûnid.* ² Yasna XXXIII, 8, c. ³ Ibid, 9, c. *Min zak i ölâshân bûndag ham-kardârîh amat ölâshân pavan agavin râbân.* Reading *bûndag*, the rendering is “that complete co-operation with them is from him.”

⁴ Yasna XXXIV, 6, c. *Aêdûn avô zak i lekûm yazishn pavan âfrîngân dahishn va stâyishn sajîtunam madam.* ⁵ Yasna XXXIV, 7, c. West, [Naêchîd tem anyem] :—“I am aware of no one (above), other than you (that is, I know no one from whom my benefit is such as from you, and when they shall cause) righteousness (that is, they shall perform duty and good works,) it thus produces shelter for us.” *Lâ aîsh madam zakâi min lekûm âgás havâom.*

⁶ Ibid, 15, c. *Pavan zak i lekûm khûdâyîh, Aûharmazda, frashagard pavan kâmag âshkârag baên yehabûnî-hât.* ⁷ Comp. Pers. *wâlâ*, “sublime,” “majestic.” Yasna XXXV, 22. ⁸ Yasna XLII, 7, a. ⁹ Ibid, 8, d. ¹⁰ Yasna XLIII, 6, c. *Mûn zak i ölâ kûnishn gehân i yasharâyîh frch-dahishnîh, ölâshân mûn rad ãmûzed bûndag mînishnîh (Sôshâns).*

assistance from Ahuramazda¹; and when every one speaks of embellishing (his own) nature²; and when every one speaks to provide a ceremonial³ (of the sacred beings); and when every one gives that advantage by liberal gifts⁴. (54) And when every one knows that he grants him the obeisance which is his when in a *garôdemânîg* condition⁵; and when every one knows that it is done by those in the realm of Ahuramazda⁶; and when every individual knows that, so long as the Religion of the first creation⁷ (shall exist), this characteristic (*dakhshag*) is to be considered, thus : *Hvô zî dregvăo...⁸*

(55) And when every individual keeps no wealth for the high-priest of the apostates;^{8a} and when every one knows that what is exalted (*lâlâ*) is righteousness, and when they (the good spirits) shall make intercession for every individual; and when every individual becomes aware (of the Religion of Ahuramazda), and when every individual sees that that one (Ahuramazda) is the father of righteousness ; and when every individual knows that that one spirit of bounty⁹ is in him. (56) And when every one knows that he who is inclined (towards Ahuramazda) is a smiter of many a wicked¹⁰; and when

1. *Havâ ölâshân min lak kabed aîyyârîh mînam Aûharmazda.* 2 Yasna XLIV, 3, a. *Kôldâ aish fratûm haém barâ ávâyad vaérâstan.* 3 Ibid, 6, a. *Zak i min harvispagûn mahist (yazishna i yazadân kardan).* 4 Ibid, 7, a. *Zak i ölâ i súd bavîhûnam pavan râd dahishnîh (amat râdîh bavîhûnam-âe).*

5 Ibid, 8, c. *Mûn pavan Vohúman kûnishn gûbishn ágâs yehevínéd pavan râstih i Aûharmazda (pavan daéna i Aûharmazda), aéduñ zak i ölâ nîyâyishn baén garôdemâna ash barâ yehabûnd.* 6 Ibid. 9, c. 7 Yas. XLV, 6. *Hyat daénâo paðuruyâo dâo Ahurâ,* “since the primeval laws thou gavest, O Ahura !”

8 Yasna XLVI, 6, c. *Mâ zak dravand mûn avô dravandân pâhlûm, zak yasharûb mûn avô yasharûbân pâhlûm (baén var-âómandih-1 mûn avô dravandân min-davam yehabûnéd, pavan yasharûb dârishn), vad amat daéna i fratûm dahishn i Aûharmazda, (vad amat zak Saôshâns yehamtûnéd).* This Pahl. passage is rendered by West, thus :—“For he is wicked whose best nature is for the wicked, and he is righteous whose best nature is for the righteous (in any doubtfulness); whoever gives anything to the wicked is to be considered as wicked, and whoever gives to the righteous is to be considered as righteous), so long as the religion of the first creation, *O Aûharmazd!* (until the time when Sôshâns arrives, one is ever to be considered in this way).”

8a The Ms. has *yasharûbân* by mistake (see Yas. XLV, 8, a.)

9 Spenta-Ârmaiti. 10 Yasna XLVII, 4, d. *Amat khvâstâr hâit, kabed zadâr i dravandân.*

every individual utters words of obeisance unto Ahuramazda¹; and when every individual knows that that is our comfort (*khvârîh*)², (and) that he is Ahuramazda's own creature³; and when every individual teaches⁴, (and) every individual joins (*âyûjêd*) in the best Religion.⁵

(57) And when every individual knows that Vohûman guards the creatures; and when every individual becomes authorised through (his) will for the reward; and when every individual knows that through the gift in its origin there happens increase⁶; and when every individual transacts, or shall transact the affairs of the archangels⁷; and when every individual knows that when he who is learned (in the Religion) speaks to him,⁸ it becomes a possession (*dârishn*) for the benefit of righteousness⁹.

(58) When, for equal (*hâvand*) meritoriousness, it is necessary to give first to *môbads*¹⁰, so that on account also of the mobadship *Kâi-Vishtâspa* (was) worthy of the sovereignty¹¹, and that a wife was given unto Zarathushtra by Frashôshtra; (and) that that was the wise *Jâmâspa*¹² whom Ahuramazda produced; and that every individual shall perform the ceremonial of Ahuramazda¹³. (59) And when every individual knows that the best prayers are the words of Zarathûshtra¹⁴, and accordingly also his is the reward for those of you who are learned (in the Religion)¹⁵.

(60) Perfect (*is*) the excellence of righteousness; perfect excellence (*is*) righteousness.

END OF THE DÎNKARD.

¹ Yasna XLVIII, 1, a. *Amat yemellûnânî li hanâ i lak âgâsîh, Aûharmazda!* (*daêna i lak*). ² Ibid., 6, a. *Mâ zak lanâ khvârîh.*

³ Ibid., 7, d. *Aedûn zak dâm lak dâm, Aûharmazda!*

⁴ Yasna XLVIII, 12, c. *Va pavan kûnishn râst havând, va hanâ i lak, Aûharmazda! âmûkhtend* (*daêna i lak*), *mâ ôlâ-shân yehabûnt yegavîmûnd hamaestârîh i ölâ i Aêshma.* “In their actions they are just, and this which is thy doctrine, O Ahuramazda! they are teaching thy Religion, for as an opposition against (the demon of) Wrath they are given.” ⁵ Ibid., 9, c. ⁶ Yasna Ll, b.

⁷ Ibid., 3, c. ⁸ Ibid., 8, a. ⁹ Ibid., 8, b. ¹⁰ Ibid., 15, a. *Mizd mûn Zaratuhshtra havâdam, avô maînûgân châsham pêsh* (*pavan hâvand kirfagîh*). ¹¹ Ibid., 16, a. *Zak mûn Vishtâspa magîh-ich râi* (*avézagîh-ich râi*) *pavan khûdâyîh arjânig.*

¹² Ibid., 18, a. ¹³ Ibid., 20, c. ¹⁴ Yasna LIII, 1, a. ¹⁵ Ibid., 7, a.

Colophon I, appended to the MS. DE. of the Dînkard.

(1) “Completed in great joy and complete blessing this last (*afdûm*) half (*naêma*) of the manuscript (*nipîg*) of the unsimilar, and priceless, and unequalled Dînkard, at the place where they discovered and obtained it for us in Asûristân, within the auspicious, prosperous, and fragrant, and precious (priceless), and of abundant products, the glorious Bagadâd of righteous wealth, from a copy (*pachîn*) which as regards the Religion of religions, is identified with the leaders of the good Religion, who were of happy *fravâhars*, who were descended from the family (*dûdag*) of the holy Âtârô-pâtâ, son of Mahraspend, who re-edited (*lakhvâr vichârd*) with the help of (*min*) five or six very fortunate ones, the knowledge of the pure Revelation, which is the all-embellished learning of learnings ; (and) as the leaders of those of the good Religion who successively (*âkhar âkhar*, or “later on”) at different times (*a-ham-vâr*) had, in order to maintain its recitation and research, prepared the restoration (of the Religion) at different places through their manuscripts and revision of them.

(2) “I, Mâh-vindâd, (son) of Naremâhân, (son) of Vâhrâm, (son) of Mitrô-âvân, like an adopted son (*satûr*), on account of its being one’s own property of him who wrote it, am publishing (*frâj-shedkûnâ*) it¹ on the day of Dîn, of the month of Tîr the auspicious,² of the year 369, after the year 20 of him who was king Yazdakard, the king of kings, son of Shatrôyâr, in the staunch belief in the pure Religion of the worshippers of Ahuramazda, (and) in the superior (*avar*) amity (*âshtagîh*) (with Ahuramazda) of Zarathushtra the Spitamân, of righteous *fravâhar*, (and) in the truthful accomplishment (of the renaissance of the Religion) of Âtarô-pâtâ, son of Mahraspend, and in the superior amity of the solicitors (*kâmagân*)³ of righteousness, whose righteous utterances of blessings (are) for the embodied world ; know that⁴ (they were) thinkers of good thoughts, speakers of good words, and doers of good actions

¹ The text of the Dînkard. ² Lit., “victorious.” ³ *Kâmagân*, lit. “desirers,” Av. *kâma*, “wish,” “desire.” ⁴ Havât, “it is that,” “know that.”

as regards the material existence, through the complete instinct¹ of good regard for works of righteousness they (were) links (*padvandân*) of union (*padvastârîh*) with the renovation (of the universe); and as regards the spiritual existence, their pure (pious) souls and *fravâhars* attain (*vindînând*) to the obtainment² of the supremely (*avartûm*) great position, and exalted position (*bûrzâvandîh*), and to entire recompense in that which is *Asar Rôshnîh* (Endless Light) which is of perpetual benefit, (and) which is full of happiness (*khvârîh*)³. (3) (It is) particularly for those of pious *fravâhars* and pre-eminently⁴ learned men, Âtarô Frôbag, son of Farrakhû-zâd, (and) Âtarô-pâta, son of Haêmîd, by whom this priceless (*ana-arj*) sacred book (*nipig*)⁵ of the Dînkard was selected (*vichârd*) so wisely and with a pure spiritual (*ahû*)⁶ vision into the auspicious golden⁷ commentary of the good Religion, with so truly friendly and fully lovingly⁸ good instinct for the Religion, and with great benefit for us moderns. (4) (It is) obscure (*nihân*) for me who through eagerness (*ârzûgîh*) for righteousness, like an adopted son⁹, have joyfully disinterred (*khûsh-kand*) this sacred writing; and so he who reads it, and shall make use of it, has to rely on it, and be free from doubt about it; and that one who shall take a copy from it, takes it with honesty, and he shall be connected with it appropriately."

(5) In every action (there shall be) a measure or proportion for pursuing that measure; in pursuing a measure (there shall be) a good end; in a good end, satisfaction¹⁰ (*shnûmîgîh*); and in satisfaction, joy; and in joy, rejoicings; and in rejoicings, pleasure; and in pleasure, unrivalled¹¹ success (*vanîh*)¹² in the meditation on Vohûman; and in the meditation on Vohûman, a strong (*arvand*)¹³ heart (*lebbmâ*); and in a strong heart, fear-

¹ *Kâmag*, “propensity,” “desire.” ² *Vindishn*. ³ Av. *hvâthra*, “comfort,” “glory.” ⁴ *Aghri*, Av. *aghrya*, “supreme”, “pre-eminent”; *aghra*, “the head”, “the top.” ⁵ *Nipig*, rt. *nipi*, Arian *lipi*, “to engrave,” “to write”. ⁶ *Ahû* for *ahûg*. ⁷ Reading; *zarîyâv*. ⁸ *Pûr-jûshâramîhâ*, Av. *jûsh*, “to love”. ⁹ *Satûr*, “an adoption”; it also means “a war horse”.

¹⁰ Av. *khshnu*, “to rejoice.” ¹¹ *A-ham*, “having no equal.” ¹² Av. *van*, “to conquer.” ¹³ Av. *aurvant*, “courageous”, “strong”, “active”.

lessness ; and in fearlessness, embellished (*paērāstag*) life ; and in embellished life, healthy progress of the body ; and in the healthy progress of the body, useful (*kārig*) resources ; and in the useful resources, diligence ; and in diligence, good gifts¹ ; and in good gifts, new acquirements² ; and in new acquirements, shining³ riches, (wealth) ; and in shining riches, complete participation⁴ ; and in complete participation, absence of want ; and in absence of want, absence of distress (*a-bēshīh*) ; and in absence of distress, thanksgiving ; and in thanksgiving, prosperity⁵ ; and in prosperity, auspicious organization (*nīvārishn*) ; and in auspicious organization, progressive (*rūbāg*) relationship ; and in progressive relationship, perpetuity (*jāvidīgh*) ; and in perpetuity, desire of good regard⁶ for relationship ; and in desire of good regard for relationship, glory^{6a} ; and in glory, exaltation ; and in exaltation, liberal character⁷ ; and in liberal character, beneficial activity ; and in beneficial activity, progressive commanding ; and in progressive commanding, powerful position ; and in powerful position, freedom ; and in freedom, liberality ; and in liberality, select (*vīchidār*) donations ; and in select donations, friendship with the good (or pious) ones ; and in friendship with the good ones, purity (*pūyīh*)⁸ of righteousness ; and in purity of righteousness, pious meditations ; and in pious meditations, truthful speaking ; and in truthful speaking, blessings ; and in blessings, practice of acts of merit ; and in practice of acts of merit, love of the soul ; and in love of the soul, sinlessness^{8a} ; and in sinlessness, fortunate worldly condition ; and in fortunate worldly condition, righteous souledness ; and in righteous souledness, highest paradisiacal condition (*garōdemānīg*) ; and in highest paradisiacal condition, higher place of an existent being than that of the most excellently existing beings and most hopeful beings.

(6) “Through the strength of the good spirits, and the help of the creator Ahuramazda, may pious rejoicing entirely (*barā*)

¹ *Hū-dahishnīh*, Av. *dath*, “to give” ² *Nyō-barīshnīh*, “new carrying.”

³ *Khanīd*, Av. *khan*, “to shine.” ⁴ *Spūr-bāharīh*. ⁵ *Afzūnīgīh*, “increase,” “welfare.”

⁶ *Hū-chashmīh*. ^{6a} Av. *hvāthra*. ⁷ *Āzād-chīharīh* ; Av. *chithra*, “open,” “public.” ⁸ Av. *pu*, “to purify.” ^{8a} Lit., “less sinfulness,”

⁹ *Garōdemāna*, name of the highest heaven, the abode of Ahuramazda.

reach ! (7) Homage (*nimâz*) unto Zarathustra, the Spitâmân, of righteous *fravâhar*, (and) friend (*âsh्तâg*) of Ahuramazda !

(8) "And that one who desires as a share (in it) to make a copy of this work, or to read it, without giving a pledge¹ in gold which is of value, and in cash money,² (and) then he does not give what is decreed³ (*vakht*) in (the name) of the good spirits³, he has to reach in any period full adversity, is little protected⁴ (*zînhâr*), (is) in trouble and ruined (*khanjînag*),⁵ and entire trouble (*rangjâri-pûr*) reaches him at their hands (*i.e.* of the good spirits), (if) he means (*yebemûnd*) not to give back (the copy). (9) And if it (the copy) reaches into the hands of a person, such as is mentioned above, who does not return it, or scratches out⁶ or deletes⁷ the name of mine who am the writer, then on account of it he gets not the gift⁸ offered to the righteous⁸ at the Chînvad Bridge, through the spiritual ones and the assembly of the Satves stars, (and) I shall be (his) enemy⁹ (or will not bless or help him). (10) And may the sovereign, who follows the Religion, obtain his several wishes!¹⁰ May happiness reach the propagators of the Religion ! May the glory of the pure good Religion of the worship of Ahuramazda, which dispels doubts, be triumphant!"

Colophon II.

(1) "Completed in rejoicing, and joy, and pleasure, on the day of Ahuramazda, of the month of Spendarmad, in the year 835, after the year 20 of him who was king Yazad-kard, the king of kings, son of Shatrôyâr, I have written; I, the servant of the Religion, Shatrôyâr Ërdêshîr, son of Aîrich, son of Rûstakhma, son of Aîrich, descendant of Kabâd, king of Aîrân, have written (this copy). (2) I have left it for my own kin,¹¹ and for my own children, whom I order to use it with righteousness for 150 years. (3) And after 150

¹ *Grôb*, Pers. *garût*, "pledge", "pawn". ² *Nagd*, Pers. *nakd*, "ready or cash money." ³⁻³ *Baén yazadân vakht*. ⁴ *Zinhâr*, comp. Pers. *zînhâr*, ⁵ Pers. *khanj*, "lost," "ruined" ⁶ *Aüstûrid*, Pers. *astûrah*, "a razor" ⁷ *Ramitûnéd*, "strikes off." ⁸⁻⁸ *Yazarûb-dâd*. ⁹ *Hamîmâr*, Av. *hameretha*, rt. *mere*, "to smite." ¹⁰ *Kazd*, Pers. *kazd*, "desire," "object." ¹¹ *Nafshâh i nafshâ*.

years for (the use of) my grand-children, who are of good repute and propagators of the Religion; I consign it to them in staunch faith in the pure good Religion of Ahuramazda-worship, in the superior amity of Zarathushtra the Spitâmân, of righteous *fravâhar*, and in the truthful accomplishment (*pasâjishnîh*) of Âtarô-pâtâ, son of Mahraspend, and in the sayings (*vâch*) and utterances of the solicitors of righteousness for all embodied existences, the thinkers of good thoughts, the speakers of good words, and the doers of good actions. (4) As regards material existence, with complete desire for the good end of the works of righteousness, which are links of union with the renovation (of the universe). (5) And as regards the spiritual existence, their pure souls (and) *fravâhars* attain to the obtainment of the supremely great position and exalted position, and to the acquisition of the complete (and) entire recompense in that which is the Endless Light, which is of perpetual benefit, which is the perfect comfort they attain to. (6) It is especially (*nâmchasht-îgîhâ*) for those of pious *fravâhars*, and pre-eminently (*agarg*) learned men, Atarô-Frôbag, son of Farrkhûzâd, Atarô-pâtâ, son of Haêmîd, by whom this priceless sacred book of the Dînkard was selected (*vichârd*) so wisely and with pure spiritual vision in the auspicious armour (*zrâh*) of the ocean of the good Religion, so truly friendly towards the good creatures of the Religion, fully lovingly and with great benefit for us the survivors (*pasînîgân*).

(7) “It is obscure for me who through eagerness for righteousness, like an adopted son, have joyfully disinterred (*khûsh-kand*) this sacred writing; and he who reads it and shall make use of it, is to rely on it and shall be doubtless (about it); (and) he who shall take a copy of it, will take it with honesty, and they shall be associated with it up to the end. (8) This copy of the work (Dînkard) I have sought (*kûshây kard*) from the work (or manuscript) of Marzapân, son of Spenddâd, son of Marzapân, son of Mitrô-âvân, son of Spenddâd, son of Mitro-âvân, son of Marzapân, son of Dahishn-âiyyâr, son of Rûz-vêh, son of Shâh-mard, son of Shâd. (9) This book (*daftâr*) I have prepared with the help of (*min*) the pious¹ high-priest, who is the pious

^{1.} *Vij* for *vîjag* “pure,” “pious.”

Yēzad-aîyyâr, and from mutual conference with those, who are related (to me) through (their) courtesy (*aîrîh*) and goodness, and who are associated with the victorious Sögshâns (*Saôshyant*), I have partly (*gûn*) borrowed,¹ and partly (*gûn*) produced it.

10 “May the family of Spend-dahêd, and the family of Mâhaiyyâr, be righteous and inmates of *garôdemâna* (the highest heaven), who rendered help to Shatrôiyâr who is servant (*bandag*) of this Religion; he (too) offered materials (*afzâr*), so that this book has been entirely (*dravist*) produced. (11) I am, through his relationship in courtesy and goodness, united with the victorious Sögshâns, so may it be as it is blessed by us! (12) May the glory of the pure good Religion of the Mazda-worshippers be ever triumphant, (and) may the copy be fully recited (*karîtunishn*) by every one according to his own wish as long as he may be able to live!”

Colophon III.

(1) “Completed in gratification, and joy, and auspicious omen, and pleasure, and good health of body, and bowing in the back,² this work of the Dînkard, which is transcribed by those *dasturs* of righteous will, Shatrôyâr, son of Èrdeshîr, son of Aîrich, son of Rûstakhma, son of Aîrich, descendant of Kôbâd, king of Aîrân, of righteous soul, (and) worthy of the highest heaven; I am a solicitor (of those) who practised righteousness, so that they may be (so in heaven). (2) I, too, have been a participator (*bâhar*) now in it till (*vad*) the day of Âvân, of the month of the liberal Hvardâd, and the Parsî year 1009, after the 20 years of Yezad-kard, king of kings, son of Shatrôyâr, a king related (*vâzag*) to him (who was) Hûsrôb, the king of kings, son of Ahuramazda; I have written, I who am devoted (*bandag*) to the Religion, (from the copy of) Mahvindâd, son of Vâhrâm, son of Èrdashîr, (inhabitant) of Tûrkâbâd; this copy I saw, (and) I approved of. I am dastur Shatrôyâr, the writer of this through the righteous-souled, the partaker

¹ Pers. *spûjî*, “borrowing.”

² *Nisadâ baén pûsh*; “bending in the back.” Or, “humbly.”

of heaven, Yêzad-kard. (3) I wish that God may forgive (the sins of) each and all, who have with righteous souls, ordered (me to do) this work, (and) who admire the lot of dastur Shatrôyâr, the writer of this book, (and) always that of him who is the pious *dastur*, liberal, propagator of the Religion, conductor of ceremonials, performer of acts of merit, truthful speaker; whose nature of goodness and virtuousness may work out our path, who always in life (*hamîshag*) with virtuousness and goodness is also (engaged) in the recitations of the Avesta and Zend of universal belief (*vispô-vâr*), in a bright (*aûshîn*)¹ *yazishna* ceremonial, and (himself) an illustrious writer. (4) I am inspired with awe (*bîm*) at the meritoriousness of Zarathushtra Spitâma, of revered-*fravâhar*. (5) I am inspired with awe at the meritoriousness of the godly righteous ones, the doers of acts of merit, and at Ahuramazda and the archangels who are valuable for us through virtuousness and goodness, materially and spiritually, and who will permanently keep us (*mân*) in humility and goodness and righteousness, until the victorious Saôshâns lays the foundation of the protection (of the restoration of the world). (6) May it be so ! May it be also more so ! May the glory of the pure good Religion of the Mazda-worshippers exist through the will of the good spirits and the archangels !

(7) "In the name of the creator, who is Ahuramazda, I, servant of the Religion, Vahrâm, son of Mahvandâd, son of Rûstakhma, son of Anôshag-rûbân, son of Rûstakhma, (inhabitant) of Tûrkâbâd, have seen this book of the Dînkard, and approved of it. (8) I recalled to mind the high-priest who was the helping *dastûr* for the district, Èrdeshir, son of Aîrich, son of Rûstakhma, son of Aîrich, descendant of Kôbâd, king of Aîrân, for the righteous-souledness and paradisiacal lot, so that his soul may reach through superior righteousness into the best abode, the bright *Garôdemâna*, and his relations and children all may become connected with the victorious Sôshans ; and hence the designation of dasturship may be perpetually conducted in our families ! (9) I, Bahram, son of

¹ Comp. Av. *ushahina*, "the time near the dawn," rt. *ush* "to burn" "to shine."

Mahvandâd have written (this copy) on the day of Tîshtar, and in the month of Vohûman, in the year 1036 of Yazad-kard, king of kings, son of Ahuramazda."

Colophon IV.

(1) "Completed in gratification, and joy, and good luck, and rejoicing, and great pleasure by me who am the servant of the Religion, Bâhrâm, son of Mahvandâd, son of Rûstakhma, (this) subject (*babâ*) of intelligence (*kârdânîh*), on the day of Anîrân, and the month of Âvân, in the year of Yazad-kard. (2) I have written this big work¹ with pleasure, who am worthy of forgiveness (for errors) just as this earth which is full of distress (but) sheltering²; may it not be a cutting instrument,³ when⁴ a full (*mâlâ*) memorandum (*ayâd*) of these demonstrations (*bûrhânag*)⁵ is prepared by me. (3) May it be through the wish of the good spirits and the arch-angels ! May it be so ! May it be also more so ! May the glory of the pure virtuousness of the Mazda-worshippers be triumphant ! May it be a good gift !

(4) "In the name of the good spirits, and the creator, I, who am the servant of the Religion, Rûstakhma, son of Gûshṭâsp, son of Erdashîr, saw this book of Shatrôiyar Erdashîr, (and) I liked it. (5) I, on account of (my) becoming the writer of this book, (first of all) called to my mind the virtuous (*nêvag*) name of the righteous-souled and valuable (person) by whom this book had been written ; we have seen him in our home (*mân*) practising righteousness, whom and also me the good spirits made co-partners, so that I become more and more the pronouncer of blessings on thee (*i.e.* Shatrôiyâr Erdeshîr). (6) May it be according to the will of the good spirits and the arch-angels ! May it be so ! May it be also more so ! Ashem...."

(7) Righteousness is the best excellence.

¹ Comp. Av. *naskî*, "a big work." ² av. *vâra*, "shelter." May be read *vindishn*. ³ Comp. Pers. *dast-âhang*, "an agricultural implement".

⁴ *Mûn* for *amat*. ⁵ *Bûrhân*, "demonstration," "proof".

દીનકંઈ કેતાબ,

તેની

અસલ પહુલવી એભારત, ઈશ્વર અક્ષરે તેનું વાંચણ,
ઇંગ્રેજમાં તથા ગુજરાતીમાં તેનો શરેહ સાથે
તરજુમેા, અને તેમાં આવેલા મુશ્કેલ
પહુલવી શાખાની ફરહંગ.

કર્તા:

દારાબ દસ્તુર પેશોતન સંઝાણા, બી. એ., પીએચ. ડી., જે. પી.,
નામદાર સર જમશેદજી જરથાસ્ટી મદરેસાના પ્રિન્સીપલ.

વૉલ્યુમ ઓગાણિસમુ,

દીનકંઈનાં નવમાં પુસ્તકમાં આવેલું
અવસ્તાનાં એકવીસ નસ્કેનું સાંકળ્યું તથા સાર,
ભાગ ઢ જે.

નામદાર સર જમશેદજી જુજુભાઈ ટ્રૂન્સ્લેશન રૂંડના વસ્ટી સાહેબોન
આસરા હેડલ છપાવી પ્રગટ કર્યું છે.

મુખ્ય.

ધી બિરીશ ઈંગ્રિઝ પ્રેસ.

યજ્ઞનરદી સને ૧૨૬૭, ધર્મી સને ૧૪૨૮.

[All Rights Reserved.]

મુંબાઈ મધે, મીઠ ચાર્ચસ વોલને, ધી ખિટિશ ઈન્ડિયા પ્રેસમાં, મેઝેગેન, લવલેનમાં
દીનકર્દનું આ ૧૯ મું વોલ્યુમ છાપ્યું છે.

અને

દારાણ દસ્તુર પેશોાતન સંજાળા, બી. એ., પીએચ. ડી., એ
નં. ૧૨૩, અંબાલા હીલ, મુંબાઈ મધે, પ્રગટ ક્રાઇં છે.

દીનકર્હ, પુસ્તક કે સું. (આધ પ૨-૬૮)

ગુજરાતી તરફામાનું સાંકળ્યં.

પાનાં.

આધ પ૨ મો, બગ નસ્ક, કર્ગેર્ડ ૭ મી, તા-વે-ઉર્વતા : અરો માણુસ દુનિ-
યાને નારથી બચાવે છે (કુ. ૧); અધર્મીપણું (કુ. ૨-૩);
કસોઠી (કુ. ૪-૮); મંદાંચ્યોને ફેલાવો તથા રક્ષણું (કુ.
૧૩-૧૭); પાદશાળી તથા તેની જળવણી (કુ. ૧૮-૨૦);
પ્રાણીચ્યોનું પોપણ (કુ. ૨૪-૨૫); ઢોરેની સંભાળ (કુ.
૨૮-૨૯); માયેદા ખીજ દુનિયાનો રસો શીખવે છે (કુ. ૩૦);
સાધ્યાવત (કુ. ૩૪); માનસરીણી નેમણુંક (કુ. ૩૬);
શહેનરાહની નોકરી (કુ. ૪૦); અમરપણું તરફ આગળ
વધવું (કુ. ૪૧). દસ્તુરની ગ્રહાએઈ (કુ. ૪૪) ૧-૬.

આધ પ૩ મો, બગ નસ્ક, કર્ગેર્ડ ૮ મી, હૃવ્યેતુમધતિ : ડહાપણું શિક્ષણું
(કુ. ૧); અહુરમજદ તરફનું માન (કુ. ૨); એક ડાદ્યા
દસ્તુર તરફનું ચેલાપણું (કુ. ૪); ઉદ્ઘોગીપણું (કુ. ૬) ... ૬-૧૦.

આધ પ૪ મો, બગ નસ્ક, કર્ગેર્ડ ૯ મી, યથા-આધરિા : ગાથાનાં શિક્ષણું
જાણવાની અગત્યતા (કુ. ૧); ભલાં પ્રાણીચ્યોને મદદ (કુ.
૪); બાપ તરફ દીકરાનું માન (કુ. ૫); દીન અરોધનો ભાગ
છે (કુ. ૮); નાણ વાક્યો ને એક માણુસને યન્દો તરફ
દ્વારાવે છે (કુ. ૯) ૧૦-૧૧.

આધ પ૫ મો, બગ નસ્ક, કર્ગેર્ડ ૧૦ મી, યા-શ્વય્યોથના : સવાખનાં કામો
કરવાં (કુ. ૧); માનની આહેશ (કુ. ૩), અધર્મીપણાંને
દાખીદ્વારું જોઈયે (કુ. ૪); ધંધો શીખવનારને બદલો (કુ. ૬); ૧૨-૧૩.

આધ પ૬ મો; બગ નસ્ક, કર્ગેર્ડ ૧૧ મી, યસ્તન : સવાખનાં કામોનો જથ્યો
(કુ. ૧-૪); મહેનતું જુંદગી (કુ. ૫); જુંદગી માટેની બંદગી
(કુ. ૬); આતથને બેઠો (કુ. ૧૨); અને તેની આરાધતા
(કુ. ૧૫); અહુરમજદની દીનતું શિક્ષણું અને તેને ઝુશા કરવું
(કુ. ૧૬-૧૭); યન્દોને પોતાના દીલમાં રાખવા (કુ. ૨૩);
નેક વિચારાથી અરો ચાલચલણું પેદા થાય છે... ... ૧૩-૧૭.

આધ પ૭ મો, બગ નસ્ક, કર્ગેર્ડ ૧૨ મી, ઉશતવર્ધતી : કુયદો કરનારાચ્યો
તરફ માન આપનાર માણુસની ભલાઈ (કુ. ૧); વાહુમનનો
ચ્યાર (કુ. ૫); પ્રમાણીક જુંદગી લાંબા વખતની ઝુશાલી
... ૧૪.

आप्य छे. (इ. ७); *शोगद्दने भद्र (इ. १०); अराव लोडोने भारवुं (इ. १२); साश्यन्तेनां आववुं (इ. १५); अहुरमज्जद्दनु उहापथुं (इ. १६-१७); सर्वत्र हुक्म (इ. २०); दीननी पुष्ट- परष्ठ (इ. २३); आसीयतनी भीलवणी (इ. २७) ...	पाणां पाणां पाणां पाणां
आप्य ४८ में, व्यग नस्क, कुर्गद्द १३ भी, तद्-था-पैरेसाः शीघ्रिला भाष्य- मानी वहेंचणी (इ. २-६); अमरपथुं भटेनी लोडोनी आशा (इ. ७); साश्यन्तेनां कामो (इ. १०); जरथुश्वनो वद्येवा (इ. १३); दुःख देनारा भीनो सामे रक्षणु (इ. १६); अरो तथा उरां लोडोने आपवुं (इ. १८) ...	१७—२१ २२—२४.
आप्य ४९ में, व्यग नस्क, कुर्गद्द १४ भी, अद्-ऋवृश्याः दीननु शिक्षणु शीघ्रवुं (इ. १); भलां कामो कृनाराम्योनो वधारेवा (इ. २); स्पेन्ता-आर्मेधतिनु दीक्षीपथुं (इ. ४); लोडो भटे सुख वनाववुं (इ. ६);	२५—२६.
आप्य ५० में, व्यग नस्क, कुर्गद्द १५ भी, काम्न-नेमोध-ज्ञमः जरथुश्वनी पुष्टपरष्ठ (इ. १); साव्यनां कामो भटेनी भहेनत (इ. २); म्येक तेक पादशाह नेमवो (इ. ४); आतशानी सभाण (इ. ५); दस्तुरो तरहतुं चेलापथुं (इ. ६); अने जरथुश्वन तरहतुं (इ. ७); चिन्वद पुल पसार करवेवा (इ. ८); अहु- रमज्जद्दनी भलाधनी चेदायशा (इ. १३) ...	२७—२८.
आप्य ५१ में, व्यग नस्क, कुर्गद्द १६ भी, स्पेन्ता-मध्न्युः दीननी जगवणी (इ. १); रास्त सुकादाम्यो (इ. ७)	२९.
आप्य ५२ में, व्यग नस्क, कुर्गद्द १७ भी, शिरिः दीन शीघ्रवती (इ. १); क्षेत्रानी कीया (इ. २); एहुतेनु सुख (इ. ४); गरीयाने सुखी वनाववां (इ. ५); प्रभाणीक कामोनो द्वेलवेवा (इ. १०);	३०—३१
आप्य ५३ में; व्यग नस्क, कुर्गद्द १८ भी; अहु-मा-यवाः खुदा तरहतुं मान (इ. १); संपूर्ण भनश्नीयी सारी समज्जण थाय छे (इ. २); अहुरमज्जद्दने खुशाली आपवी (इ. ६); हमेशानी सरदारी (इ. ७); सम्याश्यनो तरहतुं मान (इ. १०); जरथुश्वना द्वास्त तथा चेलाम्यो (इ. १२)	३२—३३.
आप्य ५४ में; व्यग नस्क, कुर्गद्द १९ भी, कह-मोध-उर्वाः दोरेनी आसीयत (इ. १); मेंठानो धास आरेवा (इ. २); प्रभाणीकपथणुमां ज्ञेनो वधारेवा (इ. ४); उहापथुवाणी चुंछणी (इ. ७); अभेशसंपेदनो नमस्कार (इ. १७); इरजे तथा साव्यनां कामो कृवानो वधत (इ. १२); संपूर्ण साव्यत (इ. १३) ...	३३—३४.
आप्य ५५ में, व्यग नस्क, कुर्गद्द २० भी, वोहू-ऋशेमः अरो पादशाहनो झायेवा (इ. १-२); वोहूमनना राष्ट्रायी भणती भेट (इ. ५); अशोधना रस तथा मुग (इ. ८); आविद तरहतुं एक खीनुं मान (इ. १०)	३४—३६.

આધ ૬૬ મો,	બગ નસ્ક,	કર્ગદ ૨૧ મી,	વહિશતાઈશિતશુઃ	અરો વિચાર	પાનાં.
(કુ. ૧);	શરીરમાં	અમેશસંપદને	મહેમાન બનાવવા	(કુ. ૪);	
દીડરીને	ટેળવવી	(કુ. ૭);	આધ તરફની	નોડરી	(કુ. ૬);
આવિંદને	એક સ્ત્રી	આપવી	(કુ. ૧૦);	ડાલ્ખા	લોકો તરફની
મજ્જાવત	(કુ. ૧૨)
					39—૩૮.
આધ ૬૭ મો,	બગ નસ્ક,	કર્ગદ ૨૨ મી,	અધ્યેમન:	ગાથાની	સેવઠના
સવાલો.
					૩૮.
આધ ૬૮ મો,	બગ નસ્ક,	યસ્તમાંના	ચુટેલા	કુકરાચ્છો:	કુયોદા કરનારાચ્છો
નેચ્છો	વધારો	કરે છે	(કુ. ૨);	અરો લોકોને	દુઃખ હેનારાચ્છો
(કુ. ૪);	ચુરાં	લોકોને	જહેરમાં	દુઃખ	હેનારાચ્છો
ડાલ્ખા	લોકોને	મારનાર	(કુ. ૧૦);	ડાલ્ખા	માણુસને
(કુ. ૧૪);	આતશની	કસોઢી	(કુ. ૧૭);	હઉવિતાત	તથા અમે-
રેતાતને	આપવું	(કુ. ૧૨);	ાંથ રસ્તાણ	સાહ આપ્યા	દે
(કુ. ૨૬);	ચુરાં	લોકોને	મારવું	(કુ. ૨૮-૩૧);	ગાયની કુરીયાદ
ચુરાદિનું	પેદા	થવું	(કુ. ૪૪);	યજુદોનો	હેખાવ (કુ. ૪૭);
અમેશસંપદને	તરફનું	માન	(કુ. ૫૦);	દીન	જાણવી
(કુ. ૫૨);	મંહું	આપવું	(કુ. ૫૩);	અધર્મી	લોકોના દસ્તુરને
દોલત ન	આપવી.	(કુ. ૫૫);	જરથુરતના	રાખ્યો	શેષ બંદગી
છે	(કુ. ૫૬)
					૩૮—૪૭.
કેલોકેન	૧ લો
"	૨ લો
"	૩ લો
"	૪ થા
					૪૮—૫૦.
					૫૦—૫૨.
					૫૨—૫૩.
					૫૩.

દીનકુંડ.

પુસ્તક નવમું—(ચાલુ).

બાળ પરમેણ, બગ નસ્ક.

(૧) સાતમી કર્ફિંડ, તા-વે-ઉર્વાતા, છે, જાણવું કે મેકીથી જે કુણ અથવા અદ્ભુતો મેળવે છે, તેનાથી અશોધની હુન્યા નાશથી બચે છે; અને આ કારણ માટે કે મેકીનું કુણ મેળવવું એ દ્વારા તથા ખુરાં લોકો સાથે ભાગ ન લેવાથી તથા તેમાં યજ્ઞહોલ તથા અશોધ લોકોનો ભાગ હોવાથી થાય છે; અને જ્યારે કાઈ આ પ્રમાણે ચાલે લારે નાશ કરનારાઓથી તે કુણને બચાવવાને લાયે તે મનોધ ખૂળવાલું કુણ વધારે જોરાવર થાય છે.

(૨) અને આ પણ; કે જે કાઈ અહૃતમજ્જદને પોતાનાં શરીરમાં રાખે છે તેનાથી દીન નહીં પાળનારા લોકોમાંથી અહૃતમજ્જદની દીનનો ફેલાવો થાય છે; અને આ કારણ સાર કે દીન નહીં પાળનારા લોકોનું અધર્મપણું ખુરા મીનોની પેઢા કરેલી દીન છે; પણ તેઓ પોતાની દીન અહૃતમજ્જદનાં નામ વગર ફેલાવો કરી શકતા નથી; અધર્મપણું તથા તેના ધર્મયુરાઓ ભાઈંધીવાળા હરીક્ષા છે, અને હમેશાં જ્યારે દીનના મોખેદો તથા તે મોખેદોના મહોટી સંખ્યાના ચેલાઓ ફોટો મેળવે છે ત્યારે અધર્મપણાંના દીન નહીં પાળનારાઓના ચેલાઓ નાશ પામે છે; અને જ્યારે અધર્મપણાંના દીન નહીં પાળનારાઓના મહોટી સંખ્યાના ચેલાઓ ફોટો મેળવે છે ત્યારે દીનના મોખેદો નખળા પડે છે, અને જ્યારે તેઓની મોખેદી ફાયદાકારક હુદા ધરાવે છે ત્યારે મોખેદો ઉચ્ચ જેર તથા ફોટો મેળવે છે, અને તેઓની ફાયદાકારક હુદાળી મોખેદી જે આદમજનતથી પણ મળી શકે છે તે પણ અહૃતમજ્જદના આવકારની આવકારદાયક મહોટાધિમાં થાય છે.

(૩) તે ખાસીયતમાં મોખેદીની સંપૂર્ણતા વિષે, હમણાં જ્યારે મહોટી સંખ્યાના ચેલાઓ મોખેદોનાં દીલ અહૃતમજ્જદનાં રહેડાણું થાય છે, અને મોખેદ્યોકોના મોખેદીની હીંમત વધી છે; અને અધર્મપણાંના અધર્મ લોકોની બહાડુરી હારી છે, અને દીનના મોખેદોના પુરતા દમામથી અધર્મ લોકો હાર્થી છે; ૨ વળી અહૃતમજ્જદનાં નામથી ખુરા મીનોની દીન ફેલાવવાનું તેઓનું જેર કરી થાય છે, અને તેઓ અધર્મપણું છુપાવી રાખે છે. (૪) અને સેવટે તેઓ એટલે અધર્મ લોકો પણ પોતાને જરૂતોશી મોખેદો

૧. અવ્યો અચ્યેથન, “રહેડાણ.” ૨. આ નસ્કનો પહુલવી રહેહનો ફેરદો માની અથવા મજ્જદુક જેવા દીનના દુશ્મનો ઉપરની જરૂતોશી મોખેદીની ફોટો પછી દુંક વખતમાં લખાયલો હોવો જોઈયે.

કહેવાળી, નાખુશીથી જે કે ખરેખર, અહુરમજૃદની દીન બોલે છે અને શીખવે છે, અને તેને ફેલાવે છે, જેની રીતે તે ઠંભય છે અને તણોથી યાદ રખાય છે, જે કે અજૃદોની મરજી મરજી તે અધર્મિપણુંથી થાય છે, તો પણ.

(૫) અને આપણું કે તે અહુરમજૃદના મોનેજની હેખાડે છે, જે કસોઈ સાર વખત નકો કરે છે; અને આ કારણે લિધે કે, કસોઈની કીયાથી જે ખરં હોય તે તે કીયાથી મીનોધ બળ મારકૃતે આંખે હેખાય છે અને જેવાય છે, તેજ એક અહુરમજૃદનો મોનેજને છે. (૬) અને આપણું કે જે તથી નિર્દેખપણું અથવા ગુનાહગરપણું-વિષ એક જલેર સુકાદો આપે છે તેનાથી જેની તકરાર અશો હોય તેને સંતોષ મળે છે; અને આ કારણું સાર કે, હાજરમંદ પોતાની હાજરત મેળવે છે અને તથી પ્રઘણ્યાત થાય છે. (૭) અને આ પણ કે એક કસોઈની જગ્યા પણ અશો લોકોને ઝાયદાવાળા માણુસથી અપાય છે; આ કારણું સાર કે, કસોઈની કીયા કસોઈના ફેલાવા સાર છે, અને દીની કસોઈરી સત્તાથી આગળ વધે છે; એઓ ભલી દીનના લોકોમાં અશો છે, અને તેઓનો ઝાયદો લોકોને ધરાવવાનો છે, જે હમણું સત્તા છે, અને દરેક માણુસ જે તે ઝાયદા સાર ભલી દીનના લોકોમાંના અશો લોકોને શરણ થાય છે, તે તેણે કરેલી કસોઈની કીયાનો કરનાર થાય છે, કારણું કે ઝાયદાની તે અક્ષેસનું ભૂણ પણ તે કસોઈની કીયા છે. (૮) અને આપણું કે જે દીનના ફેલાવા સાર મોબિલેને તથા અશો લોકોને આપે છે તેનાથી કસોઈની કીયા જલેર થાય છે; અને આ કારણું સાર કે એક શિક્ષક તથા એક ખરેખર દ્વારાવાળો માણુસ જેનાથી પણ કસોઈની કીયા જલેર થાય છે એવા માંથી એટસે પવિત્ર લખાણો છે.

(૯) અને આ પણ કે જે કાઈ અહુરમજૃદની દીન ભણે છે અને જે વળી વધતી ભલાઈથી તેમ કરે છે તે ડહાપણુંનો વધારનાર થાય છે; અને આ કારણું સાર કે, એક માણુસનું ડહાપણ આ એ રીતે વધે છે, એક તો પોતે બોલે છે અથવા પોતે શીખવે છે તેથી, અથવા એક તો તે ડાલા લોકોને શ્રેષ્ઠતાનો ભાગ વહેંચે છે જેઓ તે ડહાપણના બોલનારા તથા શીખવનારા થથા છે તેથી. (૧૦) અને આપણું કે, તેની સેતાયશ અહુરમજૃદ સાર છે, જે પ્રાણીઓ તથા માણુસો માટે અશો કામ કરનારને ખરાખર શીખવે છે; એટલે કે તે તેને તેઓનો દસ્તુર ગણે છે; કારણું કે સંપૂર્ણતાપર પ્રાણીઓને રાખવાં એ અહુરમજૃદ તરફથી પ્રાણીઓને ખોરાક પુરો પાડવાથી થાય છે તેને લિધે અને તેની સંપૂર્ણ બાહોશી તેના પોતાનાં પ્રાણીઓનો બચાવ થાય છે તે હકીકતથી તે માણુસ જે હુન્યાને માટે અશો કામ કરનાર તરીકે પ્રાણીઓને ખોરાક પુરો પાડવા માટે છે; હુન્યાના લોકો માટેની નમનતાઈ તથા સંતોષને લિધે તે અશો કામ કરનાર તે દાદરમાટેની નમનતાઈ તથા સંતોષ સાથે જોગયવો છે.

(૧૧) અને આ પણ કે જોઈ પોતાના વિચાર જરૂરથતની દીનને અર્પણ કરે છે તે પોતાનું રવાંન જરૂરથતને અર્પણ કરે છે; અને આ કારણું સાર કે, એક માણુસના વિચારો જરૂરથતની દીનને અર્પણ કરવા સાથે જરૂરથતની પસંદગી જોડાયલી છે

અને તેથી તેનું રવાન હોજુખ્યથી ખચે છે. (૧૨) અને આ પણ કે જે કોઈ યજ્ઞહોની ખાસીયત આહુમજ્ઞતને શીખવે છે તેનાથી અહુરમજ્ઞદ સાથે સલાહ કરવાનું પણ વહું શીખવાય છે; અને આ કારણું સાર કે યજ્ઞહોની ખાસીયત શીખવનું તે મીનોદી સાહેબની સલાહ લેવા બરાબર છે અને તે અહુરમજ્ઞદ સાથે સલાહ કરવા જેવું થાય છે.

(૧૩) અને આ પણ કે જે કોઈ મેંઢાની ઉત્પત્તિ અહુરમજ્ઞની મીલકત તરીકે જળવી રહ્યે છે તે એક ભાણુસ જે મહેનતું તથા માઝકસર હોય^૧ તેને એક મેંઢાની બેટ આપે છે; અને આ કારણું સાર કે અહુરમજ્ઞની મીલકત તરીકે જળવાયલી ઉત્પત્તિ સવાખાનાં કામો માટેની બેટ છે, અને સવાખાનાં કામો માટેની બેટ ખરીતજ તે ઉત્પત્તિ ધરાવવા માટેની જળવણી તથા શરૂઆત છે, અને ખરેખરી જળવણી તથા શરૂઆત હોરોથી પણ થાય છે, જેવી રીતે અન્ધતાની શરૂઆત તે ભાણુસ જે મહેનતું તથા મધ્યમ વિચારવાળો ભરવાડ હોય તેની સત્તામાં જળવાયલી છે.^૨ (૧૪) અને આ પણ કે જે કોઈ સખી લોકો તરફ સખી હોય તેનાથી વધારનારાઓને લીધેનો વધારો દુનિયામાં લાવવામાં આંગેંયો છે; અને આ કારણું સાર કે એક સખી ભાણુસ, લાયક ભાણુસોને ભેડો પાછી આપવાને લીધે પણ હોમે યજ્ઞહોમાનો એક થાય છે, દુનિયાના આગળ વધવાથી તે ભાણુસ તે ભાઈ પહેલો વંખણું છે. (૧૫) અને આ પણ કે જે કોઈ મેંઢાઓ માટે ખાસ ચારો સંશોધ કરી રાખશે તે વળી દાદારથી મેંઢાનો વધારો થાય તેમાં કારભારી અને છે; કારણું કે તેઓના ખોરાકની હૃયાતિને લીધે મેંઢાઓનો વધારો થવાથી જે કોઈ મેંઢાઓના ખોરાકોનો સંશોધ કરે છે, તે દાદાર અહુરમજ્ઞની જે મેંઢાઓનો વધારો થાય તેમાં વળી કારભારી થાય છે. (૧૬) અને આ પણ કે જે કોઈ ભલાં લોકોને પવિત્ર વાણી શીખવે છે તેનાથી તે આનારાઓને પણ શીખવાય છે; અને આ કારણું સાર કે જ્યારે ભલાં લોકોને દીન શીખવામાં આવે છે ત્યારે દીનમાંથી ખાવાનો સખ્યા જહેર થાય છે, જેમાંથી વળી તે વિધા જહેર થાય છે, જેથી વળી આનારાઓણી શીખે છે. (૧૭) અને આ પણ કે જે કોઈ એક મેંઢાં અથવા એક ભાણુસને ભારે ભાઈ જળવે છે તે જરૂરુષત્રની સત્તાથી જળવવાનું શીખે છે; અને આ કારણું સાર કે તેને યજ્ઞહોની પસંદગી સાર જળવવામાં આવે છે જ્યારે તે જરૂરુષત્રની પસંદગી સાર જળવે છે ત્યારે.

(૧૮) અને આ પણ કે જે કોઈ ગયોમહંતી^૩ ખાસ ખાસીયત ધરાવનારાઓને પાદશાહી આપે છે તેઓથી જરૂરુષત્રની દીનવાળાઓના પાદશાહીની પણ ખાહેશ રાખવામાં આવે છે, અને આ કારણું સાર કે, જરૂરુષત્રની દીન ગયોમહંતી ખાસ ખાસીયત છે, અને ગયોમહંતી ખાસ ખાસીયત જરૂરુષત્રની દીન છે. (૧૯) અને આ પણ કે રાજ કરનારા સાહેબોમાં જે એકલો છે તેનાથી રાજ કરનારાઓને તે શર્ષ્ટો જે ખરીતજ ખરા છે તે ખોલવાની રીત પુરી પાડવામાં આવે છે; અને આ કારણું સાર કે

૧. પસન હા ૩૧ મો, ફુ. ૧૦, લી. ૧. ૨. જુઓ એજન્સનો ફુ. ૧૦, લી. ૨.
૩. પસન હા ૩૧ મો, ફુ. ૧૧, લી. ૨.

આશિર્વાદનું બોલવું જ્યારે એકલો હોય ત્યારે ક્રાયદાકારક છે. (૨૦) અને આ પણ કે ને માણુસ પોતાની પાદશાહી અહુરમજૃદની મરજીમાં જગતી રાખે છે તેનાથી એવી રીતે સર્વથી સરસ ચીજ અહુરમજૃદ સાર જગતી રાખવામાં આવે છે; અને આ કારણું સાર કે અહુરમજૃદની મરજીમાં પાદશાહી એવી રીતે ત્યારે જળવાય છે કે જ્યારે તે કે ને પાદશાહ હોય તે પોતાની પાદશાહીમાંથી પોતાનો ભાગ આપે છે, અને જ્યારે તેનું નજીફીકપણું તથા સંકદશ અહુરમજૃદને સર્વથી સરસ તથા ઉત્તમ ચીજ આપે છે.

(૨૧) અને આ પણ કે ને કોઈ પચેગમ્બરોના બોલો શીખવે છે તેનાથી દીનને લગતી ખરદો તેનાં કોડોમાં અજવાળું^૧ પામે છે; અને આ કારણું સાર કે દીનનું ઉહાપણ ને તેનાથી થતી સખ્ખાવતમાં સમાયલું છે તે ચેલાઓની ફરી અને ફરીથી થતી તપાસથી આગળ વધે છે. (૨૨) અને આ પણ કે ને કોઈ દીનને માટેના પ્રમાણીક રસ્તા તથા ખરરની આહેશ ધરાવનારને શીખવે છે તેનાથી પણી તેને માંથી શીખવામાં આવે છે; અને આ કારણું સાર કે, માંથના પ્રમાણીક રસ્તાથી ઉહાપણ થાય છે.^૨ (૨૩) અને આ પણ કે ને કોઈ પ્રમાણીક ચીનેનો વિચાર કરે છે તેનાથી પ્રમાણીકપણું મારકૃતે માંથો જળવાય છે તથા શીખવાય છે; અને આ કારણું સાર કે માંથોને પ્રમાણીકપણું મારકૃતે જળવવાનું કામ પ્રમાણીક વિચારથી થાય છે.

(૨૪) અને આ પણ કે ને કોઈ પ્રાણીઓનું પાલણુપોપણું પ્રમાણીકપણુંથી કરશે, અથવા તેનો વોહુમન એટલે ભલો વિચાર અહુરમજૃદથી પેદા થયો^૩ હોય; અને ને કોઈ તેના કંયનમાંનાને સારી રીતે રાખે છે તેની જગત વોહુમનનાં અહુરમજૃદનાં બાપપણુંમાં^૪ છે; અને આ કારણું સાર કે દરેક પ્રમાણીક પાલણુપોપણું તે છે જેમાં પોથાયલું પ્રાણી તેનું અચ્યું થાય છે જેની રીતે વોહુમન અહુરમજૃદનો છોકરો છે; અને દરેક પ્રાણીઓનો પ્રમાણીક બચાવ તેનાથી બચાવ થયલાં પ્રાણીઓની ઉપર અહુરમજૃદનાં વોહુમન ઉપરનાં બાપપણું જેવો છે. (૨૫) અને આ પણ કે ને કોઈ ભલી પેદાયશને પ્રમાણીકપણું પાલણુપોપણું કરશે તેનાથી એમ શીખવાય છે કે ભલી પેદાયશ અહુરમજૃદથી થઈ છે; અને આ કારણું સાર કે પ્રાણીઓનાં પ્રમાણીક પાલણુપોપણુંમાંથી અને પોપણ કરનારનાં કંન-સારી કામથી પોપણ થયલાં પ્રાણીઓની ભલાઈ પણ જાહેર થાય છે; અને પોપણ થયલાં પ્રાણીઓની ભલાઈમાંથી તેના પેદા કરનારની ભલાઈ જાહેર થાય છે, અને ભલી પેદાયશનો પેદા કરનાર અહુરમજૃદ છે.

(૨૬) અને આ પણ કે ને કોઈ માતોઈ રીતે અહુરમજૃદને પોતાનાં શરીર ઉપર સાહેય અનાવે છે તે પોતે કામમાં પણ સાહેય થાય છે^૫; અને આ કારણું સાર કે ને કોઈ અહુરમજૃદને પોતાનાં શરીર ઉપર સાહેય અનાવે છે તે ઉહાપણનો સરદાર છે; અને એક ઉહાપણનો સરદાર ચુનાહ તથા સવાખનો પારખનાર અને શુનાહ તથા

૧. યસન હા ૩૧ મો, કુ. ૬, લી. ૧. ૨. એન્જલહનો કુ. ૬, લી. ૨. ૩. હા ૩૧, મો ૬, લી. ૧. ૪. એન્જલ હાનો કુ. ૮, લી. ૨. ૫. યસન હા ૩૧ મો, કુ. ૮, લી. ૩.

સવાયને ગણુનાર, અને એક ગણુનાર ને ચુનાહથી દૂર રહેનારો તથા સવાયનાં કામો કરનારો ચાય છે; અને ચુનાહથી દૂર રહેવાથી તથા સવાયનાં કામો કરવાથી તે કામમાં પણ સાહેબ ચાય છે. (૨૭) અને આ પણ કે સ્પેન્ટ-આર્મિટિ (એટલે વધારો કરનાર દીનદારી)^૧ અહુરમજ્જુને તે માણુસ અર્પણ કરે છે ને એક દીકરી પોતાના આપની તરફ હેખાડે એવું માન અહુરમજ્જુન તરફ હેખાડે છે; અને આ કારણું સાર કે તે અહુરમજ્જુન તરફ તે સ્પેન્ટ-આર્મિટિપણું કરે છે.

(૨૮) અને આ પણ કે ને કોઈ ગોસ્પંદોની સંભાળનો વિચાર કરે છે, તે ગોસ્પંદોની રખેવાળા ને ઉહાપણું આપે છે તે ધરાવે છે, અને આ કારણું સાર કે ગોસ્પંદોને વધારવાનાં ઉહાપણુંનો કાયદો આદમ જાતમાં પુરો પાદવામાં આવેલો છે, અને જ્યારે માણુસો તે ઉહાપણું મેળવવાનો વિચાર કરે છે ત્યારે તેઓ મેળવે છે. (૨૯) અને આ પણ કે ને માણુસ ગોસ્પંદો પાસે નરને ખરાયર વખતે દાખલ કરે છે તે વળી ગોસ્પંદોની સંભાળનો વિચાર કરે છે; અને આ કારણું સાર કે નરને દાખલ કરવાથી ઢોરાની આલાદ પેદા ચાય છે, અને ને કાઈ આલાદ પેદા કરે તે તેની પર-વરેશનો પણ વિચાર કરે છે.

(૩૦) અને આ પણ કે ને કાઈ મોખેદ્વામાં પ્રખ્યાત થયો હોય તેનાથી ચેલીર દુનિયાનો રસ્તો શીખવાય છે; અને આ કારણું સાર કે પેલી દુનિયાનો રસ્તો દીનથી જાહેર થયલો છે અને તે હેખાડાનાર મોખેદ છે; તેથી તેનાં ચેલાપણુંથી ને કોઈ મોખેદ્વામાં પ્રખ્યાત થયો હોય, તે તે રસ્તો જણે છે, અને વળી જણીતા કરે છે. (૩૧) અને આ પણ કે દુનિયાના ઝ્રોગર્ડ વખતે મહદ ચાય એવી ને ચીજ કોઈ કરે તેનાથી ઝુદાની પેદા કરવાની શક્તિએનાઉં વિચારો ઉભા ચાય છે; અને આ કારણું સાર કે ઝ્રોગર્ડનો વિચાર કરવાથી પેદા કરવાની શક્તિએઓં તેનાં અનમાં આવે છે, અને ઝ્રોગર્ડના વિચારો ઝ્રોગર્ડને માટે ચાય છે; અને ઝ્રોગર્ડને મહદ કરે એવી કાઈ પણ ચીજ કરવાથી ઝ્રોગર્ડ ચાય છે, અને ઝ્રોગર્ડમાં મહદ કરે એવી કાઈ પણ ચીજ કરવાની એ તેની ઉપર ઉહાપણુંથી વિચાર કરવાથી ચાય છે, અને ઉહાપણુંથી વિચાર કરવાથી તે પેદા કરનારની બક્ષેસના વિચારો મનમાં ઉભા ચાય છે.

(૩૨) અને આ પણ કે ને કોઈ અમેશરપંદોની ચીને ચાહે છે, તેનાથી માણુસોને દીલ તથા મનપ્ય ને યજ્ઞદોના રસ્તાથી આંદું જરૂર નથી તે ધરાવવાનું શીખવાય છે; અને આ કારણું સાર કે યજ્ઞદોની દીનને ચાહુવાથી યજ્ઞદોની શક્તિ વધે છે; અને યજ્ઞદોનું બળ વધવાથી આદમ જાતમાં તેઓની સત્તા વધે છે; અને આદમ જાતપર યજ્ઞદોની સત્તા વધવાથી માણુસ જાતને પોતાનાં દીલ તથા મનને કાણુમાં રાખવાનું

૧. યસ્તન હા ૩૧ મો. ફે. ૬, લી. ૧. લક્ડ હાઈસ સ્પેન્ટર્મેન્ડ; યવન્ લક્ડ હાઈસ ગોસ્પન્ડ્સ તાશીદાર ખ્રતુ, એટલે “સ્પેન્ટ આર્મિટિ તારી છે, અને ગોસ્પંદોને બનાવનારું ઉહાપણું તારી સાથે છે.” ૨. એજ હાનો. ફે. ૬, લી. ૨. ૩. વેસ્ટ, દેઝીઝ, “અસેસ” અસલ લખાણમાં દાદારીહા મળે છે. ૪. વેસ્ટ દાદાર્દુ-દેઝીઝ, “પેદા કરનારની સાખ્યાવત.” ૫. હા ૩૧ મો. ફે. ૧૨, લી. ૨.

બળ મળે છે જેથી તેઓ દૈવ લોકથી પણ કાગાતા નથી. (૩૩) અને આ પણ કે જે કોઈ વોહુમનને માન આપશે, તે તેથી પોતાનામાં જે ચુનાહ સવાખનાં કામો સાથે બેળાઈને છુપાયલો હોય તે જેથી છે; અને આ કારણું સાર કે વોહુમન માટેનું માન નેકોથી થતી નમનતાઈથાં ફેરવાઈ જાય છે; નેકીની નમનતાઈ સાથે કીગ્રપણું તથા કરપ્રપણુંની ગેરહાજરી જેડાયલી જેડાયલી છે; અને કીગ્રપણું તથા કરપ્રપણુંની ગેરહાજરી સાથે જીંદગીના આંખની ભજયુઠાઈ જેડાયલી છે; જેથી તે ધ્યાનવાળો ચુકાદો આપનારો થાય છે, અને ચુનાહ દૂર કરવાનું કામ સવાખનાં કામોથી થાય છે.

(૩૪) આ પણ કે જે કોઈ સખી લોકોને ભારે સખાવતનાં કામો કરે છે તેનાથી વળી લોકોને ઉધીનું આપવાનું શીખવાય છે; અને આ કારણું સાર કે સખાવતમાં કોઈ કોઈ આપે તે તેથું પોતાનું કરજોએ છે, અને તે પુરતાં ધ્યાનથી તથા પુરતાં સંતોશકારકપણુંથી આપવાની ધર્ષિની કોશેશ કરે છે; વળી આ કે સખાવતનું જેર ભાણુસોમાં આગળ વધે છે, અને ઉધીના આપેલા પૈસાથી તથા ભીજી સખાવતની લોટાથીપ તેઓની જીંદગી ઉદ્ઘાગી અને છે. (૩૫) અને આ પણ કે જે કોઈ અહુરમજ્ઞને લગતી ચીજેને જેટલું બને તેથલું નમવાનું શીખવે છે, તેનાથી નિર્દેષ લોકોને હેરાન ન કરવાનું શીખવાય છે; અને આ કારણું સાર કે અહુરમજ્ઞને લગતી ચીજેને સાથે જેટલું બને તેથલું ચુથાઈ જવું એ પહેલાંનો ચુનાહ ન કરવા બરાબર છે, અને જેટલાં બને તેથલાં સવાખનાં કામો કરવાં અને ચુનાહની આસ ચીજેથી દૂર રહેવું, જે નિર્દેષ લોકોને હેરાન ન કરવું છે. (૩૬) અને આ પણ કે જે કોઈ એક સાહેબને તથા દ્સ્તુરને પીછાણે છે, તેનાથી પોતાનાં શરીર ઉપર અહુરમજ્ઞને મીનોધ રીતે સાહેબ બનાવવામાં આવે છે; અને આ કારણું સાર કે અહુરમજ્ઞના કુદરતી કાયદાથી રહ્યાદ્વારા તે ભાણુસતા આ દુનિયાના સાહેબ તથા મીનોધ ધર્ષિણી થાય છે.

(૩૭) અને આ પણ કે જે કોઈ સવાખનાં કામને તથા તેને લગતા ચુકાદાને પસંદ કરે છે તે ભીજાં લોકોનાં ભલાંગો જેનાર થાય છે; અને આ કારણું સાર કે ભીજાંઓને અભર પડે છે કે તે ડહાપણ ધરાવે છે, અને આ કહેવામાં આંધું છે કે, એક ભાણુસતું ડહાપણ તે અહુરમજ્ઞને લગતી ચીજેને પસંદ કરે તે ઉપરથી જહેર થાય છે. (૩૮) અને આ પણ કે કોઈ પ્રમાણીક હેતુથી ઝારાક પુરો પાડશે તે

૧. યસન હા ૩૧ મો, કુ. ૧૩, લી. ૩; જેમાં Pt. 4 માં હવાઈ રાખ્યા પછી આ લખાણ ઉમેરેલું છે; વિનાસુ ઈ અચ્યેતું અવો કીર્તિભૂ ગુમીખ્તુ યેગવીમુનેદુ મદમુ યેશરાચીહુ હિય સર્દાર હવા-ઈહુ વ મદમુ અદીતુનીહુ હર્વિસ્ય. ૨. આ એ હેવાને પુંજનાર મીઅદાના ટોળાંગ્મા છે, જેમાં નેચ્ચાંગ્મ અહુરમજ્ઞનુ શિક્ષણ સાંભળું ન હતુ. ૩. વેસ્ટ દાદાર-દેખીહુ વાંચે છે, એટલે “મેદા કરનારની સખાવત.” ૪. સખાવતમાં આપવું તે જાળું એક ભાણુસતું આ દુનિયામાંના લોકોને આપવાનું કરજ હોય તેમ. ૫. હા ૩૧ મો, કુ. ૧૪, લી. ૨. ૬. કુનામેદ, અવ૦ કુ તથા નસ્ત, “નમવુ,” ૭. સરખાવા કું આઈતત્ત્વ, “ચુંધું,” “વણવું” “લેવું,” તે ઉપરથી કુ-વાઈતત્ત્વ, ૮. યસન હા ૩૧ મો, કુ. ૧૫, લી. ૧.

વળી ભીજાંઓ માટે તપાસ રાખનારાઓમાંનો તપાસ રાખનારો^૧ થાય છે, અને આ કારણું સાર કે તે પાલણ કરનાર એક સુખી મદદ કરનાર છે એક સુખી માણુસ ને ભીજાંઓ માટે તપાસ કરનારાઓમાંનો તપાસ કરનાર છે; અને આ પણ જે એક જણે કહ્યું છે કે : “તે હેમેશાં લવો, સુખી તથા ઉમરાવું છે જે હુલકાં^૨ લોકોનો સરદાર નથી.”

(૩૬) અને આ પણ કે જે માણુસ પાદશાહ હોય, જે આપેલા હોકમથી એક માનસરીગ્રને^૩ નમે છે અને તેને જે ચીજે આપવાની જરૂર હોય તે આપે છે, તેનાથી સાચા તથા નેક શબ્દો ભષુવાની^૪ ખરી રીત શાખવવામાં આવે છે, અને આ કારણું સાર કે પવિત્ર શબ્દો જે સીધા અને નેક હોય તેનું ભષુતર પાદશાહો વગર અર્થી કરે તે તેઓની પાદશાહીની આભાદીને લીધે થાય છે; અને તેઓની ભલી પાદશાહીની આભાદી વધારે ખાસ કરીને આ એ ચીજને લીધે છે, સારો હોકમ કરવો અને ઉહાપણુંથી આપવું, અને જ્યારે આપેલા હોકમથી તે માનસરીગ્રની માણુસને પાદશાહ તરફ નેમવામાં આવે છે ત્યારે તે સારો હોકમ ગણ્યા છે; અને જ્યારે જે કોઈ ચીજ તેને આપવાની હોય તે તેને તેઓ આપે છે ત્યારે તે વળી ઉહાપણુંવાળી સખાવત થાય છે; અને તેઓના સારા હોકમને લીધે ઉહાપણુંવાળી સખાવત તથા પાદશાહીની આભાદી થાય છે; અને પાદશાહીની આભાદીને લીધે વળી જે સબ્દો સાચા તથા નેક હોય તે બોલવાનું નિરૂપણું મળે છે; અને જે શબ્દો સાચા તથા નેક હોય તે નીરૂપણું બોલવાથી જે શબ્દો સાચા તથા નેક છે તે બોલવાની મનને જરૂરી વલણ મળે છે.

(૪૦) અને આ પણ કે જે કોઈ પોતાની જાતી નોકરી શાહેના શાહેને આપે છે અને જે અહુરમજૃદ સાથના તેના સંબંધનાં ઇણ તેથી ચાએ છે, તે નિર્દ્દેખ તથા શુનેહગારનો એક મીતોઈ પીઠાણુનારો છે,^૫ અને નિર્દ્દેખ તથા શુનેહગારને દેખાડવામાં તે જોરાવર અને છે; અને આ કારણું સાર કે તેનું શરીર શાહેના શાહેને આપેલું હોવાથી તે નમનતાધની શોભા થાય છે, અને તેના અહુરમજૃદ સાથના સંબંધને લીધે તેનાં ઇણ ચાખવાથી તે તેનું અસલ નિર્દ્દેખપણું જાળે છે, અને પ્રમાણીકપણુંથી તે ઇણને બરાબર ચુંટે છે; આ એ જાતની નેક જે આ દુનિયામાં છે તેને લીધે તેમાં હોય તે સધળાં લલાં મીતોઈ તથા દુન્યાવી લોકો સાર તેમજ નિર્દ્દેખ તથા શુનેહગાર લોકોના ઇરેશ્તાઈ દેખાડનારાઓ માટે મુહૂરી તથા આગળ વધતી પેદા કરવાની શક્તિ મળે છે.

૧. યસન હા. ૩૧ મો, ઇ. ૧૭, લો. ૩. ૨. ગોડરીનું, ગોડરીનુંને ઘદ્દે, “સારી તાખમ અથવા સારાં લોકીવાણો.” વેસ્ટ સુચના કરે છે કે “યહલવી અધ્યવાઙ્મનો; પણ તાકરોથી જુદાપણુંમાં સુખ મેળવવું એ પૂર્વતા દરોના લોકોના વિચારીને બરાબર અળતો વિચાર નથી. એ રાખ્ય અનાલોનો. એથે અનાલોનો “વિલાપ ન કરનારો” તું ભીજું ઇથી તરફિયી વંચાય. ૩. સરખાવો ઇંદ્ર મૂલ્ય અથવા પૂજુ “ઉહાપણું વગરનો,” “હુલકો,” “નીચ,” ૪. એથે જે માણુસ માંગવાણો હોય અથવા જે માંગવાણી જાણેતો હોય અથવા જે માંગેલી મીતોઈ અસર ઉપજની શકતો હોય. ૫. યસન હા. ૩૧, મો, ઇ. ૧૬, લો. ૨. ૬. હા. ૩૧ મો, ઇ. ૧૬, લો. ૩. વેસ્ટ એના તરજુમો જુદી રીત કરે છે. “અને જે પેદાયશને અહુરમજૃદની મીલકત ગણે છે, તેને યજ્ઞોદો તરફથી નિર્દ્દેખ તથા શુનેહગારને દેખાડવાની શક્તિ મળે છે.”

બળ મળે છે જેથી તેઓ દૈવ લોકથી પણ છાતા નથી. (૩૩) અને આ પણ કે જે કોઈ વોહુમનને માન આપશે, તે તેથી પોતાનામાં જે ચુનાહ સવાખનાં કામો સાથે બેળાઈને^૧ છુપાયલો હોય તે જેથ છે; અને આ કારણું સાર કે વોહુમન માટેનું માન નેકોથી થતી નમનતાઈથાં ફેરવાઈ જાય છે; નેકીની નમનતાઈ સાથે કીગ્રપણાં તથા કરપ્રપણાંની^૨ ગેરહાજરી જોડાયલી છે; અને કીગ્રપણાં તથા કરપ્રપણાંની ગેરહાજરી સાથે જીંદગીના આંખની ભજયુઠાઈ જોડાયલી છે; જેથી તે ધ્યાનવાળો ચુકાદો આપનારો થાય છે, અને ચુનાહ દૂર કરવાનું કામ સવાખનાં કામોથી થાય છે.

(૩૪) આ પણ કે જે કોઈ સખી લોકોને ભાટે સખાવતનાં કામો કરે છે તેનાથી વળી લોકોને ઉધીનું આપવાનું શીખવાય છે; અને આ કારણું સાર કે સખાવતમાં કોઈ કોઈ આપે તે તેતું પોતાનું કરજાઈ છે, અને તે પુરતાં ધ્યાનથી તથા પુરતાં સંતોશકારકપણાંથી આપવાની ધર્ષિની કોશેશ કરે છે; વળી આ કે સખાવતનું જેર ભાણુસાં આગળ વધે છે, અને ઉધીના આપેલા પૈસાથી તથા બીજી સખાવતની લોટાથી^૩ તેઓની જીંદગી ડુધોળી અને છે. (૩૫) અને આ પણ કે જે કોઈ અહુરમજદને લગતી ચીને સાથે જેટલું બને તેટલું નમવાનું^૪ શીખવે છે, તેનાથી નિર્દેષ લોકોને હેરાન ન કરવાનું શીખવાય છે; અને આ કારણું સાર કે અહુરમજદને લગતી ચીને સાથે જેટલું બને તેટલું ચુથાઈ^૫ જવું એ પહેલાંનો ચુનાહ ન કરવા બરાબર છે, અને જેટલાં બને તેટલાં સવાખનાં કામો કરવાં અને ચુનાહની આસ ચીનેથી દૂર રહેવું, જે નિર્દેષ લોકોને હેરાન ન કરવું છે. (૩૬) અને આ પણ કે જે કોઈ એક સાહેબને તથા દ્સ્તુરને પીછાણે છે, તેનાથી પોતાનાં શરીર ઉપર અહુરમજદને મીનોધ રીતે^૬ સાહેબ બનાવવામાં આવે છે; અને આ કારણું સાર કે અહુરમજદના કુદરતી કાયદાથી ખંડાદો તે ભાણુસતા આ દુનિયાના સાહેબ તથા મીનોધ ધર્ષિથી થાય છે.

(૩૭) અને આ પણ કે જે કોઈ સવાખનાં કામને તથા તેને લગતા ચુકાદાને પસંદ કરે છે તે બીજાં લોકોનાં ભલાંગો જેનાર થાય છે; અને આ કારણું સાર કે બીજાંઓને અભર પડે છે કે તે ડહાપણ ધરાવે છે, અને આ કહેવામાં આંધું છે કે, એક ભાણુસતું ડહાપણ તે અહુરમજદને લગતી ચીને પસંદ કરે તે ઉપરથી જહેર થાય છે. (૩૮) અને આ પણ કે કોઈ પ્રમાણીક હેતુથી ઝારાક પુરો પાડશે તે

૧. યસન હા ૩૧ મા, કુ. ૧૩, લી. ૩; જેમાં Pt. 4 માં હવાધિ શાખદ પદી આ લખાણ ઉમેરેલું છે; વિનાસુ ઈ ઘય્યેનું અવો કીર્તિશૂ ગુમીખતુ યેગવીમુનેદુ મદમુ યેશરાચીહુ હિય્ સર્દાર હવા-ઈહુ વ મદમુ અદીતુનીહુ હર્વિસ્ય. ૨. આ એ હેવાને પુંજનાર મીઅદાના ટોળાંગ્યા છે, જેમાં હેવાને અહુરમજદનું શિક્ષણ સાંભળું ન હતું. ૩. વેસ્ટ દાદાર-દેહીહુ વાંચે છે, એટલે “મેદા કરનારની સખાવત.” ૪. સખાવતમાં આપવું તે જાળું એક ભાણુસતું આ દુનિયામાંના લોકોને આપવાનું કરજ હોય તેમ. ૫. હા ૩૧ મા, કુ. ૧૪, લી. ૨. ૬. કુનામેદ, અવ૦ કુ તથા નસ્ત, “નમવું,” ૭. સરખાવા કું બાઇતનૂ, “ચુંથવું,” “વણવું” “લેવું,” તે ઉપરથી કુ-વાઇતનૂ, ૮. યસન હા ૩૧ મા, કુ. ૧૫, લી. ૧.

વળી ભીજાંઓ ભાડે તપાસ રાખનારાઓમાંનો તપાસ રાખનારો^૧ થાય છે, અને આ કારણું સાર કે તે પાલણ કરનાર એક સુખી મદદ કરનાર છે એક સુખી માણુસ ને ભીજાંઓ ભાડે તપાસ કરનારાઓમાંનો તપાસ કરનાર છે; અને આ પણ જે એક જણે કહ્યું છે કે : “તે હેમેશાં લવો, સુખી તથા ઉમરાવું છે જે હુલકાં^૨ લોકોનો સરદાર નથી.”

(૩૬) અને આ પણ કે જે માણુસ પાદશાહ હોય, જે આપેલા હોકમથી એક માનસરીગ્રને^૩ નમે છે અને તેને જે ચીજે આપવાની જરૂર હોય તે આપે છે, તેનાથી સાચા તથા નેક શબ્દો ભખવાનીપ ખરી રીત શાખવવામાં આવે છે, અને આ કારણું સાર કે પવિત્ર શબ્દો જે સીધા અને નેક હોય તેનું ભખુતર પાદશાહો વગર અર્થી કરે તે તેઓની પાદશાહીની આભાદીને લીધે થાય છે; અને તેઓની ભલી પાદશાહીની આભાદી વધારે ખાસ કરીને આ એ ચીજને લીધે છે, સારો હોકમ કરવો અને ઉહાપણુંથી આપવું, અને જ્યારે આપેલા હોકમથી તે માનસરીગ્રની માણુસને પાદશાહ તરફ નેમવામાં આવે છે ત્યારે તે સારો હોકમ ગણ્યા છે; અને જ્યારે જે કોઈ ચીજ તેને આપવાની હોય તે તેને તેઓ આપે છે ત્યારે તે વળી ઉહાપણુંવાળી સખાવત થાય છે; અને તેઓના સારા હોકમને લીધે ઉહાપણુંવાળી સખાવત તથા પાદશાહીની આભાદી થાય છે; અને પાદશાહીની આભાદીને લીધે વળી જે સબ્દો સાચા તથા નેક હોય તે એલવાનું નીડરપણું મળે છે; અને જે શબ્દો સાચા તથા નેક હોય તે નીડરપણું એલવાથી જે શબ્દો સાચા તથા નેક છે તે એલવાની મનને જરૂરી વલણ મળે છે.

(૪૦) અને આ પણ કે જે કોઈ પોતાની જાતી નોકરી શાહેના શાહને આપે છે અને જે અહુરમજૃદ સાથના તેના સંબંધનાં ઇણ તેથી ચાએ છે, તે નિર્દ્દેષ તથા શુનેહગારનો એક મીતોઈ પીઠાણુનારો છે,^૪ અને નિર્દ્દેષ તથા શુનેહગારને દેખાડવામાં તે જોરાવર અને છે; અને આ કારણું સાર કે તેનું શરીર શાહેના શાહને આપેલું હોવાથી તે નમનતાધની શોભા થાય છે, અને તેના અહુરમજૃદ સાથના સંબંધને લીધે તેનાં ઇણ ચાખવાથી તે તેનું અસલ નિર્દ્દેષપણું જાળે છે, અને પ્રમાણીકપણુંથી તે ઇણને બરાબર ચુંટે છે; આ એ જાતની નેક જે આ દુનિયામાં છે તેને લીધે તેમાં હોય તે સધળાં લલાં મીતોઈ તથા દુન્યાવી લોકા સાર તેમજ નિર્દ્દેષ તથા શુનેહગાર લોકોના ઇરેશ્તાઈ દેખાડનારાઓ ભાડે મુહૂરી તથા આગળ વધતી પેઢા કરવાની શક્તિ મળે છે.

૧. યસન હા. ૩૧ મો, ફે. ૧૭, લો. ૩. ૨. ગોડરીનું, ગોડરીનુંને ખલે, “સારી તાખમ અથવા સારાં લોકીવાણો.” વેસ્ટ સુચના કરે છે કે “ધુલવી અધ્યવાઙ્મનો; પણ તાકરોથી જુદાપણુંમાં સુખ મેળવવું એ પૂર્વના દેરાના લોકોના વિચારિને બરાબર મળતો વિચાર નથી. એ રાખ્ય અનાસુધીનોંને એલે અનાસુધીનોંને “વિલાપ ન કરનારો” નું ભીજું ઇથી તરફિયી વંચાય. ૩. સરખાવો ફીં મૂલ્ય અથવા પૂજુ “ઉહાપણું વગરનો,” “હુલકો,” “નીચ,” ૪. એલે જે માણુસ માંગવાણો હોય અથવા જે માંગવાણી જાણું હોય અથવા જે માંગેલી મીતોઈ અસર ઉપજની શક્તિનો હોય. ૫. યસન હા. ૩૧, મો, ફે. ૧૮, લો. ૨. ૬. હા. ૩૧ મો, ફે. ૧૮, લો. ૩. વેસ્ટ એના તરજુમો જુદી રીત કરે છે. “અને જે પેદાયશને અહુરમજૃદની મીલકત ગણે છે, તેને બજીદો તરફથી નિર્દ્દેષ તથા શુનેહગારને દેખાડવાની શક્તિ મળે છે.”

(૪૧) અને આ પણ કે અહુરમજ્જુદ્ધી અમરપણું^૧ તરફ આગળ વધવાની શક્તિ તેને અપાય છે જેનું આગળ વધવું સર્વત્ર છે; તેથી તેનો કાયદો વળી આ છે કે જે પોતાનાં રવાનને અમર કરવા કાંગતો હોય તેને તેઓ મદદ આપશે; અને જે સર્વત્ર સુખની ખાહેશ કરે છે અને પોતે જે માંગે તે દરેક સુખ બીજાંઓને આપનાર નિવડે છે તેને તેનાથી દરેક સુખ આપવામાં આવે છે; જે તે ખાહેશ રાખે તે પુરેપુરું મેળવવા સારુ તેને મદદ થાય છે. (૪૨) અને આ પણ કે જે કાંઈ હમેશણું સુખ બોગવે છે તે રવાનને અમરી કરે છે, અને વળી આ કારણું સારુ કે રવાન સવાબના કામોથી હ્યાતિર બોગવે છે, અને સવાબનાં કામો તે સધાં છે જેથી હમેશણું સુખ બોગવાય છે. (૪૩) અને આ પણ કે જે કાંઈ પોતાને સવાબનાં કામો કરવામાં હમેશ રાખે છે, તે કાંઈભી જતની નેકોમાં લાયકાત, સંપૂર્ણતા તથા ઉત્તમતા મેળવે છેં; અને આ કારણું સારુ કે સવાબનાં કામો કરવામાં પોતાને હમેશ રોકી રાખવું તે પોતાના ધંધામાં સંપૂર્ણ મહેનત કરવા પરાયર છે; અને પોતાના ધંધામાં સંપૂર્ણ મહેનત કરવામાં કાંઈપણ જતનાં હું:અની ગેરહાજરી જોડાયલી છે, અને કાંઈભી જતનાં હું:અની ગેરહાજરી તથા સંપૂર્ણ નેકોની હાજરી દરેક સુખને લાયક છે.

(૪૪) અને આ પણ કે જે કાંઈ અન્યર્પત લોકોમાં દસ્તુર તરીકે દોલત ઘોડકઠી કરે છે તેનાથી દસ્તુરનું સર્વોપરીપણું જળવાયો^૨ છે; અને આ કારણું સારુ કે પાદશાહીનો સુધારો તથા આગળ વધવું એ પણ દોલતને લીધે છે. (૪૫) આ પણ કે જે કાંઈ પ્રમાણીકપણુંને લીધે બીજાંની મજા સારુ કામ કરે છે તેનાથી વોહુમનને^૩ લીધે વૃદ્ધિ તથા વધારો અપાય છે; અને આ કારણું સારુ કે જેનાથી પ્રમાણીક મજા અપાય છે તે વધારો તથા વૃદ્ધિના પેદા કરનાર તરફથી પ્રાણીઓનો પોરાક છે.

(૪૬) અને આ પણ કે જે કાંઈ પોતાનાં શરીરમાં અહુરમજ્જુદ્ધને મહેમાન રાખે છે,^૪ અને આદમનાં સવાબનાં કામો શીખવે છે તેનાથી દરેક જતનું પ્રમાણીક શિક્ષણ શીખવાય છે; અને આ કારણું સારુ કે પોતાનામાં અહુરમજ્જુદ્ધને મહેમાન રાખવાથી ચુનાંડ ન કરવાનું, અને લોકોને સવાબનાં કામો, ખાસ કરીને પોતે સવાબનાં કામો કરે વાને શીખવાનું થાય છે; ઐગુનાહપણું તથા સવાબનાં કામો કરવાં એ દરેક શિક્ષણની નેમ છે, અને જેમાં તેઓ હરિત ધરાવે છે તે દરેક ભલાઈની શીખવનાર થાય છે. (૪૭) અને આ પણ કે જે કાંઈ સવાબનાં કામો ઝીલાવનાર તરફથી ઝયદો મેળવશે તેનાથી જે ધણો ઉહાપણવાળો^૫ હોય તેની જહેરાત તેનાં ઉહાપણુથી શીખવાય છે; અને આ કારણું સારુ કે ઉહાપણુથી થતી મહોટી જહેરાત ભલાં લોકોને સુખ આપવામાં છે. (૪૮) અને આ પણ કે જે કાંઈથી અહુરમજ્જુદ્ધને લગતી પવિત્ર ચાન્દે

૧. અહીં અમર્ગ-દિલિશની અને હમાગું ડિલિશનીએ એ શાબ્દો અવું અનેરેનાત્ તથા ઇડ્વિન્ટાન્ ના પહુલવી તરળુમા ઇને વર્પેરાયલા છે. જુઓ. હા. ૩૧ મા, ફ. ૨૧, લી. ૧, ૨, ૨. એટેલે કે તેનાં સવાબનાં કામોથી રવાનને અમર હ્યાતિ મળે છે. ૩. યસન હા. ૩૧ મા ફ. ૨૧, લી. ૧. ૪. એન્જ હાનો. ફ. ૨૧, લી. ૨. ૫. એન્જ હાનો. ફ. ૨૧, લી. ૩. ૬. એન્જ હાનો. ફ. ૨૨, લી. ૩. ૭. યસન હા. ૩૧ મા, ફ. ૨૨, લી. ૧.

વિષેના હુકમો અપાય છે તેનાથી પોતાનાં શરીરમાં અહૃતમજદુને બરાયર આવકાર અપાય છે;^૧ અને આ કારણું સાર કે અહૃતમજદુનું તખત આ દુનિયામાં એક પાદશાહ જે સારા હુકમો આપે છે તેનાં શરીરમાં વધારે ઉત્તમ રીતે રહે છે.

(૪૬) અશોધની ઉત્તમતા સંપૂર્ણ છે.

ખાલી પડમો, ખગ નસક.

(૧) આંદ્રમી ફર્જદી ખુલ્લેતુમજિતિર આ વિષે છે. કે જે ક્રાઈ ભીજાને ડહાપણું શીખવે છે તેનાથી વળી એક અધર્મી માણુસના અશોધના દેખાવથી ઠગાવું નહીં એમ શીખવાય છે,^૨ અને આ કારણું સાર કે જે શીખેલો હોય તે ઠગાતો નથી.

(૨) અને આ પણ કે જેમ એક દીકરી પોતાના બાપ તરફ માન ધરાવે છે તેમ જે ક્રાઈ અહૃતમજદુન તરફ માન ધરાવે છે, અને જે વળી પ્રમાણીક કામ કરનારાઓને ખુશી કરે છે, તે વળી અમેશરપણો તરફથી સ્પેન્ટ-આર્મિંગિતિને ખાર કરાવે છે; અને આ કારણું સાર કે સ્પેન્ટ-આર્મિંગિતિના અહૃતમજદુન તરફનાં માનથી અને લખાં લેઝિના ખુશી થવાથી અમેશરપણો સ્પેન્ટ-આર્મિંગિતિની ખાસીયતને ચાહે છે તથા જળવે છે.

(૩) અને આ પણ કે જે ક્રાઈ વોહુમનને ચાહે છે અથવા તેને સાંભળે છે તેને તેનાં ડહાપણુથી અહૃતમજદુની દીન નાશ^૩ ન કરવાનું શીખવાય છે, અને આ કારણું સાર કે પ્રમાણીક હેતુથી ડહાપણું દીનને જળવે છે, અને ભીજાન્યાને તેઓ તે વિષે વધારે શીખવે છે.

(૪) અને આ પણ કે જે ક્રાઈ પોતાને મોખેદો આગળ ચેલાપણુંમાં અર્પણ કરે છે, અને જે પોતે કાંઈ સમજતો ન હોય તે વિષે ફરી પૂછે છે તેનાથી શિક્ષણ શીખવાય છે; અને આ કારણું સાર કે જીન માટે ફરી અને ફરીથી પૂછવાથી, જેણે પોતાને એક ડાઢા મોણેદ આગળ ચેલાપણુંમાં અર્પણ કર્યો હોય, તે પોતાનું સાર જીન વધારે છે; અને જીનના દોરતો તેને એક સર્વથી સરસ નમુનો બનાવે છે, અને મોણેદાનું ચેલાપણું તેને જે કાંઈ તે સમજતો નથી તે વિષે પાણી પૂછતો બનાવે છે.

(૫) અને આ પણ કે જે ક્રાઈ જરૂરશ્રત સાથે પવિત્ર ખારમાં હોય તે જે ક્રાઈ અમેશરપણોની ભાહેશને તથા અશોધેલાં હોકમને જેર આપે છે તેના જેવા છે; અને આ કારણું સાર કે આ એ સદ્યશ્રોદ્ધરું જરૂરશ્રતની ખાસીયતનાં ડેટલાંડ ખાસ તત્ત્વે છે. (૬) અને આ પણ કે જે ક્રાઈ વોહુમનને ચાહે છે તેનાથી અહૃતમજદુન તેની આ ચુંણથીથી ખુશ થાય છે; અને આ કારણું સાર કે એક માણુસ વોહુમનને ચાહે તથા ડહાપણને ચાહે તે ડહાપણ શીખે છે અને ડહાપણ શીખવાથી ચુંણથી^૪ કરવાની શક્તિ મળે છે, અને ચુંણથી કરનાર અહૃતમજદુને ખુશ કરનાર થાય છે.

(૭) અને આ પણ કે જે કોઈ પોતાના વિચાર જરૂરુષત્વની દીનને અર્પણ કરે છે તે અહાપણ શીખે છે; અને આ કારણું સાર કે ભલ્લી દીનનું સંધળું અહાપણ વિચારની બ્યક્સસથી તેને શાખવવામાં આવે છે.

(૮) અને આ પણ કે જેણે જરૂરુષત્વની દૃષ્ટરી નીચે⁹ હોલત રાખી છે તેનાથી સંશોધયન્ને એથે દ્વારા કરનારાઓને જેણે માન આપે છે તેઓને શીખવાય છે; અને આ કારણું સાર કે જે કોઈ દીનને ટેકા આપનારાઓને તરફ માન ધરાવે છે તે દીનને ટેકા આપનારાઓની દૃષ્ટરીની સત્તા નીચે હોલતને રાખે છે, અને જ્યારે તેઓ તેને તેઓની દૃષ્ટરીની સત્તા નીચે રાખે છે ત્યારે તેનાથી તે જરૂરુષત્વની સત્તા નીચે રખાય છે.

(૯) અને આ પણ કે જે કોઈ મહેનત કરે છે તેનું નશીય તેની પોતાની સાથે જોડાપણું છે. (૧૦) અને આ પણ કે પેદાયથને સુધારવા માટેનાં તેનાં સવાયનાં કામો જેણે જતે તેને સુધારી હોય તેનાં થાય છે.

(૧૧) અશોધની ઉત્તમતા સર્વથી સરસ છે.

બાબ પણમો, બગ નરક.

(૧) નવમી ઝર્ણી, યથા—આદ્ધિશર¹⁰ આ છે કે જે કોઈ અહૂરમજ્જુની વખાળું કરે છે તેનાં કામો ગાથાનાં શિક્ષણુથી દોરવાય છે; અને આ કારણું સાર કે અહૂરમજ્જુના જેવી વખાળનું કારણ તેનાં કામો માટે છે, અને જે કોઈ તે કામને મહોયાઈ આપે છે તેનાથી તે કામ કરવાનું પણ શીખવાય છે, કુમકે અહૂરમજ્જુનું કામ જે ગાથાતું શિક્ષણ છે, તે પવિત્ર ભલાઈ છે. (૨) અને આ પણ કે જે કોઈ સવાયનાં કામો દેલાવનારાઓને વધારે છે; તેનાથી મોખેદીં શીખવાય છે; આ કારણું સાર કે સવાયનાં કામોની બાહેશીનો તથા મોખેદની બાહેશીનો દેલાવો જે કોઈ જ્યારે કારણું હોય ત્યારે દેલાવો કરનારાઓનાં સવાયનાં કામો આગળ વધારે છે તેનાં બેવાં રૂપો છે, તેથી તે આગળ વધતાં ભલાં કામોને મહોયાઈ આપે છે; અને જ્યારે સવાયનાં આગળ વધતાં કામોને મહોયાઈ ભણે છે ત્યારે દૃષ્ટરું કામ વખાળાય છે તથા શીખવાય છે.

(૩) અને આ પણ કે તેનાથી જે માણસ લાયક હોય તે જે ખાહેશ રાખે તે દરેક લાયક માણસમાં પેદા કરાય છે, જેને માટે માંથનો હોકમ જે ધૂઠી¹¹ અણી હોય તેને માટેની આશાની જેવો છે; અને આ અહેવાલ વળી પાદશાહેથી થતો ખુલાસો દેખાડે છે, જે આખી દુનિયાનાં લોકોની તમામ ગરજ એક બહોળું કામ જે આખી દુનિયા માટે તે જમાનાના ડાઢ્યાં લોકોને હોકમ કરવા નેમતાથી થાય છે તેથી છે. (૪) અને આ પણ કે પોતાની જાતી મદદ તે માણસથી ભલી પેદાયથને

૧. યસન હા. ૩૨ મો, ફ. ૬. લી. ૩. ૨. યસન હા. ૩૩ મો. ૩. યસન હા. ૩૩ મો, ફ. ૧. લી. ૧. ૪. એપ્પન હાનો. ફ. ૧. લી. ૨. ૪. આમાર, અવ૦ મરૂ, “ગણવું,” “હિસાય.” ૫. ફી. ૨૧૦ રસ્તાહું “શુદ્ધાં”, “રસ્તો.”

ખુલ્લથી અપાય છે જેનું કામ જગતના ઝ્રોગર્ડને મહિથી આગળ કરવાનું છે; અને આ શાખાપણું ક્રાઇથી જતનાં સવાખનાં કામનું મેહાંડું જેર દેખાડે છે, કેમ કે દરેક સવાખનાં કામથી ઝ્રોગર્ડને મદદ મળે છે જે કામ સધળી પેદાયશને સખાવત જેવું પુરવાર થાય છે.

(૫) અને આપણું કુંજ ને ક્રાઇ એક દીકરાને પોતાના બાપને માન આપતાં શીખવે છે તે તે માણુસને માન આપતાં શીખવવા સારા વળી પેદા કરનાર તરફનાં માનનો પોતાનો બધ્યો બનાવે છે; અને આ કારણું સાર કે મા બાપ તરફનું વાજથી માન અને તેઓ તરફની ચાકરી તે પેદા કરનાર તરફનાં માન તથા તેની પરસ્તેશ સાથે જોડાયલો છે. (૬) અને આ પણ કુંજ ને ક્રાઇ પોતે પોતાનાં માણુસોમાંના એકને માટે આગળ વધવાનું કરે છે એટલે કુંજ આગળ વધવાની જરૂરવાળાં^૧ લોકોમાંના ક્રાઇને માટે પણ, તે સર્વ સારાં પ્રાણીઓ માટે સુખ આપનારો તથા બનવાનારો છે; અને આ શખ્ષે જેનો સુકહો ચાલુ હોય તેને દેખાડે છે, તેથી અને જે ક્રાઇ તે માંગે તે દરેકને માટે સુકહો આપવાથી તેઓ સુખમાં ભાગ^૨ પડે છે. (૭) અને આ પણ કુંજ ને ક્રાઇ એક ઘેડુતનું^૩ બલું કરે છે તેથી ઢોરા વધે છે અને આ કારણું સાર કે જેતી કરનારાઓને સંતોષ આપવાથી જેતી વધે છે, કેમ કે ઢોરા દુનિયાની મહેસુદી જેતી છે.

(૮) અને આ પણ કુંજ દીન ને અશોધનો રહતો^૪ છે તેને તે માણુસ પોતાની બનાવે છે જે દીનની અશોધને લીધે સારા વિચારવાળો છે; અને આ શખ્ષે વળી ભલી દીનની ડંગીની છદ્ર દેખાડે છે; કેમકે જે ક્રાઇ ભલી દીનના સારા વિચારો કરતો નથી, તે જે કે તે દીન ભાંગનારો હોય તોણી અધર્મી થાય છે; અને જે ક્રાઇ સારા, પણ ભલી દીનના નહીં એવા વિચાર કરનારો હોય તે પોતાને બુરી દીનવાળો પુરવાર કરે છે, અને જે ક્રાઇ સાચા વિચાર કરે છે તે દીનની અશોધથી સારા વિચાર કરનારો છે, અને તેનું ભણુતર ભલી દીનમાં છે. (૯) અને તે નણું વાક્યો વિષે જે સધળાં માણુસો માટે યજ્ઞો તરફની દરેક જતની તાખેદારી આગળ લાવે છે; એક ઝણતું, એક તોખમનું અને એક શરીર તથા છંદગીનું; અને ઝણતું જેનાથી ઝણ મળે એવી મેહનત છે, અને તોખમનું જેને માટે તોખમની જરૂર હોય એવો ઝાયદો છે, અને શરીર તથા છંદગીનું યજ્ઞો તરફની તાખેદારી સાર શરીર તથા છંદગી અનેને જળવી રાખે એવા રચનારનો વિચાર છે. (૧૦) અને આ પણ કુંજ દીના માણુસ સાથે ધરીન તરફની આપ્રિનમાં અને મહેનતું બોકેનાં જેર માટે સંતોષ આપનારાઓની મુશાલીમાં^૫ સારા દોષતો નો^૬ વધારો જોડાયલો છે.

(૧૧) અશોધ સર્વથી સરસ શ્રેષ્ઠતા છે.

૧. યસન હા. ૩૩ મો, ક્ર. ૩, લી. ૧. ૨. છંદગીજીદ, સરખાવો ક્ર. ૧૦ અંદ્રાજીદનું, “ભાગ લયો” “વધવું,” અભ-ધાજ, “ધંધાનો ભાગીદાર” ૩. ક્ર. ૧૦ વરણ્ણગ્ર., “ઘેડુત” ૪. હા. ૩૩ મો, ક્ર. ૫, લી. ૩. ૫. હા. ૩૩ મો ક્ર. ૧૩, લી. ૧. ૬. વેસ્ટ નીશીનીસ્તાન, “અસવાની જગો” વાંચે છે.

બાળ પપ મો, બગ નસ્ક.

(૧) દસમી કૃગર્હ, યાશ્યચ્છોથના^૧, વિષે આ જણાયલું છે કે ને કાઈ બને તેઠલાં સવાખનાં કામો કરનારો હોય તેને અની શકે તેઠલી હફ્ટની મહિન ક્રશોગર્હ વખતે આપવામાં આવે છે; અને આ કારણું સારુ કે જ્યારે દરેક સવાખનું ડામ ક્રશોગર્હ વખતે તે હેખાય તેવું જ આગળ વધારવામાં આવે છે; ને કાઈ વધુ સવાખનાં કામો કરે છે તેને ક્રશોગર્હ વખતે વધુ મહિન મળે છે; હુકમાં ને કાઈ નેઠલાં અને એઠલાં વધુ સવાખનાં કામો કરે છે તેને ક્રશોગર્હ વખતે નેઠલી અને તેઠલી મહિન મળે છે. (૨) અને આ પણ કે ને કાઈ પોતાને અહુરમજૃદને અર્પણ કરે છે તેનાથી લોકોને યુરાઈ તરફ લલચાવનાર અધર્મી ભાણુસ ધાયલ^૨ થાય છે; અને આ કારણું સારુ કે તે અધર્મી ભાણુસને બહેષ્ટમાંથી ખાદાર કાદ્વાથી ભાણુસો ભાટે એક કાયદો જાહેર થાય છે; ને ભાણુસો અધર્મી ભાણુસને હોજખમાં દાખલ થતો^૩ જોય છે, અને જ્યારે તેઓએ તેને જેણો ત્યારે તે નબળો હતો.

(૩) અને આ પણ કે ને કાઈ જાન માટે આતુર્ણ હોય તેને જાન શીખવામાં આવે છે; અને આ કારણું સારુ કે દરેક શાસ્ત્ર શીખવા માટેની તેની અસલ ઘાણેશને કીધે તેને જાન શીખવામાં આવે છે, અને લોકા તેવું જાન મળોંદું કરે છે; કેમ કે તેઓ શીક્ષણ માટે આતુર થાય છે અને તેને જીતે છે તથા પકડે છે. (૪) અને આ પણ કે સારા લોકા સાથે હોસ્તી રાખનાર, સારા ભાણુસથી અધર્મી ભાણુસને ભારવાનું^૪ શીખવાય છે; અને આ કારણું સારુ કે સારાંના લોકાણુથી યુરાઈનું મરણ થાય છે. (૫) અને આ પણ કે ને કાઈ વોહુમન મારકૃતે યુરાઈનો નાશ કરનાર હોય તેનાથી વોહુમનને લગતી પાદશાહીથી ભલી દુનિયાને આગળ વધારવાનું શીખવાય છે; વોહુમનને દુઃખ દેવા માટે યુનેહગારોને કાયદેસર સન થાય છે, અને પાદશાહો તથા જડનોનો તે માટેનો હોકમ દુનિયાના વધારા માટેની એક શૈબા છે.

(૬) અને આ પણ કે જેની કીયા અહુરમજૃદ માટે હોય તેને એક મહોદો કાયદો શીખવામાં આવે છે; અને આ કારણું સારુ કે અહુરમજૃદની આરાધના તથા તેની અરો ચાકડી ભુશાલીનો પાયો છે; અને સખળાં સવાખનાં કામેની માલેકી તથા એકઢા થવું તે પોતે ધીમાનદાર લોકોનો મહોદો કાયદો છે ને લોકોનો સુધારો તે માલેકીથી છે, અને જેઓની મહેમાની તે કીયાથી સર્વથી સરસ થાય છે; તેજ કારણુને કીધે તે કીયા ને અહુરમજૃદની પોતાની છે તેના મહોદો કાયદાની તથા બીજાં સવાખનાં કામેની અસલ માલેકી,—ને કે તે આપી તેને કીધેની અહુરમજૃદની કીયાની હોય

૧. હા. ૩૪ મો, કુ. ૧, લી. ૧. ૨. વાંચાય વીજૂદુદ, સરાખ્યાવો કુ. ગુજૂરાદનું અથવા ગળ્જુરાનું, “કરડવું,” “ડંબ મારવો,” “ધાયલ કરવું.” આ રાખ્યા વ ગળ્જૂદુદ, “અને ધાયલ થયલો” બી વંચાય. ૩. કુ. પર્વતાનગીડુદ, “હુકમ,” “રજા,” તે ઉપરથી “દાખલ થવું.” ૪. હા. ૩૪ મો, કુ. ૬, લી. ૧. ૫. જુઝ્યો એજ હાનો કુ. ૧૦, લી. ૩.

તો પણ,—તે મહોયા કાયદાની જહેરાત માટે જરૂરની છે અને જ્યારે તે મહોયા કાયદા તરીકે અથવા મહોયા કાયદાથી પણ વહુ જહેર થાય છે ત્યારે તે તેની સાથે જોડાયલી છે; જ્યારે પણ આ ખુશાલી ઉપર તેની હદ છે. (૭) અને આ પણ કે જેને માટે જરૂર હોય તેને માટેની કીયાતું^૧ કરવું તે પેદાયશને લાયકનાં લોકો તરફની એક બેઠ છે, અને પેદાયશને લાયકનાં લોકો તરફની બેઠ તે હાજરમંદ લોકોની કીયાતું કરવું છે.

(૮) અને આ પણ કે અશોધનો^૨ રસ્તો, અને તે કે નેથી તે રસ્તો હેખાય છે, અને તેમજ એકલા કામ કરનારાઓનો તેમાંનો અદલો જે માણુસોનાં કામો યજુદ્ધાને દ્યાયદો કરનારાં છે તેઓથી શીખવાય છે; અને આ કારણું સાર કે, યજુદ્ધાનો દ્યાયદો તે અગણીત લોકોનો દ્યાયદો છે, અને અગણીત લોકોનો દ્યાયદો જે પોતે યજુદ્ધાની દીન છે તે અશોધનો રસ્તાનો નસુનો છે, અને વળી એકલે હોય કામ કરનારાઓનો અદલો તેથીજ છે. (૯) અને આ પણ કે વળી ધંધાઓના શિક્ષકનો અદલો જે ધંધાઓનો નંદા છે, તે શીખવામાં આવેલા ધંધાઓ માટે છુઠથી આપવામાં આવે છે અને લેવામાં આવે છે, અને આ કારણું સાર કે યજુદ્ધાનાં કામને તે શિક્ષણથી દ્યાયદો મળે છે.

(૧૦) ઉદારપણથું સર્વથી સરસ અશોધ છે.

બાળ પદ્મમો, બગ નસ્ક.

(૧) અગીયારમી ઝર્ગંહ, યસ્તન,^૩ વિષે જાણું કે સવાખનાં કામો જે સધળાં કરવાનાં છે, અને જે વળી થયકાં છે, ^૪ તે જે અશો માણુસ અશો લોકોને ભલાઈ શીખવે છે^૫ તે પોતાનાં બનાવે છે; અને આ કારણું સાર કે, કોઈ એક સવાખનું કામ કરે અને વળી જે કામ થયલું હોય તેનો ઝર્શાગંહ સુધી સધળી ભલી પેદાયશનાં કામોનો એક જથ્યો થાય છે; અને અશો લોકો તરફથી ભલાઈનું શિક્ષણ અશો લોકોનાં એકઠાં થવામાં તથા તે જથ્યો થવામાં નહું તથા તાજું આપે છે, અને તે અશો લોકો બીજાં અશો લોકો સાથે ભાગમાં તે જથ્યો ધરાવે છે. (૨) અને આ પણ કે જે કાઈના માંથના વિચારો અમેશરપણ્ઠો માટે છે, અને વળી જે નેર જીવતાં લોકો સાર તેતું છે તે ભલાં લોકોની મદદ સાર જાળવે છે તે તેનાં પોતાનાં માટે સર્વથી સરસ કામ કરે છે.^૬ (૩) અને આ હકીકત વળી એક માણુસની તે જથ્યામાં મહોયા ભાગીદારી હેખાડે છે, કારણું કે તે જથ્યો વળી અરેખર બહેશ્ટ તરફના રસ્તા માટે સવાખનાં કામોનો જુમલો છે, કેમ કે સધળાં તે જથ્યામાં ભાગીદાર છે, જેઓએ વહુ કીધું હોય, અને વળી જેઓએ એધું કીધું હોય, અને વળી તેઓની સધળાની ભાવેકીમાં તે રહે છે; પછી, જેઓ તે સવાખનાં કામો વહુ કરે તેઓ વિષે તે મહોયા

૧. એન્જ હાનો ઇ. ૧૨, લી. ૧, ૨. ૨. વેસ્ટ, હાયનારીંહ, “એંચાંગુ” વાંચે છે.
૨. એન્જ હાનો ઇ. ૧૨, લી. ૩. ૪. યસ્તન હા ૩૫ મો. ૫. એન્જ હાનો ઇ. ૨ અવ૦ વર્સન્યાનનાંમ્યા. વાર્સન્યાનનાંમ્યા. ૬. એન્જ હાનો ઇ. ૪. ૭. યસ્તન હા ૩૫ મો, ઇ. ૬.

ભલાં કામની અસલ માલેકથી અને વળી જ્યારે કામ કરનારાઓ તેઓની વધુ મહોટી મહેનતને લીધે વધુ ઉત્તમ રીતે તે પુરતો ભાગ મેળવે છે ત્યારે જે થાય છે તેથી, અને તેમજ જેઓ વધુ સવાખનાં કામ કરે તેઓને તે માલેકી છુટ્ઠી, મહોટી તથા બાદશાહી પ્રમાણમાં આપવામાં આવે છે તેથી, અને જેઓ ઓછાં સવાખનાં કામો કરે તેના ગરજવાળાં લોડાની અપુરતા, ઓછાં તથા હૃદાવળી માલેકી; જેઓ ઓછાં કામો કરે તેઓ માટે તે જથ્થાની તેઓની માલેકી^૨ ધર્થી મહોટી છે એમ કહેવું વાજથી છે. (૪) અને આ પણ કે જેની સખાવત અમેશસ્પદો માટે છે તેનું કામ સવાખનું કામ છે; અને આ કારણું સારું કે યજ્ઞોની યોડી મહેનત જે પોતેજ તે સખાવત છે તેથી એક બધું તથા સવાખનું કામ તૈનાથી થાય છે.

(૫) અને આ પણ કે જે લોડાને મહેનતું છુંદગી માટેની આહેશ શીખવે છે તે બને છુંદગીમાં^૩ તેને માટે સર્વથી સરસ પુરવાર થાય છે; અને આ કારણું સારું કે તેની છુંદગીની જરૂરીયાતોથી તથા તેનાં રવાનની મહેનતથી તે બને છુંદગીમાં તેઓને બચાવનાર થાય છે; અને તેને લીધે આ દુનિયામાં લોડા તરફથી, તથા પેલી દુનિયામાં યજ્ઞોની તરફથી તેને સર્વથી સરસ બહલો મળે છે. (૬) અને આ પણ કે અહુરમજ્જ્ઞની કીયા તથા નમાજ તે માણુસ કરે છે જે જે અહુરમજ્જ્ઞના સધળા આરાધના કરવાળાઓ સાથે અહુરમજ્જ્ઞના કાયદાપર વિચાર કરવાના તથા વખાણુંચાના રૂસાં છે. (૭) અને આ પણ કે જે કોઈ દીનનાં જીનને નવું કરે છે^૪ તે દીનની સરદારી મેળવે છે; અને આ કારણું સારું કે દરેક જીન જે તે શીખવે, તે તેની દરેક મહોટાઈ વધારે છે. (૮) અને આ પણ કે જે કોઈ દીનનું જીન હમેશા નવું મેળવવાની આહેશ રાખે છે તે તેની દીન તરફ વક્ષાદાર^૫ થાય છે; અને આ કારણું સારું કે જેઠલી તે વધુ આહેશ રાખે તેથેથી તે દીનની વધુ નજ્દીક પહોંચે છે.

(૯) અને આ પણ કે જે લોડા માટે કાંઈ પણ ચીજ પેઢા કરવા હે છે તેનાથી લોડાની છુંદગીની આહેશ અપાય છે; અને આ કારણું સારું કે કોઈ પણ ચીજની પેદાયશ ઉપરની શક્તિ છુંદગીની આહેશની શક્તિ સાથે જોડાયલી છે; આ રીતે કાંઈ પણ ચીજની પેદાયશ માટેની શક્તિની હાલતમાં જેઓ હોય તેઓની છુંદગી કાંઈ પણ મુશ્કેલીથી દૂર રહે છે; અને જેની છુંદગીની આહેશ બખ્શાવામાં આવે છે, તેની કાંઈપણ ચીજની પેદાયશપણું બખ્શાવામાં આવે છે. (૧૦) અને આ પણ કે જે કોઈ તે દીનનું સમજતો ન હોય તેને વિષે તે સમજે તેની પાસે પાછું પૂછે છે તેનાથી

૧. એનો સાર એ છે કે, માણસનાં સર્વ સવાખનાં કામો પછી તે ધથ્યાં કે ઓછાં હોય તે સધળાં એકદાં કરવામાં આવે છે, અને દરેક બધું કામ કરનારે બહેશ્ટમાંના ભલાં કામોના જથ્થામાં ભાગીદાર ગણવામાં આવે છે, અને તેઓ ચાતાનાં કામોના સવાખ સુનાખ બહેશ્ટમાં બદલો મેળવે છે. જેઓનાં સવાખનાં કામો વધુ હોય તેઓને સખી દીલનાં મહોટાં તથા બાદશાહી કહેવામાં આવે છે; અને જેઓનાં ભલાં કામો ઓછાં હોય તેઓને અપુરતાં, ઓછાં તથા હૃદાવળી ગણવામાં આવે છે. ૨. એલેક્સ કે જેઓ વધુ સવાખનાં કામો કરે તેઓના કયણમાં. ૩. યસન હા ઉપ્યો, ઇ. ૬. ૪. એન્જ હાનો. ઇ. ૨૨. વર્ણનીહું સારું સરખાવો. અવ૦ વરેન “આક્રોન,” “દીન” ૫. સરખાવો. ઘ્વાસતન્ત્ર, “બંદગી,” “હાજરત,” “માંગણી.” વેરુ, “આહેરા.”

સ્વીકાર, પ્રસિદ્ધતા,^૧ અને પવિત્ર શાખા^૨ અહુરમજ્જુદને અર્પણ થાય છે; અને આ કારણું સારુ કે આ વણું ચીનેથી ગાન સંપૂર્ણ થાય છે;^૩ સ્વીકાર, પ્રસિદ્ધતા, તથા પવિત્ર શાખા, અને સધાણ વણેને તે ન સમજે તેનાથી પાછાં પૂછવામાં આવે છે. (૧૧) આ પણ કે જે કોઈ દીનનો સ્વીકાર, યાદ તથા ભણુતર શીખવે છે તેનાથી અહુરમજ્જુદના શાખાનો શીખવવામાં આવે છે; અને આ કારણું સારુ કે આ દીનના કુંક સારતું ભણુતર છે.

(૧૨) અને આ પણ કે જે કોઈ આતશને કાંઈ પણ અર્પણ કરે તેમાં જે સખી હોય તેનાથી આતશમાટેની સંભાળ^૪ તથા માન દેખાડવામાં આવે છે; અને જેઓ આતશ તરફ સંભાળ તથા માન દેખાડે તેઓ તેથી તેના અદ્વાદામાં તેના ભાગીદાર થાય છે. (૧૩) અને આ પણ કે દીનમાં જહેર છે તેમ આતશમાટેની સંભાળ તથા માન તે બનવે છે જે અહુરમજ્જુદની દીન ખુશીથી^૫ શીખવે છે; અને આ કારણું સારુ કે જે કાંઈ તે શીખવે છે તે વળી તે શિક્ષણુથી નીપજતાં કામ સાથે જોડાયાંનું છે. (૧૪) અને આ પણ કે માનની હાજરતવાળાઓએ તરફનું માન^૬ તે દેખાડે છે જે વોહુમનને ચાહે છે. (૧૫) અને આ પણ કે જે કોઈ આતશને આતશનાં ખાસ નામથી આરાધે છે તેનાથી તે મહોદું કામ^૭ ને ઝોરોગર્હ વખતે કરવાનું છે તે માટે આતશને જોર અપાય છે; અને આ કારણું સારુ કે તેની વખાળને લાયકની ખાશીયતનાં સંબંધમાં તેનું નામ મુકવામાં આવે છે અને જ્યારે તે નામથી તે તેને આરાધે છે ત્યારે તેનાથી જે આતશને તે વખાણે છે તેને જોર મળે છે.

(૧૬) અને આ પણ કે જે કોઈ અહુરમજ્જુદની દીન^૮ ખુશીથી શીખવે છે તે અહુરમજ્જુદની દીનથી વાકેફગાર થાય છે; અને આ કારણું સારુ કે શિક્ષણુથી દરેક ગાન વધે છે તથા આગળ થાય છે. (૧૭) અને આ પણ કે જે કોઈ પ્રમાણીક બોલવું તથા કામો શીખવે છે તેનાં ડહાપણુથી અહુરમજ્જુદ ખુશ થાય છે;^૯ અને આ કારણું સારુ કે ડહાપણું બેવહું છે,^{૧૦} બોલવાનું તથા કામનું. (૧૮) અને આ પણ કે જે કોઈ પોતાનાં રવાનને^{૧૧} સુરજનાં મુકામ ઉપર ઉચ્ચે ચલવે છે તેનાથી

૧. દૃષ્ટાગ્ર, અવ૦ દૃષ્ટાત, "નિશાની." ૨. ગુલિશન, "પવિત્ર શાખા."

૩. યસન હા. ૩૫ મો, ફેબ્રુઆરી ૧૯૭૮. ૪. યસન હા. ૩૬ મો, ફેબ્રુઆરી ૧૯૭૮. ૫. એન્જ હાનો. ફેબ્રુઆરી ૧૯૭૮.

૬. એન્જ હાનો. ફેબ્રુઆરી ૧૯૭૮. ૭. એન્જ હાનો. ફેબ્રુઆરી ૧૯૭૮. ૮. એન્જ હાનો. ફેબ્રુઆરી ૧૯૭૮. ૯. એન્જ હાનો. ફેબ્રુઆરી ૧૯૭૮. ૧૦. એન્જ હાનો. ફેબ્રુઆરી ૧૯૭૮. ૧૧. એન્જ હાનો. ફેબ્રુઆરી ૧૯૭૮.

અહુરમજ્જનાં શરીરની તેની ઉત્તમતા^૧ સાર વખાણું થાય છે; અને આ કારણું સારું કે તે શરીર અહુરમજ્જદું છે, અને સુરજનાં સુકામમાં તે સર્વથી ઉચ્ચું તથા ઉત્તમ થાય છે.

(૧૮) અને આ પણ કે જે ડોઈ અહુરમજ્જદને પોતાનો કરવાથી તેનાં મૂળને જળવી રહ્યે છે તેનાથી અહુરમજ્જદને સંધળી ઉત્તમતા પવિત્રતાદ્વિથી આપવામાં આવે છે; અને આ કારણું સારું કે જ્યારે મૂળ તેને આપવામાં આવે છે ત્યારે વળી તેનાથી ઇણ પણ પેદા કરવામાં આવે છે, અને સંધળી ઉત્તમતા મૂળ તથા ઇણ બન્ને છે.^૨

(૨૦) અને આ પણ કે જેને અહુરમજ્જદ બોલાવે છે તેનાથી અહુરમજ્જદને “સાહેબ”^૩ ના એદકાબ સાથે આરાધવામાં આવે છે; અને આ કારણું સારું કે અહુરમજ્જદનો અર્થ તેમજ “મહેષા ડાલા સાહેબ” નાં નામ સાથે જોડાયલો છે.

(૨૧) અને આ પણ કે જે ડોઈ તેઓની વખાણુંની ક્રાર્તિ ગાય છે તેનાથી યજૃહોનાં નામો યાહ કરવામાં^૪ આવેછે; અને જેઓની તે ક્રાર્તિ ગાય છે તેઓને નામથી આરાધવામાં આવે છે; અને આ કારણું સારું કે વખાણુંનાં તેઓનાં નામની ક્રાર્તિ તે યજૃહોનાં નામો છે.

(૨૨) અને આ પણ કે એકજ તોખમનાં લોકોભાં જ્યારે તે એક જતનાં લોકો માટે ફ્રાયહો કરશે^૫ ત્યારે તેજ તોખમભાં ભીનં લોકો માટે પણ તે પેદા થાય છે; અને એકજ જતનાં લોકોભાં જ્યારે તે એક ટોળાનાં લોકોને ફ્રાયહો કરશે ત્યારે તેજ તોખમભાંનાં ભીનં ટોળાએ માટે પણ તે કરવામાં આવે છે; અને તેજ ટોળાભાં જ્યારે તે એક માણુસ માટે ફ્રાયહો કરશે ત્યારે તેજ ટોળાભાંનાં ભીનં લોકો માટે પણ તે કરવામાં આવશે.

(૨૩) અને આ પણ કે તે પોતે યજૃહોનો પોતાનો છે, જે પોતાનાં અતઃકરણમાં અશો લોકોની મદદ સાથે યજૃહોને ધરાવે છે. (૨૪) અને આ પણ કે જેનું જોર વોહુમનથી હોય છે તે યજૃહોની સરહારીમાં પોતે રહે છે; અને આ કારણું સારું કે

૧. પહુલવી યસન હા. ૩૬ મો. ઈ. ૨. જુઝ્મો મારી “Civilization of the Eastern Iranians in Ancient Times”નો દીબાચા, પાનું XXVI. મુઅહુરમજ્જદ ભીનો છે, તેનું શરીર નથી. જો કે તેને બાલતો, વિચારતો અને કામ કરતો હેખાડો છે, તો પણ તેને નકા હેખાય એવું ઇપ આપવામાં આવેલું હોય એવેમ અવસ્તાના ડોઈ પણ કુકરામાં જળાતું નથી. અચ્ચિતનજ તેનું ઇપ માણુસનાં શરીર સાથે સરાખાવી શકાય એવું નથી, હુકુરેશ્ચતમહે આપણુંને મળે છે. તેને કાંઈ આજું વજન આપી શકાય એવેમ નથી, અને જો અહુરમજ્જદનાં સર્વથી વધુ સુંદર શરીર વિષે આપણુંને જે લીઢી ભોગ છે. અચ્ચેશ્ચાંત્ર અયત્તોઈ કેર્લેર્યેભ્ર કેર્લેર્યેભ્ર અચ્ચેશ્ચેદ્યેમાર્જિ, મજ્જદા અહુરા! તેને કુકત અલંકારીક ભાષાન ગણી શકાય. કારણું કે સુરજ (હુવર) ને અહુરમજ્જદનું શરીર કહેવામાં આવ્યું છે, અને ડોઈ પણ એવેમ તો કહી નજ રાકે કે આ વર્ણન ખરેખર શાંદો પ્રમાણેજ સમજાવું જેધરંયે. રોશની એવે અહુરમજ્જદની આસ આસીયત છે. અને તેથી આપણે એવે કહી શકીએ કે અહુરમજ્જદ સુરજની રોશનીથી પોતાને લોકો આગળ હેખાડો છે. જુઝ્મો અવસ્તા યસન હા. ૪૭ મો. ઈ. ૮; ૩૬ મો. ઈ. ૬. ૪. યસન ૬ ઠી, ઈ. ૬. ૨. યસન હા. ૩૭ મો. ઈ. ૨૦, ૩. એજનહાનો ઈ. ૬. ૪. ૪. સ્પીગલની પહુલવી યસન હા. ૩૮ મો. ઈ. ૧૦-૧૨. ૫. એજનહાના ઈ. ૧૩-૧૫.

તેની નૈતિક હિંમત દીનના કાયદાને લીધે છે. (૨૫) અને આ પણ કે તે માણુસ લોકોને સારી જાંદગી આપે છે, જે તેઓ માટે સારં રહે એવું કરશે. (૨૬) અને આ પણ કે જે કોઈ અહુરમજ્ઞને સરદાર ગણે છે તેનાથી અહુરમજ્ઞની દોસ્તી પોતાની કરવામાં આવે છે, અને અહુરમજ્ઞની હુમેશની દોસ્તી તે માણુસથી પોતાની કરવામાં આવે છે જે ત્યાં એટલે ગેલી દુનિયામાં તેઓની હુમેશની સરદારી થાય આવી ચીજ લોકોને શીખવે છે.

(૨૭) અને આ પણ કે જે નેકીની કાંઈપણ ચીજ વિષે વિચાર કરે છે તે અશોઈ બનવે છે.^૧ (૨૮) અને આ પણ કે જે કોઈ પોતાનું શરીર તથા જાંદગી થજદોને અર્પણ કરે છે, તે અહુરમજ્ઞના સારા હુકમો^૨ તથા ખુશાલી^૩ બનવે છે; અને પોતાનું શરીર તથા જાંદગી^૪ તે માણુસ થજદોને અર્પણ કરે છે જે જે પોતાની દોસ્તી જરૂરથતની દીનતે અર્પણ કરે છે. (૨૯) અને આ પણ કે, જે પોતાની દોસ્તી અહુરમજ્ઞને અર્પણ કરે છે તે અહુરમજ્ઞની સરદારી મેળવે છે; અને તે સરદારી હુમેશ^૫ માટે તેની સાથે જોડાયલી છે, જે ખીલાંખાને તે ચીજ શાખવે છે જેનાથી થજદો સાથની હુમેશની દોસ્તી થાય છે.

(૩૦) અશોઈ સર્વથી સરસ ઉત્તમતા છે.

ખાય પ્રક મો, ખગ નસ્ક.

(૧) બારમી ઝર્ણી, ઉશ્તવર્ધતી,^૬ વિષે જાણવું કે જે કોઈ દ્વારા કરનારાએ તરફ માન ધરવે છે તેની ભલાઈ કોઈપણ માણુસ તરફની ભલાઈ છે,^૭ અને આ કારણ સાર કે જુદી જુદી^૮ પેદાયશોનો દ્વારા તે દ્વારા કરનાર મીનોઈ સાહેબના^૯ હુકમો બન લાવવાથી થાય છે. (૨) અને આ પણ કે જે કોઈ પોતાના વડાઓને નમનતાઈથી જુદી કરશે, તેને તેના હાથ નીચેના લોકો જુદી રાખશે. (૩) અને આ પણ કે જે કોઈ પોતાના વિચારો જરૂરથતની દીનતે અર્પણ કરે છે, તેને તેની પોતાની કરવાને માટે સધળી વરતુમાંની ઉત્તમ વરતુ મળો છે;^{૧૦} કેમ કે જે કોઈ તેને સર્વથી સરસ સાંભળે છે તે દીનતે મેળવે છે. (૪) અને આ પણ કે સ્પેન્તા અઠન્યુની સધળી પેદાયશોને ભલાઈ શીખવવામાં આવે છે એટલે કે અશો લોકોને તેનાથી જેની આગળ વધવાની હીલચાલ અશો લોકોની તરફની છે; અને આ કારણ સાર કે સ્પેન્તા મધન્યુની સધળી પેદાયશ એકજ તોખમની છે, અને ઇકત એકજ શરીરનું આગળ વધવું અને ઉત્તવળા થવું એ તે સધળાં શરીરનું થાય છે. (૫) અને આ પણ કે જે કોઈ વોહુમનુને ચાહે છે તેની મીનોઈ શક્તિ અહુરમજ્ઞ સાથે જોડાયલી છે,

૧. યસન હા. ૩૬ મો. ફે. ૧૩. ૨. એન્જલહાનો ફે. ૧૫. ૩. હા. ૪૦ મો. ફે. ૭. ૪. હા. ૪૦ મો. ફે. ૬. ૫. એન્જલહાનો ફે. ૭. ૩૧. યસન હા. ૪૧ મો. ફે. ૧૭. ૬. મીલસની યસન હા. ૪૩ મો. ૭. જુદ્યો એન્જ હાનો ફે. ૧. લી. ૧૦. ૮. વેસ્ટ આસ્ટ, "ના પુષ્ત," "કાચું." ૯. આ સંચોધયન્ત વિષેનો ધર્યારો હોય. ૧૦. એન્જ હાનો ફે. ૨, લી. ૧, ૨.

અને તેનું જાન કયુલ થાય છે^૧; અને આ કારણું સારુ કે તે ભીનોઈ શકિત, જે જાનનો અસલ ભીનોઈ સહેલ છે, તે વોદ્દુભન છે. (૬) અને આ પણ કે જેના શખદો વોદ્દુભનથી છે^૨ તેનાથી રસ્ત સખાવત શીખવાય છે; અને આ કારણું સારુ કે પ્રમાણીક શખદો એલાવા એ જાન શીખવા બરાબર છે જેમાં, રસ્ત સખાવત બી સમાઈ જાય છે.

(૭) અને આ પણ કે જે કાઈ પ્રમાણીક કામોથી ભીનોઈ જેર એકહું કરે છે, અને જન્મ ન પામેલાં એવાં પોતાનાં લોકાને વળી મહદું કરે છે^૩ તેનાથી પોતાનાં લોકાને લાંબો વખત ચાલે એવી ઝુશાલી પુરી પાડવામાં આવે છે; અને આ કારણું સારુ કે ઝુશાલી જે હુમેશ માટેની છે તે બનેથી વહે છે. (૮) અને આ પણ કે જે કાઈ અગ્ર રસ્તાપર હોય તેને જે મહદું^૪ કરે છે તેનાથી લોકાને નક્કીને રહ્યો શીખવાય છે, કેમ કે તે લોકાને તે રસ્તા ઉપર બંદગી કરે છે અથવા મહદું કરે છે. (૯) અને આ પણ કે જે તેને આરાધનારાઓએ તરફ સાચ્ચો હોય તેનાથી ભીનોઈ આતશને ગરમી મળે છે, અને આ કારણું સારુ કે સંચાઈ દેખાડનાર તરફથી પુરા પાડેલા આતશની ગરમીને લીધે, તે રસ્ત ધણીના^૫ જેરથી તે દુઃમન નખળો થાય છે.

(૧૦) અને આ પણ કે જેએ ઝ્રોગર્ડ વખતે મહદું કરેનારા છે તેઓ વિશ્વાસપનાં ચુંટી કાઢેલાં લોકાં તથા કર્દ્યાખૂસેવ^૬ છે, જે લોકાં વોદ્દુભન જે સેસ્થયન્ત^૭ છે તેને લીધે એવાં છે; અને આ કારણું સારુ કે ઝ્રોગર્ડમાં ભાગ લેનારાં લોકાં સ્વ-સંપૂર્ણતાને રોપનાર તથા લણુનાર^૮ છે અને તે સંપૂર્ણતા જે વિશ્વાસ્ય તરફની ઝ્રોગર્ડ માટેની મહદ્દીથી થાય છે, તે ન્યારે તેનાથી દીનનો ઝ્રોગર્ડ કરવામાં આવ્યો ત્યારે જે થયું તેથી છે, અને જેનાથી ઝ્રોગર્ડ થશે; અને તે સંપૂર્ણતાની ઇતેહ, જે સોશાંસના કાયદાને લીધે છે તે ત્યારે તે કાયદાથી જે થશે તેથી છે; એવો તે ચુકાદો છે જે પ્રાણીઓભાથી સધળું દુઃખ^૯ દૂર કરે છે, અને તે ચુકાદો સધળો હાડમંડ દુનિયામાં ચાલુ થાય છે, જીવતાંઓમાં તથા વળી મરણ પામેલાંઓમાં. (૧૧) અને આ પણ કે જે કાઈ અપાયલા હુકમથી તેને નેમે છે જે તે અપાયલા હુકમથી જે દીનના હુકમો જાહેર કરે તેને નેમે અને ઈજ્જવા લાયક હોય તેને હંજે. તેને આ દુન્યવી હુયાતિઓમાં અહુરમજીદની એલાદ તરીક દેખાડવામાં આવે છે.^{૧૧}

૧. યસન હા ૪૩ મો, ફુ. ૨, લી. ૩. ૨. યસન હા ૪૩ મો, ફુ. ૨, લી. ૪, ૫
૩. આ શાખ જે અર્દીયાસીનીદન વાંચીએ તો એનો અર્થ અવ૦ યાસૂ, “બંદગી કરવી,” “માંગવું” ઉપરથી થઈ રહે. ૪. એટલે ઝુદાઈ રેશાની. જુદ્યો યસન હા ૪૩ મો, ફુ. ૪, લી. ૪. હના ઈ લડું આતાશ ગર્ભ અમત-અશ્વ જાડું કુન્દું પચનું યચારાયિહ અચ્યોન; અવસ્તા: યા ચ્યો દાચ્યો અવીશ દ્રેજ્વાઈતે અપાચ્યાનચ્યેચા થવણા ગેરેમા ચ્યાચ્યો અચ્યા-અચ્યોનં ઘણો. ૫. એચ્યો ઈશારે કદાચ અહુરમજીદને માટે હોઈ શકે. ૬. એણે યુતપરસ્તી નાયુદ કીધાને લીધે ઝ્રોગર્ડ વખતે મહદ્દારોમાંના એક ગણવામાં આવે છે. ૭. યસન હા ૪૩ મો, ફુ. ૪, લી. ૫. ૮. બાળારન, “ભાગ લેનારા”: ૯. ફુ. ૧૦ કેશતનુ, “રૈપવું,” “લણવું.” ૧૦. મુસ્ત, “દુઃખ,” “પીડા.” ૧૧. યસન હા ૪૩ મો, ફુ. ૫, લી. ૨.

(૧૨) અને આ પણ કે બુરાં લોકોને મારવાનું તથા અશો લોકોની પસંદગી ૧ તેનાથી શીખવાય છે જે લોકોને અશો લોકો માટે ભેટો આપશો કારણું કે અને તેમાં આવેલા છે. (૧૩) અને આ પણ કે ક્રશોગદ્વારા વખતે અહુરમજ્જુનાં પ્રાણીઓનો^૨ ફેરફારનો હુનર વળી તેનાથી શીખવાય છે જે વોહુમનને ચાહે છે, અને આ કારણું સારુ કે આગળ વધવાની અને પાછળ હડવાની શક્તિ, જે લોકોમાં છે, તે વળી વોહુમનને લગતાં કામથી વોહુમનની મરણના ફેરફારથી થાય છે. (૧૪) અને આ પણ કે વોહુમનના માનોને જેર આપવાનું તેનાથી શીખવાય છે જેનાથી પ્રાણીઓ સુધે છે, જેનું ઉહાપણું ઉહાપણુવાળા માટે છે; અને આ કારણું સારુ કે તે ઉહાપણુનો માનો છે જે શિક્ષણથી લોકોમાં તે ઉહાપણું વધારે છે. (૧૫) અને આ પણ કે જે કાઈ તેનો ચેલો થઈને દીનની વખાણું કરે છે, અને જે એરવદની માફક તે શીખવે છે તેને વળી સોશાંસંતું આવવું દેખાડવામાં આવે છે; અને આ કારણું સારુ કે પહેલા વખાણુનાર તથા શિક્ષકથી તે સેવણના વખાણુનાર તથા શિક્ષક સુધી દીન ચેલાપણાંથી તથા એરવદખણાંથી જેઠાયલી છે, અને સોશાંસું સેવટે^૩ ચેલો તથા એરવદ થાય છે.

(૧૬) અને આ પણ કે તેને અહુરમજ્જુનું ઉહાપણું^૪ શીખવાય છે જે જે દીનનો ચુકાદો તથા કાયદા મુજબનો ફેસલો બન લાવે છે; અને આ કારણું સારુ કે દીનનો ચુકાદો અહુરમજ્જુનું ઉહાપણું છે. (૧૭) અને આપણું કે ઉહાપણથી તેને સંપૂર્ણ મનશની શીખવવામાં આવે છે, જેથી તેઓ તેને ડારો નહીં, જે એક દીકરી પોતાના પિતાને માન આપે તેથું માન તે અહુરમજ્જુને આપે છે, કેમ કે પિતા તરફનું એક દીકરીનું માન ધાણું ખરું કુદરતી ખાસીયતથી તથા દીકરીની ઉહાપણુવાળી સંપૂર્ણ મનશનીથી હોય છે.

(૧૮) અને આ પણ કે તે દાદારનાં ફરમાનથી શરીરની સરજતને^૫ તાથે થવાનું તેનાથી શીખવાય છે જે અશો તથાં બુરાં લોકોને તે ચીજ શીખવે છે જેનાથી તેઓને સુખ મળે છે, અશો લોકોને તેઓનાં શરીરનું તથા બુરાં લોકોને તેઓનાં રવાનાનું; અને આ કારણું સારુ કે તે તેથી પ્રાણીઓનો હોસ્ત થાય છે, અને પ્રાણીઓનો હોસ્ત તે તેઓને પેદા કરનારનો પણ હોસ્ત છે, અને પેદા કરનારનો હોસ્ત તે દાદારનાં ફરમાનથી જાતે શરીરની હોલત ધરાવે છે, અને તેનાથી બીજાઓને શીખવાય છે. (૧૯) અને આ પણ કે જે જેરાવર હોય તેના તરફની ઘુશાલી જે અશો હોય તેને શીખવવામાં આવે છે જેથી તે તેને નેકી સારુ પાદશાહો (એટલે

૧. એન્ઝ હાનો. ઇ. ૫. લી. ૪. ૨. એન્ઝ હાનો. ઇ. ૫. લી. ૪. અવસ્તા લાખાણમાં આવેલા રાષ્ટ્ર વર્દ્દૂ ઉપરથી જેમ વેસ્ટ વાંચે છે, તેમ દાર્મ-વર્ણનીહું કરતાં દાર્મ-વર્ણનીહું વાંચવું બહેતર છે. ૩. એટલે દુનિયાના સ્તરાભીજ તથા ક્રશોગદ્વારા વખતે. ૪. યસન હા ૪૩ મો. ઇ. ૬. લી. ૫. તળુ-અપતાનુ દાશતનુ ને બહેતે તળુ-વળતાનુ વાંચવું અહીં કીધું છે, અર્થ “દુનિયાની સરજતને તાથે થવું.” ઈંદ્ર અપત; “નશીય,” “સરજત.” વેસ્ટ “રારીરની સરજતને જાળવતું,” અને એક માણસનાં રારીર ઉપર થતી ગૃહ મંડળની અસર વિષે ધરારો છે. એમ સમજવે છે.

ભલી શક્તિઓ) તરફ દોરવે છે, જે તે માણસ ને બને એટલો^૧ અશો હોય તેને મદ્દ થાય છે, એટલે, કે તે તેની શક્તિથી કરે છે; અને આ કારણ સાર કે જ્યારે તે તેને બને તેથી મદ્દ પુરી પાડે ત્યારે તે ઝાયદો^૨ ને તેનાં જેર વાપરવાથી સર્વોત્તમ છે તેને લીધે તેની વખાણ થાય છે. (૨૦) અને આ પણ કે ફ્રોશાગર્દ વખતે થાય તેને માટેની પાદશાહીનો ઝાયદો ફક્ત તેનાથી શીખવાય છે જે ને હમેશ તેમાં સર્વત્ર ફરમાન શીખવે છે, એટલે કે તે બીજાનોને તે ચીજ શીખવે છે જે તેએ માટે સર્વત્ર ફરમાન વિષે હમેશ થાય છે; એટલું બધું કે તોખમનાં ઝડપાં^૩ ને જેર છે તેનાથી તે તેઓ સાચે દુનિયાના ફ્રોશાગર્દ સાથે જોડાયલું છે.

(૨૧) અને આ પણ કે તે આતશ તરફ સખી છે ને આતશ માટે કામ કરશે; એટલે કે ને આતશની સંભાળ કેશે; અને જેની તે સખાવત હોય તેનાથી તેને નમસ્કારથી એટલું ઉચ્ચ શિક્ષણ મળે છે; એટલે કે નમસ્કારથી તે સખી થાય છે,^૪ જેની ખાહેરાત તાં વોહુમનથી છે જ્યાં તે નેકીથી જળવે તે દોંલત હોય છે. (૨૨) અને આ પણ કે અશોઈ ઉપરના આ વિચારો^૫ ફક્ત તેનાથી શીખવામાં આવે છે ને તેવા વિચારો કરે છે, અને ને અશોઈને માટે નવી અને નવી ખાહેર કરે છે. (૨૩) અને આ પણ કે દીનના સવાલો^૬ તે કરે છે ને એકી વખતે^૭ પોતાથી મહોયાં તેમજ નાનાં લોડો તરફ નમનતાઈ ભર્યો હોય છે.

(૨૪) અને આ પણ કે અજ્ઞાયસી દીન વિષે અહીની આ દુનિયામાંની હાલત તેનાથી શીખવાય છે જેનાથી દીનનો ફેલાવો^૮ થાય છે, અને તેથી જેનાથી આહેમજનતને પવિત્રતા મળે છે; અને આ કારણ સાર કે દીનના ફેલાવાની ગેરહાજરી તે ખુરા મીનાને લીધે લોડોમાં પવિત્રતાઈની ગેરહાજરીને લીધે છે; અને જ્યારે લોડો દૃજથી પવિત્ર થાય છે ત્યારે દીનનો ફેલાવો થાય છે. (૨૫) અને આ પણ કે ને દોસ્ત હોય તેનાથી ફક્ત ખુશાલી શીખવાય છે,—એટલે કે તે આપે છે,—ને દોસ્ત હોય

૧. પ્રવન્ત તુખાનુ, વેસ્ટ "રાક્ષિતથી." યસન હા ૪૩ મો, કુ. ૮, લી. ૩. ૨. એટલે કે ફ્રોશાગર્દનો ઝાયદો. એજ હાનો કુ. ૮. લી. ૪. ૩. ઘૂન્દહિશન બાધ કે મા માં જણાયું છે કે અમેરેતાત અમેરાસપેદ ઓડિયુનું એક ચોકસ બી પેદા ક્રીધું લેમાંથી અધીરાનુ-વેનમાં વોડર-કરા સમુક્રમાં ઓડિયાનાં સધાણાં બી ડિગી નીકલ્યાં તેની પાસે ગાઓડેરેન ઝાડ પણ ઉચ્ચ, ને ઝાડ સધાણાં દરેદા તથા ખુટાપાનો નારા કરશે, અને ફ્રોશાગર્દ અથવા ભવિષ્યની જુંદગીમાં સંપૂર્ણતા તથા અમરયાણું તેનાથી હ્યાતિમાં આવશે. જુએ ઘૂન્દહિશન બાધ ૧૮ મો, કુ. ૬. ૪. યસન હા ૪૩ મો, કુ. ૬, લી. ૪. ને મારી લાઈબ્રેરીમાં Pt 4 માં એ પ્રમાણે આવે છે. અચ્ચેદુનું અવો હના ઈ લક આતાશ રાદુ હવાચ્ચ પ્રવન્ત નીયાયિશનું દીનકર્તામાં નીયાયિશનુંને બદલે વાંશશનું. ૫. એજ હાનો કુ. ૬, લી. ૫, યશરાયીજું અન્દુલિ પ્રવાસ્તાર હવાચ્ચ મૂં મીનમૂં; "જ્યાં સુધી હું આહેરામંદ હોઢું ત્યાં સુધી હું અશોઈ ઉપર વિચાર કરું છું." ૬. એજ હાનો કુ. ૧૦, લી. ૩. ૭. વાંચયાનું હુન્નુ-ચાડુ, તર્કિશ ઝાર્સી ચાડુ "વખત" કદાચ્ચ હુન્નુ-ઝાયે; "એકન જગ્યા અથવા વખતો, "વેસ્ટ-હુન્નુ જાડુ "તજ પ્રમાણે." ૮. યસન હા ૪૩ મો, કુ. ૧૧. લી. ૪. અચ્ચેદું તાનુ હના ગૂરુકત, અચ્ચેદું દયેના ઇયાગુ કર્દનું દૂધું-ખવારં; "તમે આ કલું કે દીનને ફેલાવનું મુશ્કેલ હતું."

તેની તરફની તે ખુશાલી છે; અને તેથી તેનો સુકદો આ છે જે હોસ્પિટામાં ખુશાલી ઉપયોગ કરે તેનાથી ખુશાલી ઉપયોગથી તેઓને એટલે હોસ્પિટાને તે શાખવામાં આવે છે. (૨૬) અને આ પણ કે જેને અહુરમજૃદ ખુશાલી શીખવે છે તેનાથી એમ શીખવાય છે કે ખુશાલી અહુરમજૃદ તરફથી આવે છે; અને આ કારણું સારું કે તે ઉત્તમ ખુશાલી રેથી લોકોને શીખવાય છે તેનાથી તે વળી તે મહોયાર્થ મેળવે છે.

(૨૭) અને આ પણ કે એક માણુસની હોશીઆરીમાંની આસીયતનો મીનોયાઈ વધારો તેનાથી શીખવાય છે જે પોતાનાં મનમાં સંતોષી^૧ છે, જેની પોતાની હીલ-ચાલ તેના પોતાના યજ્ઞાં^૨ તરફ છે; અને આ કારણું સારું કે તે પોતાનું તેમજ, તેના વખતમાં હેઠારો લોકોનું જેર પૂર્ણપણે વિચારે છે અને તેજ સુજ્યુ તે જમાનામાંની ઇત્તેહમંદ^૩ બહાદુરી વિષે પણ તે વિચારે છે અને તેની ઉપર સુકદો આવે છે; અને તેનાથી ભીજોને તે વિષે શીખવાય છે. (૨૮) આ પણ કે અહુરમજૃદના મીનો^૪ વિષે ઇકત તેનાથી શીખવાય છે જે અહુરમજૃદને તથા તેણે જહેર કરેલા દેખાવને ચાહે છે; અને આ કારણું સારું કે જ્યારે તે અહુરમજૃદની સાથે હેઠ ત્યારે તેઓને એકમેકને ચાહવામાં આવે છે જેથી.....^૫ (૨૯) અને આ પણ કે તે બદલો સુરજના દેખાવ^૬ વખતે તેનાથી શીખવામાં આવે છે જેની હોસ્પિટામાનું માટે હોય, જે હોસ્પિટાની વળી દિવસે વધે છે, એટલે કે દીનની ઇરણે દિવસે બજાવવાની જરૂર છે અને તેઓને ભીજ દિવસ સારું બાજુઓ રાખવી ન જોઈએ; અને આ કારણું સારું કે દીનને માટેની હોસ્પિટા તેને માટેની ભલી લાગણીથી છે; અને દિવસે બજાવવાની ઇરજ ઇકત ભીજ દિવસ ઉપર રાખવી એ પુલઉપર ધણી સંજને પાત્ર છે; અને સુરજ દેખાય એવી ચીજેમાં સર્વથી વહુ મહેરાન તથા જડપવાળા છે.

(૩૦) ઉત્તમતા સંપૂર્ણ અશોઈ છે.

૧. અવ૧૦ તુલુ. “સંતોષી હોવુ.” “આસાંઘેરાથી રહેવુ” વેસ્ટ અને મીલસ, “મજાયુત મનવાળો.” ૨. એટલે જે યજ્ઞાં તરફ તે માન ધરાવતો હોય. ૩. સર્-આવો કુંઠ ચીર, ચીરાગી. “ઇચેહ.” વેસ્ટ “શૈર્ય.” ૪. એજ હાનો કુ. ૧૬, લી. ૧. ૫. નકલ કરનારે અહીં લખાયનો કેટલોક ભાગ બુલથી છોડી દીધો છે. ૬. એજ હાનો કુ. ૧૬, લી. ૪.

બાળ પટ મેં, અગ નસ્ક.

(૧) તેરમી કુગર્દ, તદ્દુ-થા-પેરેસા^૧ વિષે જાણું કે અમેશરપદોને નમરકાર^૨ તેનાથી થાય છે જે અમેશરપદો માટેના દીની ભણુતરમાં હેઠીયાર^૩ હોય છે; અને તે માણુસ હેઠીયાર છે જે ભણુતરો સમજુને પદી બારીક^૪ શોધ કરે છે, અને અમેશરપદોની બાધ્યતામાં તથા યજ્ઞદોને નમરકાર કરવામાં એકલોજ દાખલો છે. (૨) કારણ કે આ બાધ્યત વિષે કાઈ સાત જાતો વિષે કહે છે; શાખેલા અથવા હેઠીયાર, અથવા ખુરાઈમાં શાખેલા જેઓ. તેઓનાં બોલવામાં ફુનિયાનાં લોડા સાથે નોડાયલા છે; અને એકન શાખેલો માણુસ દાખલા તરીક વળા એક તથીબ ને બોલાયું નથી અને જે થતું નથી તેની તરફ તેની સારી કે ખરાખ વળાયું છે તે સમજાવે છે; અને સર્વથી સરસ શાખેલો માણુસ દાખલા તરીક એક તથીબથી, જે સારી વળાણું કહેવાયું હોય તે સમજાવે છે; અને ખુરાઈમાં સર્વથી વધુ શાખેલો માણુસ અને વળા એક તથીબ ને ખૂરી વળાણું કહેવાયું હોય તે સમજાવે છે; અને સર્વથી વધુ અગાન માણુસ જેણી કાઈ અગાનતા હોય તે સમજાવે છે. (૩) અને યજ્ઞદોમાટેના ભણુતરમાં શાખેલો માણુસ જે—એક શાખેલા માણુસ વિષે ખૂરું બોલવાની જરૂરને લીધે,—અપ્રમાણીક મતલખવાળો છે અને યજ્ઞદોના નમરકારમાં ખણું હમેશા જોબો રહે છે, અને તે હાર્દ વગરનો કહેવાય છે. (૪) અને એક યજ્ઞદોના ભણુતરમાં ખુરાઈ શાખેલો માણુસ છે, જે જ્યારે તે અપ્રમાણીક તથા અનીતિવાન હેતુ ધરાવવાથી થાય છે, અને વળા દીન જાણુતો હોવા છતાં તે અધર્મી થાય છે. (૫) અને યજ્ઞદોને લગતી બાધ્યતામાં નહીં શાખેલા બે જાતના હોય છે, બલાં અને જ્ઞાન વગરના, અથવા ખુરા જે જ્ઞાન વગરના હોય તે; જેઓ બલા તથા જ્ઞાન વગરના હોય છે તેઓ યજ્ઞદોને ધ્યાન વગર ધર્યાન કીયાઓથી આરાધે છે; અને ખુરા લોડા જેઓ જ્ઞાન વગરના હોય તેઓ યજ્ઞદોને ધ્યાન વગર તથા નહીં ધરે એવી કીયાઓથી આરાધે છે અને તેઓને યજ્ઞદોની દીનમાં તથા તેઓના નમરકારમાં મજબૂત આકીનનું સાધન નથી. (૬) અને એક યજ્ઞદોને લગતી બાધ્યતામાં સારી રીતે શાખેલો છે, ત્રણ.....માં જે એકેએક સાથે નોડાયલા છે અને બલા તથા શાખેલા છે; અને જે યજ્ઞદોને લગતું હોય તેના સંબંધમાં યજ્ઞદોમાટેના નમરકારનો હેતુ તે પ્રમાણીકખેં સમજાવે છે.

૧. યસન હા ૪૪માં, કુ. ૧. અવ૦ નેમંધૂહો આ થથા નેમો અભ્યાવતો. પહુલીઃ નીયાપિશન જ્ઞાન સૂત્ર અચ્યેહુન નીયાપિશન ઈ લેકુન્ દ્વારેના; અભ્યાવતેજન્દ, દૂસ્તમ યેહયુનેદ હાવિશત લેકુન્ હાવન્દ ખૂર્મન્દીજુ, ૨. ઇઝનનગ, “શાખેલા” “પંડીત”. ૩. વાંચણું આમારુ, ભરખાવો કું આમાર “બારીક શોધ” વાંચણું કું આમારુ, “સત્તા” (સ્થાનિગાસ) તે જીપરથી “જે સત્તા સમાન હોય.” ૪. લા તાખીયું ને બદ્દલે લા તાખીયું વાંચી એનો અર્થ કું તાજુ, “કુલનો હાર.” “તાજુ” થઈ રહે. વેસ્ટ: તાખીયું, “છુટકારા માટેના દંડ વગરનો,” કું તાખીયું “આરુ,” “હુમલા કરણો.” પણ એ અર્થ અહીં બરાબર મળતો નથી. અહીં તપ્તું ને બદ્દલે તાખી લખાવલો હોય તો “ગાઢી વગરનો” “પદ ભષ્ટ થયલો.”

(૭) અને આ પણ કે તે માણુસ ને લોકોને તે ચોજ ને તેઓની હમેશગીની આશા થાય છે તે શીખવે છે તેનાથી લોકોને યજ્ઞોની દીન મેળવવાનું શીખવાય છે; અને આ કારણું સારુ કે યુદ્ધની દીન તેઓ માટે ભલા વિચારો સાથે મેળવવી તે હાપણુથી^૧ થવું જોઈએ, તેઓ માટે હાપણુથી તે ઇરજીઆત મેળવવી એ આકીનવાળાં લોકોની ભલાઈ છે; અને તેઓમાટે વિચારવાનું સાધન થઈ પડે છે; અને આકીનદાર લોકોના ભલાઈના વિચારો તે ભલાઈ માટે પુરી પાડેલી હમેશગીની આશાથી છે જેને લીધે તે હમેશગીની આશા, ને દીન કખુલ કરવામાટેનું મૂળ છે, તે વળી તેનું કારણ પણ થાય છે.

(૮) અને આ પણ કે આ દુનિયાની હૃતાત્મકોમાં ને સર્વોત્તમ શ્રેષ્ઠ હોય તે તેનાથી શીખવાય છે ને સર્વથી સરસ મારોઈ શબ્દોને^૨ પોતાના કરે છે, અને આ કારણું સારુ કે મારોઈપણું દરેક શ્રેષ્ઠતામાં સર્વથી સરસ છે. (૯) અને આ પણ કે તે સવાખનાં કામોને પાળનાર થાય છે ને સવાખનાં કામો જહેર રીતે કરશે; અને આ કારણું સારુ કે તેથી સવાખનાં કામો કરવાનું બીજાંએ શીખ છે અને દુનિયામાં સવાખનાં કામો વધે છે. (૧૦) અને આ પણ કે ને કાઈ અહુરમજ્ઞદ સાથની તેની સગાઈનું ઇણ ધરાવે છે તેનાથી નેકીમાં^૩ દુનિયાનો વધારો શીખવાય છે, અને આ કારણું સારુ કે તે યુદ્ધાઈ ઇણને લીધે તે સખાવતનાં કામોનો જગ્નવનાર તથા કરનાર થાય છે, તેથી તેઓ સખાવતની યુદ્ધાઈ શક્તિનું મૂળ મ્હોંડ કરે છે, અને તેનાં ઇણને મેળવે^૪ છે; અને દુનિયા તેથી સુખી થાય છે અને લોકોને તે વિષેનું ઉચ્ચું શિક્ષણ મળે છે. (૧૧) અને આ પણ કે જેની કુચાયો સંપૂર્ણ મનશનીથી હોય તેનાથી સંપૂર્ણ મનશનીથી, ખરા શખ્દો તથા કામો^૫ શીખવાય છે; અને આ કારણું સારુ કે કુચામાં ખરા શખ્દો તથા કામોની જરૂર છે.

(૧૨) અને આ પણ કે અહુરમજ્ઞની ડાહી પેઢા કરવાની શક્તિ તેને શીખવામાં આવે છે ને ફરોગાઈના સંબંધનો યુલાસો^૬ કામથી બળવે છે; અને આ કારણું સારુ કે અહુરમજ્ઞનાં હાપણુનો ક્ષયદો તેનાં મૂળનું પરીણામ છે અને તેની પોતાની ભલાઈ તથા જ્ઞાનનાં જેરને લીધે એક વર્ષે પડનાર છે, કેમકે પ્રાણીઓ વિષે એમ નક્કી થયલું છે; અને ફરોગાઈની મહદ્દ માટે ને કાઈ તે જેર ધરાવશે તે તે હાપણુથી મ્હોંટો થાય છે અને લોકો તેથી શીખે છે. (૧૩) અને આ પણ કે ને કાઈ સવાખ તથા ઈન્સાફનાં^૭ કામો ચુંટ છે તેનાથી જરૂરથુન્તો બદલો પોતાનો કરાય છે; અને આ કારણું સારુ કે તે ચુંટણીથી ને જરૂરથુન્ત સાથે એકત્ર થાય છે.

૧. યસન હા ૪૪ મો, કુ. ૧, લી. ૪, ૫. ૨. વાંચાય વહિશ્નુ “અહેશ્નુ,” “ઉતમ.” વેસ્ટ, ૧ ચ્યાયાદુ, “યાદ.” યસન હા ૪૪ મો, કુ. ૨, લી. ૨. ૩. એન્જ હાનો કુ. ૨, લી. ૩. ૪. સરભાયો ઝા. પા-આરુ-કરદાનુ; “દાયવું” “ઝણ મેળવવું.” ૫. એન્જ હાનો કુ. ૬, લી. ૩. ૬. એન્જ હાનો કુ. ૮, લી. ૨. ૭. દાદીસ્તાનુ “ઇન્સારુ,” “ચુકદા,” વેસ્ટ, “મત.”

(૧૪) અને આ પણ કે જે દીનને કેલાવો આગળ વધારવામાં મદદ કરે છે. તેનાથી લોકોથી દીનને ભાણુવાતું કરાવાય છે; અને આ કારણું સારુ કે કોઈ નેકી પ્રમાણીકરણે બનાવે છે તેઓની ખુશાલીને લીધે નેકી વધે છે. (૧૫) અને આ પણ કે જે અહુરમજ્જીવની કુચિયા કરશે તેનાથી જરૂરુથતની દીન ઇલાવાય છે અને આ કારણું સારુ કે તેનાં તે કામને લીધે તે દીનમાંના આક્ષણને^૧ ટેકો આપનારતું મજાયુત આક્ષણ^૨ મેળવે છે. (૧૬) અને આ પણ કે જે કોઈ રાસ્ત સુકાદાવાનો સર્વથી સરસ અશે ભાણુસ હોય, તેને જે વોઠુમનું સાથે એટલો હોય તેનાથી હુઃખ દેનાર મીનોની સામે બચાવ આપે છે; એટલે કે જે ભાણુસ નેકોથી જેથે તથા પોતાનાં હથિયારો મેળવે છે; અને આ કારણું સારુ કે લોકોમાંના જોરાવર લોકાના રાસ્ત ચુકાદાને લીધે તેનાથી હુઃખમાં જે ભાગ લેવાય છે, તે વોઠુમનુંની સાથે વધુ રહેવાને લીધે તેઓને જે ખુશાલી મળે તેથી ઐવડો થાય છે; પણ તેનાથી તે હુઃખ ભલાઈથી અથવા સણુરીથી અમબવાથી તે હુઃખ દેનાર મીનોનાં હુઃખ નખળાં થાય છે.

(૧૭) અને આ પણ કે અમેશરસ્પદેની મીનોઈ કાશેશો તેનાથી શીખવાય છે જે અમેશરસ્પદે માટેનું જે હોય તે કરવા પૂર્ણ શક્તિવાન હોય, અને આ કારણું સારુ કે તે એક કૃત્તિવાન^૩ સેવટની આશા, તથા એક નેકી ભર્યા સેવટની આશા અને વળા દુનિયાનાં ઝશોગર્દને દેખાડનાર બને છે. (૧૮) અને આ પણ કે તે કે જે જરૂરુથત છે તેના શર્ષદો તેનાથી શીખવાય છે જેથી તેઓ ક્ષયદો કરનારાઓની એટલે સર્વોધયન્તેની આહેશ કરનારા થશે;^૪ અને આ કારણું સારુ કે દીનને માટેની ક્ષયદો કરનારાઓની મનની વલણુને લીધે તેઓ બીજાંઓને દીન માટે આતુર બનાવે છે, અને તેઓ તરફની તેઓની વલણુમાં ચઢાવે છે. (૧૯) અને આ પણ કે જે કોઈ ડાંચ એક અશે ભાણુસને આપે છે તેનાથી આ પણ થાય છે કે બીજે જે ખુરો ભાણુસ છે તેને પણ તે આપે છે; અને આ કારણું સારુ કે સર્વાવતની પડતી^૫ તેને માટે તેથી તૈયાર કરવામાં આવે છે.

(૨૦) સંપૂર્ણ અશોઈ શૈષ્ટતા છે.

૧. વાંચણ વીર્યીનીદારું એ શાખદ ગર્જીનીદારું પણ વાંચાય, ધારુ ગરૂ ઉપરથી “વાણુનાં ગીતા ગાવાં” એટલે “દીનની વાણુ કરીને તેને ટેકો આપનાર.” વેસ્ટ “કુચિયા પુરી પાડનાર,” અર્થ કરે છે, અને નીરંગીનીદારુ વાંચે છે, નીરંગુ, “કુચિયા” ઉપરથી, ૨. વાંચણ વાવરીગાનોડું અવ૦ વરૂ “માનવું,” ક્ષાં આવરૂ. વેસ્ટ “આશી-વાદ.” ૩. વાંચણ ગદ્વારુ, “કૃત્તિવાનું.” વેસ્ટ: વેદ્વારુ, “દીલારો આપનાર.” ૪. એટલે કે સર્વોશાંસની તથા દુનિયાનાં ઝશોગર્દ કરનારાઓની લોકો હેઠાં આહેશ રાખશે; ૫. સર્વાવો ક્ષાં શીખ, “પાયો,” “નીચાણુ,” “પડતી” (સ્ટાઈનગાસુ.)

આધ પદ મો, વગ નસ્ક.

(૧) ચૌદમી ઈર્ગં, અદ્ભુતખણ્યા,^૧ વિષે જાણવું કે જે કાંઈ દીનનું શિક્ષણ હોય તે જેઠલું બને તેથલું અહીં સાંભળવું જોઈએ, અને એક જણ જેને તે શીખવવું ન જોઈએ અથવા તેણે સાંભળવું ન જોઈએ તે જુંદ્ધારીમાં એક વખત જરૂરુષત્રનાં શિક્ષણ પ્રમાણે ચાલશે.

(૨) અને આ પણ કે ભલાં કામો કરનારાઓમાં ને ડાઈ પેદા કરવાની ભત્તલાં સાંડ છે તેનાથી ચોતાને અર્પણ કરવાતું કામ^૨ ને ઉત્તમ આસીયતનાં કામોમાં સર્વથી ત્રેણ છે તેની વખાણ થાય છે; કારણ કે ભલાં કામો કરનારાઓમાં પેદા કરવાતું કામ થવાથી લોકોનું બાપપણું થાય છે; લોકોનું લાયક બાપપણું વંશની લાયક હીલચાલોથી થાય છે, સારાં કામો કરતાં વંશ પહેલાં પ્રાણીઓની આસીયતથી છે, તે વંશ ચોતાનાં કામોમાં અને તે વંશ ચોતાનાં કામોથી ચોતાને અર્પણ કરતો થાય છે; અને જ્યારે તે કે સારાં કામો કરનારાઓને જન્મ આપનાર હોય તે લોકોનું બાપપણું વખાણ છે ત્યારે તેથી વળી ચોતાને અર્પણ કરવાતું કામ પણ વખાણાય છે.

(૩) આ પણ કે પ્રાણીઓને નેકીથી પાળવને લીધે તેનાથી પ્રાણીઓ નેકીમાં રહે છે;

૧. યસ્તન હા ૪૫ મો, ફ. ૨, લીં, ૧. ૨. અચ્ચેદૂન કોઝ યેમેદ્લૂનમ્બુ અચ્ચેનું અહૃત્વાનું જરૂર ઈ ચોલા ઈ અટોડમેજદ નર્દ્દ્યા પાડવાનું [ખેતૂગ્રદસુ કર્દુંનું]; નિનું યશરાયીહું અવાગીહું અટોડમેજદ આગાસુ મૂલું દેના યેહલુંનદ [ખેતૂગ્ર-દસુ કર્દુંનું]; અદ્ધશ પવનું અધીદીહું ઈ વોહુમૂલું વર્ણદું ઈ [અચ્ચેનું-અશ શાદું પર્વદારીહું ઈ દામાનું રાઈ, ખેતૂગ્ર-દસુ કર્દુંનું]. “એમ હું જહેર કરું છું કે તેકે ને અહુરમજદની દુનિયામાંની સર્વ સરસ ચીજ [સ્વ-અર્પણતા] છે, અશાની મદદથી ડાહાપણવાળા અહુરમજદે સ્વ-અર્પણતા કરવાને માટે બનાવી છે, તેણું તે વોહુમનનાં આપપણાંમાં પણ કોણી છે.....” ગાથાના સધણા કુકરાઓ નેમાં પહેલવી રારેહ કરનારાઓએ ખેતૂગ્ર-દસુ રાખું દાખલ કર્યો છે તેમાં અસલ અવસ્તા લાખાણુંમાં ચેવો કાંઈપણ વિચાર આવેલો નથી. તોણી આ કુકરાની ચોથી લીધી “અત્ તોઈ કુગેદા હુ-શ્કપચ્યાથના આર્મદીતિશ” માં આર્મદીતિને અહુરમજદની દીકરી તરફે હ્યાડી છે. પણ તે ઉપરથી પહુલવી તરળુમાંને ખેતૂગ્ર-દસુ રાખું ઉમેર્યો છે તે તેદન કલ્પિત છે, અને તેને ને અર્થ લાગુ પાડવામાં આંદ્યા છે તે તેદન આધાર વગરનો છે. “ભલી મનશ્ની” (આર્મદીતિ) ને અહુરમજદે આ જગતને પેદા કરવામાં હ્યાડી છે. તેને અલંકાર હ્યે અહીં અહુરમજદની દીકરી કહેવામાં આવી છે. તેજ મુજબ આતર્ એટલે આતરાને અલંકારમાં તેના દીકરો કહેવામાં આવ્યા છે. આ મીનાઈ છોકરાં છે અને તેમ્ણાની શારીરીક હૃતાતિ નથી પણ ઇત્ત તેમ્ણાને માખુસાની સગાઈ સાથે અનિષ્ટપણે ભરખાવવામાં આંદ્યાં છે. ડેટલાક હુરોપના તરળુમાં કરનારાઓ ખેતૂગ્ર-દસુ ને અર્થ “નજદીકનાં સગાંચ્યાનું લગનથી જેડાણ” ચેવો ને અર્થ કરે છે. તેને નેકે અવસ્તામાં તો નહીંન પણ પહુલવી પુસ્તકોમાં ઈ કાંઈ આધાર મળતો નથી એમ ડેટલાક હુરોપના ડાંં વેસ્ટ નેવા અભ્યાસીઓ પાટે કુલ કરે છે.

અને પોતાને અર્પણું કરવાનું કામ તેનાથી શીખવાય છે, અને તે નેકી તેની નેકી છે; વળી આ કારણું સારુ કે પ્રાણીએને નેકીમાં રાખવાને લીધે, તે નેક લોકોમાં અમર હૃતાત્મિયાની ખાસીયત ફેલાવે^૧ છે, અને તેચ્છાથી જે જન્મ પામ્યા હોય તેઓને અમર લોકોની પોતાને અર્પણું કરવાની મહોટી અભ્યેસ મળે છે.

(૪) અને આ પણ કે સ્પેન્ટ આર્મિંગ્ટિ માનોઈ રીતે અહુરમજ્જુદ તરફ દીકરી-પણ્ણાંમાં છે એમ તેનાથી શીખવાય છે જેનું ડહાપણ સંપૂર્ણ મનશની (સ્પેન્ટ આર્મિંગ્ટિ) થી છે; અને આ કારણું સારુ કે સંપૂર્ણ મનશનીનું ડહાપણ અહુરમજ્જુદ અને સ્પેન્ટ આર્મિંગ્ટિની હદમાં છે; અને જેવી રીતે સ્પેન્ટ આર્મિંગ્ટિ અહુરમજ્જુદની દીકરી છે તેમ તે ડહાપણ સંપૂર્ણ મનશનીનું અચ્ચું છે; અને એમ લીધે એમ કહેવું તદ્દન વાજથી છે કે જેની સંપૂર્ણ મનશની માનોઈ ડહાપણ સાથે જોડાયતી છે તેનાથી સ્પેન્ટ આર્મિંગ્ટિ અહુરમજ્જુદાં દીકરીપણ્ણાંમાં છે એમ શીખવાય છે. (૫) અને આ પણ કે તે માનોઈ દીકરીપણ્ણાંનું આ કામ તેનાથી શીખવાય છે જેની અશોઈ સ્પેન્ટ આર્મિંગ્ટિથી^૨ છે, અને જેની ઝુદાની આરાધના પણ સ્પેન્ટ આર્મિંગ્ટિથી છે એટલે કે તેઓ યન્નિશ્ચ તથા બીજાં અશોએ કામો સ્પેન્ટ આર્મિંગ્ટિથી કરશે.

(૬) અને આ પણ કે જે કોઈ લોકો માટે સુખ પુરું પાડશે તેનાથી, લોકોને કામો તથા શખ્ષોથી દીનનાં ભલાં કામો કરવા દોરવાય છે;^૩ અને આ કારણું સારુ કે તે કામો દીનનાં ભલાં કામો છે, અને જ્યારે તે તેનાથી મહેરે કરાય છે ત્યારે તેનાથી તે વળી શીખવાય છે. (૭) અને આ પણ કે વોહૂમનું તરફનું માન તેનાથી શીખવાય છે જે આંખાથી ભેગાયણું અથવા અસવચ્છ દેખાય એવું હોય તે જહેર કરશે, જેથી જે ધૂપું હોય તે જહેર થશે;^૪ અને આ કારણું સારુ કે તેથી વોહૂમનનાં કામોના દેખાવથી વોહૂમનને કેમ માન આપવું તે શીખવાય છે. (૮) અને આ પણ કે તે ક્રીયા સંપૂર્ણ મનશનીથી ઇકત તેનાથી શીખવાય છે જે શખ્ષો તથા કામો સંપૂર્ણ મનશનીથી શીખવે છે.

(૯) સંપૂર્ણ અશોઈ માનોઈ છુટાપણું છે.

૧. સરખાવો કોઠ અન્દાખતનું; “કુલાવડું,” “પાંથરવું” વેસ્ટ, “કરવા દે છે.”
૨. દીનકંઈમાં ધણીક વેળા મળે છે તેમ અહીં સ્પેન્ટ આર્મિંગ્ટિનાં વિષશ નામનો તરજુમેનો પહલવીમાં ઘૂંદગુ-મીનિશનીહુથી કરવામાં આવ્યો છે. ૩. હાખત, અવ૦ ધાતુ હાયુ, “હારું,” “હારવી લઈ જવું;” અવ૦ યાસ્યા હપ્શાઈ, “નેને હું હારવીશ;” અને હપ્શાચ્યેશ. ૪. શખ્ષાર્થ: “ને અંધારે હોય તે રોશાન થાય છે.”

ખાલી ૬૦ મો, ખગ નસ્ક.

(૧) પંદરમી કર્ગંડ, કામુ-નેમોઈ-જામુ, અહુરમજનના જરૂરુને જવાબ વિષે છે, તેણું જેના સંબંધમાં એમ પૂછ્યું કે: “કયા દેશ તરફ હું કરેં??” જાણ્યું કે: “તે જગત તરફ જ જ્યાં તે માણુસ સંપૂર્ણ મનશનીની સાથે અશોધને પોતાના શરીરમાં ભેદમાન રાખતો હોય;” આ પણ કે: “તે માણુસ સુખી છે જેના તરફથી કાંઈ કૃત્યાદ નથી.”

(૨) અને આ પણ કે જે કોઈ સવાખનાં કામોનો ડેલાવો કરે છે તે લોકને સવાખનાં કામોમાં તત્પર અનાવે છે; અને આ કારણું સારું કે જે લોકો સવાખનાં કામોમાં ભેદાટા ભાગ મંડેલાં હોય તેઓ જહેર ઇરણ બજાવવામાં આગળ વધે છે.

(૩) અને આ પણ કે દીનનાં ઇતવાચ્યા, જે તેમાંથી જહેર થવાના હોય તે, તેનાથી શીખવાય છે, જે અશો લોકો સારું કામો કરવામાં રોકાયદો રહે છે; એટલે કે ભલી દીનનાં લોકનાં સુખ સારું જે કામ કરે છે; અને આ કારણું સારું કુણાંક લોકો ભલાં કામો કરવાની ખાહેશને લીધે દીનમાં આવે છે, અને તે શાખવે છે તથા તે મુજબ વર્તે છે. (૪) અને આ પણ કે એક ઇળ વગરનાં પ્રદેશમાં તેનાથી ઇણદુપતા કરવાનું શીખવાય છે જે તે પ્રદેશ ઉપર એક નેક સરદારને નેમે છે; અને આ કારણું સારું કે પ્રદેશનો એક નેક સરદાર તે પ્રદેશનાં લોકને હુનર્સ તથા સવાખનાં કામો શીખવાનાર નીવડે છે.

(૫) અને આ પણ કે આતશની સારી સંભાળ તેનાથી શીખવાય છે જેના શાખાં વોાહૂમનથી છે, અને જે શકમંદ હોય તેની કસોઠી સારું જે એક વખત નક્કી કરશે; અને આ કારણું સારું કે જેના શાખાં વોાહૂમનથી યોદાય છે તથા જે કાંઈ શકમંદ હોય તેની કસોઠી માટે જે વખત નક્કી કરશે તે કામ કરનાર આતશની સંભાળ લેવાનું શાખવે છે, જ્યારે તે બળતા આતશનાં કામથી ગુનેહગાર અથવા નિર્દોષ જહેર થાય છે ત્યારે જે થાય તેને લીધે,^૩ તેથી લોકો આતશના જલકાટ^૪ માટે વધુ ખાસ કરીને, અને ખુરાં લોકો તેની મદદ તથા બચાવ સારું લોકોને હુનર્સ તથા બધું પુરું પાડશે.

(૬) અને આ પણ કે જે કોઈ જે પોતાને દસ્તુરોને ચેલાપણુંમાં પુરેપુરો આપે છે, તેના તરફ છુટ્ઠથી વર્તે છે તે વળી વળ દસ્તુરની વઅજથી પણ શીખે છે, અને આ કારણું સારું કે પોતાનાં શરીરને દસ્તુરોને ચેલાપણુંમાં આપે છે તેથી વડો દસ્તુર વળી કરે એવું દીનનું શિક્ષણ જીભું થાય છે; અને જે કોઈ તે માણુસ તરફ છુટ્ઠથી વરતશે,

૧. અંગે નામશ્ર, અવ૦ નેમોઈ, અવ૦ ધારુ નમ્ર, “જાંદુ,” “જરું,” “કરવું.” યસન હા ૪૬ મો, ઇ. ૧. કાંભુ નેમોઈ જાંભુ કુથા નેમો અયેની, “કયા દેશ તરફ હું કરે, નમસ્કાર કરતો હું કયા જાં. “૨. હુનર્સ, ઇં હુનર્સ, “રાખ્યા,” “કળા,” “ધંધી.” (સ્ટાઈનગાસૂ.) ૩. યસન હા ૪૬મો, ઇ. ૭, લી. ૧-૩. ૪. સરખાવો અવ૦ પરેચ્યાધ્યાનત્રૂ, “કણકાટવાળું.” ૫. યસન હા ૪૬મો, ઇ. ૬, લી. ૧, ૨, ૩, ૪.

ત કામ ને વળી દીનનાં કામથી થતું શિક્ષણ છે તે વધે છે તથા વળી શીખવાય છે. (૭) અને આ પણ કે તે માણુસથી પુરુષો તથા સ્ત્રીઓને પોતાને જરૂરશત્રનાં ચેલાપણામાં અર્પણ કરવાનું શીખવાય છે, ને પોતાનાં પુરુષો તથા સ્ત્રીઓને જરૂરશત્રની દૃશ્યરી એટલે દરહુરની સત્તામાં રાખે છે. (૮) અને આ પણ કે જેઓ ભલાં છે તેઓને તેનાથી ભલાઈ શીખવાય છે; એટલે કે મીનોઈ દોલતથી એક અરો માણુસની લાયકાત માટે જણે આપતા હોય તેમ તેઓ આપે છે; એક અરો માણુસ, ને લાયક તથા ભલી દીનવાળો હોય, તે તે છે ને તે દોલતથી મગતી લાયકાતની ભજનવણીમાં બેલો રહે છે; દોલત ને ગણુવામાં આવી છે તે માંગવામાં આવેલી છે, ને થોડી રંજ તથા ને નેક લાયકાતના સ્વીકારનારને આપનારની ભલાઈ તથા પ્રમાણીક વિચારથી ધણા ફાયદાવાળી છે. (૯) અને આ પણ કે તેઓનાં ચિન્વન્દ્રા રસ્તામાંથી આ શીખવાયમાં આવે છે કે તેઓ આગળ જશે, ^૧ જેઓ ચિન્વન્દ્ર ઉપર જહેર રીતે જાય છે; જ્યારે તેઓ જહેર રીતે સચ્ચાઈના રસ્તા ^૨ ઉપર ચાલે છે ત્યારે તેઓને ચિન્વન્દ્રા રસ્તા ઉપરથી પસાર થવાનું શીખવાય છે.

(૧૦) અને આ પણ કે જેઓની અંદરી સ્પેન્ટ આર્મિઝિત ^૩ તરફ હોય તેઓને શીખવાય છે કે દુનિયા સ્પેન્ટ આર્મિઝિતથી આખાદી પેદા કરે છે; અને આ કારણ સાર કે તેઓની યજ્ઞો તરફની તે વલણુથી તેઓને શીખવાય છે કે દુનિયાનું આગળ વધું તેઓથી એટલે યજ્ઞોથી જહેર દેખાય છે; અને તેઓને શીખવાય છે કે અહીં હુંજુવતાત, તથા અમેરેંટાત એટલે તે યજ્ઞો ફાયદો કરનારાઓ માટે તે પેદા કરે છે. (૧૧) અને આ પણ કે એમ ને કોઈ જુરો માણુસ હોય, જેને સત્તા આપવામાં આવી હોય, તે સત્તા વગરનો થાય છે, તે વખતે કે જ્યારે દરેક જણ એમ સમજે કે અરોઈ સર્વથી ઉપર છે. (૧૨) અને આ પણ કે જ્યારે જેને સત્તા મળેલી હોય તે અરો જરૂરશત્ર ^૪ હોય, તેમજ જેને સત્તા મળેલી હોય તે અરો જરૂરશત્ર ^૫ હોય, તેમજ તે કે જે જુરો અર્જનેસ્પ છે તે સત્તા વગરનો છે.

(૧૩) અને આ પણ કે ભલાઈની પેદાયશ અહુરમજ્જુદ્દને શીખવામાં આવે છે, તેથી તે પેદા કરે છે. (૧૪) અને આ પણ કે અમેશરસપંહોને અહુરમજ્જુદ્દની ઈચ્છાથી ^૬ શીખવામાં આવે છે, ને અહુરમજ્જુદ્દનો સંતોષ અમેશરસપંહોના સંતોષથી છે, એટલે કે તે અમેશરસપંહોની ચીજેનો અંજલ તે જોય છે. (૧૫) અને આ પણ કે તેનું

૧. યરન. ડા. ૪૬ મે, ફ. ૧૦, લી. ૫. ૨. ચ્રેન હાનો ફ. ૧૨, લી. ૩. અવ૦ આર્મિઝિશે ગચ્છેથાયો કોઈ થવખંદા, અને પહુલવી: પવન્ સ્પેન્તા આર્મિઝિત ગોહાનું કોઈ પેણ્યુન્ત્ર પવન્ તુખ્શાગીર આ ફરીસામાં રારેહ કરનારા ચ્રેન્ લુલથી સ્પેન્ત આર્મિઝિત આ ચિંષિયા નામનો તરજુમો ચુન્દગુ-મીનિશનીહ થિ કીધેલ છે. આ અમેશરસપંહોનાં નામનો તરજુમો થવો ન જોઈતો હતો કેમકે તેથી આ ફરીસાનો અર્થ સમજ પડતો નથી. ૩. ચ્રેન હાનો ફ. ૧૪, લી. ૧. ૪. ચ્રેન હાનો ફ. ૧૬, લી. ૫.

કહાપણ તે કે જે ને જરૂરુશ્વત્ત્ર^૧ છે તેનાથી શીખવાય છે, તેથી તે તેનું થાય છે, જેના વિચારો જરૂરુશ્વત્ત્ર માટે તથા જરૂરુશ્વત્ત્રની દીન માટે છે.

(૧૬) અરોઈની ઉત્તમતા સંપૂર્ણ છે.

આધ દું મો, બગ નસ્ક.

(૧) સોળમી રૂગદી, સૂપૈન્તા મર્દન્યુ,^૨ આ છે કે દીન તે માણસ પોતાનામાં રાખે છે જે પોતે શીખલો હોય, અથવા શીખલા લોકોને સંભળનારો થાય. (૨) અને આ પણ કે સૂપૈન્તા-મર્દન્યુનાં કામો તે બજાવે છે તથા શીખલે છે જે પોતે સંપૂર્ણ મનશનીવાળો થાય છે.^૩ (૩) અને આ પણ કે જે કોઈ જાહેર રીતે સવાખનાં કામો ફરશો તે સવાખનાં કામોનું પોષણ કરનાર થાય છે.

(૪) અને આ પણ કે જે કોઈ પ્રમાણીક આહેશથી પ્રાણીઓનું પોષણ કરે છે તેમાં આપણાંનો મિનો મહેમાન રહે છે.^૪ (૫) અને આ પણ કે જે કોઈ હોરણની સંભાળ લેશે તેનાથી હોરણે ધાસચારો આપવાનું શીખવાય છે,^૫ કારણ કે સંભાળથી તેઓને ધાસચારો આપવો તે દ્વારા કારણ છે.

(૬) અને આ પણ કે જે કોઈ તેના નથીખમાં હોય તેમાંથી અથવા જે તેણે મેળોંયું હોય તેમાંથી તેનો દ્વારા હોય^૬ તેને આપે છે તે સધળાં તરફ ભલો છે; તે સધળો દ્વારા જે ભલો હોય તેને આપે છે, અને તેનાથી સધળો દ્વારા સર્વ ભલાં લોકોને આપવામાં આવે છે, અને સર્વ ભલાં લોકોને એવાદ જાતો તથા ખાસીયતમાં એકતાની રીતે આપે છે; અને દરેક દ્વારા જે તેનાથી અની શક એવી એક સંપૂર્ણ બેટ તરફે આપવામાં આવે છે.

(૭) અને આ પણ કે જે કોઈ એક હુકમનામું તથા ચુકાદો ગુનેહગાર અથવા નિર્દોષ^૭ હોવા વિષે જેમ વળી આતશથી જાહેર થાય તેમ રસ્તાથી આપે છે, તે વખાણું લાયક થાય છે; અને આ કારણ સારુ કે તે ચુકાદાનું મૂળ તે કસોટીની કીયા છે. (૮) અને આ પણ કે જે કોઈ ડાઢો હોય તેને જે જરૂરતનું હોય તે આપે છે તેનાથી કીયાની શીલસુશીળો મજબૂત પાયો આપવામાં આવે છે, અને તેથી દુનિયાનું કહાપણ વધે છે.

(૯) સંપૂર્ણ શ્રેષ્ઠતા અરોઈ છે.

૧. યસન હા ૪૫મો કુ. ૧૬, લી. ૨. ૨. યસન હા ૪૭મો. ૩. યસન હા ૪૭મો, કુ. ૨, લી. ૩. ૪. એન્જ હાનો કુ. ૨, લી. ૪. ૫. એન્જ હાનો કુ. ૩, લી. ૩. ૬. એન્જ હાનો કુ. ૫, લી. ૨. ૭. એન્જ હાનો કુ. ૭, લી. ૨. ૮. આતાશુ વિચારિશન ઘર યેહુનેદું અવો પત્કાર્ડારાનું અચ્યેધ બુધ્તું અધરિષ્ટ અચ્યેદાગું વખીદુનયેનું “તે લાઠેનારાએને આતશ ચુકાદો આપશો, એટલે કે તેઓ નિર્દોષ તથા ગુનેહગારને જાહેર કરશો.”

બાળ દરમો, બગ નસ્ક.

(૧) સતરમી કર્ગંડ, યેળુ^૧, વિષે, જાણવું કે જે કાઈ દીનમાં આકીન^૨ ખરાવે છે અને તેના ફરમાન ટકાવી રાખે છે તે તેથી વળી ભીજાઓને તે શાખતા બનાવે છે; અને આ કારણું સારુ કે આ સાધનથી તે દીન તરફ ભીજાઓને સર્વથી વહુ ખેંચે છે; અને તે ખેંચાણુંનાં મૂળ તથા સાધન વિષે જાણવું કે ખેંચાણું આ છે કે તે પ્રેત દીનમાં આકીન રાખે છે, અને તે ખેંચાણુંનું સાધન આ છે કે તે દીનના ફરમાનોનો તે ટકાવનાર છે.

(૨) અને આ પણ કે જે કાઈ એક ઇચોડથી કરવામાં આવેલી કસોઈની કોયા-માંથી પસાર થશે તેને ચિન્હનનો રસ્તો જાહેર કરવામાં આવે છે; અને આ કારણું સારુ કે જે માતોઈ કામ છે તે જેઓએ વળી ઇચોડથી કોણું હોય તેએ એક ભીજાના તેની હૃત્યાતિ વિષે સાક્ષી થાય છે. (૩) અને આ પણ કે જે કાઈ તે ચીજ કરે જેથી ખુરાઈમાંથી ભલાધનો^૩ ફેરફાર થાય તેનાથી વળી તે ફેરફાર જે દુનિયાનો ઝોશાગર્દ છે તે જાહેર થાય છે;—તે હેઠાના ફેરફારનો વળી તે થાડો ફેરફાર પુરાવે હેઠાવને લિધે.

(૪) અને આ પણ કે જે કાઈ દુનિયાના ઘેડુતોમાં આભાસી ફેલાવે છે, તેનાથી પછી જેતાનો વધારો થાય છે, અને આ કારણું સારુ કે દુનિયાની ઘેતી^૪ તેથી વહુ મહેનતથી કરવામાં આવે છે. (૫) અને આ પણ કે જે કાઈ ગરીબને સુખી કરે છે તેથી તેઓ માટે દુનિયાનો વધારો^૫ થાય છે; અને આ કારણું સારુ કે તે કારણુથી તે ગરીબો વધારે આપાદ થાય છે.

(૬) અને આ પણ કે અહુરમજ્જુનાં પ્રાણીઓનો^૬ તે માણુસ અશો અનાવે છે જેની સત્તા^૭ અહુરમજ્જુન માટે છે; અને આ કારણું સારુ કે તે સવાખનાં કામોનો તે અજીવનાર તથા વખાણનાર છે. (૭) અને આ પણ કે વોહુમનથી^૮ થતો બુરાં લોકોનો નાશ તેનાથી શીખવાય છે જેની સત્તા અહુરમજ્જુન માટે છે; અને આ કારણું સારુ કે બુરાં લોકોના નાશથી તે યુનેહગરીને મારે છે.

(૮) અને આ પણ કે એક પ્રાંતનાં^૯ નેક લોકો તેનાથી વધે છે, જે તે પ્રાંતમાં એક નેક સરદારને નેમે છે. (૯) અને આ પણ કે જે કાઈ વોહુમનને ચાહે છે^{૧૦} તે પ્રમાણીક શિક્ષણુને ટેકો આપે છે તથા દેખાડે છે. (૧૦) અને આ પણ કે રાસ્ત કમો^{૧૧}

૧. યસન હા ૪૮ મો, જે યેળુ અધાર્થી અધારાના અવસ્તા શબ્દોથી રાહ થાય છે.
 ૨. અવ૦ ધાતુ વર્ણ “માનવુ” ક્ષાં ધાવનુ. ૩. યસન હા ૪૮ મો, ક્ષ. ૪, લી. ૧-૪. એન્જ હાનો ક્ષ. ૫, લી. ૪. ૫. એન્જ હાનો ક્ષ. ૬, લી. ૩. ૬. એન્જ હાનો ક્ષ. ૭, લી. ૧. ૭. એન્જ હાનો ક્ષ. ૮, લી. ૧. ૮. એન્જ હાનો ક્ષ. ૯, લી. ૩. ૯. એન્જ હાનો ક્ષ. ૧૨, લી. ૧. ૧૦. યસન હા ૪૮મો ક્ષ. ૧૨, લી. ૨. ૧૧. એન્જ હાનો ક્ષ. ૧૨, લી. ૩.

તેનાથી ઇલાય છે જે અહાપણુવાળા શંદ્રો તથા કમો લકાં લોકાને શીખવે છે, અને આ કારણું સારુ કે જે કંઈ નેક હોય તેની ડાઢાં લોકાની પસંદગી તથા ઇલાવો સર્વથી સરસ છે.

(૧૨) અશોધની શ્રેષ્ઠતા ઉત્તમ છે.

આધ દૃઢમો, બગ નસ્કે.

(૧) અદારમી ઇંગેંચ, અદ્-મા-યવા,^૧ વિષે જાણવું કે ખુદા તરફની પુરતી ભક્તિથી^૨ કોકાને નેક છંદગીનું^૩ શિક્ષણું તેથી મળે છે, અને જેનાં કામ સર્વથી વધુ દીકરી જેવાં હોય તેનાથી તેઓ બરાબર એળાજ્ઞાય છે; એટલે કે જેટલું માન એક દીકરી પોતાના બાપ તરફ દેખાડે છે તેટલું માન તેઓ અહુરમજનઃ તરફ ધરાવે છે; અને આ કારણું સારુ કે તેનો પૂર્ણ ભક્તિનો દેખાવ જે કુદરતી^૪ હોય તે કામથી છે, અને જ્યારે તે કામ સંભળાય છે,^૫ ત્યારે કોકાના વિચાર પ્રકાશિત થાય છે જેથી એક માણુસ તે બરાબર સમજે છે.^૬ (૨) અને આ પણ કે ચીજેને બરાબર સમજવું તે સંપૂર્ણ મનશનીથી થાય છે, વળા એક દીકરીનું પોતાના બાપ તરફનું, તે સંપૂર્ણ મનશની જે કુદરતી હોય તેનાથી જેથી સ્ત્રીમોમાં સર્વથી વધુ જેરાવર હોય એવી તે ભક્તિની ખાહેશ^૭ વધે છે,^૮ અને તેઓ તેને માન આપે છે; અને તે સિવાય તે માન સર્વથી વધુ જેરાવર છે, જેનું સરખાપણું^૯ તે પેદા કરનાર તરફનું માન છે.

(૩) અને આપણું કે અહાપણુથી^{૧૦} યજ્ઞદોને લગતી ચીજેની ચુંટણી તેનાથી શીખવાય છે જેની કાબેલિયત યજ્ઞદોને લગતી ચીજેમાં છે; અને આ કારણું સારુ કે યજ્ઞદોને લગતી ચીજેની ચુંટણી આસ કરીને સેવટે જેમાં ઝાયદો હોય તે છે, અને જે સેવટે ઇયદાવાળું હોય તે અહાપણુથી જેવાય છે; અને તે સિવાય જે યજ્ઞદોને લગતી

૧. યસન હા ૪૬મો, અદ્-મા-યવા. ૨. સ્પેન્ટ આર્મદીનિનો પહલવી તરજુમો ઘૂંદગુ મીનિનિહૂ લેતાં એનો અર્થ “પુરતી નમનતાઈ” અથવા “પુરતી ભક્તિ” થાય. ૩. એન હાનો ફ. ૫, લી. ૩. ૪. અવ૦ આરસન, “કુદરતી,” જેમકે આરસનો ખ્રતુ, “કુદરતી અહાપણ.” ૫. વાંચણ સ્લૂદીક, અવ૦ સ્લુ, “સાંભળવું.” સરખાવો અવ૦ ગચ્છોશો સુતો-ખ્રતુ. વેસ્ટર્ન વાંચણ સુતીકુ, “ચેળવેલું,” એટલે કે અહાપણ જે સાંભળીને મેળવેલું હોય. ૬. યસન હા ૪૬મો ફ. ૫, લી. ૩. ૭. સરખાવો અવ૦ વરેન, “આહેશા,” ચુંટણી. વેસ્ટર્ન વાંચેછે જેથી આ ઇકરાનો અર્થ તદ્દન ઝેર-વાઈલાય છે; જુઝો વેસ્ટર્ન, વાલદુંમ ૩૭ સું, બાધ ૪૪મો, પા. ૩૭૩. ૮. વાંચણ સ્પેનજુહ્દીતુ, અવ૦ સ્પેન્ટ અથવા સ્પેન્ટ એટલે “ઉતેજન આપવું,” આગળ વધારવું. ૯. વાંચણ અંગુશીનીદનુ, “શરખામણી.” ૧૦. એન હાનો ફ. ૫, લી. ૨.

ચીજેમાં ડહાપણવાળો હોય તેને તેનાં ડહાપણથી યજ્ઞદોને લગતી ચીજેની ચુંટણી કેમ કરવી તે શીખવાય છે.^૧

(૪) અને આ પણ કે તેનાથી અશોઈમાંની ખુશાલી^૨ ફુશોશત્રને શીખવામાં આવે છે, જેથી તે તેને ફરજે તથા સવાયનાં કામે કરવામાં આતુર બનાવે, તે તે છે જેણે ફુશોશત્રને હૃદ્વિતાત્ત્વ તથા અમેરેતાત્ત્વ વિષે પુરતું શાખોંથું જેથી તે તેને તેનો દરતુર ગણે. (૫) અને આ પણ કે જે ક્રાઈ અહુરમજ્જુને ખુશાલી આપે છે તેને અહુરમજ્જુન સરદારી^૩ આપે છે, અને આ કારણ સારુ કે જે ક્રાઈ અહુરમજ્જુને ખુશાલી આપે છે તે અહુરમજ્જુનો સાચો નોકર છે, અને અહુરમજ્જુન સાચા નોકરનો સરદાર છે.

(૬) અને આ પણ કે સધળાં ફરમાતોમાં^૪ હુમેશની સરદારી તેને માટે છે જેની પાદશાહી જે થાય તેને માટે નેક હોય; વળી આ કારણું લાધે કે જે અશો^૫ તથા નેક કાયદો હોય તેની સ્થાપના તથા યજ્ઞવણીમાં તે ફરમાન સ્થપાય છે જે પ્રાણીઓના ફૂફદા સારુ ભીજે વધુ પુરાવો છે, અને જે પ્રાણીઓમાં હુમેશની તથા ચાહુ રહે એવી નેકો તૈયાર કરે છે, જેને લાધે આ શરીરની તથા દુનિયાની લંદણી પછી પણ તે કાયદાની રસમનું આગળ વધવું ચાહુ રહે છે, અને તેનાં ફરમાનની માલેકી તથા તેની પાદશાહી સાથે તે જોડયાયું છે.^૬ (૮) અને આ પણ કે અહુરમજ્જુનાં પ્રાણીઓની વોહૂમનની પાસબાની^૭ તેનાથી શીખવાય છે જેની સત્તા અહુરમજ્જુન માટે છે; આ કારણ સારુ કે જેની સત્તા અહુરમજ્જુન માટે છે, તે પાસબાની માટેની કાળજી શીખવે છે; આ કારણ સારુ કે ભલાઈના જેરથી પ્રાણીઓની પાસબાની માટેની તે પાદશાહીની કાળજી, અને ભલાઈનાં જેરથી પ્રાણીઓની થતી પાસબાની ધરણું કોડાને ભલાઈનું જેર જે વોહૂમનનું છે તે જહેર કરે છે.

(૯) અહીં જુરાં કોડાના સંબંધમાં જરૂરયુશત્રને મળેવા જવાય વિષે છે, કે: “કુજ^૮ કોડાનાં કુવખતનાં ભરણુથી અંધારાં રહેણાણુંમાં આવી પહોંચતી વખતે તેઓ કંઈ પણ સત્તા વગરના હોય છે, જેથી દોએક દુઃખ તેઓનું છે, અને તેનો ઉપાય તેઓથી શોધી શકાતો નથી”.

(૧૦) અને આ પણ કે જે સચ્ચાશ્યનોટા એટલે ફ્રાયહો કરનારાઓ તરફ માન ધરાવે છે તેની મહદ્દ માંગવાથી માનનો માનો^૯ આવે છે; અને આ કારણ સારુ કે

૧. જે આપણે અન્યને રાષ્ટ્ર અસલ લાયાય DE માં છે તેમ વાંચાયે તો આ ફરજાનો અર્થ આ થાય કે: “યજ્ઞદોને લગતી ચીજે તેઓની ક્રિંમત પ્રમાણે કેમ ચુંટવી તે તેને શીખવાય છે,” મેં ઉપલા તરજ્ઞુમાંનું અંશ રાષ્ટ્ર અનુભૂતિ લાધો છે. જે જે આ ફરજાનો ઉપલાં લાયાણું વધુ લાયક છે. ૨. ગાથામાંનો ઉર્વાન્દિશ્તાસ્ત્ર, “મદદગાર રાકિત.” યસન હો ૪૫મો, ફુ. ૮, લી. ૧. ૩. એન્જિન હાનો ફુ. ૮, લી. ૨. ૪. એન્જિન હાનો ફુ. ૮, લી. ૪. ૫. સરખાવો અથ-ગચ્છાન “અશો આસીયતનો.” ૬. સરખાવો વેસ્ટનો તરજ્ઞુમાં પા. ૩૭૪-૩૭૫. ૭. વેસ્ટ દા મુર-દાઝ “પ્રાણીઓને બનાવવાં.” ૮. યસન હો ૪૬ મો, ફુ. ૧૧, લી. ૪. ૯. એન્જિન હાનો ફુ. ૧૨, લી. ૧. ચીગુણું લડુ અશર્વિહશત! કરીતુનું અચ્ચો અર્દ્યયારીહુ મનુ જરૂરશ્રદ્ધ હવા-અસ્ત્ર, અહીં અમેશાસ્પદ અશર્વિહશતને માનનો માનો ગણવામાં આવીએ છે.

મીતોઈ હસ્તિઓને ઉમદા રીતે એચ્ચાને આરાધનારો થાય છે તે ઐલાવનારને વહું ખાસ કરીને જવાખ^૧ દે છે; અને દરેક મીતો માટે એક ખાસ કીયા નેમેલી છે જેમાં કે સખાવતના મીતોને ખાસ કરીને તે ચુંટનારની ભેટોથી^૨ આરાધવામાં આવે છે, સર્વચાઈના મીતોને દીની રાતરીથી, વચનના મીતોને પવિત્ર વચનોથી, અને પાદશાલીના મીતોને પવિત્ર પાદશાલીથી, અને તેમજ વળી માતના મીતોની આરાધના ખાસ કરીને સર્વોશ્યાન્ત્રનો એટલે ફાયદો કરનારાઓ તરફ માન દેખાડવામાં થાય છે. (૧૧) અને આ પણ કે જેની પાદશાલી અહુરમજીદ માટે છે, તે અહુરમજીદની આરાધનાનો^૩ ખાહેશ કરનારો થાય છે; અને આ કારણું સારું કે યજ્ઞદો જેઓ રાજ કરનારા છે તેઓ પાસેથી જે ડહાપણુથી પોતાને લાયક કરવા માટે માંગ્યું હોય, તે યજ્ઞદો જેઓ રાજ કરનારા છે તેઓને લીધે એક ફાયદો પુરવાર થાય છે.

(૧૨) જરૂરથી અહુરમજીદના જવાખ વિષે જ્યારે તેણું પોતાને, પોતાના દોસ્તો^૪ તથા પોતાના નોકરો વિષે પૂછ્યું ત્યારે, એમ કે: “તે એક તારો પોતાનો, તે તારો દોસ્ત, તથા તે તારો નોકર છે, વળી જ્યારે અને જ્યાં તે એક અશો બચ્ચું હોય, જે આ તારી અજ્ઞદ-પરસ્ત દીનને ફેલાવે છે, અને તે જે સમજતો હોય તેની આગળ પણ મહોટથી ભણે છે, જે આશિર્વાદ મહોટથી આપે છે, તારી સારી ચાલ કર્ય છે જેથી તે આશિર્વાદ સારું તે તારી ચાલ જણવે છે.”^૫

(૧૩) અશોઈની ઉત્તમતા સંપૂર્ણ છે.

ખાલી દ્વારા, ખગ નસ્ક.

(૧) એગણીસમી ઝર્ણી, કદ્દ-મેઈ-ઉર્વા^૬ વિષે જાણ્યું કે ઢોરોની ખાસીયત તેને મેંઢાથી શીખવાય છે; અને આ કારણું સારું કે મેંહુંથી ઢોરમાંજ ગણવામાં આવ્યું છે. (૨) અને આ પણ કે જે કાઈ મેંઢા માટે ધાસચારો તૈયાર કરે છે તેનાથી મેંઢા મારદ્દે લોકોનું પાલણું પોપણું^૭ થાય છે; અને આ કારણું સારું કે લોકોનું પાલણું પોપણું મેંઢાથી તથા મેંઢાનું ધાસચારથી થાય છે. (૩) અને આ પણ કે આ દુનિયામાં મેંઢાની હાલત તેનાથી શીખવાય છે, જે જરૂરથી તરફ એક મેહું છે; એટલેકે તે જરૂરથી સત્તાવાળો ગણે છે; અને આ કારણું સારું કે હજુ એક મેહું મેહુંજ છે.

૧. અવ૦ પદ્ધતિ અને વચ્ચે, જાલદું, એટલે “જવાખ આપવો.” ૨. વિચિદાર દહિશનિદું અવ૦ ચિ, “ચુંટવું” શાખાર્થ: “ચુંટનારની ભેટો માટે.” ૩. આ રાખદ દહિશ્ટૂ એટલે “હાલત” ખી વંચાય. ધરન હા ૪૫મો, ફેબ્રુઆરી ૧૨, લી. ૪. ૪. અચ્ચેદૂન ખવીહનાની જરૂર ઈ લેકુસ્ દહિશ્ટુ પાહુલુમ, અચ્ચેદ-અગ્ર તુલ્યાનુ યેહેવુનાદું ખવીહનાસ્તુ, “એમ હું તે માંગ્યું છું જે તારી હોલતની સર્વથી સરસ લેટ છે એટલે કે મારો આહેશ એમ મારે માટે રાક્ય થાય.” હું અહીં દહિશ્ટ રાખદ યશ્શતનું અવ૦ ઘજ “આરાધવું” ઉપરથી વાંચું છું. ૫. એજ હાનો ફેબ્રુઆરી ૧૨, લી. ૪. ૬. ધરન હા ૫૦મો. ૭. સ્લાઈનીદ અવ૦ શ્રા, “પાલન પોપણું કરવું” જુએ એજ હાનો ફેબ્રુઆરી ૧૨, લી. ૨.

(૪) અને આ પણ કે પ્રમાણીકપણામાં જેરનો વધારો તેનાથી શીખવાય છે જે ધીમે ધીમે થતા સુધાર ભારેતી આહેશથી યુશાલી ઉપજવે છે, જેથી તે ચીજ કરશે જે લાંબા વખત સુધી તેની યુશાલીનું સાધન થાય; અને આ કારણું સારું કે તે જેરનો વધારો યુશાલીથી સરસ થાય છે, તે યુશાલી કે જે લાંબા વખત ટકે છે.

(૫) અને આ પણ કે જે યજ્ઞહોની કીયા કરશે તેનાથી પછી યજ્ઞહોથી થતી યુશાલી પોતાની યુશાલી^૧ સાથે જોડવામાં આવે છે; અને આ કારણું સારું કે યજ્ઞહોનું તે કીયા આગળ આવવું થાય છે.

(૬) અને આ પણ કે જે પોતાના વિચારો જરૂરથવની દીનને આપે છે તેનાથી જરૂરથવનું ઉહાપણું^૨ શીખવાય છે તથા દેખાડાય છે. (૭) આ પણ કે જે કોઈ ઉહાપણથી ચુંટનારો છે તેનાથી પોતાની જીબને દીન શીખવા માટે ડેળવવામાં^૩ આવે છે. (૮) અને આ પણ કે જરૂરથવનું છે તેનાથી અને જે દીનના સર્વોશ્યન્તો એટલે ફાયદો કરનારાઓ છે તેઓનાથી તેને અરાધર રચના કરવાનું^૪ શાખવવામાં આવે છે; અન આ કારણું સારું કે હવે તેઓનાં કંભ, આસીધત, તથા પાછળ જવાનાંને^૫ દીધે તેઓ કોણે જરૂરથવની દીન માટે તૈયાર કરે છે. (૯) અને આ પણ કે જે કોઈ ભીજાનાંને પ્રમાણીકપણામાં રસ્તો શીખવે છે તેનાથી તેઓને ઉહાપણું શીખવાય છે, અને આ કારણું સારું કે તે રસ્તા ઉપરની રોશનીથી તેઓ તે જેથે છે તથા અનુવે છે, અને તેથી તેઓ ઉહાપણું શીખે છે.

(૧૦) અને આ પણ કે જે અમેશરસ્પદોનો વખાણુનારો છે તેનાથી અમેશરસ્પદોની આરાધના કરાય છે. (૧૧) અને આ પણ કે જે કોઈ તેની ઊઠાલી હોય એવી ચીજ માંગે તેમાં મદદ આપે છે તેનાથી યજ્ઞહોની મદદ લેવાય છે; કેમકે તેથી તેનું પોતાનું શરીર તે મદદ માટે લાયક થાય છે; અને જ્યારે તેનાથી તે લાયક કરાય છે ત્યારે તેનાથી તે મદદ લેવાય છે;^૬ અને તેની આહેશ કરનારો તે છે જે જે તેના મહેાંથી તે માંગતો નથી, પણ તેની લાયકાતથી માંગે છે, અને તે તે મદદને ચાહનારો છે, જે તેને માટે ધણી સારી છે.

(૧૨) અને આ પણ કે દિવસમાં બામદાહે^૭ તેનાથી તે શીખવાય છે કે જેઓ ખંદગીમાં હોય તેઓ તે શરૂ કરશે,^૮ એટલે કે જે દૂરને તથા સવાખનાં કામો તેઓ માટે દિવસમાં કરવાની જરૂર હોય તે તેઓ ભીજા દિવસ માટે રાખશે નહીં, અને આ કારણું સારું કે બામદાહેને દૂરને બજાવવામાં હલકા^૯ વિરોધથી બચાવવાથી તેનાથી તેને દૂરને ઉપર ઉચ્ચે ચઢાવવામાં આવે છે. (૧૩) અને આ પણ કે અને દુનિયામાં સંપૂર્ણ સખાવત તેનાથી શીખવાય છે જેતો અને દુનિયા માટેનો વિચાર આ છે કે આ

૧. યસન હા. ૫૦મો, કુ. ૫, લી. ૨. ૨. એન્ઝ હાનો કુ. ૬, લી. ૨. ૩. પહુલવી કુદાંગ, “રિક્ષાણુ,” “કેળવણી.” ૪. આરાધિશન; “રચના,” “અરાધર ગોઠવણુ.” જુઘ્યો યસન હા. ૫૦મો, કુ. ૬, લી. ૪. ૫. અવ૦ હુચ્ચ, “પાછળ જવું.” ૬. યસન હા. ૫૦મો, કુ. ૭, લી. ૪. ૭. એન્ઝ હાનો કુ. ૧૦, લી. ૩. ૮. ભરાયા કુ. ૬૪શ, “કામની શરખાત.” (સ્થાઈનગામસ.) ૯. વાંચણ બીજુ, કુ. ૧૦ બીજુ, “હલકું,” “અંધારું,” “મગડર,” “એવકુશી ભરેલું.”

હુનિયામાં સારી રહે એવી ચીજ તે કરશે જેણી કે ભક્તિ પાદશાહીની વચ્ચના, ભક્તિ દીનદારી, અને પ્રમાણીક નિયમોનો કાયદો, અને બીજી ચીજે જેનાથી રહેડાણ્ણાની રચના તથા હુનિયામાં લોકોનું રહેણું થાય છે; અને તે કામ કરનારથી કોઈ પણ સંપૂર્ણ સખાવતને પોતાની કરવી એ એક મહોધાર્થ છે, જે તેનાં તે મહોયાં કામને લીધે તેની છે.

(૧૪) સંપૂર્ણ બ્રેથતા અરોર્ધ છે.

આધ દ્વારા, ફેબ્રુઆરી ૧૯૪૮ માટે.

(૧) વીસમી ઇર્ગં વોલ્ફુઝાન્દ્રેમ, માં વળી આહૂરમજ્જ્હે સ્પીતામાન જરૂરુત્ત્વને જાહેર કીનું છે કે, “જેઓ હમણાં પાદશાહી ધરાવે છે તેઓ સાહેખ છે; જે લોકો જુલમગાર છે, અને જેઓ પાપી તથા જુદું યોદનારા છે તેઓ પાદશાહી ધરાવતા નથી; આ શારીરીક હુનિયામાં જે રહવાથી અથવા વિલાપ કરવાથી જીવતો હોય તેને તારે વળી પુરેપુરો ભરાવવો જોઈએ, અને તેઓ લોકોને મહોત, નાશ તથા ડાંડાઈથી બચાવવશે કારણું કે જેઓ જુલમગાર છે તેઓ તેઓને બચાવવશે નહીં.”^૧

(૨) અને આ પણ કે: “ન્યારે તેઓ જે ભક્તો હોય તેને પાદશાહી આપશે, ત્યારે તેની તે પાદશાહીથી તેઓ બચશે; વળી જે કોઈ વિલાપથી અને તેમજ મહોત, નાશ, તથા ડાંડાઈથી ડાંડાવિણો થયો હોય તેને તારે ભરાવવો જોઈએ.”

(૩) આ પણ કે જે કોઈ સંપૂર્ણ મનશ્વરી^૨ પોતાને માટે કરે છે, તેનાથી અરોર્ધ પેઢા થાય છે; અને આ કારણું સાર કે સંપૂર્ણ મનશ્વરીથી જુંદગીની જોનારી આંખ, જે અરોર્ધ છે, તેને રોશની મળે છે. (૪) અને આ પણ કે પાદશાહીમાં દોલત આપવાનું જરી છે અમ તેનાથી શીખવાય છે જે સંપૂર્ણ રોશનીવાળો એઠલે શાખેદેખો હોય તેને પાદશાહી પૂરી પાડશે; અને આ કારણું સાર કે એક શાખેલા પાદશાહની તપાસ, વિચાર, તથા કામ ધણુંક લોકો માટે દોલત પૂરી પાડવા વિષે, અને તે પાદશાહીને મળી શકતા કશ્યપ વિષે છે.

(૫) અને આ પણ કે વોલ્ફુમન્તના શણ્ટોથી થતી બેટ તેનાથી શીખવાય છે જે જીવનની કૃષ્ણા વોલ્ફુમન્તના^૩ વિચારથી કરશે; અને આ કારણું સાર કે મન વોલ્ફુમન્તના વિચારથી ભરેલું હોવાને લીધે તે દીની લોકોની જીબને વોલ્ફુમન્તનાજ શણ્ટો ભણુવાની

૧. વસ્તુ: આચ્યશુ વ રાચ્યે ઘૂળનેન્દ્ર, વાચે છે, જેનો અર્થ: કેમકે તેની ચીજેની જગતખૂની તેચ્છેથી થાય છે. અહીં આ મતલબ છે કે એક અશો પાદશાહ જુલમગાર માણુસને બરાબર મારે છે, અને તેથી તે લોકોને મરણ, નાશ તથા ડાંડાઈથી બચાવે છે. ૨. યસ્તન હા. ૫૧ મા. ફેબ્રુઆરી ૧૯૪૮. ૩. યસ્તન હા. ૫૧, મા. ફેબ્રુઆરી ૧૯૪૮.

(૭) અને આ પણ કે કાંધા વગર રહેલાં ભવાં કામોથી શુનેહગાર-પણાં વગર રહેલું તેનાથી શીખવાય છે જે નેકિમાં ચાલુ રહે છે; અને આ કારણ સાર કે ક્રેણુંથી સવાબનાં કામો કરવામાં તેનાથી વળી તેની પણ તોનેશ થાય છે.

(૮) અને આ પણ કે સધળા ભવાઈ માટેની ચપળતાને તેની ભવાઈ માટેની હેંશીયારીથી મહદ્દ મળે છે જેની હ્યાતિએમાંની શરૂઆતની પહેલી ભેટ આ છે કે તે તેઓને આપવાની જરૂર હોય તે આપે છે; અને આ કારણ સાર કે એક કામ જેમાં એક હજાર માણુસો લાગતા હોય, તેમાં જ્યારે કાઈ માણુસ પોતાતું જેર વાપરે છે ત્યારે બાકીના ૮૮૮ માણુસોને તે કામમાં તેની મહદ્દ થાય છે.

(૯) અને આ પણ કે જે કાઈ અશોઈથી સારા વિચાર કરનારો હોય તેનાથી અશોઈનો રસો છુપાતો નથી પણ શીખવાય છે; અને આ કારણ સાર કે તેની અશોઈનાં રસ ૩ તથા મૂળ ૩ તેના પવિત્ર ૪ વિચાર ને લીધે છે. (૧૦) અને આ પણ કે ઢોરો માટે ધાસ ચારાનો લંડાર ન કરવો ૫ એમ તેનાથી શીખવાય છે જે ઢોરોને ફાયદો કરનારાએની સત્તા સાર પાણે છે; અને આ કારણ સાર કે તે ફાયદો કરનારાએ તેને એમ શિખવે છે તથા ક્રમાવે છે.

(૧૧) અને આ પણ કે જે સ્વી પોતાના ધર્ષણને ખુશીથી માન આપે છે તેનાથી તેણીનાં ધરની ૬ ક્રન્નેની બજાવણી શીખવાય છે; અને આ કારણ સાર કે તેણી ધરની ક્રન્ને બજવે તે તેણીના ધર્ષણની ખુશાલી માટે છે, અને તે ખુશાલી તેણી માન આપે તેથી છે, અને તે માન ખુશાલીથી ઉત્પન્ન થાય છે.

(૧૨) અને આ પણ કે દીનને શીખવાથી તેને ચાહવી ૭ એ તેનાથી શીખવાય છે જે મહદ્યમ વિચારનો તથા વોલૂમની ખાસીયતનો હોય; અને આ કારણ સાર કે વોલૂમનને લગતા મહદ્યમ વિચારથી દીન સમન્ય છે. (૧૩) અને આ પણ કે જે કાઈ અહૃરમજ્જને માટે શીખવે તેનાથી અહૃરમજ્જની ખુશાલી ૮ થાય છે.

(૧૪) સંપૂર્ણ શ્રેષ્ઠતા અશોઈ છે.

૧. સરખાચો ઝારો ઝૂણ, “ટેવ.” યસન હા ૫૧ મો, ઝ. ૩, લી. ૨. સુન્દ તાનુ જ્ઞાનુ ધ્ય પવનુ ઝુજ્જવાનુ, નિલયા પવનુ વોલૂમનુ, ૨. વાંચણ ચ્યા જ્વનુ, અવ૦ આ જ્ઞાનીતિ, “૨સ.” ૩. વાંચણ રીશણુ, ઝારો રીશણુ, “રેસાએનો.” ૪. અ-નેરખુન્નુ, “ધન પામા વગરના.” ૫. જ્ઞાન ધ્ય ગોસપેન્દાનુ અય-ખૂનદ્ગીઝુ ચ્યા મૂખ્યતોનદ, અય-દ્માનુ કુશિસનીઝ.....મિન્દવસ્તુ ધ્ય અવાર્દુનુ વધીદુનાનદ. કીગો તથા કરપનો હ્ય બહાર ઢોરો હલાલ કરે તે વિષે અહીં ધર્શારો છે. ૬. યસન. હા ૫૧ મો, ઝ. ૧૭, લી. ૩. પવન શરીતાધિઝ ધ્ય અભોજરમજ્જન ૭ જ્ઞાન ધ્ય યશરાવીઝુ ચ્યાળ્યુનુ વધી-દૂનેદ કદગુ ચાલગીઝુ અયટલે કે, અહૃરમજ્જની પાદરાણીમાં અને અશોઈની આહેર માંય તેણી ધરની ક્રન્ને બજવે છે. ૮. યસન હા ૫૧ મો, ઝ. ૧૮, લી. ૨. ૯. અયન હાનો ઝ. ૨૦ લી. ૩.

માય કૃપમો, ખગ નસ્ક.

(૧) એકવીસમી કૃત્યા, વહિદ્ધતાધિશિતશ,^૧ અશો જરથુશને ને જહેર કીધું તે વિષે છે, કૃતઃ “કીયા તેનાથી થાય છે, જેની હમો યજ્ઞહોની આરાધના અશો વિચારને લીધે છે.” (૨) અને આ પણ કે વોહૂમનું તથા માંથો તેના શરીરમાં મેહમાન રહે છે, જેના શરીરમાં દીન રહે છે, અને વળી ભલાઈનો મીનો જે એક ભિત્રતા^૨ છે તે પણ રહે છે. (૩) અને આ પણ કે ભલી દીન શબ્દ તથા કામમાં તેનાથી શીખવાય છે જે પોતાના વિચારો વોહૂમનને આપીને તે કીયા કરશે. (૪) અને આ પણ કે જે ક્રાઈ વોહૂમનને ચાહે છે તે પોતાના શરીરમાં અમેશરપદ્ધાને મહેમાન રાખે છે; અને આ કારણું સારુ કે તેઓનું રહેવું રોશની, પવિત્રતા અને સુગંધીમાં છે, અને શરીરને વોહૂમનથી રોશની, પવિત્રતા તથા સુગંધી મળે છે.

(૫) અને આ પણ કે જે ક્રાઈ સવાખનાં કામો કરનારાઓને ભેટા આપશે તે સવાખનાં કામો કરવા માટે લોકને મહેનતું અનાવે છે. (૬) અને આ પણ કે જે ક્રાઈ ક્રાયદાવાળા^૩ રસ્તાને ચાહે છે, તેનાથી વળી ભીજાઓને પણ તેજ રસ્તા ઉપર ચાલવાનું શીખવાય છે. (૭) અને આ પણ કે જે ક્રાઈ એક દીકરીને તેના આપ^૪ તરફ માન દેખાડવા શીખવે છે તેનાથી તે દીકરીને તેના આપ તરફ ખરી દીકરી થતાં શીખવાય છે; અને આ કારણું સારુ કે તેનાથી તેણી એક ખરી દીકરી તરફ અચળ થાય છે. (૮) અને આ પણ કે વોહૂમનની પાદશાહી તેનાથી શીખવાય છે જે પોતાનો હુનર પ્રમાણીકપણુસાથે જળવે છે; અને આ કારણું સારુ કે ભલાઈની પાદશાહીમાંથી હુનરવાળાં લોકની તકરારની ગેર હાજરીનો ક્ષયહો પેદા થાય છે.

(૯) અને આ પણ કે તે માણુસથી એક દીકરીને તેના આપને દીકરીની સેવા કરવા સારુ આપેલી છે, તેમજ વળી એક સ્વીને સમાજ સેવા સારુ ભીજ માણુસને આપવામાં આવે છે, જે એક દીકરીને અને ભીજ સ્વીને તેના આપ તથા ખાવીદ તરફ માન આપતાં શીખવે છે; કેમ કે એક સ્વીની તે માણુસ માણેની સેવાનો ક્ષયહો તેણીના ખાવીદ તરફનો માન તથા ધરગતું કરકસરની તેણીની સારી ડેળવણીથી થાય છે.

(૧૦) અને આ પણ કે જે ક્રાઈ એક સ્વી એક માણુસને આપે તેનાથી તે સ્વીનું ખાવીદ તરફનું માન પેદા થાય છે; કેમ કે એક સ્વીને તેણીના ખાવીદને આપવાનાં તેનાં કામથી વળી તે પોતે વખાણુને લાયક થાય છે.

(૧૧) અને આ પણ કે અહુરમજ્જુદ માટે મૂળ તથા અસર તેનાથી પેદા થાય છે જે ને અહુરમજ્જુદ માટે જરૂરનું હોય તે કરે છે અને હમેશના છુટકારા માટે શીખવે છે; જે ખરેખર જરૂરનું છે તે તે છુટકારાનું મૂળ છે, જે ને કાંઈ અરાખર જરૂરનું હોય

૧. યસન હા. ૫૩ મો. ૨. પદ્મમાન, શરખાવો. ૩૧૦ પચ્ચેમાનું, “કરાર,” “શાંતિ;” “હાસ્તી.” ૩. એજ હાનો. ઇ. ૨, લી. ૩, ૪. ૪. અહીં ડા. વેસ્ટ શરેન કરે છે કે: “નવમાં કુરામાના શબ્દાનો અર્થ કૃત લગનનોન થાય એમ ધારવાની જરૂર નથી.”

તેની અસર છે. (૧૨) અને આ પણ કે જે કોઈ ડાલાં લોકો માટે ધરતું બારણું ડુખાડું રાજે છે તેનાથી તે ધરના ધર્થિની પદ્ધતિ મુશ્કેલી થાય છે, કેમકે આરણું તે ધરતું શરીર તથા તે ધરનાં કાન, તથા આંખ તથા મહેંડું છે.

(૧૩) અશોધની ઉત્તમતા સર્વથી સરસ છે.

બાબ દુર્મો, બગ નસ્ક.

(૧) બાવીસમી કર્ગદી, અઈર્યમન્ત્ર,^૧ એ પાંચ ગાથાની સેવટનો પ્રશ્ન છે; તે અહુરમજ્ઞદની પાદશાહી સાડ તેનાથી આખી શીખવાય છે—એટલે કે તે તેને પોતાનો સરવાર જનાવશે જે આ ફકરામાં જાહેર થયાંથું છે તેમ કરશે—યા અરજ્ઞહેન્દ્રોઈ-દાહૃ દ્રિગઘ્યાવે વધ્યો!^૨ જે સારી શુદ્ધીવાળો ગરીબ માણુસ હોય તેને જે નાશ કરનારથી છુટકારો તથા દરેક સુખનું મેળવનું વધારે સારી રીતે આપે છે.

(૨) ઉત્તમ ત્રૈષ્ઠતા અશોધ છે.

બાબ દુર્મો, બગ નસ્ક.

(૧) આખી યસ્તન^૩ માંથી જે વધારનારો છે તેને વિષેનાં ચુટેલાં લખાણો વિષે.

(૨) તેઓ ક્ષયહાવણા છે જેઓ વધારો કરનારને વધારે છે, એટલે કે તેઓ તેને માટે ક્ષયહો પેદા કરશે, જે બીજોઓ માટે ક્ષયહો પેદા કરે છે,^૪ (૩) તેથી અશો માણુસ જે સર્વથી સરસ વિચાર પેદા કરે છે તે તે છે જે વોહૂમનથી તે મેળવે છે, તેનો ક્ષયહો આ છે કે તે જાણુંતો નાશ કરનારો પણ છે, તે અશો માણુસ જે યુરાં લોકોને મારે છે, અને જે અહુરમજ્ઞદને લગતું જે હોય તે તથા જરૂરુષતને લગતું જે હોય તે આગળ વધારે છે, એટલે કે તે દીનના કરાર મુજબ^૫ તે યુરાંઓનો નાશ કરે છે.

૧. આ કર્ગદનું પહુલવી લખાણ સહેલું હોવાથી અહીં મં ડા. વેસ્ટનોઝ તરણુમો આપ્યો છે. ૨. યસ્ત હા. ૫૩ મો, ફ્ર. ૬, લીં ૪. ૩. વેસ્ટ અહીં રારેન કરે છે, કે :— “આ બાબ ઉપરથી તથા તેને વિષે બાબ ૧ લો, ફ્ર. ૨ માં જે જાણવલું છે તે ઉપરથી આ સમજ પડતી નથી કે આ બાબની ચુંચણી દીન કર્દના લખનારના હાથે કે તેનાથી આગળના ડોધ લેખકને હાથે થયાંથી છે. એમાંનાં લખાણો ધરણાખરાં ગાથાંઓમાં અથવા યસ્ત હૃતાંધું હાઈતિમાંથી મળી આવે છે; પણ ઈપ માં ફકરામાં આવેલું લખાણ અડો નસ્ક (યસ્ત હા. ૧૬ મો) માંથી છે. ૪. પહુલવી યસ્ત હા. ૪૨ મો, ફ્ર. ૧, લીં ૧. ૫. એમજ હાનો ફ્ર. ૮, લીં ૨. ૬. વાંચણું પવન, પદ્મમાન કૂશદ્રો.

(૪) જે અશો માણુસ તરફ જીલ્ભગાર હોય તેને વિષે એમ જવાબ કહેલો છે કે: “મારનાર તથા વધારનારના બદલા વિષે,—તે માણુસ જેના સંબંધમા કોઈ મારખું તથા વધારખું જણે છે,—જે માણુસ જુરો હોય તેનો બદલો સર્વથી ખરાખ છે, તેનાં મારવાના પ્રમાણમાં તેનો ખરાખ બદલો મનોઈ શક્તિઓ^૧ તરફથી અમણેલો છે, કેમ કે જે જુરો હોય તે જુરી ચાલને ચાહે છે; અને આ કારણું સારુ કે, દરેક અશો માણુસ ગાથાની આસીયતવાળો છે, કેમકે જ્યારે તે હક્કવાળો હોય ત્યારે જે જુરો હોય તે અશો માણુસના જેવો છે, પણ વળી જે જુરો હોય તે જ્યારે હક્કવાળો હોય ત્યારે હક્ક વગરનો થાય છે.^૨

(૫) જરથુશે બુરાં લોકોને મારવાનું ચાલું રાખ્યું, અને તે કામ વિષે અહૃતમજુદે એમ કહ્યું કે:—“તારે બુરાં લોકોને મારવાનું કામ દરાવ સાથે આમ ચાલુ રાખવું જોઈએ, કારણું કે એમ તું અને દરેક જાતનાં અશો લોકો મને પાદશાહ તરીકે ગણુશે. (૬) વળી મારા ચુક્કાથી એક માણુસ કસેટીની કીયા પેદા કરે છે, જેથી સાચું હોય તે બહાર આવે છે, તેથી તેઓ જે અંધારે છે તેને રોશનીચારું કરે. (૭) તું પણ એમ તે અહૃતમજુદની પાદશાહીની આરાધનાથી તેવોજ છે, જેથી તેની દોષન તથા આયાદી નેક્ષાથી તું એમ જળવે છે; કેમકે તું, જે તેવો છે, તે અશોઈ આગળ પડવાથી તથા વધવાથી વધુ ગુલામી વગરનો^૩ છે; ખરેખર જે અશોઈ માટે અશો લોકોમાં ભરોસો રાખે છે તે મહોયો છે, અને જે જુરાઈ સારુ જુરા માણુસને માને છે તેથી મહોયો છે.”

(૮) તે હુકમ આપવાવાળા વિષે જરથુશે એમ કહ્યું કે:—“એક અશો માણુસ બુરાં લોકોને જાહેરમાં દુઃખ દેનારો છે, જે અહૃતમજુદનો દ્વારાદાવળો ચેદો છે, જે અશોઈની શરીરવાળી દુનિયાને ચાહે છે, અને તેમાં રહેતાં અશોઈનાં પ્રમાણ મુજબ માનની આહેશ રાખે છે; એટલે કે તે ક્રરજ તથા સવાયના કામોનું પ્રમાણ જણે છે.”

(૯) આ દુનિયા સારુ જવાબ કહેલો છે કે:—“તે કે જે દેવો સાથે ક્રી મેળાયલું છે તે જ્યારે દેવો દેવો સાથે ક્રી ભેળાયલા હોય ત્યારે તેથલું વધુ થાય છે; અને જ્યાં સુધી તેઓની પોતાની દેવોની દુનિયામાં વધારો કરનારાઓ હોય, જેથી તેઓ અશો મારનારાઓ પોતાના લોકો માટે દ્વારા મેળવી શકે.”

(૧૦) જે માણુસ ડાઢાં લોકોને મારે તેના સંબંધમાં, સોશાંસે કહેલો જવાબ આ મુજબ છે. કે:—“તે મારખું તે જ્યારે દેવો સાથે ક્રી ભેળાયલો હોય ત્યારે તેના સ્તતામાં ઉલ્લંઘન થાય છે.”

૧. આ એ મનોઈ શક્તિઓ, રૂપેન્ટો—મધ્યન્ય અને અંગ્રોમધ્યન્ય હોઈ રહે. ૨. જુઝ્મા ખાય ૬૧ મો, ફો. ૧૧: “જે જુરો હોય તે હક્કવાળો હોય ત્યારે પણ હક્કવગરનો થાય છે. ૩. વાંચાય અન-આગોશગ્રતા, “વધુ ગુલામી વગરનો.” સરખાવા ફો. ૧૦ આગોશ, “ગુલામ,” “નોકર.” વેસ્ટ: આનાકોશીદાર, “વધુ જુરો.”

(૧૧) તે ખુરાઈ વિષે અહુરમજૃહે કહ્યું કે:—“તે ભાણુસ સુખી છે જેનાથી કાંઈ ચુનાહગારપણું નથી.” (૧૨) જે આણુસ માટે ચિમ એઠે જમશેદ આવ્યો છે એ તેના સંબંધમાં તેણે કહ્યું કે:—“જે ભારતનાર નથી અને વધારનાર નથી, અને નહીં સત્તાવાળો તથા નહીં સત્તા વગરનો હોય તે તેનો બદ્દલો મેળવે છે.”

(૧૩) તે પાછળ જવાનાં વિષે વોહૂમને કહ્યું કે:—“તે અહૂને તથા તે રતુને હું મુહેટા કરે છું, જે પોતાનાં શરીરમાં મારી અશોઈ ધરાવતો હોય”.

(૧૪) તે હુકમ વિષે સ્પેન્તા આર્મિઝિટિઓ^૨ કહ્યું કે:—“એમ તું તે ભાણુસને ઉત્તેજન^૩ આપે છે જેની હોંશીયારી એક બેટ છે—એક ભાણુસની જે ડાઢો હોય—જે મારી દીનનો નસુનો છે; કેમકે તે જે હમારાં છે તેની આરાધના કરે છે, જેથી તે હમારી સાથના સંબંધની હોલત જળવે છે, જેણે પોતાના શખ્ફોથી અશોઈની દુનિયાને વધારી છે. (૧૫) તે મારી ગોડવણું છે, અને તે મારી ખાહેશ છે, અને તે મારે માટે જરૂરતું છે; અને તું જે પુરેપુરં જાણે છે તે હું ચાહું છું, એઠે કે જે અશોઈ માટેની તૈયારી હોય તે; વળા જે કાંઈ ઉત્તમ શખ્ફો તથા કામો, ઓ જરૂરુથુન! તું હમોને પુછે છે, તે સંપૂર્ણ મનશીની સાથે તું બને હાયે કર; મારાં કામો, જે હું કરું છું તથા તું પણ કરરો, તે તું બરાબર જો. (૧૬) તારી આરાધનામાં, ઓ જરૂરુથુન! તું ઉદાર છે, કીયામાં તું ઉદાર છે; જે જાતે તારે છે તેની સાથે તું એમ માને છે કે હોલતની અક્ષેસ સારી તથા સખાવત સારી કાંઈ તકરાર નથી; પણ આગળ વધારનાર જરૂરુથુનનો બદ્દલો વધારવા માટે છે, અને મારનાર જરૂરુથુનનો બદ્દલો મારવા માટે છે, અને મારનાર તથા વધારનાર જરૂરુથુનનો બદ્દલો મારવા માટે તથા સુધારવા માટે છે. (૧૭) કસોઈના^૪ નામે જેને આતશ યોલાવે તેના પુલ અથવા ચુકાદા વિષે, જેમ કે જ્યારે તેઓ તેનાં ગળામાં ક્રી પીગલેલી ધાતુ રહે,—તે કે જેનો ઘાર ભલાઈ માટે હોય જેથી લોકો દરજ તથા સવાખનાં કામો વગર બીક કરે; આ જાણી શકાય કે તેની પોતાની ખાહેશથી વળા જરૂરને લીધે તે કરવામાં આવ્યું હતું.

(૧૮) તે ખાહેશના સંબંધમાં અહુરમજૃહે કહ્યું કે:—“જે હમારો છે તેને માટે અશાચ-વધયનું મહાન પાછળ જવું છે.” (૧૯) તે સવાલ વિષે અહુરમજૃહે કહ્યું કે:—“જે હમારો છે તેનાથી અહુરમજૃહ મારસ્તે એવું મેળાવય છે, નેકીથી તેનાથી હમારી દીનમાં આવી શકાય છે. (૨૦) અચીત, તે એક ભાણુસ, ઓ જરૂરુથુન! બાદશાહી માટેની સત્તા ધરાવે છે, જે દીનને કાન,^૫ આપે છે, જેથી તે તેને બરાબર કાવે; જેને આને લીધે અમરપણું આપવામાં આવે છે, અને તે મારી દીનનો

૧. જુઝ્મો પુસ્તક દ્વારા, બાબ ૧૨ મો, ફો ૭-૮. ૨. જુઝ્મો પુસ્તક દ્વારા, બાબ ૮ મો, ફો. ૩. ૩. સરખાયો ફો ૧૦ બચા કર્દાનું, “સણગાવવું,” ઉત્તેજન આપવું.” ૪. ચેસ્ટ વાંચે છે: પવનું વહીરીષું શેખું “જેનું નામ ભાગ પડવાસારું આતશ યોલાવે છે.” ૫. ગોશા-ખીનેદુ, અવ૦ ગચ્છાંશ, “કાન,” અને કુ, “સાંભળવું.”

સર્વથી સરસ માણસ હોય તેને તે આહેશ તથા ભલી ધચ્છા, એ જરૂરશ્વત્ર ! ને
આ મારી દુનિયાને અશોચ્છિ આગળ વધવામાં મદદ કરે છે.”

(૨૧) તે માણસ ને જુરો છે તેને વિષે અહુરમજ્જ્હે કહ્યું કે:—“ ને મહેષા
પુરાનો હોય તેમાંથી જ્યારે ને પોતે જુરાં હોય તેને જુરાં લોકો પુરાવા વગરતો ધારે,
અને તેના સંબંધનાં જેનાં કામો અકોમનના વિચારથી હોય.”

(૨૨) “ જ્યારે હુઉર્વતાત તથા અમેર્વતાત અન્ને^૧ ને તે રસ્તામાં^૨ તેને
આપ્યા હોય,—આને લીધે, જ્યારે તું સંતોષ આપનાર મીનો તથા ઉત્તમ વિચારવાનો
હોય,—નેથી ને તું સમજે તે તું કરે, અને ને તું ન સમજે તેને વિષે બહેશ્ટમાં
પાછું પૂછ્યું જોઈએ.”

(૨૩) જેની પાસે અહુરમજ્જદું ઉહાપણ છે તથા જેમાં ઉહાપણ રહે છે તેને
વિષે, જરૂરશ્વત્રે પૂછ્યું ને માણસ હસ્તિ ધરાવતો નથી તેને વિષે, જેની હસ્તિ સેવટ
નથી, અને તેઓ કે જેઓ કદીપણ દુન્યાવી હ્યાતિ ધરાવતા નથી, અને જેઓ
હુમણુથી આપેર સુધી નેકોની ખાળુંચે ન રહેશો તેઓ વિષે તેણે પૂછ્યું.

(૨૪) તે ઉલયાં વર્ણન વિષે અહુરમજ્જે કહ્યું કે:—“ સધળી જતનાં માણસો
જેઓ અશો હોય તેઓમાં, જેઓ જુરાં લોકોને ભારનારાં છે, તેઓમાં કહે કે હુમે
વળી હુમારી ખુશાલી સાડ પવિત્ર પાણી સાથે દુધ દીજવા સાડ દુધનું પ્રમાણ વધા-
રીએ છીએ, નેથી જુંદ્ગીનું વધુ સુખ મળે.”

(૨૫) તે હુકમના સંબંધમાં અહુરમજ્જે કહ્યું કે:—“ તે માણસ સુખી છે જેની
તરફથી કંઈપણ ફરીયાદ નથી, અને ને આ મુજબ જુંદ્ગીની આહેશ રાખે છે કે:
જેરેજેઠિ.... આજસો..... (૨૬) તને, એ જરૂરશ્વત્ર ! મારી તરફથી બચાવ

૧. તંદ્રોસ્તી તથા અમગી. ૨. તે એહેશ્તત તરફના રસ્તામાં. ૩. યસેન હા ૪૬
મો, ફો. ૧, અવ૦ લીલી ઉ થી ૫, પહલવી ૨-૩. ગર્ભસ્ત અચો લક્ષ્ય જ્ઞક્ષ દેના
ખડીતુન્ન, અગ્રિહર્મજ્જદ, અચ્યેધુ-અમ્ર ચારગુ અવીહુન્ન; રામિન અમ્ર
કામગુ, મૂન્ન દોસ્ત અચો એલા દોસ્ત યેહભેનદ્દ; પવન ચામુખિતરન
ઈ વોહુમન્ન, અમત પવન કોરનીઝ યેકવીમૂનમ્ન; જ્ઞક્ષ ઈ પશરાયીહુ
દીશ્ત અમ્ર યેહભૂનાઈ. આ પહલવી ફરાનોના તરજુમો વેર્ષ આ મુજબ
કરે છે:—“ હું તને ફરીયાદ કરું છું, તે તથા આ એક તું ને, એ અહુ-
રમજ્જદ, (એટલે કે મારે મારે ઉપાય શાખ); તે જુશાલી મારી આહેશ છે,
ને એક દોસ્ત તેના દોસ્તને આપે છે; વોહુમનનાં શિક્ષણથી (જ્યારે હું
નેકી શીખું છું તારે) માગેલી અશોઈ (ને તું મને આપે) તે મળે છે.”

તરીકે કેમ-ના^૧ ના જવાખમાં માંથી આપેલા છે.....ને તે મારા અશો હોસ્તા કુર્ચિ-વિશ્વાસ્ય^૨ સાથની એકમેકની દોસ્તી^૩ અગાઉ, ને ચીજે બજવવામાં આવે છે, તથા ને બજવવી જોઈએ તેવી ચીજેમાંની એક જહેર^૪ થયલી ચીજ હતી. (૨૭) એક વોરણું વગરના માણુસના અહેવાદ વિષે જાણવું કે તે ખોટા છે, જાણવું કે વોરણું વગરની દરેક ચીજ તેવી છે; આ કારણું સારું કે સધળા અહેવાદો એક ભાવો માણુસ જળવે એવા નથી, કેમકે જ્યારે એક ખુરો માણુસ સત્તાવાળો હોય છે, ત્યારે ને અશો હોય તે તથા ને સત્તાવાળો હોય તે પણ સત્તા વગરનો થાય છે; ને અશો હોય તે ખુરો માણુસ જેવો થાય છે, અને વળી ને સત્તાવાળો હોય તે સત્તા વગરનો થાય છે, જેથી તે ખુરો માણુસ પુરેપુરો શુનેહગાર થાય છે અને તેની મીલકંત તેઓએ જ્યપત્ર કરવી.”

(૨૮) ઇયદો કરનારાઓ વિષે જવાખ કહેલો છે કે:—“મારનાર તથા આગળ વધારનારને લીધે, તેઓ ઇયદાવાળા છે નેણેનું મારવું તથા આગળ વધવું તે વધારનાર અહૃતમજ્જ્ઞ ને મારવું તથા આગળ વધારવું સમજે છે તેનું છે.”

(૨૯) જ્યારે અહૃતમજ્જ્ઞ ખુરા લોકોને મારવાથી એક સવાદ નીકલ્યો જેથી ને પાદશાહ હોય તેનાથી આ હુનિયાને મારવાના સંયંધમાં જવાખ કહેલો છે કે:—“ને શ્રેષ્ઠ ચુકાદાવાદો છે તેનાથી ચુકાદો એમ શીખવવામાં આવ્યો છે કે ને મારનાર તથા વધારનાર, સોશાંસ, છે તે ચુકાદો આપશો.” (૩૦) જ્યારુથ્રતે જવાખમાં કહું કે: “તે બદલો આપે છે.” (૩૧) અને તે ડાઢો મારનાર, સોશાંસ, જવાખમાં કહું કે: “તે સજ્જ ફરમાવશો.”

(૩૨) વળી તે માણુસાઈ ગાય (એથે રવાન) ને ધણીક ગાયોની ઉપર છે તેણીએ અશો લોકો આગળ આ ઇરીયાદ કરી કે:—“કેટલા વખત પછી તે વધારનાર

૧. એજ હાનો અવ. ઇ. ૭, પહેલવી ઇ. ૭. લી. ૧-૫, સૂન્ અત્, અવો લિ, અભોહમેજ્જ્ઞ, વ અનીગાંનુ (હાનિશતાત્ર ઈ લિ) પાનગુ યેખ્યુનત્ અમત લિજકું ઈ દ્વાનન્ (અહૃતમન્) પવન વે યખ્સેનુનિશન કીનુ, (અચ્યેધુ-અમુ કીનુ લેવતા દારીદુ, અમુ પાનકીઝ સૂન વખીદુનયેનુ) જ્કાઈ [મનુ લક્ષ આતાશુ વ વોહુ-મનુ?] (મા લેક્સુ રાદો ખવીતુનમુ અચ્યેધુ-અમુ પાનગીઝ વખીદુનયેનુ), સૂનુ પવનુ ચ્યાલા શાનુ કુનિશન યશરાહીઝ નુરેમુ, અભોહમેજ્જ્ઞ, અચ્યેધુ કાર વ કરુંગુ વ બીદુનસ્ઝ-ઈ, અમુ પાનગીઝ સૂન વખીદુનયેનુ?) જ્કુ ઈ અવો લિ દસ્તાખ્યુ ઈ દસ્તેન ઝોઝ યેમલ્લુનાઈ (દેના યેમેલ્લુનાઈ, અચ્યેધુ: દસ્તેન પવનુ દસ્તોખ્યુ યખ્સેનુનુ). આ પહેલવી ફરાનો તરણુમો વસ્ત કરે છે. કે: ને મને (અને મારા ચેલાચ્યાને) બચાવનાર તરીકે તારી તરફથી, એ અહૃતમજ્જ્ઞ, આપવામાં આવ્યો છે, જ્યારે તે ખુરો અહૃતમન્ મારે મારે આનો કબજમાં રાખે છે એથે કે મારી સથી મીનો રાખે છે, ત્યારે મને ડોણ બચાવ આપશો). તારા આતાશ અને વાહુમન સિવાય? (કેમકે હું જાણું છું કે તેણો મને તારે આતર બચાવ આપશો) જ્યારે હું કર્માથી તેણો મારે અશોઈ વધારું છું, એ અહૃતમજ્જ્ઞ! એથે કે હું ફરજ અને સવાખનાં કામો કરું તો મને ડોણ બચાવ આપશો?) તારે તે દીનને દસ્તુરની તરીકે જાળવ્ય. ૨. ધરન હા ૪૫ લો, કુ, ૧૩, લી. ૩, જુણ્ણો એજ હાનો કુ. ૧૪, લી. ૧૦. ૩. ઇખ, “હોસ્ત”. ૪. કુ. ૩૦ આરકારહ, “જાણીતુ.”

પેદા થશે, વળી તે માણુસ ને ન ગમતો પાદશાહ હોય? કેટલા વખત સુધી તે થશે જ્યાં સુધી તે બુરો માણુસ ને મારનાર હોય, અને ને સત્તાવાળો બગાડનાર છે, તે સત્તા વગરનો થાય છે.”

(૩૩) કેમ કે તેણુંની આહેશને લીધે તેણું એમ ઇરીયાદ કરે છે, જ્યાં સુધી તે તે વધારનાર પેદા થાય છે, તે પણ કે ને ન ગમતો પાદશાહ હોય એદલે કે જ્યાં સુધી તે માણુસ ને વધારનાર હોય તે સત્તાવાળો થાય છે.

(૩૪) તેણુંની તે ઇરીયાદ વિષે અહુરમજીને કહ્યું કે—“આ ઇરીયાદથી એમ મનોધ સરદારી મળતી નથી; આ કારણ સાહ કે જ્યારે તેઓ એક પાદશાહને પાદશાહ ગણુંના નથી, અને ડાઈબી^૧ અશો લોકો તરફથી દસ્તુરીની સત્તા આપવામાં આવતી નથી, અને હવે પણ ધણુંંક અશો લોકોને બોલવાની જરૂર હોય છે, જ્યાં સુધી એક વધારનાર બિલો થાય છે અને વળી તે પણ કે ને ન ગમતો પાદશાહ હોય.”

(૩૫) માનોઈ હ્યાતિઓના શખ્ફોને લીધે, ને વિચાર, શાંદ, તથા કામના સંબંધના છે, તે કહેવું જરૂરનું છે કે તેઓ ખચીત હિસાબ આપશે, હમેશાં જ્યાં સુધી એક મારનાર અથવા વધારનાર મળી શકે, અને ને સત્તાવાળો અથવા સત્તા વગરનો હોય. (૩૬) ધણુંંક લોકો એવાં છે કે જેઓને આ સવાલ^૨ પૂછો જરૂરનો છે, કે ને અશો હોય તે ને બુરો હોય તેનો સાક્ષી ન થાય, અને અશો માણુસ બુરા માણુસને પોતાની સાક્ષીથી ખુલ્દો પાડે છે, અને તે બુરાં લોકો ને માણુસ અશો હોય તેને મારવાથી પોતાનો દુરમન બનાવે છે. (૩૭) ધણુંંક લોકો એવાં છે કે જેઓને આ જવાબ^૩ આપવો જરૂરનો છે, જ્યાં સુધી લઢાઈને જળવનાર તથા તેના સગા સંબંધીઓને આરવાતું થાય છે. (૩૮) ધણુંંક લોકો છે જેઓ ને માણુસ અશો લોકોને વધારનાર હોય તેને ચાહે છે; જેથી ધણુંંક બુરાં લોકો તથા વળી અશો લોકો માટે ભલાઈના કરનારને પેદા કરવાની ખચીત જરૂર છે, જ્યારે એક બુરો માણુસ, ને મારનાર હોય, તથા ને લઢાઈ જળવનાર હોય, તે સત્તામાં હોય.

(૩૯) કેમ કે તેની એઠથે અહુરમજીની મરજીની લેટને લીધે એમ જહેર થયલું છે કે—“તેઓ અરાબર સમજશો કે અહુરમજીન ને રાસ્ત હોય તે પસંદ કરે છે, અને અહુરમજીન ને રાસ્ત હોય તે પસંદ ન કરે છે.” (૪૦) અને આ કે જ્યાં સુધી તેઓ અરાબર સમજશો કે તેઓને શીખવવા માટે બુરાં લોકોને ખચીત સળ થશે, તેઓ તેઓની બુરાઈને લીધે અંધારાનાં રહેણાખુમાં રહેશે, અને કે તેઓ ને હસ્ત-હસ્તગાન^૪ નો^૫ હોય તેને પણ બદલે આપે છે, અને તેઓ ખચીત

૧. યસન હા રહેમો, ફેબ્રુઆરી ૧૦, ૧૯૪૦. ૨. ને સવાલ ઉરમાં ફકરામાં જણાવેલો છે.
૩. ને જવાબ ઉત્તમા ફકરામાં આપેલો છે તે. ૪. બહેશ્ટમાં આવલી એક જગતાતુનામ જ્યાં ને લોકોનાં સવાખનાં કામો તથા તુનાહો વજનમાં સરખાં ઉત્તરે તેઓનાં રહ્યાનો રહે છે.

ઝુરાં લોડાને મારે છે; અને કે યજ્ઞદો ધાણાંજ જેરાવર હોય છે, જેથી તેઓ અધ-
ભિંબોને મારશે, અને તેઓ ઝુરાં લોડાને ઝુરાઈ તરફથી ભલાઈ તરફ ફેરવશે,
અને જેઓ ઝુરાઈવાળા હોય તેઓ ભુલથી એમ માનતા થશે કે પ્રાણીઓને સારી
પરવરેશ સાહુ સ્વ-અર્પણુતા કરવી જોઈએ, અને કે દેવોને ધીકરાવા જોઈએ,
અને કે એમ જે ઝુરો પાદશાહ હોય તે શુનેહગાર છે, અને કે તે ઝુરાં લોડા જે
જગોએ^૧ અહૃરમજ્જુદ શુનાહ તથા સવાયની ગણુત્તી કરાવે તેની નજીદીક જતો નથી.

(૪૧) “અને તેઓ દ્રજ તથા સવાયનું કામ કરવામાં વધુ મેહનતુ થશે,
અને શુનાહથી વધુ પરહેજ રહેશે, હમેશાં જ્યાં સુધી તેઓ ખચીત જંદગીમાં અને
જંદગી વગરની હાલતમાં કાઈ પણ દોલત મેળવે છે. (૪૨) અને તેઓ શારીરીક
હાલતમાં પુરેપુરી સંજ કરશે નહીં, અને દ્રજથી દુનિયાનો નાશ નથી થતો; દરેક જણ
પોતાને મહોટો ગણે છે, અને દરેક જણ અહૃરમજ્જુદની ચીને મારે પુરેપુરી સેવટ
મેળવે છે; પણ દ્રજ હારતો નથી, અને તેઓ પુરેપુરી સંજ કરશે નહીં.”

(૪૩) અને દ્વાળું અહૃરમજ્જુદ એમ ધારતો નથી કે દરેક જણે આ દુનિયામાં
હમેશા સુધી રહેવું જોઈએ, અને કોઈ પણ તેને પુરેપુરો આપો દેશે નહીં, દ્રજથી
તેઓ ખચીત હુઃખી થાય છે, તથા ઝુરાં અહૃપણુવાળા થાય છે. (૪૪) અને દરેક
શરીરમાં જે ભલો હોય તેને માટે ભલાઈ ભલી થતી નથી, પણ દ્રજની ઝુરાઈ
ખચીત જે ભલું હોય તેનો નાશ કરે છે, અને ઝુરાં લોડા ભલું શું છે તે સમજતાં
નથી; અને ઝુરાં લોડા તેઓની દીન ભણે છે, તેઓ દ્રજને બજવવા ઉપર ખાર
આપતા નથી, પણ તેઓ ખચીત ઝુંં કરનારા થાય છે.

(૪૫) અને અશો માણુસ જે માનોઈ તેમજ શારીરીક હૃયતિઓમાં એક હોય,
તે સત્તાવાળો વધારનાર થાય છે, વળી તે પણ જે ભરજ મુજઘનો પાદશાહ છે;
અને તેમજ જે ઝુરો હોય તે અને જે કોઈ સત્તાવાળો હોય તે પણ, જ્યારે દરેક
અશો માણુસ પોતાનું રવાન તે ગરેદેમાન^૨ (એટલે તે સર્વથી હંચાં ખહેશત)
તરફ મોકળે છે, તે વખતે સત્તા વગરનો થાય છે; અને દરેક જણે જણું જોઈએ
કે દરેક હુઃખ દેનાર માણુસ હુઃખી થાય છે, જેથી જ્યારે, તે હુઃખને લીધે, તેઓ
જ્યારે યજ્ઞદોને ખોલાવે છે, ત્યારે દુકા તેઓ દોજખ આપવા માંગે છે.

(૪૬) અને જ્યારે દરેક જણ અમેશસ્પંહોની કીયા દ્વારાદાની આશા વગર
કરે છે, અને જ્યારે દરેક જણ જણે છે કે ગોશ-અડોવને દ્રજાયાદ કરી^૩, જેથી
ગોશપંહોના બનાવનારે^૪ એમ પૂછું કે: “હુઃખ વગરની ગોશપંહોની સરદારી
ક્રાણની છે ?” અશવહિતનો જવાબ આ હતો કે: “એમ; તેઓ સંજ કરશે.”

૧. એથે કે ઝુરાં લોડા જ્યારે તેઓ શુનાહ વગરનાં ન હોય ત્યારે ચુકાદાનો
પૂલ પસાર કરશે નહીં. ૨. વસ્તુ હા ૨૮મો, કુ. ૪, લી. ૧. ૩. વસ્તુ હા ૨૮મો, કુ. ૧,
લી. ૧. ૪. એજ હાનો કુ. ૨, લી. ૧.

(૪૭) દરેક જણ જણે છે કે યજ્ઞોના દેખાવમાં રોશનીની^૧ ઝુશાલી છે, જ્યારે દરેક જણ અહૃતમજ્જુદ્ધની મીનોઈ સરહારી પિણ્ણાં છે; અને જ્યારે દરેક જણે છે કે બુરા મીનોને લીધે થતાં તુકસાનની સામે થવાનો તેનો ઉહાપણુવાળો ઉપાય જાહેર થયો છે;^૨ અને જ્યારે દરેક જણ જણે છે કે અહૃતમજ્જુદ્ધ માંથીમાં^૩ ફાયદાડરક અસર ઉપગતી; અને જ્યારે દરેક જણ જણે છે કે દશતુર સંપૂર્ણ છે; અને કે અહૃતમજ્જુદ્ધ મીનોઈ હાવતમાં અનેતો^૪ વધારો કરે છે; અને કે વોહુમન અહૃતમજ્જદ્ધનું^૫ બચ્યું છે, અને સ્પેન્ટ આર્મિંધતિ અહૃતમજ્જદ્ધની પોતાની છે,^૬ અને તેઓ અન્તે^૭ જે માણુસે તે આપી હોય તેની જુંગા છે; અને કે જુંગા જેના પોતાના હોય તે વિચાર અને ઉહાપણુથી અપાય છે, અને યજ્ઞો તેની આગળ આબાદી^૮ લઈ નથ્ય છે.

(૪૮) અને દરેક જણ જે આ દુન્યવી હ્યાતિનું હોય તે તે દુન્યવી હ્યાતિને લીધે જે તેણે કરું જોઈએ તે કરતાં જણે છે; અને જ્યારે દરેક જણ જે તેનાં કામોથી જે મીનો તેનો પોતાનો હોય તેનો ચાહનાર^૯ છે, અને જ્યારે દરેક જણ અહૃતમજ્જદ્ધને જતે રેડો આપનારો^{૧૦} થાય છે. (૪૯) અને જ્યારે દરેક જણ જણે છે જે માણુસ પોતાના શરીરમાં દેવને મહેમાન રાખે છે જે હેવ યજ્ઞોને સાંભળતો નથી,^{૧૧} તે માણુસને તેઓ કાંઈ ખણ બદલો આપતા નથી; અને જ્યારે દરેક જણ પોતાનાં રવાનને આમર કરશે;^{૧૨} અને જ્યારે દરેક જણ પોતાના અહૃતમજ્જદ્ધ^{૧૩} સાથના સંખાંધનું ફળ જાળવે છે.

(૫૦) અને દરેક જણ જોતર^{૧૪} છે, જે તેની અશોઈથી પવિત્ર છે; અને જ્યારે દરેક જણ અમેશસ્પદોને ધંજેલો દર્શન^{૧૫} આપે છે; અને જ્યારે દરેક જણ જણે છે કે જે અમેશસ્પદોને માન આપે છે તેની તરફથી મહદુ મળે છે, અને જ્યારે તેઓ રવાનમાં એક^{૧૬} હોય ત્યારે. (૫૧) અને જ્યારે દરેક જણ તેઓને જતે માન આપે; અને જ્યારે દરેક જણ તેઓની કીયા તથા વખાણ કરવા જય છે;^{૧૭} અને જ્યારે દરેક

૧. યસન હા ૩૦ મો, કુ. ૧, લી. ૩. ૨. યસન હા ૩૧મો, કુ. ૬, લી. ૧.
 ૩. એન્જ હાનો કુ. ૭, લી. ૧. ૪. અદ્ધનગ્રંથ સિતાડુ, યસન હા ૩૧મો, કુ. ૭, લી. ૩.
 ૫. યસન હા ૩૧ મો, કુ. ૮, લી. ૧. ૬. એન્જ હાનો કુ. ૬, લી. ૧.
 ૭. યસન હા ૩૧ મો, કુ. ૧૦ માં કોલા દો અને નહીં કે સે મળે છે, કુવાઇતેન્દુ, ના અર્થ સાર જુએ મીલસના ગાથા. વેસ્ટ: “બટકોના થાય છે.” ૮. સરખાયો કુ. એન્ગ્ર, એંગ્રી, ‘આબાદી’ વેસ્ટ, “ટેડો.” ૯. એન્જ હાનો કુ. ૨૧મો, લી. ૩. ૧૦. એન્જ હાનો કુ. ૨૨, લી. ૩. ૧૧. યસન હા ૩૩મો, કુ. ૪, લી. ૧. ૧૨. યસન હા ૩૪મો, કુ. ૧, લી. ૧. ૧૩. યસન હા ૩૪મો, કુ. ૩, લી. ૧. ૧૪. યસન હા ૩૪મો, કુ. ૬, લી. ૧. ૧૫. યસન હા ૩૪મો, કુ. ૮, લી. ૩. ૧૬. એન્જ હાનો કુ. ૬, લી. ૩. [અનુ જ્જકુ ઈ એલાશાનુ અનુનગ્ર ઇમુ કર્ડારીડુ અમતુ એલાશાનુ પવનુ અગનિવનુ ઇખાનુ અનુનગ્ર વાંયણ હોય તા એનો અર્થ: “કે પુરેપુરી મદ્દ તેએ સાથે તેના તરફથી થાય છે.”] ૧૭. યસન હા ૩૪મો, કુ. ૬, લી. ૩.

જણ નાચેચીદું તેમ અન્યેમું^૧ શખ્ષેથી જણે છે કે તારા સિવાય બીજે કોઈ (અશોધથી મારે માટે નથી, તેથી તું હમોને ભચાવ!); અને દરેક જણ જણે છે કે તેની તે પાદશાહીથી જીવતાં લેકોભાં તેની ભરજી સુજગ્ય કર્શાગં થશે.^૨

(૫૨) અને જ્યારે દરેક જણ રોશનીવાળી દીન જણે છે; અને જ્યારે દરેક જણ દીનને સરદાર તથા મહોદી^૩ તરીકે પિણણે છે, અને જ્યારે દરેક જણ જણે છે કે આ દીનનો હેખાવ તેના પોતાનામાં થવો જેધાં; અને જ્યારે દરેક જણ અહુરમજૃદને દ્વારું ધારે છે^૪; અને જ્યારે દરેક જણ જણે છે કે જ્યારે તે થાય તારે તેની ભરજી-વાળી પાદશાહીથી^૫ સુખ અપાય છે; જ્યાં અને જ્યારે તેઓ તેને ફરજને તથા સવાખનાં કામો કરવા એલાંએ છે ત્યારે તેઓ તેને બદલો આપે છે. (૫૩) અને દરેક જણ ભડ્યા યજ્ઞદોને એક મેંહું આપે છે; અને જ્યારે દરેક જણ જણે છે કે જેની અશોધ કામભાં સમાયલી છે તેનાથી ભજ્યું તથા સંપૂર્ણ મનશની^૬ થાય છે; અને જ્યારે દરેક જણ અહુરમજૃદની ધણીક મહ્દુદ વિષે વિચાર કરે છે; અને જ્યારે દરેક જણ પોતાની આસીયતને સણુગારવાતું^૭ બાલે છે; અને જ્યારે દરેક જણ યજ્ઞદોની કીયા^૮ પુરી પાડવાતું બાલે છે; અને જ્યારે દરેક જણ ઉદ્ધાર ભેણીથી^૯ તે દ્વારદો આપે છે. (૫૪) અને જ્યારે દરેક જણ જણે છે કે જ્યારે તે ગરેદ્ધમાની^{૧૦} હાલતમાં હોય ત્યારે તે તેને નમસ્કાર આપે છે; અને જ્યારે દરેક જણ જણે છે કે તે અહુરમજૃદી પાદશાહીમાં^{૧૧} તેઓથી થાય છે; અને જ્યારે દરેક જણ જણે છે કે જ્યાં સુધી પહેલી પેદાયરાની^{૧૨} દીન હુસ્તિમાં રહેશો ત્યાં સુધી આ આસીયતને એમ ગણુવી કે: ખૂબો જુદ્દે દ્રેગનું...^{૧૩}

૧. યસ્તન હા ૩૪મો, કુ. ૭, લી. ૩. વેસ્ટ: [નાચેચીદું તેમું અન્યેમું] “મને તારા સિવાય ઉપરના ભીજા કોઈની અખર નથી, એટલે કે હું ભીજા કોઈને એણાંખોટો નથી કે જેનો મારો હૃદયદી તારા નેવા તરફથી છે, અને જ્યારે તેઓ અશોધ કરશે, એટલે કે તેઓ કરજેને તથા સવાખનાં કામો કરશે, તે એમ હુમારે માટે રક્ષણું પેદા કરે છે.” લા અધ્યશ્રૂ અદ્દ્દું જીકાઈ અનુભૂતિકુમાર વ્યાગાસૂર હવાચ્યામું. ૨. એન્જ હાનો કુ. ૧૫મો, લી. ૩. ૧૩. સરાવાંા હાંં વાલા, “ઉચ્ચું,” “ભબ્ય” યસ્તન હા ૩૫મો, કુ. ૨૨. ૪. યસ્તન હા ૪૨મો, કુ. ૭, લી. ૧. ૫. એન્જ હાનો કુ. ૮, લી. ૪. ૬. યસ્તન હા ૪૩મો, કુ. ૬, લી. ૩. ૭. યસ્તન હા ૪૪મો, કુ. ૩, લી. ૧. ૮. એન્જ હાનો કુ. ૬, લી. ૧. ૯. એન્જ હાનો કુ. ૭, લી. ૧. ૧૦. એન્જ હાનો કુ. ૮, લી. ૩. ૧૧. એન્જ હાનો કુ. ૬, લી. ૩. ૧૨. યસ્તન હા ૪૫મો, કુ. ૬. હૃત દ્વાર્યાનાચ્યો એચ્યોનાચ્યો દાચ્યો ચ્યાડશા, “પહેલા કાયદાચ્યો તે આચ્યા ત્યારથી, અહુર!” ૧૩. યસ્તન હા ૪૬મો, કુ. ૬, લી. ૩ માં જીકુ દ્રવનદૂ સૂનું ચ્યબો દ્રવનદાનું ચાહુલુમું, જીકુ યશરચ્યુ સૂનું ચ્યબો યશરચ્યાનું પણ્ણલુમું (અચ્યેનુ વર્ણ-ચ્યાચ્યામન્દીહ-૧ મૂલ ચ્યબો દ્રવનદાનું મન્દ્વસ્તુ, યણજુનેદુ પવનું યશરચ્યુ દારિશન,) વર્ણ અનેતુ દ્વાર્યાનાં ઈ કુતુમું દહિશ્ચનું ઈ ચ્યબોહર્મજૃદ, (વર્ણ અભતુ જીકુ સચ્યાચાંસુ યેહમ્બતુનેદુ). આ પહુલવી ઇકરાનો તરજુમો ડૉ. વેસ્ટ એમ કરે છે કે: “કેમ કે તે ભુરો છે જેની સર્વથી સરસ આસીયત ભુરાં લોકો માટે છે, કોઈ પણ રાકમાં હાલતમાં ને કોઈ ભુરાં લોકોને કાંઈ પણ આપે તેને ભુરો ગણુવો જોઈએ અને ને કોઈ અશોધ લોકોને આપે તેને અશોધ ગણુવો જોઈએ જ્યાં સુધી પહેલી પેદાયરાની દીન હોય ત્યાં સુધી ચ્યા. અચ્યોહર્મજૃદ (જ્યાં સુધી સોરાંસુ આવરોતે વખત સુધી એક જણુને એમ ગણુવો જોઈએ.)”

(૫૫) અને જ્યારે દરેક જણુ અધમી^૧ કોડાના દરતુર માટે કંઈ પણ હોલત રાખતો નથી; અને જ્યારે દરેક જણુ જણે છે કે ને હંચું હોય તે અશોઈ છે, અને જ્યારે તે યજ્ઞો દરેક જણુ માટે વચ્ચે પડશે; અને જ્યારે દરેક જણુ અહુરમજ્ઞની દીનને પિછાણે છે, અને જ્યારે દરેક જણુ જેય છે કે અહુરમજ્ઞ અશોઈનો પિતા છે; અને જ્યારે દરેક જણુ જણે છે કે તે એક તેનામાં ઝાયદાનો મળો ર છે.

(૫૬) અને જ્યારે દરેક જણુ જણે છે કે ને અહુરમજ્ઞદ તરફ વળેલો હોય તે ધણાંક ઝુરાં કોડાને મારનાર^૨ છે, અને જ્યારે દરેક જણુ અહુરમજ્ઞદ તરફ નમરકારના શષ્ઠો એકાદે છે;^૩ અને જ્યારે દરેક જણુ જણે છે કે તે આપણી સગવડ^૪ છે, અને તે અહુરમજ્ઞની પોતાની પેદાયશ^૫ છે, અને જ્યારે દરેક જણુ સર્વથી સારી દીન શાખવે^૬ છે તથા દરેક જણુ તેમાં જોડાય છે.^૭

(૫૭) અને જ્યારે દરેક જણુ જણે છે કે કોહૂમન ગ્રાણીઓનું રક્ષણુ કરે છે; અને જ્યારે દરેક જણુ તેની મરણીથી બદ્ધા માટે સત્તાવાળો થાય છે; અને જ્યારે દરેક જણુ જણે છે કે તેની શરદ્યાતમાં લેઠ્યો વધારો થાય છે;^૮ અને જ્યારે દરેક જણુ અમેશરસ્પદ્ધની^૯ ચીજે કરે છે અથવા કરશે; અને જ્યારે દરેક જણુ જણે છે કે જ્યારે દીન શાખેદો હોય તે તેને કહે છે, ^{૧૧} ત્યારે અશોઈના ઝાયદા માટેની તે હોલત થાય છે.^{૧૨}

(૫૮) જ્યારે સરખાં સવાખપણાં સાર, પહેલાં મોખેદને^{૧૩} આપવાની જરૂર પડે છે; એટલે કે તેનાં મોખેદપણાંને લીધે કઢ્ય-વિશતાસ્પ પાદશાહીને લાયક હતો,^{૧૪} અને કે ઝૂશેસે એક ઝી જરૂરુશ્રતને આપી, કે તે ડાંબો જામાસ્પ^{૧૫} હતો જેને અહુરમજ્ઞદે પેદા કીધો; અને કે દરેક જણુ અહુરમજ્ઞની કીયા કરશે.^{૧૬} (૫૯) અને જ્યારે દરેક જણુ જણે છે કે જરૂરુશ્રતના શષ્ઠો સર્વથી સરસ બંદગી^{૧૭} છે, અને તે મુજબ વળી તમારામાંના જેઓ દીન શાખેલા છે તેઓનો બહદો તેતો છે.^{૧૮}

(૬૦) અશોઈની ઉત્તમતા સંપૂર્ણ છે; સંપૂર્ણ શ્રેષ્ઠતા અશોઈ છે.

૧. અસલ લખાણમાં ભૂલથી આ શંદ યશરિયાનું લખાયલો છે. (જુઓ ચેસ્ટ). યસન હા ૪૮મો કે. ૮, લી. ૧. ૨. સ્પેન્ટ—અર્મદીતિ. ૩. યસન હા ૪૮મો, કે. ૪, લી. ૪. ૪. યસન હા ૪૮મો, કે. ૧, લી. ૧. ૫. એન્જ હાનો કે. ૬, લી. ૧. ૬. એન્જ હાનો કે. ૭, લી. ૪. ૭. યસન હા ૪૮મો, કે. ૧૨, લી. ૩. ૮. પવન્ કૂનિશન રાસત હવાન્દ, ૧૦૯ના ઈ લડુ, અંડિઅર્મજ્ઞદ ! આમુખ્તેન્દ (દયેનાઈ લડુ), આ ચોલા-શાન્ત યેહયૂન્ત યેગવીમુંદુ હમાચ્ય-સ્તારીહ ઈ ચોલા ઈ અચ્યેન્મ. “તેઓનાં કામમાં તેઓના રાસત છે, અને આ કે ને તોં શિક્ષણ છે, એ અહુરમજ્ઞ ! તેઓ તારી દીન શીખવે છે, કેમકે ગુર્સાની સામે થવા માટે તે આપવામાં આવ્યા છે.” ૯. એન્જ હાનો કે. ૬, લી. ૩. ૧૦. યસન હા ૫૧મો, કે. ૧, લી. ૨. ૧૧. એન્જ હાનો કે. ૩, લી. ૩. ૧૨. એન્જ હાનો કે. ૮, લી. ૧. ૧૩. એન્જ હાનો કે. ૮, લી. ૨. ૧૪. એન્જ હાનો કે. ૧૬, લી. ૧. ૧૫. એન્જ હાનો કે. ૧૮, લી. ૧. ૧૬. એન્જ હાનો કે. ૨૦, લી. ૩. ૧૭. યસન હા ૫૩મો, કે. ૧, લી. ૧. ૧૮. એન્જ હાનો કે. ૭, લી. ૧.

હીનકર્ણની કેતાખનાં લખાણ પછી આપેલો કાલોક્રાન ગ્રલો

(૧) “ન સરખાવાય એવી, તથા બેમુલ, તથા જેડ વગરની દીનકર્ણનાં લખાણનો આ આપેરનો અર્થી ભાગ ધણી ખુશાલી તથા પુરેપુરી આક્રીન સાથે પુરો કૃધે છે, તે જગામાં કે જ્યાંથી આપણને માટે અસુરિસનમાં મુખરક, આબાદ, અને સુગંધી, અને કીમતી અને સારી ઉપજવાળાં અને ક્રતિમાં અશો હોલતવાળાં અગદાહમાં શોધી કાઢ્યું અને મેળાયું હતું, એક નકલ ઉપરથી કે દીનેની દીનનાં સંબંધમાં તે પેશવાઓ જેવી છે જેઓ સુખી ઝવાહરો તથા ભલી દીનવાળા હતા, જેઓ માહરસ્પેનના છેકરા અશો આતરો-પાતના કુંદુંથી ઉતરી આવેલા છે, જેણે ખીજ પાંચ અથવા છ નસીબવંત લોકોની મહદ્વ સાથે તે પવિત્ર દીન, જે સર્વ જ્ઞાનમાં પુરતું સણુગરવાલું જાન છે, તેનું જાન પાછું પ્રગટ કીધું; અને જેવી રીતે ભલી દીનનાં લોકોના પેશવાઓ જેઓએ એક પછી એક જુહે જુહે વખતે, તેનું ભાષુંતર તથા શોધ ખોળ ચાલુ રહેતે માટે, તેઓના લખાણો ઉપરથી, જુદી જુદી જગાઓએ દીનને પાછી સળવન કરી તથા તે લખાણો પાછાં લખીયાં.

(૨) હું, ભિન્નો-આવાનના દીકરા-વાહુરાસુના દીકરા નરેમહાનતા દીકરા માહુવિનાદ્દ, ક્રાઈની પોતાની મીલકતને લાઘે જેણે લખી હોય તેની તે પોતાની કરે તેમ, તે પ્રગટ કરી દીન રોજે, ઇતોહમંદ તીર માસમાં, સને ઉદ્દેશમાં, શાન્ત્યારના દીકરા, શહેનશાહ, શાહી ચુંદ્રાર્ગ હતો તેની ૨૦ વરસ પછી, અહુરમજ્જ્દ પરસ્તોની પવિત્ર દીનમાં મજબૂત આક્રીન સાથે, અને અશો ઝવાહરવાળા સ્પીતામાન જરૂરશુરતની મ્હોટી દોસ્તીમાં, અને માહરસ્પેનના દીકરા આતરો-પાતનાં દીનને દીરી આરસ્તા કરવાનાં સાચાં કામમાં, અને અશોઈની ખાહેશવાળાઓની મ્હોટી દોસ્તીમાં જેઓનું આશિર્વાદનું અશો બોલવું આ હાડમંદ દુનિયા માટે છે. જાણવું કે^૧ તેઓ શારીરીક હૃદાતિ સારુ સારા વિચાર વિચારવાળા, સારા શરીરો બોલવાવાળા, અને સારાં કામો કરવાવાળા છે; અશોઈનાં કામોની સારી છચ્છાની પુરતી ખાહેશથી^૨ તેઓ દુનિયાના ઝવોગર્દ સાથે જેડાખુની કદીઓ થાય છે; અને માનોઈ હૃદાતિ વિષે તેઓનાં પવિત્ર અશો રવાનો તથા ઝવાહરો એછ મ્હોટી જગા સંપાદન કરવાતું મેળવે છે, અને ઉંચી જગા, તથા અસરુ રોશાનીદ્દ એટલે છેડા વગરની રોશાની કે હુમેશના ઝયદાવાળા છે અને જે સુખથી^૩ ભરેલી છે તેમાં સંપૂર્ણ બદ્દો મળે છે. (૩) આસ કરીને અશો ઝવાહરોને માટે અને વધુ^૪ શાપેલા માણસો, ઝરાયુ-જાદના દીકરા આતરો ક્રોધગ્રંથ અને હુએમીદના દીકરા આતરોપાત, જેઓથી આ બેમુલ પવિત્ર દીનકર્ણનું પુસ્તક^૫ કેટલાં ઉહાપણુથી અને પવિત્ર માનોઈ નજર સાથે ભલી દીનની

૧. કામગાનુ, રાખદાર્ય: “ખાહેશવાળાઓ” અવ૦ કામ, “ખાહેશ”
૨. ઝવાહર, “તે તે છે,” “જાણવું કે” ૩. કામગ્ર, “ખાહેશ,” “વળણું.”
૪. અવ૦ આથ, “સુખ,” ક્રતિ” ૫. અશી અવ૦ આધ્ય, “સર્વથી મ્હોટું,” અધ્ય, “માયું,” “ટેંચું”

મુખારક સોનેરી શરેહ સાથે, અને એટલી સાચી દોસ્તી સાથે તથા હીન માટેની પુરતા ખાર ભરી^૧ ભલી ખાહેશ સાથે, અને આપણે હાલનાં કોડા માટેના મહોયા દ્વારા સાર ચુંટી હતી. (૪) તે મારે મારે ગુણ છે, મે કે જેણે અશોઈની ઈતેજારીથી એક કરી લીધેલા^૨ છોકરાની પેઠે, આ પવિત્ર લખાણ આરકાર કીદું છે; અને તેજ મુજબ, જે ડાર્ઢ તે વાચે, અને તેનો ઉપયોગ કરે, તેણે તેની ઉપર આધાર રાખવો, અને તેને વિષેનો શક દૂર કરવો, અને જે ડાર્ઢ તેની નકલ કરશે તે પ્રમાણીક-પણું સાથે વે છે, અને તે તેની સાથે બરાબર જોડયકો રહેશે.

(૫) દરેક કામમાં એક માપ અથવા તે માપની પાછળ પ્રમાણ રહેશે; માપની પાછળ જતાં સાંઝે સેવટ આપશો; સારાં સેવટમાં સતોપ મળશે, અને સતોપમાં ખુશાલી; અને ખુશાલીમાં આંતંદ;^૩ અને આનંદમાં ગમત; અને ગમતમાં વોહુ-મનના વિચારની નહીં સરખાવાય એવી^૪ ઇતેહ;^૫ અને વોહુમનના વિચારમાં એક મજબૂત^૬ દીલ; અને મજબૂત દીલમાં નિડરપણું; અને નિડરપણુંમાં શણુ-ગારેલી જીંદગી; અને શણુગારેલી જીંદગીમાં શરીરનું તંદરોસ્ત આગળ વધનું; અને શરીરનાં તંદરોસ્ત આગળ વધવામાં ઉપયોગી ઉપાયો; અને ઉપયોગી ઉપાયોમાં મેહનત; અને મેહનતમાં સારી લેટો^૭; અને નવી લેટોમાં નવી પ્રાપ્તિ; અને નવી પ્રાપ્તિમેં ચણકતી^૮ હોલત; અને ચણકતી હોલતમાં પુરતું સામેલ થવું; અને પુરતાં સામેલ થવામાં હાજતની ગેરહાજરી; અને હાજતની ગેરહાજરીમાં દુઃખની ગેરહાજરી; અને દુઃખની ગેરહાજરીમાં ઉપકારી પણું; અને ઉપકારીપણુંમાં આખાડી^૯ અને આખાડીમાં મુખારક રચના; અને મુખારક રચનામાં આગળ વધતી સગાઈ; અને આગળ વધતી સગાઈમાં અનંતતા; અને અનંતતામાં સગાઈ માટેની સારી ખાહેશની ઈતેજારી; અને સગાઈ માટેની સારી ખાહેશની ઈતેજારીમાં કીર્તિ; અને કીર્તિમાં ઉચ્ચે ચલનું; અને ઉચ્ચે ચલવામાં સખી ખાસીયત;^{૧૦} અને સખી ખાસીયતમાં દ્વારાવાળાં કામો; અને દ્વારાવાળાં કામોમાં આગળ વધતાં દ્રમાનો; અને આગળ વધતાં દ્રમાનોમાં શક્તિ; અને શક્તિમાં છુયાપણું; અને છુયાપણુંમાં સખાવત; અને સખાવતમાં ચુંયાયલી લેટો; અને ચુંયાયલી લેટોમાં સારાં કોડા સાથેની દોસ્તી; અને સારાં કોડા સાથેની દોસ્તીમાં અશોઈની પવિત્રતા;^{૧૧} અને અશોઈની પવિત્રતામાં અશો વિચારો; અને અશો વિચારોમાં સાચું બોલનું; અને સાચાં બોલવામાં આશિર્વાદ; અને આશિર્વાદમાં સવાખનાં કામોનું કરવું; અને સવાખનાં કામો કરવામાં રવાનનો ખાર; અને રવાનના ખારમાં ગુનાહની ગેરહાજરી; અને ગુનાહની

૧. નિધીગુ, ધાતુ નિધિ, આર્થિન લિધિ, "કોતરકુ," "લાયવું." ૨. પૂર-જૂશારભીજા અવ૦ જૂશુ, "ખાર કરવો." ૩. સતૂર "દસું આપવું," એનો અર્થ "લગાડનો ઘોડા" પણ થાય છે. ૪. અવ૦ પ્રશ્ન, "ખુરા થવું." ૫. અ-હસ્ત, "નેની બરાબર ડાર્ઢ ન હોય એવું." ૬. અવ૦ વનુ "જીતવું." ૭. અવ૦ અઉવન્ત્ર, "હીમતવાળું," મજબૂત "મહેનતું" ૮. હૂ દાઢિનીહૂ, અવ૦ દથુ, "આપવું." ૯. અનીહૂ, અવ૦ અન્તુ "અણકતું". ૧૦. અદ્જલૂનીહૂ "બારો," "આખાડી". ૧૧. આજાદૂ ચીહીહીહૂ, અવ૦ વીથ, "ખુલ્લુ," "જહેર".

જેરહાજરીમાં નસીબવંત હુન્યવી હાલત; અને નસીબવંત હુન્યવી હાલતમાં અશો રવાનપણું; અને અશો રવાનપણુંમાં શ્રેષ્ઠ બેછેશતની હાલત; ^૧ અને શ્રેષ્ઠ બેછેશતની હાલતમાં, શ્રેષ્ઠ હૃયાત કોકોમાં તથા સર્વથી વધુ આશાવાલાંઓમાં એક હૃયાત માણુસની ડંગી જગા.

(૬) ભલી શક્તિઓનાં જેર તથા દાદાર અહુરમજ્જની મહદ્ધથી અશો ખુશાલી પુરેપુરી આવે! (૭) અશો ઝવાહરવાળા, અને અહુરમજ્જના દોસ્ત સ્થીતામાન જ્ઞયુશ્નને નમાજ હેઠે!

(૮) અને જે કોઈ આંભાં ભાગ મેળવવાની ખાહેશ રાખે, આ પુસ્તકની નકલ કરવા, અથવા તે વાંચવા, સેંતું જે કીમતી હોય, તેની અને રોકડ રકમની ^૨ જામીનગીરી ^૩ આપવા વગર, અને પછી યજ્ઞહોનાં નામે જે કાઈ નકી થયાં હોય તે આપતો નથી, તે કોઈથી વખતે પુરેપુરાં સંકટમાં આવી પડે છે, તેને થોડો અચાવ ^૪ મળે છે, હુઃઅમાં આવી પડે છે, તથા નાશ પામે છે, ^૫ અને આ અધું હુઃઅ તેઓના એઠેલે યજ્ઞહોનાં હાથે થાય છે, જે તે નકલ પાછી આપવા માગતો ન હોય તો. (૯) અને જે તે નકલ એક માણુસના હાથમાં આવે જેમ ઉપર લઘેલું છે તેમ, જે તે પાછી આપતો નથી, અથવા હું જે લખનાર હું તેનું નામ છેકી નામે ^{૨૨} અથવા કાઢી નાખે, તો તેને લીધે તેને ચીનવદ પુલપર અશો કોકોને માનેઈ હૃયાતિઓ તરફથી તથા સત્વસ તારાઓની અન્યુમન તરફથી મળે તે બેટ મળતી નથી, અને હું તેનો દુશમન ^{૨૩} થઈશ અથવા હું તેને આશિર્વાદ અથવા મદદ આપીશ નહીં. (૧૦) અને જે પાદશાહ દીન પ્રમાણે ચાલે તે તેનો ખાહેશ ^{૨૪} પામે! દીન ઇલાવનારાઓને દીન તરફથી સુખ મળે! અહુરમજ્જન પરસ્ત પવિત્ર ભલી દીન, જે શક દૂર કરે છે, તેની કાર્તિ ઇતેહસંદ થાઓ।

ડાલોડ્રેન ર જો.

(૧) સતોષ, અને ખુશાલી, અને ગમત સાથે રોજ અહુરમજ્જન, માણ રૂપેન્દર્મદ્દ સાલ ૮૩૫ માં, શાન્તોયારનો દીકરો, શહેનશાહ શાહ યજ્ઞકર્દ હતો. તેનાં ૨૦ માં વરસ પછી મેં લખ્યો છે; મેં, દીનના બંદા, અધિરાનુશાહના દીકરો, કાયાદ્ના દીકરો, અધરીયના દીકરો, દૂસરાખમના દીકરો, અધરીયના દીકરો શાન્તોયાર એર્દેશારે, આ

૧. અવ૦ પૂછ; “પવિત્ર કરવું”. ૨. ગરેદેમાનીગીરૂ, ગરેદેમાનું; એ સર્વથી ડુચ્યાં બહેશ્તનું નામ છે, જે અહુરમજ્જનનું રહેણાયું છે. ૩. નગ્રદ, કુંગ નાંદું, “તૈયાર અથવા રોકડ પૈસા”. ૪. પ્રોથ, કુંગ ગર્દું, “જામીનગીરી”. ૫. કિન્જનહાર, સરાખવા. ૬. કુંગ કુંગાર. ૭. કુંગ આનજ; “ખોલાયલું,” “નારા પામેલું”. ૮. અડીસ્તૂરીદૂ, કુંગ અસ્તૂરદૂ, “અસ્તરો”. ૯. હમીમાર; અવ૦ હુમેરેથ, ધાતુ મેરે, “મારવું”. ૧૦. કુંગ કુંગ; “ખાહેશા,” “હેતુ”.

નકલ લખી છે. (૨) મારાં પોતાનાં સગાંચ્યા માટે એ મેં છોડી છે, અને મારાં પોતાનાં છોકરાંચ્યા માટે, જેઓને હું ફરમાઓ છું કે તે ૧૫૦ વરસ સુધી અશોધ્યા વાપરવી. (૩) અને ૧૫૦ વરસ પછી મારાં પૈતેના ઉપયોગ માટે જેઓ સારી નામનાવાળાં તથા દીન ફ્લાવનારાં હોય, તેઓને હું પવિત્ર, ભલી અહુરમજ્ઞ-પરસ્ત દીનમાંના મજબૂત આકીન સાથે, અને અશો ફ્લાહેરવાળા સ્પીતામાન જરૂરુલની ઉંચી દોસ્તીમાં અને માહૂરરસેન્દ્રના દીકરા આતરો-પાતનાં સાચા કામભાં, અને સધણ શારીરીક હૃદાતિંચ્યા. માટે અશોધની ખાહેશ રાખનારાંચ્યાના, સારા વિચાર વિચારનારાંચ્યા, સારા શખ્ષી બોલનારાંચ્યા, તથા સારાં કામો કરનારાંચ્યાના શખ્ષી તથા બોલોમાં હું આપું છું. (૪) આ દુન્યવી હૃદાતિના સંબંધમાં, અશોધનાં કામોનાં સારાં સેવણી પુરેપુરી ખાહેશ સાથે, જે કામો જગતના ફ્લાશાઈ સાથેનાં જોડાણુંની કરીએલા છે. (૫) અને મીનોઈ હૃદાતિના સંબંધમાં, તેઓનાં પવિત્ર રવાને તથા ફ્લાહેરો સર્વથી શ્રેષ્ઠ જગા તથા ઉંચી જગા મેળવવા પામે છે, અને જાવેદાન રોશની, જે હમેશ ફ્લાવદાવાળા છે, તેમાં તેઓ પુરેપુરો અને આખો બદલો મેળવે છે, જે તેઓને મળે એવું સંપૂર્ણ સુખ છે. (૬) તે આસ કરીને જે અશો ફ્લાહેરવાળા છે તેઓ માટે છે, અને ફ્લૂર્ઝના દીકરા આતરો-ફોઅગ્ર અને હૃદ્યમીદ્દના દીકરા આતરો-પાત જેવા વધુ શીખેલા માણસો માટે છે, જેઓથી આ એમુલ કીંમતી દીનકર્દની ડેતાબ એટાં હણપથુથી, તથા ભલી દીનના સમુદ્રનાં મુખારક બ્યાંતરમાં પવિત્ર મીનોઈ નજર સાથે ચુંચી છે, જે દીન દીનનાં ભલાં પ્રાણીએ તરફ અચીત દોસ્તીવાળા છે, અને હમેશા જીવતાં લોડો માટે પુરતા ખારભરી તથા મહેણા ફ્લાવદાવાળા છે.

(૭) મેં જેણું અશોધની આતુરતાથી, એક કરી લીધેલા દીકરાની પેટે આ પવિત્ર લઘાણ ખૂશાલીથી ખણી કાઢ્યું છે, તેને માટે તે ન સમજય એવું છે: અને જે ક્રાઈટે વાંચે, અને તેનો ઉપયોગ કરે, તેણું તેની ઉપર ભરોસો રાખવો જોઈએ અને તેને વિષે શક ન ધરાવવો જોઈએ; અને જે ક્રાઈ તેની નકલ કરે તેણું તે પ્રમાણીકપણે કરવી જોઈએ, અને તેઓ તેની સાથે સેનટ સુધી જોડયલા રહેશે. (૮) દીનકર્દનાં દ્યતરની આ નકલ શાદ્દના દીકરા, શાહર્મહદ્દના દીકરા, ૩૪-વેહુના દીકરા, ફિલિન-અઈધ્યારુના દીકરાં, મર્જનપાનના દીકરા, ભિત્રો-આવાન ના દીકરા, સ્પેન્દાદ્દાદ્દના દીકરા, ભિત્રો-આવાનના દીકરા, મર્જનપાન ના દીકરા, સ્પેન્દાદ્દાદ્દના દીકરા, મર્જનપાનની ડેતાબ ઉપરથી મેં લીધી છે. (૯) આ દ્યતર મેં અશો^૧ દ્યતર જે અશો યન્દુઃ-અધ્યારાર છે, તેની મદદથી તૈયાર કીધું છે; અને તેઓ કે જેઓ તેઓના વિવેક તથા ભલાદ્ધથી મારી સાથે જોડયલા છે પણ જોઈએ. એતેહંમદ્દ સોગ્રશાંસ એટલે સુચોશયન્ત સાથના જોડીદાર છે તેઓ સાથે એકમેકની મસલતથી મેં આ ડેતાબ થોડે ભાગે લીધી^૨ છે, અને થોડે ભાગે અનાવી છે.

(૧૦) સ્પેન્દાદ્દેદ્દનું કુંભ અને માહુ-અધ્યારસું કુંભ, જેઓએ આ દીનના બંદા શનોધિયારને મદદ કરી, તેઓ અશો થાઓ, અને ગરેહેમાન એટલે સર્વથી ઉંચું

૧. વીજ્ય, વીજ્યને બદલે, “અશો” “પવિત્ર”. ૨. ફો. ૨૫૭, “ઉંચીનું લેવું”.

બહેશ્ઠ પામો; તેણે કેટલુંક સાહિત્ય આપ્યું નેથી આ દ્વિતીર આપ્યું થયું. (૧૧) તેની વિવેક તથા ભલાઈમાંની સગાઈ, હું ખ્રેષ્ઠમંદ સોણગાંસ સાથે જોડાયલે છું, જેમ હુમે દોઆ માંગી છે તેમ થાઓ. (૧૨) મજૂદપરરત પવિત્ર ભલી દીનની ઝીર્તિ હુમેશ ખ્રેષ્ઠમંદ થાઓ, અને દરેક જણું તેની આહેશ સુજ્ઞ જ્યાં સુધી તે જ્વે ત્યાં સુધી આ નકલ આપી ભણો.

કાલોક્રીન ૩ જે.

(૧) આ દીનકંડની ડેતાખ સંતોષ, અને ખુશાલી, અને સારા સગન, અને ગમતં, અને શરીરની તંદરોરતી, અને પીઠ વાળાને પુરી ઝીધી છે, જે અશો આહેશવાળા દરતુરો, જેવા કે ઈરિનના શાહ, અશો રવાનવાળા, અને સર્વથી ઉચ્ચાં બહેશ્ઠને લાયક કેણાના વંશજ, અધરીયુના દીકરા, દૃસ્તઘમના દીકરા, અધરીયુના દીકરા, એદ્દીરુના દીકરા શરોયારે, લખી છે; જેઓએ અશો ચાલ ચલાવી તેઓને હું આહેશમંદ છું, એટલે કે બહેશ્ઠમાં તેઓ તેવાં થાય. (૨) હું પણ તેમાં ભાગીદાર થયો. છે હમણુંથી તે આવાન રોજ સુધી, સખી હુંવાણી ભહિનામાંના, અને પારસી સાલ ૧૦૦૮, શરોયારુના દીકરા, શહેનશાહ યજીકંદના ૨૦ માં સાલ પછી, એક શાહ જે અહુરમજુદના દીકરા શહેનશાહ હુસ્તોખ સાથ સગાઈ ધરાવતો હતો, હું જે દીનો બદા છું; તેણે તુર્કાયાના રહેવાસી, એદ્દીરુના દીકરા, વાહરામના દીકરા, ભાહવિનદાહની નકલ ઉપરથી, મેં આ નકલ લખી છે; આ નકલ મેં જેછ અને મેં પસંદ કરો; હું જે દરતુર શરોયાર, જે અશો રવાનવાળા તથા બહેશ્ઠના ભાગીદાર, યજીકંદથી આ ડેતાખનો લખનાર છું. (૩) હું દોઆ માંગું છું કે યુદ્ધ દરેક અને સર્વ લોકોના ચુનાહો માફ કરે, જેઓએ અશો રવાનો સાથે આ કામ કરવા મને દરમાંયું છે, અને જેઓએ આ દ્વિતીરના લખનાર દરતુર શરોયારના ભાગને વખાણું છે, અને હુમેશાં તે કે જે અશો દરતુર છે, જે સખી, દીનો ફેલાવનાર, કીયાએ કરનાર, સવાખનાં કામો કરનાર, સાચું પોલનાર છે, જેનો ભલાઈ તથા નેકોનો ખવાસ આપણો રસ્તો બનાવે, જે જીંદ્ગીમાં હુમેશાં નેકો તથા ભલાઈ સાથે સર્વત્ર મનાય એવા અવરતા તથા જીદનાં ભાયિતરોમાં રોકાયલો રહે છે, જે એક જળકતી યજીકંનની કીયાવાળો તથા પોતે એક પ્રભ્યાત લખનાર છે. (૪) માનવાળાં ક્રવાહેરવાળાં સ્થીતિમાન જરૂરથુલની નેકીથી મને ધાર્તી પેદા થઈ છે. (૫) યુદ્ધાઈ અશો લોકોની, અને સવાખનાં કામો કરનારાંણોની નેકોનો મને ડર લાગે છે, અને અહુરમજુદ તથા અમેશરપદો તરફ આપણું માટે તેઓની નેકો તથા ભલાઈથી, દુન્યવી તથા મીનોઈ રીતે, ઝીંમતી છે, અને એઓ આપણું હુમેશાં નમનાઈ તથા ભલાઈ તથા અશોઈમાં રાખે છે, જ્યાં સુધી ઇન્દ્ર-મંદ સંચાલનાં હુનિયાને ઇરી આરાસ્તા કરવાના અચાવનો પાયો નાંખ્યો. (૬) તે એવું થાઓ! તે એવું વધારે થાઓ! પવિત્ર ભલી મજૂદ-પરરત દીનની ઝીર્તિ યજ્ઞો તથા અમેશરપદોની આહેશથી થાઓ.

(૭) દાદાર અહુરમજ્જનાં નામથી, મેં એથે તુર્કાયાદના રહેવાસી દૃસ્તખમના દીકરા અતોશગ—દ્યાનુના દીકરા, દૃસ્તખમના દીકરા, માહૂવન્દાહુના દીકરા, દી નના ઘનદા વહુરામે આ દીનકદ્દનું દ્યતર જેયું છે, અને પસંદ ક્રીધું છે. દરીનના શાહ, કોયાદના વંશજ, અધરીયના દીકરા, દૃસ્તખમના દીકરા, અધરીયના દીકરા, અર્દ્ધશીર ને જીવા માટેનો મદદગાર દ્યતર છે તે વડા દ્યતરની મેં યાદ કરી, તેના અશો રવાન તથા એહુરતના ભાગથી, જેથી તેનું રવાન ઉચ્ચી અશોધથી સર્વથી સરસ રહેણાણ, અણકતાં ગરેદ્ધમાનમાં પહોંચે, અને તેનાં સગાંયો તથા દ્યરંદ્રો સધળાં દ્યેઠબંદ સોશાંસ સાથે જેહાયલાં થાય, અને તેથી દ્યતરનું નામ હમારાં કુંડયમા હેશાં ચાલુ રહે! (૮) મેં, માહૂવન્દાહના અહુરામે આ નકલ તિશતર રોજે, વોહૂમન માસમાં, અહુરમજ્જના દીકરા, શહેનશાહ યજ્ઞદક્ષના ૧૦૩૬ માં સાલમાં લખી છે.

કોલોઝીન ૪થી.

(૧) સંતોષ, અને ખુશાલી, અને સારા સગન, અને ખુશી, અને ગમત સાથે આ હુશીયારીની બાધદ અનીરાન રોજે, તથા આવાં માસમાં, યજ્ઞગર્હનાં સાલમાં પુરી કરી છે. (૨) મેં આ મહોદું પુસ્તક^૧ ખુશીથી લખ્યું છે, જેમ આ હુનિયા દુઃખ તેમજ ખ્યાલથી^૨ ભરેલી છે તેમજ હું મારી ભૂલો માટે માશીને લાયક છું, જ્યારે આ પુરાવાની^૩ આખી યાદી હું અનાવું ત્યારે તે કાપવાનું હથિયાર^૪ ન થાય. (૩) તે યજ્ઞદો તથા અમેશસ્પદોની ખાહેશ થાયો! તે એમ હોંને! તે વળી એમ વધુ થાયો! મજ્ઞદ્યસ્નીયોની અશો નક્ષાની ક્રીતિં પ્રતેહબંદ થાયો! તે એક સારી બેઠ થાયો!

(૪) યજ્ઞદો તથા તે દાદારનાં નામથી મેં, ગુરતાર્ય એર્દ્ધશીરના દીકરા, દૃસ્તખમ, જે હીનો બંદો છું, તેણે આ શાનોધિયાર એર્દ્ધશીરનું દ્યતર જેયું તથા તે પસંદ કર્યું. (૫) આ દ્યતરના લખનાર થવાને લીધે સર્વથી પહેલાં જેણે આ દ્યતર લખ્યું હતું તે અશો રવાનવાળા તથા^૫ કીમતી ભાણુસતું નેક નામ યાદ ક્રીધું; હુમેઓ તેને હમારાં ધરમાં અશોધિનાં કામે કરતો જેણો છે, જેને અને વળી મને યજ્ઞદોએ ભાગીદાર બનાવ્યા છે; જેથી હું તારાઉપર એથે શાનોધિયાર એર્દ્ધશીર ઉપર વધુ અને વધુ આક્રીન બોલનાર થાડું છું. (૬) યજ્ઞદો તથા અમેશસ્પદોની ખાહેશ સુજય હોંને! તે એમ હોંને! તે એમ વધુ હોંને! અધેમ.

(૭) અશોધિ શ્રેષ્ઠ ઉત્તમતા છે.

૧. સરખાયો અવ૦ નસ્ક, શાખદાર્થ એક મહોદું પુસ્તક નેવું: ૨. આ વિનિદ્ધન પણ વંચાય. અવ૦ વાર “છાંયોડા”. ૩. પૂર્ણાનુ, “પુરાવા,” “વૈખાડું તે”. ૪. સરખાયો ક્ષ૦ દૃસ્ત-ચ્યાહુંગુ, “એતીનું હથિયાર”.

Glossary of Select Words contained in Vol. XIX.

اگری (*agry*), col. I., § 3, p. 97, l. 5,
adv., “preeminently”, آمیخته
کرد. Av. **اگری** “supreme”,
“preeminent”, **اگری** “the head”,
“the top”

اروان (*ârvan*), chap. LXV., § 8, p. 73,
l. 5, *n.*, “sap”, رسم. Av. **اروان**
“sap”, “juice”.

اندھوگشتر (*ana-âgôshagtar*), chap.
LXVIII., § 7, p. 79, l. 8, *adj.*,
“not more unenslaved”, **اندھو**
ગુલામગીરીમાં નહીં. **اندھو** નહીં.
Cf. Pers. **آگوش** “a slave”,
“a servant”. West *anâkôshitar*
“more unconfined”.

اوشن (*aûshin*), col. III., § 3, p. 105,
l. 6, *adj.*, “bright”, “illustrious”,
“اندھو”, “પ્રયાત”. Cf. Av.
• **اندھو** “the time near the
dawn” root. **او** “to burn”
“to shine”.

اوستورید (*aûstûrêd*), col. I., § 9, p.
100, l. 9, *v.*, “scratches out”,
છેકી નાખે. Cf. Pers. **استوره**
“a razor”.

کازد (*kazd*), col. I., § 8, p. 100, l. 11,
n., “desire”, آمیخته. Cf. Pers.
کزد “desire”, “object”.

کاشتار (*kashtâr*), chap. LVII., § 10,
p. 39, l. 10, *n.*, “reapers”
કાપવાની કરનારા. Cf. Pers. **کشت**
“to sow”, “to reap”.

خانج (*khang*), chap. LXVIII., § 47,
p. 90, l. 12, *n.*, “prosperity”,
આભાદી. Cf. Pers. **خندگی** or **خندگ**
“prosperity”.

خانજિનગ (*khanjînag*), col. I., § 8, p. 100,
l. 6, *adj.*, “ruined”, નારા આમેલો.
Cf. Pers. **خنج** “lost”, “ruined”.

خير (*khîr*), chap. LXIV., § 12, p. 70,
l. 6, *adj.*, “base”. **خير**, નીચ. Cf.
Pers. **خير** “base”, “dark”,
“vain”, “absurd”.

غارب (*garûb*), col. I., § 8, p. 100,
l. 4, *n.*, a pledge”, જામીનારીની. Cf.
Pers. **گروي** “pledge”,
“pawn”.

داشت-خند (*dast-âhang*), col. IV., § 2,
p. 107, l. 5, *n.*, “cutting instrument”,
કાપવાનું ઉથિયાર. Cf. Pers.
داشت **آنگ** “an agricultural
instrument”.

નગડ (*nagd*), col. I., § 8, p. 100, l. 4,
n., "cash money", રોકડા પેસા.
Cf. Pers. نقد "ready or cash
money".

નિપિ (*nipig*), col. I., § 3, p. 97, l. 7,
n., "book", કૃતાય. Rt. *nipi*
Aryan *lipi* "to engrave", "to
write".

પુજિન (*pūjīn*), chap. LII., § 38, p. 14,
l. 13, n., "mean people", હલકા
ઘવાસનાં લોકો. Cf. Pers. જુદ્ધ or
જાદુ "injudicious", "base",
"vile".

પુયિથ (*pūyīh*), col. I., § 5, p. 99,
l. 7, n., "sinlessness", અયુનાહ્યાથું
Av. ॰ય "to purify".

માસનો (*maēsnō*), chap. LII., § 3, p. 2,
l. 9, n., "habitation", રહેણાથું. Cf.
Av. ॰માત્રાસ, "abode".

યેપ્લેક્હનાસ્ત (*yeplek̄hūnast*), chap. LII.,
§ 4, p. 3, l. 2, v., "is solemnized".
કંન્ય છે. A Semitic Pahlavi
word.

રિષાગ (*rishag*), chap. LXV., § 8,
p. 73, l. 5, n., "root" મુળીયાં.
Cf. Pers. ریش "fibres".

વિરૂદ્ધ (*vīrūḍ*), chap. LV., § 2, p. 26,
l. 6, v., "injured", ધાયલ થયલો.
Cf. Pers. گزیدن or گزو دن "to
bite", "to sting", "to wound".

શિપ (*ship*), chap. LVIII., § 19,
p. 51, l. 7, n., "decline", પડતી.
Cf. Pers. شિب "foundation",
"base", "descent", "decline",
(Steingass).

સતુર (*satūr*), col. I., § 4, p. 97, l. 10,
n., "adopted son", દાદા લીધેલો
દીકરો. It also means "a war-
horse".

સ્પેન્જિહાઈ (*spēnji-haii*) chap. LXIII.,
§ 2, p. 63, l. 8, v., "is promoted",
વધે છે. Av. ॰સેન or ॰સેન "to
encourage", "to advance", "to
promote".

સ્પેન્જિહાઈ (*spēnji-haii*), col. II., § 9,
p. 103, l. 3, v., "borrowed",
ઓફિં લીધું Cf. Pers. سپوچ "borrowing".

હામજાગ (*ham-jāg*), chap. LVII., § 23,
p. 43, l. 10, adv., "at the same
time". અચૂળ વાતે. Cf. Turkish
Pers. تاڭ, time. Perhaps *ham-jāe*,
"at the same place or time."
West, *ham-jāk*, "similarly".

11. 11. 1908
of "Vard"

UNIVERSITY OF CALIFORNIA LIBRARY

Los Angeles

This book is DUE on the last date stamped below.

REC'D LD-URL

4 WK JUL 22 1992

JUN 08 1992

REC'D LD-URL

4 WK JUN 3 1993

MAR 24 1993

REC'D LD-URL

4 WK JAN 20 1994

MAY 13 1994

4 WK JUN 3 2000

REC'D VRL MAY 22 '00

Form L9-Series 4939

PK6197. D616 1874 19

University of California, Los Angeles

L 006 633 890 6

